memorii | jurnale

NATASCHA KAMPUSCH

„Acum mă simt
îndeajuns
de puternică
încât să spun
întreaga istorie
a captivității mele.“

3096 DE ZILE

**Povestea tinerei răpite
la 10 ani, ținută captivă
vreme de 8 ani**

ebook HUMANITAS

Natascha Kampusch (n. 17 februarie 1988, Viena) este victima uneia dintre cele mai îndelungate şi mediatizate răpiri din istoria recentă. Natascha Kampusch a dispărut pe 2 martie 1998, când se afla în drum spre şcoală, şi a fost ținută captivă vreme de opt ani, până pe 23 august 2006, când a reuşit să scape. De atunci încearcă să ducă o viață normală. Şi-a finalizat studiile în 2010 şi în acelaşi an a publicat volumul *3096 de zile*, în care spune pentru prima dată întreaga poveste a coşmarului prin care a trecut. Memoriile ei au fost ecranizate în 2013, în Germania. În 2016 a publicat cartea *10 Jahre Freiheit* (*10 ani de libertate*), tradusă deja în peste 12 limbi.
Heike Gronemeier este redactor de non-ficțiune, specializată în biografii. A lucrat vreme de cinci ani la una dintre cele mai mari edituri austriece şi a colaborat cu Natascha Kampusch la cele două cărți ale acesteia.
Corinna Milborn este o bine-cunoscută jurnalistă austriacă, specialistă în ştiințe politice. Lucrează atât în presa scrisă, cât şi în televiziune şi militează pentru drepturile omului.

NATASCHA KAMPUSCH

cu Heike Gronemeier
și Corinna Milborn

3096
DE ZILE

Traducere din germană și note
de Cristina Cioabă

Natascha Kampusch
3096 Tage
© 2010 by Ullstein Buchverlage GmbH, Berlin
© Natascha Kampusch, 2010
All rights reserved.

Acest e-book este protejat de legea drepturilor de autor. Reproducerea sa integrală sau parțială, multiplicarea sa prin orice mijloace şi sub orice formă, punerea sa la dispoziție publică pe internet sau în rețele de calculatoare, stocarea sa temporară sau permanentă pe diverse dispozitive sau în sisteme care permit recuperarea informației, gratuit sau în scop comercial, precum şi alte fapte similare, fără permisiunea scrisă a editurii reprezintă o încălcare a legislației privind protecția dreptului de autor şi se pedepsesc conform legilor în vigoare.

© HUMANITAS, 2020, pentru prezenta versiune românească (ediția digitală)

ISBN: 978-973-50-6903-2 (epub)

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Cuprins

O lume fragilă. Copilăria mea la marginea Vienei
Ce s-ar putea întâmpla? Ultima zi din vechea mea viață
Speranțe deșarte de salvare. Primele săptămâni în captivitate
Îngropată de vie. Coșmarul devine realitate
Prăbușirea în nimic. Cum mi-a fost furată identitatea
Maltratare și foame. Lupta zilnică pentru supraviețuire
Între nebunie și o lume perfectă. Cele două fețe ale făptașului
Prăbușire totală. Când durerea fizică alină suferințele sufletești
Frică de viață. Închisoarea lăuntrică este desăvârșită
Unuia dintre noi îi rămâne doar moartea. Fuga mea spre libertate
Epilog

Trauma psihică este suferința celor slabi. Ea se declanşează în clipa în care victima rămâne lipsită de apărare în fața unei forțe agresoare. Când este o forță a naturii, atunci vorbim despre o catastrofă. Când este forța unui om împotriva altui om, vorbim despre fapte de violență. Evenimentele traumatizante sfâşie rețeaua socială care, în mod normal, le dă oamenilor senzația că pot controla situația, că aparțin unui sistem de relații şi le dă un sens. — Judith Hermann, Cicatricea violenței

O lume fragilă
Copilăria mea la marginea Vienei

Mama şi-a aprins o ţigară şi a tras adânc un fum.

— E deja întuneric afară. Câte ţi s-ar fi putut întâmpla! a clătinat dezaprobator din cap.

Petrecusem cu tata în Ungaria ultima săptămână din februarie a anului 1998. Îşi cumpărase acolo o casă de vacanţă, nu departe de graniţă. Fusese o cocioabă în toată regula, cu pereţi jilavi de pe care se cojea mizeria. De-a lungul anilor o renovase şi o aranjase cu mobile vechi, încât aproape că devenise locuibilă. Cu toate astea, nu-mi prea plăceau excursiile în acel loc. Tatăl meu avea mulţi prieteni în Ungaria cu care se întâlnea deseori şi, datorită cursului de schimb valutar foarte avantajos, chefuia mereu un pic cam mult. În toate cârciumile şi restaurantele pe care le vizitam seara eram singurul copil din grup, stând tăcută şi singură într-un colţ şi plictisindu-mă.

Ca şi alte dăţi, şi acum mersesem cu el în Ungaria în silă. Timpul se scurgea cu viteza melcului, iar eu mă enervam că sunt încă prea mică şi prea dependentă de ceilalţi ca să pot fi pe cont propriu. Chiar şi duminică, atunci când am fost la băile termale din apropiere, nu mă puteam bucura pe deplin. Mă învârteam indispusă de colo-colo, când m-a abordat o cunoştinţă:

— Nu vrei să bem o limonadă?

Am fost de acord şi am urmat-o într-o cafenea. Era actriţă şi locuia în Viena. O admiram fiindcă emana o seninătate absolută şi era atât de sigură pe sine. În plus, avea exact acea meserie la care eu visam în taină. După o clipă de ezitare am tras adânc aer în piept şi am zis:

— Ştii, şi eu aş vrea să devin actriţă. Crezi că aş putea?

Chipul i s-a luminat de un zâmbet strălucitor:

— Bineînţeles că poţi, Natascha! Vei ajunge o mare actriţă, dacă îţi doreşti cu adevărat!

Mi-a sărit inima din piept. Eram întru totul convinsă că nu mă va lua în

serios sau chiar că va râde de mine – cum se întâmpla adesea.

— Când va veni vremea pentru asta, te voi ajuta, mi-a promis ea, punându-şi mâna pe umărul meu.

Pe drumul de întoarcere către piscină țopăiam în culmea fericirii şi fredonam: „Pot să fac orice dacă chiar vreau şi dacă am destulă încredere în mine.“ Mă simțeam atât de uşoară şi lipsită de griji cum nu mai fusesem de atâta vreme.

Dar euforia mea nu a durat prea mult. După-amiaza era pe sfârşite, iar tata nu dădea nici un semn că are de gând să mergem acasă. Chiar şi atunci când, în cele din urmă, ne-am întors la casa de vacanță, nu se grăbea deloc. Dimpotrivă, a vrut să se mai întindă puțin. Mă uitam nervoasă la ceas. Îi promisesem mamei că vom fi acasă la ora şapte – a doua zi aveam şcoală. Ştiam că vor urma certuri groaznice dacă nu ajungeam la ora stabilită la Viena. În vreme ce el sforăia pe canapea, timpul trecea nemilos. Când, în sfârşit, s-a trezit şi eram pe drumul de întoarcere se făcuse deja întuneric. Stăteam bosumflată pe bancheta din spate, fără să scot vreun cuvânt. Nu vom reuşi să ajungem la timp, mama va fi furioasă, şi aşa se va alege praful de acea după-amiază atât de frumoasă. Ca întotdeauna, eram pusă la mijloc între cele două fronturi. Adulții distrug totul. Când tata a cumpărat de la benzinărie o ciocolată, am înfulecat-o pe toată de supărare.

Abia la opt şi jumătate, cu o oră şi jumătate întârziere, am ajuns în apropierea cartierului de pe Rennbahn.

— Te las aici, fugi repede acasă! mi-a zis tata şi mi-a dat un pupic.

— Te iubesc! i-am murmurat, aşa cum făceam mereu la despărțire.

Apoi am străbătut curtea întunecată până la scara noastră şi am deschis uşa de la intrare. În hol, lângă telefon, am găsit un bilet de la mama: „Sunt la cinema. Vin mai târziu.“ Mi-am lăsat jos geanta şi am ezitat un moment. I-am scris mamei un bilet că sunt la vecina de sub noi, unde o voi aştepta. Când a venit să mă ia mai târziu, era teribil de furioasă:

— Unde este taică-tău? m-a luat la întrebări.

— Nu m-a adus până sus. M-a lăsat în față, am zis încet.

Nu eram responsabilă nici de întârziere, nici de faptul că nu mă condusese până sus şi, cu toate acestea, mă simțeam vinovată.

— Dumnezeule mare! Voi întârziați cu orele, iar eu stau aici şi îmi fac o

mulţime de griji! Cum a putut să te lase să mergi singură prin curte? În toiul nopţii! Putea să ţi se întâmple orice! Un lucru îţi spun sigur: n-o să-l mai vezi pe tatăl tău de aici înainte. M-am săturat până peste cap şi n-o să mai permit asta.

*

De ziua mea, pe 17 februarie 1988, mama avea 38 de ani şi deja două fiice adulte. Prima mea soră vitregă venise pe lume când mama împlinise 18 ani, iar cea de-a doua s-a născut chiar un an mai târziu. Asta se întâmpla pe la sfârşitul anilor ’60. Mama le creştea singură pe cele două fetiţe – se despărţise de tatăl lor imediat după naşterea celei de-a doua fiice. Nu i-a fost uşor să-şi întreţină mica familie. A trebuit să se lupte cu multe greutăţi, de aceea a devenit o fire pragmatică, dură cu ea însăşi şi făcea totul ca s-o scoată la capăt cu copiii. În viaţa ei nu era loc pentru sentimentalisme şi şovăieli, pentru clipe de răgaz şi lejeritate. Acum, la 38 de ani, când cele două fete erau mari, se simţea pentru prima dată eliberată de grijile creşterii copiilor. Exact în acest moment am apărut eu. Mama nu se aşteptase să rămână însărcinată.

Familia în care m-am născut era de fapt pe punctul de a se destrăma. Eu am dat totul peste cap: au scotocit iarăşi după toate lucrurile pentru copii mici, iar cursul normal al zilelor s-a reorganizat pentru nevoile unui sugar. Chiar dacă am fost primită cu bucurie şi, mai ales, am fost răsfăţată ca o prinţesă, totuşi, uneori, în copilărie, mă simţeam ca a cincea roată de la căruţă. Aşa că, în primul rând, trebuia să mă zbat ca să-mi găsesc locul într-o lume în care rolurile fuseseră deja distribuite.

În momentul naşterii mele, părinţii erau împreună de trei ani. Se cunoscuseră printr-o clientă a mamei. Fiind de meserie croitoreasă, mama îşi câştiga traiul pentru ea şi fiicele ei croind şi modificând rochii pentru doamnele din împrejurimi. Una dintre clientele ei era o femeie din Süßenbrunn, de lângă Viena, care deţinea o brutărie şi o băcănie împreună cu soţul şi fiul ei. Ludwig Koch junior venea cu ea la probe şi stătea mereu mai mult decât era nevoie ca să mai pălăvrăgească cu mama. În foarte scurt timp ea s-a îndrăgostit de tânărul şi chipeşul brutar, care o făcea să râdă cu poveştile lui. După o vreme el rămânea tot mai des cu mama şi cu cele două

fiice ale ei în cartierul de blocuri de la marginea de nord a Vienei. Oraşul se îmbină aici cu câmpia Marchfeld, iar rezultatul e un peisaj incert. Este un cartier fără nici o noimă. Fără centru şi fără o înfăţişare anume, un loc unde domneşte arbitrariul şi unde totul pare posibil. Spaţii industriale şi fabrici sunt aşezate în mijlocul câmpului sălbăticit, unde, prin buruieni, aleargă în haite câinii din cartier. Printre acestea, nucleele vechilor sate se luptă să-şi păstreze identitatea, care, asemenea culorilor căsuţelor biedermeier, se scorojeşte încetul cu încetul. Relicve ale unor timpuri apuse, copleşite de mulţimea de blocuri, utopii ale construcţiei de locuinţe sociale, trântite ostentaiv în mijlocul câmpiei şi lăsate acolo în legea lor. Într-unul dintre cele mai mari blocuri din acest cartier am crescut eu.

Blocul de pe Rennbahnweg a fost proiectat şi construit în anii ’70, o viziune a arhitecţilor urbani care, ridicând construcţii de piatră, urmăreau să creeze un mediu nou pentru oameni noi: familiile fericite şi harnice ale viitorului, adăpostite în oraşe-satelit, construite după linii clare, dotate cu centre comerciale şi mijloace de transport care să asigure o bună legătură cu Viena.

La prima vedere, experimentul pare că a reuşit. Complexul este format din 2 400 de locuinţe, cu peste 7 000 de locatari. Curţile dintre blocuri sunt generoase ca întindere şi umbrite de copaci înalţi, locurile de joacă alternează cu arene din beton şi cu largi spaţii verzi. Îţi poţi închipui cu uşurinţă cum urbanişţii au aşezat pe macheta lor miniaturi ale copiilor care se joacă şi ale mamelor cu cărucioare, fiind convinşi că au reuşit să creeze un mediu propice pentru un mod cu totul nou de convieţuire socială. Locuinţele suprapuse în blocuri de până la 15 etaje erau, în comparaţie cu clădirile mucegăite şi sub standard unde ai fi putut închiria ceva în oraş, aerisite şi bine proporţionate, prevăzute cu balcoane şi băi moderne.

Dar, încă de la început, acest cartier a fost o staţie de tranzit pentru cei veniţi din zonele limitrofe care doreau să ajungă în oraş, dar nu reuşeau cu adevărat: muncitori din alte regiuni ale Austriei, din Niederöstereich, Burgenland şi Steiermark. Din când în când veneau migranţi cu care ceilalţi locuitori aveau mici frecuşuri zilnice din pricina mirosurilor din bucătărie, a copiilor care se jucau şi a diferenţelor de percepţie a zgomotelor. Atmosfera din zonă a devenit tot mai tensionată, creştea numărul mizeriilor

naționaliste şi ura împotriva străinilor era tot mai accentuată. În centrele comerciale au apărut magazine ieftine, în marile piețe se perindau chiar şi în timpul zilei tineri pierde-vară şi oameni fără ocupație, care-şi înecau frustrarea în alcool.

Astăzi cartierul este renovat, blocurile-turn sunt viu colorate şi metroul este, în sfârşit, gata. Dar, în vremea copilăriei mele acolo, „Rennbahnweg“ era chiar centrul unui focar social. Trecea drept un lucru periculos să străbați zona pe timpul nopții, ba chiar şi ziua era neplăcut să faci asta, să treci pe lângă grupuri de tineri şmecheri, care-şi pierdeau vremea pe acolo, făcându-şi veacul prin curțile interioare şi strigând obrăznicii în urma femeilor. Mama iuțea pasul când traversa curtea şi scara blocului, ținându-mă strâns de mână. Cu toate că era o femeie foarte hotărâtă şi gata să sară la bătaie, mama detesta încăierările la care era expusă în Rennbahnweg. Pe cât putea, încerca să mă protejeze, îmi explica de ce nu vede cu ochi buni joaca mea în curtea blocului şi de ce îi consideră pe vecini nişte oameni vulgari. Pentru mine, un copil, toate aceste lucruri nu erau, la prima vedere, atât de limpezi, dar de cele mai multe ori îi urmam sfaturile.

Îmi amintesc încă foarte clar cum eu, o fetiță, mă tot frământam dacă să cobor sau nu în curte să mă joc. Mă pregăteam ore în şir pentru asta, mă gândeam ce să le spun celorlalți copii, mă îmbrăcam şi mă schimbam de nu ştiu câte ori. Îmi alegeam jucăriile pentru nisip şi pe urmă le aruncam cât colo, mă gândeam îndelung ce păpuşă ar fi mai bine să iau cu mine ca să intru în vorbă cu ceilalți. Dar când, în cele din urmă, ajungeam în curte, stăteam doar câteva minute: nu puteam să scap de senzația că nu aparțineam acelui loc. Interiorizasem atât de mult atitudinea părinților, încât propria locuință îmi părea o lume străină. Preferam să mă refugiez, întinsă pe patul din camera mea de copil, în visări cu ochii deschişi. În această cameră, vopsită în roz, cu covorul ei galben deschis, cu draperia cu modele pe care o cususe mama şi care rămânea trasă şi pe timpul zilei, mă simțeam la adăpost. Aici urzeam planuri mari şi mă gândeam ore în şir ce drum mi-aş putea alege mai bine în viață. Aici, în acest cartier, în orice caz, nu voiam să prind rădăcini.

*

În primele luni de viaţă am fost în centrul atenţiei familiei. Surorile mele aveau grijă de noul bebeluş ca şi cum deja exersau pentru mai târziu. Una mă hrănea şi mă schimba, cealaltă mă punea în portbebe şi hoinărea cu mine prin centru, pe străzile cu magazine, dintr-un capăt în altul, unde trecătorii se opreau să-mi admire zâmbetul larg şi hăinuţele mele drăguţe. Când surorile îi povesteau mamei despre toate astea, ea se simţea în al nouălea cer. Ea se îngrijea cu devotament de înfăţişarea mea şi mă împopoţona încă de mică cu cele mai frumoase haine, pe care mi le cosea stând până noaptea târziu. Căuta stofe deosebite, răsfoia reviste de modă după cele mai noi tipare de croitorie sau cumpăra tot felul de nimicuri de la buticuri. Toate hainele mele se asortau, până şi şosetele. Într-un cartier în care multe femei ieşeau pe stradă cu bigudiuri în păr şi majoritatea bărbaţilor se perindau prin supermarketuri în treninguri din balonzaid, eu eram îmbrăcată ca un mic model. Această exagerare cu privire la aspectul exterior nu era doar un mod de a ne distanţa de mediul din jurul nostru, ci şi felul în care mama îmi arăta iubirea pe care mi-o purta.

Cu firea ei iute şi hotărâtă, îi venea cam greu să-şi arate propriile sentimente şi să le suporte pe ale celorlalţi. Nu era genul de femeie care să-şi ţină întruna copilul în braţe şi să-l alinte. Atât lacrimile, cât şi manifestările exagerate ale iubirii îi dădeau un sentiment neplăcut. Mama, care a trebuit să se maturizeze foarte repede, rămânând însărcinată de la o vârstă fragedă, devenise insensibilă de-a lungul timpului. Nu-şi îngăduia nici o „slăbiciune“ şi nici celorlalţi nu le tolera aşa ceva. De multe ori, în copilărie, am văzut-o cum îşi ducea pe picioare răcelile doar prin forţa propriei voinţe şi o priveam fascinată cum scotea din maşina de spălat vase farfuriile fierbinţi, încă aburind, fără să tresară. „Un indian nu cunoaşte durerea“, acesta era crezul ei – o anumită duritate nu strică, ba mai mult, te ajută să răzbaţi în viaţă.

Tata era, în privinţa asta, exact opusul ei. Mă primea cu braţele deschise când voiam să mă cuibăresc lângă el şi se juca cu mine cu mare plăcere – când era treaz. În vremea aceea, când încă mai locuia cu noi, majoritatea timpului îl vedeam dormind. Îi plăcea să iasă seara cu prietenii şi beau zdravăn. Aşa că munca nu i se potrivea mai deloc. Preluase brutăria de la tatăl său, fără să fi fost vreodată atras de această meserie. Dar cel mai mare

chin pentru el era trezitul de dimineaţă. Până la miezul nopţii umbla prin baruri, iar când suna alarma, la ora două noaptea, abia putea să se trezească. După ce livra chiflele, dormea sforăind ore în şir pe canapea. Burta lui rotundă, imensă, urcând şi coborând, era un spectacol impresionant pentru ochii mei fascinaţi de copil. Mă jucam cu ditamai omul adormit, îi lipeam ursuleţii de obraz, îl împodobeam cu panglici şi fundiţe, îi puneam bonețele pe cap şi îi dădeam unghiile cu lac. Când se trezea din nou, după-amiază, mă ridica în braţe, învârtindu-mă prin aer, şi scotea tot felul de mici surprize de prin buzunare. Apoi pleca iarăşi prin barurile şi cafenele oraşului.

*

Pentru mine cel mai important reper în această perioadă a fost bunica. Se ocupa împreună cu tata de brutărie şi când eram la ea mă simţeam în largul meu şi în deplină siguranţă. Locuia doar la câteva minute de mers cu maşina de noi, şi totuşi într-o altă lume. Süßenbrunn este unul dintre vechile sătucuri de la marginea de nord a Vienei, al cărui caracter tradiţional n-a fost distrus de presiunea oraşului aflat din ce în ce mai aproape. Liniştitele alei laterale erau tivite de case particulare vechi cu grădini în care încă se cultivau legume. Casa bunicii, unde, pe lângă brutărie, era şi o mică băcănie[1], arăta exact ca pe vremea monarhiei.

1. Tante-Emma-Laden (n. a.).

Bunica provenea din Wachau, o regiune pitorească de pe cursul Dunării, unde, pe terasele însorite, agăţate pe pante abrupte, creşte viţă-de-vie. Părinţii ei fuseseră viticultori şi, cum era pe atunci, bunica se văzuse nevoită să muncească în gospodărie încă de mică. Vorbea cu mult dor şi nostalgie despre tinereţea ei petrecută în acest ţinut, care a căpătat o imagine dulceag-idilică datorită filmelor din anii ’50 ale lui Hans Moser. Şi asta, în ciuda faptului că viaţa ei în acest tablou rural romantic a fost concentrată în jurul muncii şi doar al muncii. Pe când se afla pe un bac, cu care oamenii traversau Dunărea dintr-o parte în alta, unde a cunoscut un brutar din Spitz, şi-a dat seama că a venit momentul să părăsească această viaţă aşezată şi s-a măritat cu el. Ludwig Koch senior era cu 24 de ani mai mare ca ea şi este greu de imaginat că s-a măritat cu el doar din dragoste.

Dar toată viața a vorbit cu mare respect despre soțul ei, pe care eu nu l-am întâlnit niciodată. A murit la scurtă vreme după naşterea mea.

Deşi petrecuse atâția ani în oraş, bunica a rămas mereu o femeie de la țară, puțin cam sucită. Purta fuste de lână şi, pe deasupra lor, şorțuri înflorate, avea părul coafat şi răspândea în jur un miros de bucătărie şi de Franzbranntwein[2], care mă învăluia atunci când îmi lipeam fața de fusta ei. Îmi plăcea chiar şi mirosul uşor de alcool pe care îl emana tot timpul. Ca fiică de podgorean, bea la fiecare masă câte un pahar mare de vin ca şi cum ar fi băut apă, fără să lase vreodată nici cea mai mică impresie că s-ar fi îmbătat. A rămas fidelă tradițiilor ei, gătea pe o sobă veche cu lemne şi curăța oalele cu o perie demodată de sârmă. Se îngrijea cu o deosebită dăruire de florile ei. În curtea mare din spatele casei se găseau, aşezate pe dalele de beton, o mulțime de oale, castroane, o covată mare, veche, care primăvara şi vara deveneau mici insule de flori violete, galbene, albe şi roşii. În livada de alături creşteau caişi, cireşi, pruni şi o mulțime de tufe de coacăze. Contrastul cu blocul nostru din Rennbahnweg nici nu putea fi mai mare.

2. Un soi de alcool aromat făcut din amestec de camfor, mentol şi diferite arome.

În primii mei ani de viață, bunica a fost pentru mine însăşi întruchiparea ideii de acasă. Înnoptam deseori la ea, mă răsfăța cu ciocolată şi mă cuibăream lângă ea pe canapeaua veche. După-amiezile mergeam în vizită la o prietenă din zonă, ai cărei părinți aveau o mică piscină în grădină, mă plimbam cu bicicleta împreună cu alți copii pe străzile satului şi exploram curioasă o zonă în care puteai să te mişti în voie. Când părinții au deschis un magazin în apropiere, mă duceam cu bicicleta în câteva minute de acolo până la bunica doar ca s-o surprind cu vizita mea. Încă îmi amintesc cum, având deseori pe cap uscătorul de păr, bunica nu auzea soneria şi nici bătăile mele în uşă. Atunci mă cățăram pe gard, mă strecuram tiptil, intrând pe uşa din spatele casei, şi mă amuzam grozav s-o sperii. Cu bigudiurile în păr, mă fugărea râzând prin bucătărie – „Stai aşa că te prind eu!“ – şi mă „pedepsea“ punându-mă să muncesc în grădină. Îmi plăcea la nebunie să culeg cu ea cireşele negre din pom şi să desprind cu atenție de pe tufele încărcate până la refuz ciorchinii de coacăze.

Bunica mi-a dăruit nu doar o bucăţică de copilărie lipsită de griji şi plină de iubire – tot de la ea am învăţat cum se pot construi spaţii pentru exprimarea emoţiilor pe care lumea nu le îngăduie. Când eram la ea în vizită, o însoţeam aproape în fiecare zi la micul cimitir, aflat undeva în afara satului, în mijlocul câmpului. Mormântul bunicului, făcut dintr-o bucată de marmură neagră, lucioasă, era aşezat la margine, la capătul unei alei nou pavate, chiar lângă gardul cimitirului. Vara, soarele strălucea fierbinte deasupra mormintelor, iar, în afară de zgomotul vreunei maşini care trecea din întâmplare pe strada principală, nu se auzeau decât ţârâitul greierilor şi ciripitul păsărilor deasupra câmpului. Bunica aşeza flori proaspete pe mormânt şi îl plângea încet pe bunicul. Când eram mai mică încercam mereu să o consolez:

— Nu plânge, bunico, bunicul vrea să te vadă râzând!

Mai târziu, când eram în clasele primare, mi-am dat seama că femeile din familia mea, care nu voiau să-şi arate nici o slăbiciune în viaţa de zi cu zi, aveau nevoie de un loc în care să-şi dea frâu liber sentimentelor. Un loc adăpostit ce le aparţinea doar lor.

Când am mai crescut, după-amiezile petrecute la prietenele bunicii, care se terminau adesea cu o vizită la cimitir, au început să mă plictisească. De la un moment dat încolo, tot ceea ce îmi plăcuse atât de mult când eram mică – să fiu îndopată cu tort de doamne în vârstă care îmi puneau fel de fel de întrebări, să stau în sufrageriile lor demodate, cu mobile întunecate şi mileuri, unde nu aveai voie se te atingi de nimic, în timp ce ele se lăudau cu nepoţii – nu-mi mai făcea acum nici o plăcere. În vremea aceea, bunica mi-a luat în nume de rău această „distanţare“.

— Atunci o să-mi caut altă nepoată, mi-a zis ea direct într-o zi.

Am fost adânc rănită când chiar a început să primească zilnic la ea în magazin o altă fetiţă şi să-i dăruiască îngheţată şi dulciuri.

Deşi această ruptură a fost destul de repede depăşită, totuşi, începând din acel moment, vizitele mele în Süßenbrunn s-au rărit. Mama avea oricum o relaţie tensionată cu soacra ei şi de aceea i-a convenit că nu mai înnoptam atât de des acolo. Chiar dacă relaţia noastră s-a mai răcit, aşa cum se întâmplă adesea când copiii merg la şcoală, ea a rămas totuşi piatra mea de temelie. Căci mi-a oferit acea resursă de siguranţă şi protecţie care-mi

lipsea acasă.

*

La trei ani de la naşterea mea, părinţii au deschis un magazin alimentar care avea şi o *Strübel*, o cafenea incorporată, în cartierul Marco-Polo, la vreo 15 minute cu maşina de Rennbahnweg. În 1988 au preluat şi o băcănie în Süßenbrunn, pe Pröbstelgasse, la doar câteva sute de metri de casa bunicii, chiar la strada principală. La băcănia situată într-o clădire roz închis, cu un singur nivel, pe colţ, cu o uşă de modă veche şi cu un galantar din anii ’60, vindeau produse de brutărie, mezeluri, ziare şi reviste pentru şoferii de tir care puteau face aici un ultim popas înainte de a ieşi din Viena. Pe rafturi erau îngrămădite tot felul de lucruri pentru nevoile curente, pe care pe atunci ţi le luai tot de la băcănie, chiar dacă se găseau de multă vreme şi în supermarket: mici cutii de detergent, tăiţei, supă instant la pachet şi mai ales dulciuri. În micuţa curte din spatele casei era o ladă frigorifică veche, vopsită în roz.

Ambele magazine au devenit mai târziu – pe lângă casa bunicii – nucleele copilăriei mele. În magazinul din cartierul Marco-Polo mi-am petrecut nenumărate după-amiezi, după grădiniţă sau după orele de şcoală, în timp ce mama se ocupa de contabilitate sau îi servea pe clienţi. Mă jucam de-a v-aţi ascunselea cu alţi copii sau mă dădeam de-a dura pe derdeluşul amenajat de comunitate. Cartierul era mai mic şi mai liniştit decât al nostru, aveam voie să umblu liberă şi-mi găseam uşor companie. Din magazin puteam să-i urmăresc pe clienţii care stăteau la bar: casnice, bărbaţi care veneau de la muncă sau alţii care deja către prânz îşi beau prima bere şi mâncau un sandvici. Toate aceste magazine făceau parte din acea categorie care dispărea încet din oraşe şi care, datorită programului prelungit al bufetului unde se vindea alcool şi unde erai primit călduros, sunt o adevărată nişă pentru mulţi oameni.

Tata răspundea de brutărie şi de livrarea produselor de panificaţie, iar de toate celelalte se ocupa mama. Când aveam vreo cinci ani a început să mă ia cu el în cursele sale. Mergeam cu camioneta noastră prin suburbii şi prin satele din împrejurimi, ne opream la cârciumi, la baruri şi cafenele, la standurile de hot-dog şi în magazine mici. Astfel ajunsesem să cunosc

ţinutul din nordul Vienei mai bine decât oricare alt copil de vârsta mea şi am petrecut poate mai mult timp în baruri şi cafenele decât era îngăduit. Îmi plăcea la nebunie să petrec atât de mult timp cu tata şi mă simţeam foarte matură şi luată în serios. Dar aceste incursiuni prin diverse localuri aveau şi partea lor neplăcută.

„Ce fetiţă drăguţă!“ Am auzit această propoziţie de mii de ori. Dar nu e o amintire plăcută pentru mine, cu toate că eram lăudată şi mă aflam în centrul atenţiei. Oamenii care mă ciupeau de obraji şi îmi cumpărau ciocolată îmi erau străini. Pe deasupra, îmi displăcea când eram forţată să intru în lumina rampei, fără ca eu însămi să-mi fi dorit şi asta nu-mi lăsa decât o adâncă senzaţie de penibil.

Pentru tata era însă o ocazie să se dea mare cu fetiţa lui în faţa clienţilor. Era un bărbat jovial căruia îi plăcea să-şi facă o intrare glorioasă, iar fiica lui, îmbrăcată cu rochiţe proaspăt călcate, era un accesoriu perfect. Peste tot avea prieteni – atât de mulţi, încât până şi eu, copil fiind, îmi dădeam seama că toţi aceşti oameni nu-i pot fi cu adevărat apropiaţi. Majoritatea aşteptau să le ofere ceva de băut sau să le împrumute bani. Şi pentru nevoia lui de recunoaştere cheltuia cu plăcere.

În aceste birturi afumate de la periferie stăteam pe scaune înalte de bar şi-i ascultam pe adulţi, care erau doar la început interesaţi de persoana mea. O bună parte dintre ei erau şomeri, cu vieţile distruse, care îşi petreceau zilele bând bere şi vin şi jucând cărţi. Mulţi dintre ei avuseseră cândva o meserie, fuseseră profesori sau funcţionari, dar la un moment dat decăzuseră. Astăzi numim asta sindromul *burnout*[3]. Pe atunci era doar o stare normală în suburbii.

3. Sindromul *burnout* – o stare de epuizare, atât fizică, cât şi psihică, care apare mai ales la persoanele a căror profesie implică o responsabilitate deosebită şi interacţiuni frecvente cu oamenii. Termenul a fost folosit pentru prima oară în 1980 de psihologul Herbert Freudenberger.

Doar foarte rar întreba cineva ce căutam eu în aceste localuri. Majoritatea luau asta ca pe un lucru de la sine înţeles şi erau exagerat de prietenoşi cu mine. „Fetiţa mea“, spunea tata mândru, bătându-mă uşor peste obraji. Când cineva îmi oferea dulciuri sau limonadă, era de aşteptat să dau ceva în schimb: „Dă-i unchiului un pupic! Dă-i lu’ tanti un pupic!“ Mă opuneam unor astfel de apropieri exagerate cu străinii, cărora le luam în nume de rău

faptul că îi răpeau atenţia tatălui meu, atenţie care mi se cuvenea. În timpul acestor incursiuni situaţia se schimba permanent: o clipă eram în centrul atenţiei tuturor, prezentată cu mândrie celorlalţi şi primeam câte o acadea, pentru ca mai apoi să fiu atât de puţin luată în seamă, încât, dacă ar fi dat o maşină peste mine, nimeni n-ar fi observat. Acest balans între atenţie şi ignorare, într-o lume a aparenţelor, mi-a afectat conştiinţa de sine. Am învăţat să joc în aşa fel încât să rămân cât mai mult timp cu putinţă undeva la mijloc. Acum înţeleg că această atracţie către scenă, visul meu de a deveni actriţă, pe care l-am avut încă de mică, nu venea din interior. Era felul meu de a-mi imita părinţii extrovertiţi – şi o metodă de a supravieţui într-un mediu în care ori eşti admirat, ori eşti ignorat.

*

Puţin mai târziu, acest balans între atenţie şi ignorare, de care conştiinţa mea depindea atât de mult de mult, i-a atins şi pe cei mai apropiaţi mie. Lumea copilăriei mele timpurii se destrăma încet-încet. Mai întâi, ei s-au retras atât de uşor şi pe neobservate din lumea mea, încât nu puteam să-mi dau seama de asta şi luam asupra mea vina pentru aceste tensiuni. Apoi ruptura a devenit tot mai mare, până când întregul edificiu familial s-a prăbuşit. Tata şi-a dat seama mult prea târziu că întinsese prea tare coarda, iar mama hotărâse deja de mult să se despartă de el. Tata şi-a trăit mai departe viaţa de rege al suburbiilor, care îşi făcea veacul prin baruri şi-şi cumpăra mereu maşini mari şi impunătoare, Mercedes sau Cadillac, cu care voia să-şi impresioneze „prietenii“. Împrumuta bani pentru acestea. Chiar şi atunci când îmi dădea bani de buzunar, mi-i cerea imediat înapoi ca să-şi cumpere ţigări sau ca să-şi ia o cafea. La mijlocul anilor ’90 acumulase atâtea datorii, încât punea în pericol existenţa familiei. În cursul unei reeşalonări a datoriei, mama a preluat băcănia din Pröbstelgasse şi magazinul din cartierul Marco-Polo. Dar ruptura nu a fost provocată doar de chestiunile financiare. Mama s-a săturat pur şi simplu de acest bărbat căruia îi plăcea să se distreze, dar care nu ştia nimic despre loialitate.

Despărţirea treptată a părinţilor mi-a schimbat întreaga viaţă. În loc să fiu îngrijită şi alintată, am fost dată la o parte. Părinţii mei se certau în gura mare ore în şir. Dacă unul se închidea în dormitor, celălalt rămânea în

sufragerie țipând în continuare. Când, speriată, încercam să-i întreb ce se întâmplă, mă duceau în camera mea, încuiau uşa şi continuau să se certe. Mă simțeam ca într-o cuşcă şi nu mai înțelegeam nimic din ce se întâmplă în lume. Acoperindu-mi urechile cu perna, încercam să scap de cuvintele grele pe care şi le strigau unul altuia, refugiindu-mă în copilăria mea timpurie. Dar rareori reuşeam. Nu puteam înțelege de ce tatăl meu, altminteri atât de strălucitor, părea acum atât de pierdut şi de neajutorat şi nu mai făcea nici o vrajă ca să apară mici surprize din mânecile lui. Provizia lui inepuizabilă de ursuleți gumați părea că se terminase brusc.

O dată, când s-au certat foarte rău, mama a plecat de acasă şi nu s-a mai întors câteva zile. Voia să-i arate astfel cum e când nu ştii nimic despre partenerul tău – pentru tata o noapte sau două petrecute în altă parte decât acasă nu era ceva neobişnuit. Dar eu eram prea mică pentru a pricepe asemenea lucruri şi m-am speriat. La această vârstă percepția trecerii timpului este total diferită, iar absența mamei mi s-a părut o eternitate. Nu ştiam dacă se va mai întoarce vreodată. Senzația de părăsire, de a fi abandonat a pătruns adânc în mine. Şi astfel a început o fază a copilăriei mele în care nu-mi mai găseam locul şi nu mă mai simțeam iubită. Micuța plină încredere care fusesem a devenit treptat o fetiță nesigură care nu mai avea încredere în nimic din jurul ei.

*

În această perioadă dificilă am intrat la grădiniță. Acest pas a însemnat un punct culminant al influenței pe care străinii au avut-o asupra vieții mele şi cu care mi-a fost atât de greu să mă împac în copilărie.

Mama m-a înscris la o grădiniță privată, nu departe de cartierul nostru. Încă de la început m-am simțit neînțeleasă şi atât de puțin acceptată, încât am început să urăsc acel loc. Chiar în prima zi am avut o experiență care a reprezentat piatra de temelie pentru acest sentiment. Eram cu ceilalți copii în grădină şi am descoperit o lalea, care m-a fascinat. M-am apropiat încet de ea şi am luat-o cu grijă în palme ca s-o miros. Educatoarea a crezut probabil ca vreau să o rup. Cu o mişcare iute m-a lovit peste dosul palmei.

— Te spun mamei! am strigat furioasă.

Dar seara aveam să-mi dau seama că mama nu mai ținea cu mine, că

delegase altcuiva autoritatea asupra mea. Când i-am povestit ce mi s-a întâmplat – fiind sigură că va fi solidară şi că a doua zi educatoarea va fi pusă la punct –, a zis doar că aşa este la grădiniță şi că trebuie să respect regulile.

— Nu mă amestec în povestea asta pentru că nu eram acolo, a adăugat.

Acesta a devenit răspunsul ei standard ori de câte ori am avut probleme cu educatoarea. Iar când îi povesteam despre şicanele altor copii îmi spunea lapidar:

— Atunci trebuie să-i baţi şi tu!

A trebuit să învăț să depăşesc singură greutățile. Grădinița a fost pentru mine una dintre cele mai chinuitoare perioade. Uram regulile stricte. Mă revoltam când, după masa de prânz, trebuia mă duc în camera de dormit şi să mă odihnesc chiar dacă nu eram deloc obosită. Educatoarele îşi făceau rutina zilnică, dar nu se interesau în mod special de noi. Îşi aruncau un ochi la noi în timp ce citeau romane şi reviste, bârfeau şi îşi făceau unghiile.

Cu ceilalți copii am reuşit să relaționez foarte greu, mă simțeam mai singură decât înainte în mijlocul unor copii de vârsta mea.

*

„Factorii de risc, mai ales când au ca efect secundar enurezisul, au legătură cu orice pierdere în sens larg, ca de exemplu despărțirile, divorțurile, decesele, naşterea unui frate, sărăcia extremă, delincvența părinților, privațiunea, dezinteresul, lipsa sprijinului emoțional în perioada creşterii.“ Aşa sunt descrise în dicționar cauzele unei probleme cu care m-am luptat în această perioadă. Dintr-un copil precoce care a renunțat foarte repede la scutece am ajuns să fac pe mine noaptea – ceea ce a devenit un stigmat care mi-a afectat viața. Petele ude de pe pat au ajuns să fie motivul unor certuri şi reproşuri nesfârşite.

Când s-a întâmplat să fac pe mine în mod repetat, mama a reacționat aşa cum era obiceiul pe atunci. Credea că fac asta intenționat şi de aceea trebuia să mă dezvețe cu forța, pedepsindu-mă. Mi-a dat o palmă la fund şi m-a întrebat furioasă:

— De ce îmi faci una ca asta?

Țipa disperată, nu ştia cum să mă oprească. Şi am continuat să fac pe

mine în fiecare noapte. Mama a făcut rost de o muşama pentru pat. A fost una dintre cele mai umilitoare experienţe. Ştiam din discuţiile dintre prietenele bunicii că muşamalele din cauciuc şi lenjeriile speciale erau destinate oamenilor bătrâni şi bolnavi. Nu voiam decât să fiu tratată ca un copil mare.

Dar nu mă putem abţine. Mama mă trezea noaptea şi mă punea pe toaletă. Cu toate astea îmi udam patul, iar ea îmi schimba aşternuturile şi pijamalele înjurând. Uneori mă trezeam dimineaţa devreme fără să fiu udă şi eram foarte mândră, dar mama îmi tăia imediat bucuria:

— Nici măcar nu-ţi aminteşti că a trebuit să te schimb azi-noapte, bombănea ea. Uită-te doar ce pijamale ai pe tine!

Erau reproşuri la care nu puteam răspunde nimic. Mă pedepsea cu dispreţ şi ironie. Când mi-am dorit o lenjerie cu motive Barbie, mi-a râs în nas – de ce, ca se le ud şi pe acelea? Am intrat în pământ de ruşine.

În cele din urmă a început să controleze câte lichide beam. Am fost genul de copil căruia îi era mereu sete şi de aceea beam des şi mult. Dar acum necesarul meu de lichide era strict reglementat. În timpul zilei primeam doar puţin, iar seara deloc. Cu cât îmi interziceau mai mult apa şi sucurile, cu atât îmi era mai sete, încât nu mă mai putem gândi la nimic altceva. Fiecare gură de apă şi fiecare drum la toaletă erau urmărite şi comentate, dar numai când eram singuri. Altminteri ce ar fi crezut ceilalţi?

La grădiniţă problema mea a căpătat o nouă dimensiune. Acum făceam pe mine şi în timpul zilei. Copiii râdeau de mine, iar îngrijitoarele îi încurajau şi mă batjocoreau mereu în faţa grupei. Credeau că râzând de mine mă vor face să-mi controlez mai bine vezica. Dar cu fiecare umilinţă problema se înrăutăţea. Un drum la toaletă sau o gură de apă au devenit adevărate torturi. Îmi erau impuse când nu-mi trebuia şi interzise când aveam nevoie urgent. Căci la grădiniţă trebuia să cerem voie când voiam la toaletă. În cazul meu această întrebare era însoţită mereu de comentarii:

— Dar tocmai ai fost. De ce trebuie să mergi iarăşi?

În schimb, mă obligau să mă duc la toaletă înainte de vreo excursie, înainte de masă sau înainte de somnul de amiază şi mă supravegheau atent. O dată, când educatoarea m-a suspectat că făcusem din nou pe mine, m-a obligat chiar să mă dezbrac şi să-mi arăt lenjeria de faţă cu toţi copiii.

Când plecam de acasă, mama lua mereu un săculeț cu haine de schimb. Acest săculeț îmi sporea ruşinea şi sentimentul de nesiguranță. Adulții luau în calcul faptul că în mod sigur voi face pe mine. Şi cu cât erau mai convinşi de asta şi mă certau şi îşi băteau joc de mine, cu atât mai mult aveau dreptate. Era un cerc vicios din care n-am reuşit să ies nici în timpul claselor primare. Am rămas aceeaşi – o fetiță batjocorită, umilită, care face pe ea şi căreia îi e mereu sete.

*

După doi ani de certuri şi câteva încercări de împăcare tata s-a mutat definitiv. Aveam acum cinci ani şi mă transformasem dintr-un copilaş fericit într-o persoană nesigură, tăcută, căreia nu-i mai plăcea viața pe care o duce şi protesta în diverse feluri împotriva ei. Uneori mă închideam în mine, alteori țipam, vomitam şi făceam crize de plâns din pricina durerii şi a senzației că sunt neînțeleasă. Săptămâni întregi am fost chinuită de o gastrită.

Mama, care era foarte necomunicativă din cauza despărțirii, a transpus felul ei de a depăşi situația asupra mea. Aşa cum ea şi-a înghițit durerea şi nesiguranța şi a mers mai departe cu curaj, tot aşa îmi cerea şi mie să strâng din dinți. Ea nu putea să înțeleagă că un copil mic nu e în stare să facă aşa ceva. Când deveneam prea afectuoasă cu ea, reacționa imediat agresiv față de ieşirile mele. Îmi reproşa că-mi plâng de milă şi îmi promitea în schimb recompense sau mă amenința cu pedepse, dacă nu mă potoleam.

Furia față de situația pe care nu o înțelegeam s-a întors împotriva persoanei care, după plecarea tatei, îi luase locul: mama. Mă simțeam atât de pornită împotriva ei, încât am decis să plec de acasă. Mi-am împachetat câteva lucruri în sacul de sport şi m-am luat rămas-bun de la ea. Dar ea ştia că nu voi merge mai departe de uşă şi a reacționat clipind din ochi şi zicând doar atât:

— OK, ai grijă de tine!

Altă dată mi-am strâns din cameră toate păpuşile pe care mi le dăruise şi le-am înşirat în hol. Trebuia să vadă clar că eram hotărâtă să o alung din mica împărăție a camerei mele de copil. Dar bineînțeles că manevrele împotriva mamei nu erau o rezolvare a adevăratei mele probleme. Odată cu

despărţirea părinţilor îmi pierdusem centrul vieţii şi nu mai puteam să mă sprijin pe acele persoane care până acum fuseseră întotdeauna aici pentru mine.

Pe lângă asta s-a adăugat o formă de agresivitate zilnică – nu atât de brutală încât să fie considerată violenţă, ci mai degrabă un soi de dispreţ care-mi distrugea încet stima de sine. Sub denumirea de violenţă împotriva copiilor sunt trecute în mod obişnuit bătăile sistematice care produc traume corporale. Nu mi s-a întâmplat aşa ceva în copilărie. Am trăit doar acel amestec implacabil de oprimare verbală şi *clasicele* palme, care îmi arătau că eu, copilul, sunt mai slab.

Nu furia sau calculul rece o aprindeau pe mama, ci o agresivitate care izbucnea tot mereu, ca o flacără ce ieşea din ea şi la fel de repede se stingea. Palmele pe care mi le dădea au fost cele mai dureroase şi mai descurajante părţi ale copilăriei mele. Mă pălmuia când era depăşită de situaţie. Mă pălmuia când făceam ceva greşit. Când mă loveam şi proverbe precum „Fetiţele mari nu plâng“ sau „Indienii nu cunosc durerea“ nu-mi opreau lacrimile, îmi trăgea o palmă tare peste faţă, „ca să ştii măcar de ce urli“. Uneori căpătam câte o palmă peste obraji fără vreun motiv clar: „Trebuie să fii făcut tu ceva!“ Nu suporta când mă smiorcăiam, când puneam întrebări sau puneam la îndoială explicaţiile ei – şi pentru asta meritam o palmă. Şi mai descurajante erau loviturile rapide peste obraji cu dosul palmei. Tot obrazul îmi amorţea şi lacrimile îmi curgeau imediat din ochi.

În acel timp şi în acele locuri nu era ceva neobişnuit să te comporţi astfel cu copiii. Dimpotrivă, am avut o viaţă chiar *mai uşoară* decât copiii din preajmă. În curtea blocului vedeam foarte frecvent mame care ţipau la copiii lor, îi trânteau la pământ şi îi băteau. Mama nu ar fi făcut asta niciodată, iar obiceiul ei de a mă pălmui din când în când nu şoca pe nimeni. Chiar şi când îmi dădea o palmă în public, nu intervenea nimeni. Dar cel mai adesea mama era prea doamnă ca să rişte să fie observată certându-se. Bătăile sub ochii celorlalţi erau ceva caracteristic femeilor cu copii din cartierul nostru. Ba chiar eram obligată să-mi şterg la lacrimile şi să mă spăl pe faţă înainte să ies din casă sau să cobor din maşină.

În acelaşi timp, mama încerca să-şi împace conştiinţa făcându-mi cadouri. Era în concurenţă cu tata care să-mi cumpere cele mai frumoase

haine sau să mă ducă în excursii la sfârşitul săptămânii. Dar eu nu voiam nici un cadou. În această fază a vieţii mele nu-mi doream decât pe cineva care să mă susţină şi să mă iubească necondiţionat. Însă părinţii mei nu erau în stare de aşa ceva.

*

Cât de mult am interiorizat gândul că de la adulţi nu trebuie să aştepţi nici un ajutor se poate vedea din anii de şcoală primară. Aveam opt ani când am fost cu şcoala în tabără în Steiermark. Nu eram un copil cu aptitudini sportive şi nu îndrăzneam să intru în jocurile sălbatice cu care îşi petreceau timpul ceilalţi copii. Dar măcar la locul de joacă am vrut să fac o încercare.

Durerea mi-a străpuns braţul când am alunecat de pe peretele de căţărat şi am căzut la pământ. Am vrut să mă ridic, dar braţul nu m-a ţinut şi am căzut pe burtă. Râsetele fericite ale copiilor care ţopăiau de jur împrejur îmi sunau înfundat în urechi. Voiam să ţip, iar lacrimile îmi curgeau pe obraji. Dar nu am scos nici un sunet. Doar când o colegă s-a apropiat de mine am rugat-o încet s-o cheme pe învăţătoare. Ea s-a dus repede. Învăţătoarea a trimis-o înapoi ca să-mi transmită că trebuie să mă duc singură la ea dacă vreau ceva.

Am încercat să mă ridic în picioare, dar imediat ce m-am mişcat durerea mi-a cuprins din nou braţul. Lipsită de ajutor, am rămas întinsă pe jos. Abia mai târziu o învăţătoare de la altă clasă m-a ajutat să mă ridic. Strângeam din dinţi, nu plângeam şi nu mă văicăream deloc. Nu voiam să deranjez pe nimeni. Mai târziu şi-a dat seama şi învăţătoarea mea că ceva nu e în regulă cu mine. A bănuit că m-am julit când am căzut şi mi-a dat voie să-mi petrec după-amiaza în sala cu televizor.

În timpul nopţii stăteam întinsă în patul din dormitorul comun şi abia puteam respira de durere. Cu toate acestea, nu am cerut ajutorul nimănui. Abia târziu, a doua zi, când eram la grădina zoologică din Herberstein, învăţătoarea şi-a dat seama că mă lovisem serios şi m-a dus la doctor. Acesta m-a trimis direct la spital, în Graz. Îmi rupsesem mâna.

Mama, împreună cu prietenul ei m-au scos din spital. Noul bărbat din viaţa ei îmi era bine cunoscut – era naşul meu. Nu-l plăceam deloc. Drumul până la Viena a fost tortură. Trei ore m-a certat încontinuu că eram o

împiedicată şi a trebuit să facă un drum atât de lung. Mama a încercat să destindă atmosfera, dar el nu a vrut să se oprească şi a continuat cu reproşurile. Stăteam pe bancheta din spate şi plângeam uşor, în mine. Mi-era ruşine că am căzut şi mi-era ruşine că le creasem tuturor atâtea probleme. *Să nu creezi probleme! Să nu faci scene! Nu fi isterică! Fetiţele mari nu plâng.* Aceste devize din copilărie m-au ajutat să rezist o zi şi jumătate durerii provocate de mâna ruptă. Acum, în timpul călătoriei pe autostradă, între tiradele prietenului mamei, o voce interioară mi le repeta.

Învăţătoarea a primit o mustrare disciplinară pentru că nu mă dusese imediat la spital. Desigur, e adevărat că îşi neglijase datoria de a mă supraveghea, dar cea mai mare parte a responsabilităţii era a mea. Încrederea în propriile mele senzaţii era atât de mică, încât nici cu o mână ruptă nu credeam că am voie să cer ajutor.

*

Între timp, pe tata îl vedeam doar la sfârşit de săptămână sau când mă lua uneori în cursele lui. Şi el s-a reîndrăgostit după despărţirea de mama. Prietena lui era drăguţă, dar distantă. O dată, căzând pe gânduri, mi-a zis:

— Acum ştiu de ce eşti atât de dificilă. Părinţii tăi nu te iubesc.

Am protestat în gura mare – dar propoziţia asta mi-a străpuns sufletul de copil. Dacă totuşi avea dreptate? În cele din urmă era adult şi adulţii au mereu dreptate.

Aceste gânduri nu mi-au dat pace zile întregi.

Când aveam nouă ani, am început să-mi compensez frustrările mâncând. Nu fusesem nici înainte un copil slab şi crescusem într-o familie unde mâncarea juca un rol important. Mama era genul de femeie care mânca oricât fără să pună un gram pe ea. Asta putea ţine de o hiperactivitate tiroidiană sau, pur şi simplu, de felul ei activ de a fi: mânca pâine cu untură şi torturi, friptură cu chimen şi sandviciuri cu şuncă şi nu se îngrăşa. Desigur, nu obosea să clameze asta în faţa celorlalţi:

— Pot să mănânc ce vreau! se mândrea ea, cu o felie de pâine unsă cu pateu gras în mână.

Am moştenit de la ea lipsa de măsură în privinţa mâncării, dar nu şi capacitatea de a arde caloriile de la sine.

În schimb, tata era atât de gras, încât, în copilărie, mi-era ruşine să fiu văzută cu el pe stradă. Avea o burtă atât de mare şi cu pielea atât de întinsă ca a unei femei însărcinate în luna a opta. Când stătea lungit pe canapea, burta i se ridica asemenea unui munte şi, când eram mică, ciocăneam cu degetul în ea şi întrebam: „Când soseşte bebeluşul?“ Tata râdea încântat. Pe farfuria lui se înălțau munți de carne, lângă care trebuiau să existe şi mai multe găluşti mari, înotând într-un lac de sos. Înghițea porții uriaşe şi mânca mai departe, chiar dacă nu îi mai era foame.

Când mergeam în excursii cu familia la sfârşit de săptămână – la început împreună cu mama, mai apoi şi cu noul ei prieten –, totul se învârtea în jurul mâncării. În timp ce celelalte familii făceau trasee montane, se plimbau cu bicicletele sau vizitau muzee, noi ne îndreptam doar spre ținte culinare. Ne duceam la o nouă cârciumă cu vinărie, făceam excursii la hanul de pe lângă vreo cetate, dar nu pentru un tur istoric, ci ca să luăm parte la festinuri medievale: carne la proțap cu usturoi, pe care o apucai direct cu mâna şi o băgai în gură şi, pe deasupra, halbe pline cu bere – astea erau obiectivele turistice pe gustul tatălui meu.

Chiar şi în cele două magazine din Süßenbrunn şi din cartierul Marco-Polo, pe care mama le-a preluat după despărțirea de tata, eram tot timpul înconjurată de mâncare. Când mama mă lua de la *afterschool* şi mă ducea cu ea la magazin, scăpam de plictiseală mâncând tot felul de bunătăţi: o înghețată, ursuleți gumați, o bucată de ciocolată, un castravete murat. Mama renunța de cele mai multe ori să se opună – era prea ocupată ca să mai fie atentă la tot ce băgam eu în mine.

Dar acum am început să mă supraalimentez în mod sistematic. Mâncam un pachet întreg de batoane de ciocolată Bounty, beam o sticlă mare de cola, apoi mâncam din nou ciocolată până când burta mi se umfla atât de tare încât simțeam că-mi plesneşte. Imediat ce simțeam că pot mânca din nou ceva, o luam de la capăt. Cu un an înaintea răpirii mele mă îngrăşasem atât de tare, încât am trecut de la o fetiță dolofană la un copil cu adevărat obez. Am devenit şi mai puțin sportivă, ceilalți copii îşi băteau şi mai mult joc de mine, iar eu îmi compensam singurătatea mâncând şi mai mult. Când am împlinit zece ani, cântăream 45 de kilograme.

Pe deasupra, mama făcea totul să mă frustreze si mai tare.

— Țin la tine oricum ai arăta.

Sau:

— Trebuie doar să pui o haină frumoasă pe un copil urât.

Când mă arătam rănită de vorbele ei, ea râdea şi îmi spunea:

— Nu mă referem la tine, scumpa mea. Nu mai fi atât de sensibilă.

A fi sensibil – acesta era cel mai rău lucru şi nu aveai voie să fii aşa. Mă miră acum ce conotație pozitivă are cuvântul „sensibil“. În copilăria mea era ca o înjurătură la adresa oamenilor care erau prea slabi pentru această lume. Atunci îmi doream să am voie să fiu mai sensibilă. Mai târziu, felul dur de a fi pe care mi l-a impus mama probabil că mi-a salvat viața.

*

Înconjurată de o mulțime de dulciuri, îmi petreceam ore în şir în fața televizorului sau la mine în cameră cu o carte în mână. Voiam să evadez din această realitate, plină doar de umilințe pregătite anume pentru mine, într-o altă lume. Acasă la noi, televizorul prindea toate posturile şi nimeni nu era atent la ce mă uitam. Schimbam canalele la întâmplare, fără să caut ceva anume, trecând de la programe pentru copii sau ştiri la seriale polițiste care mă speriau, dar pe care le absorbeam ca un burete. În vara anului 1997, o temă acaparase media: în Salzkammergut poliția descoperise o rețea de pornografie infantilă. Îngrozită, am auzit la televizor cum un grup de şapte bărbați ademeniseră într-o cameră special echipată dintr-o casă, oferindu-le sume mici de bani, un număr necunoscut de băieți pe care îi abuzaseră şi a filmaseră totul, vânzând apoi filmările în toată lumea. Pe 24 ianuarie 1998, un alt caz a cutremurat Austria superioară. Au fost răspândite prin poştă casete video cu fetițe de 5-6 ani abuzate sexual. Unul dintre clipuri îl arăta pe infractor cum a răpit o fată de 7 ani din vecinătate şi a încuiat-o într-o cameră din mansardă, unde a abuzat-o oribil.

Dar şi mai mult m-a afectat cazul unei fetițe care a fost omorâtă de un criminal în serie din Germania. Din câte îmi amintesc, în timpul şcolii primare, rar trecea o lună fără să fie vreo ştire despre fetițe răpite, violate sau ucise. Programele de ştiri nu omiteau nici un detaliu cu privire la acțiunile dramatice de căutare şi la investigațiile poliției. Vedeam câini polițişti scotocind prin păduri, scafandri scufundându-se în lacuri şi iazuri

ca să descopere cadavrul fetiței. Ascultam întruna mărturiile cutremurătoare ale membrilor familiei dispărutei: cum fetița a dispărut în timp ce se juca afară sau nu s-a mai întors acasă de la şcoală. Cum părinții au căutat-o îngroziți până când au realizat cruntul adevăr că nu-şi vor mai vedea copilul viu.

Cazurile mediatizate pe atunci aveau un asemenea impact, încât le discutam şi la şcoală. Profesorii ne-au explicat cum să ne protejăm de astfel de atacuri. Am vizionat filme despre fetițe care erau abuzate de fraţi mai mari sau despre băieți care erau învățați să spună „Nu“ taților agresivi. Iar profesorii ne repetau aceleaşi avertismente cu care ne băteau la cap şi cei de acasă: „Să nu mergi niciodată cu un străin! Să nu te urci niciodată într-o maşină necunoscută. Să nu iei dulciuri de la nimeni. Mai bine treci pe partea cealaltă când vezi că se întâmplă ceva ciudat.“

Astăzi, când mă uit pe lista cazurilor din perioada când am fost în şcoala primară, sunt la fel de şocată:

Yvonne (12 ani) a fost omorâtă în bătaie lângă lacul Pinnower (Brandenburg) pentru că s-a opus unui bărbat care încerca să o violeze.

Annette (15 ani), din Mardorf, a fost găsită în lacul Steinhude dezbrăcată, după ce fusese abuzată sexual şi omorâtă într-un lan de porumb. Făptaşul nu a fost prins.

Maria (7 ani) a fost răpită în noiembrie 1995 în Haldensleben (Sachsen-Anhalt), abuzată sexual şi aruncată într-un iaz.

Elmedina (6 ani) a fost răpită în februarie 1996 din Siegen, abuzată sexual şi sufocată.

Claudia (11 ani) a fost răpită în mai 1996 din Grevenbroich, abuzată sexual şi arsă de vie.

Ulrike (13 ani) nu s-a mai întors niciodată dintr-o plimbare cu trăsura cu ponei. Corpul ei a fost găsit peste 2 ani.

Ramona (10 ani) a dispărut fără urmă în 15 august 1996 dintr-un centru comercial din Jena. Cadavrul ei a fost găsit în ianuarie 1997 în apropiere de Eisenach.

Natalia (7 ani), din Epfach, Bavaria superioară, a fost răpită în 20 septembrie 1996, când se afla în drum spre şcoală, abuzată sexual şi omorâtă de un tânăr de 29 de ani.

Kim (10 ani), din Varel in Friesland, a fost răpită în ianuarie 1997, abuzată sexual şi omorâtă.

Anne-Katerin (8 ani) a fost omorâtă în bătaie şi găsită în 9 iunie 1997 în apropierea casei părinţilor din Seeback in Brandenburg.

Loren (9 ani) a fost abuzată sexual şi omorâtă în iulie 1997 în beciul casei părinţilor din Prenzlau.

Jennifer (11 ani) a fost abuzată sexual şi strangulată de unchiul ei în propria maşină în 13 ianuarie 1998, în Versmold bei Gütrsloh.

Carla (12 ani), din Wilhelmsdorf bei Fürth, a fost atacată în drumul spre şcoală, în 22 ianuarie 1998, abuzată sexual şi aruncată, în stare de leşin, într-o baltă. A murit 5 zile mai târziu în comă.

Cazurile lui Jennifer şi al Carlei m-au afectat cel mai mult. Unchiul lui Jennifer a recunoscut după ce a fost arestat că a vrut să o abuzeze pe fetiţă în maşină. Când ea s-a opus, a sugrumat-o şi i-a ascuns cadavrul într-o pădure. Mărturia m-a cutremurat. Psihologii care erau intervievaţi pe atunci la televizor ne sfătuiau să nu ne opunem atacatorilor pentru a nu ne risca astfel viaţa. Dar şi mai oribile au fost reportajele despre uciderea Carlei. Încă îi mai văd înaintea ochilor pe reporterii care stăteau cu microfonul în mână lângă lacul din Wilhelmsdorf şi relatau că fata se zbătuse foarte mult, lucru vizibil din faptul că era plină de pământ. Funeraliile au fost transmise în direct la televizor. Mă uitam cu ochii holbaţi de groază la ecran. Toate aceste fetiţe erau de vârsta mea. Un singur lucru mă liniştea când le vedeam fotografiile la ştiri: eu nu eram fetiţa blondă şi delicată pe care se pare că o preferau făptaşii.

Habar nu aveam cât de mult greşeam.

Ce s-ar putea întâmpla?
Ultima zi din vechea mea viață

Am încercat să țip. Dar nu s-a auzit nici un sunet. Corzile mele vocale pur şi simplu nu reacționau. Totul în mine era doar țipăt. Un țipăt mut, pe care nimeni nu-l putea auzi.

În ziua următoare m-am trezit tristă şi furioasă. Supărarea pricinuită de mânia mamei, care era îndreptată împotriva tatălui meu, dar se revărsa asupra mea, mă apăsa. Şi mai mult însă mă necăjea faptul că îmi interzisese să-l mai văd vreodată. Era una dintre acele decizii impuse, luate cu uşurință de adulți în momente de furie sau din cauza unei proaste dispoziții, peste capul copiilor, fără să-şi dea seama că decizia afectează nevoile cele mai adânci ale celor care stau neajutorați în fața acestor sentințe.

Uram sentimentul de neputință, un sentiment care îmi amintea că sunt copil. Voiam să devin odată adult, în speranța că certurile cu mama nu mă vor mai afecta atât de tare. Voiam să învăț să-mi reprim sentimentele, mai ales acea frică adâncă a copiilor provocată de certurile dintre părinți.

Când am împlinit zece ani am lăsat în urmă prima parte a vieții mele, cea în care fusesem cel mai puțin independentă. Data magică ce urma să-mi parafeze oficial independența era mai aproape: încă 8 ani şi după aceea mă voi muta de acasă şi mă voi angaja. Atunci nu o să mai fiu dependentă de deciziile adulților din jurul meu, ale căror mici probleme şi gelozii erau mai importante decât nevoile mele. Doar opt ani pe care voiam să-i folosesc ca să mă pregătesc pentru o viață pe cont propriu.

Cu doar câteva săptămâni înainte făcusem deja un pas important către independență: o convinsesem pe mama să mă lase să merg singură la şcoală. Deşi eram deja în clasa a patra, ea mă ducea mereu cu maşina până la şcoală. Drumul nu dura nici măcar cinci minute. În fiecare zi mi-era ruşine de colegi din cauza slăbiciunii mele, vizibile tuturor când mama mă săruta de rămas-bun la coborârea din maşină. Negociam de ceva vreme cu ea că ar fi timpul să mă lase să merg singură la şcoală. Voiam să le arăt nu

numai părinților, ci şi mie însămi că eram o fetiță mare. Şi că pot să-mi stăpânesc fricile.

Nesiguranța mă chinuia până în adâncul sufletului. Încet, încet prelua controlul asupra mea încă de când coboram scările de la bloc. Creştea pe măsură ce traversam curtea şi a început să mă domine când am luat-o la fugă pe străzile din cartierul Rennbahn. Mă simțeam neajutorată şi foarte mică şi mă uram din cauza asta. În ziua aceea îmi propusesem cu tot dinadinsul să încerc să fiu puternică. Am vrut ca acea zi să fie ultima din vechea mea viață şi prima din cea nouă. Privind în urmă, mi se pare aproape cinic că exact în acea zi viața mea obişnuită chiar s-a terminat. În orice caz, într-un fel pe care nu mi l-aş fi putut imagina niciodată.

Hotărâtă, am împins la o parte aşternuturile cu modele şi m-am ridicat. Ca întotdeauna, mama îmi alesese hainele pe care trebuia să le îmbrac. O rochie având partea de sus dintr-o stofă de blugi, iar fusta propriu-zisă dintr-un flanel gri în carouri. Îmbrăcată aşa mă simțeam diformă, ca şi cum rochia asta m-ar fi constrâns să rămân la o vârstă pe care de mult voiam s-o depăşesc.

Neîncrezătoare, am tras-o pe mine, apoi am traversat holul spre bucătărie. Pe masă era pachețelul pregătit de mama, învelit în şervețele cu logoul şi numele micului local din cartierul Marco-Polo. Când a venit vremea să plec, mi-am luat pe mine hanoracul roşu şi mi-am pus pe umeri ghiozdanul colorat. Am mângâiat pisicile şi mi-am luat rămas-bun de la ele. Apoi am deschis uşa şi am ieşit. În ultima clipă m-am oprit şi am ezitat, având în minte vorbele pe care mama mi le spusese de mii de ori: „Nu e bine să te desparți de cineva supărat. Nu se ştie dacă îl vei mai revedea vreodată.“ Putea fi furioasă, era impulsivă şi adesea ridica repede mâna să lovească. Dar când venea vorba să-şi ia rămas-bun era întotdeauna foarte caldă. Chiar trebuia să plec fără să-i spun nici un cuvânt? M-am întors, dar, în cele din urmă, sentimentul de dezamăgire pe care seara precedentă îl lăsase în mine a învins. Nu-i voi mai da nici un pupic de despărțire şi o voi pedepsi prin tăcerea mea. În plus, ce s-ar putea întâmpla?

„Ce s-ar putea întâmpla?“ murmuram cu jumătate de gură doar pentru mine. Aceste cuvinte au reverberat pe scara blocului cu gresie gri. M-am întors din nou şi am coborât treptele. Ce s-ar putea întâmpla? Această

propoziție a fost mantra mea pentru drumul printre blocuri către şcoală. Mantra mea îndreptată împotriva fricii şi a remuşcării că nu-mi luasem rămas-bun de la mama.

Am părăsit curtea blocului, trecând pe lângă zidurile lui nesfârşite şi aşteptam la trecerea de pietoni. Prin fața mea trecea huruind tramvaiul, plin ochi de oameni în drum spre serviciu. Curajul a început să-mi scadă. Totul în jurul meu părea să fie deodată mult prea mare. Cearta cu mama m-a ajuns din urmă şi sentimentul că sunt prinsă la mijloc în această rețea a relațiilor dintre părinții care se contrau mereu şi noii lor parteneri care nu mă acceptau m-a înfricoşat. Senzația de eliberare pe care aş fi vrut să o trăiesc în acea zi se estompa tot mai mult în fața certitudinii că trebuia să mă lupt pentru un loc în această rețea de relații. Şi cum aş fi reuşit să-mi schimb viața de vreme ce până şi trecerea de pietoni din fața mea mi se părea un obstacol insurmontabil.

Am început să plâng şi am simțit cât de puternic era impulsul de a dispărea pur şi simplu, de a mă pulveriza în aer. Am lăsat maşinile să treacă prin fața mea şi mi-am imaginat cum aş sări în stradă şi o maşină ar da peste mine. M-ar fi târât câțiva metri şi apoi aş fi murit. Ghiozdanul ar fi căzut lângă mine, iar hanoracul meu roşu ar fi fost asemenea unui semnal colorat pe asfalt, care ar fi strigat: Uite ce i-aţi făcut acestei fetițe! Mama ar fi venit în goana mare de acasă, m-ar fi plâns şi şi-ar fi conştientizat toate greşelile. Da. Aşa ar fi făcut. Cu siguranță.

Bineînțeles că n-am sărit înaintea vreunei maşini şi nici înaintea tramvaiului. Nu mi-am dorit niciodată să atrag atâta atenție asupra mea. În cele din urmă mi-am făcut curaj şi am traversat strada, mergând mai departe pe Rennbahnweg în direcția şcolii mele de pe strada Brioschiweg. Drumul trecea pe câteva străzi laterale liniştite, presărate cu case particulare micuțe din anii 1950, cu grădini minuscule. Într-o zonă dominată de clădiri industriale şi blocuri din prefabricate, ele aveau un aer anacronic, dar şi liniştitor totodată. Când am cotit pe strada Melangasse, mi-am şters ultimele lacrimi de pe obraji şi, cu capul în piept, am pornit încet mai departe.

Nu mai ştiu ce anume m-a făcut să ridic capul. Un zgomot? O pasăre? În orice caz, privirea mi-a căzut asupra unei furgonete albe. Era parcată pe şosea pe partea dreaptă şi arăta ciudat, nelalocul ei, în această zonă liniştită.

În faţa furgonetei am văzut un bărbat. Era slab, nu prea înalt şi privea în jur fără ţintă, ca şi cum aştepta ceva, dar nu ştia ce anume.

Mi-am încetinit paşii şi am rămas înţepenită. Frica, pe care cu greu mi-o puteam stăpâni, a revenit asupra mea ca o lovitură, încât mi s-a făcut pielea de găină. În acea clipă am avut impulsul să traversez pe cealaltă parte a străzii. Mi-au trecut rapid prin minte o serie de imagini şi rămăşite de cuvinte: Nu vorbi cu bărbaţi străini… Nu urca în maşini străine… Răpiri, abuzuri, nenumăratele poveşti despre fetiţele răpite pe care le văzusem la televizor. Dar, dacă chiar voiam să mă maturizez, nu aveam voie să-mi urmez acest impuls. Trebuia să mă controlez şi mi-am impus să merg înainte. Ce s-ar putea întâmpla? Drumul către şcoală era examenul meu. Trebuia să-l trec fără să mă demobilizez.

Privind înapoi nu mai pot spune de ce la vederea furgonetei mi s-a declanşat imediat alarma interioară. E posibil să fi fost intuiţia sau poate doar din cauza avalanşei de informaţii despre abuzurile sexuale care ne erau prezentate pe atunci în seria *Cazurile Groër.*[4] Cardinalul a fost acuzat în 1995 că a abuzat adolescenţi, iar reacţia Vaticanului a produs o veritabilă rumoare mediatică şi a dus la iniţierea unei petiţii publice în interiorul Bisericii din Austria. La asta s-au adăugat relatările despre fetiţele răpite şi omorâte, pe care le ştiam de la televiziunile germane. Dar pesemne că orice bărbat pe care l-aş fi întâlnit pe stradă într-o situaţie neobişnuită m-ar fi speriat. A fi răpită era, în imaginaţia mea de copil, o posibilitate reală – dar în sinea mea credeam totuşi că era ceva ce se întâmpla doar la televizor. Nu şi în preajma mea.

4. Hans Hermann Groër, cardinal al Bisericii Catolice din Austria între 1986–1995, a fost acuzat de mai mulţi foşti elevi de abuzuri sexuale. Nu şi-a recunoscut niciodată vina, dar s-a retras din viaţa Bisericii. Cardinalul care i-a urmat, Cristoph Schönborn, a cerut scuze victimelor în numele Bisericii Catolice, recunoscând acuzaţiile ce-i fuseseră aduse predecesorului său.

Când m-am apropiat la vreo zece metri de bărbatul acela, m-a privit în ochi. În acea clipă frica mea s-a diminuat. Avea ochi albaştri şi, cu pletele lui lungi, arăta ca un student din filmele vechi de televiziune din anii ’70. Privirea i-a rămas aţintită într-un fel ciudat undeva în gol. E un om necăjit, m-am gândit, căci emana un aer neajutorat, încât am avut brusc dorinţa să-l ajut. Asta poate suna ciudat, ca şi cum te-ai agăţa cu tot dinadinsul de

credința naivă că binele există în orice om. Dar, în acea dimineață, când m-a privit pentru prima dată în ochi, arăta pierdut şi foarte vulnerabil.

Da. Pot să trec examenul. Pot să mă strecor pe lângă acest bărbat, la distanță, pe trotuarul îngust. Nu-mi plăcea să mă aflu în apropierea altor oameni şi voiam măcar să-i îndepărtez în aşa fel încât să nu am nici un fel de contact fizic cu ei.

Apoi totul s-a petrecut foarte repede.

În momentul în care, cu privirile în pământ, am vrut să trec pe lângă el, m-a prins de talie şi m-a băgat prin uşa deschisă în furgonetă. Totul dintr-o singură mişcare, ca şi cum scena ar fi fost coregrafiată, ca şi cum am fi studiat-o împreună. O coregrafie a groazei.

Am țipat? Nu cred. Şi cu toate acestea totul în mine era doar țipăt, care încerca să iasă la suprafață, dar rămânea blocat departe în adâncul gâtlejului meu. Un țipăt mut, ca şi cum ar fi fost într-unul dintre acele coşmaruri în care vrei să strigi, dar nu poți scoate nici un sunet, vrei să fugi, dar picioarele par ar fi prinse în nisipuri mişcătoare.

M-am opus? Am încercat să-i deranjez în vreun fel perfecta punere în scenă? Trebuie să mă fi zbătut, căci a doua zi aveam un ochi vânăt. De durerea vreunei lovituri nu-mi mai pot aminti, îmi amintesc doar de senzația unei slăbiciuni ca un leşin. Făptaşul a avut o treabă uşoară cu mine. El avea 1,72 metri, iar eu doar 1,50. Eu eram grasă şi deloc rapidă, iar, pe deasupra, ghiozdanul voluminos mi-a îngreunat libertatea de mişcare. Totul a durat doar câteva secunde.

Că am fost răpită şi că probabil voi muri, asta am conştientizat în momentul în care uşa furgonetei s-a închis în urma mea. Pe dinaintea ochilor mi se perindau imagini de la funeraliile lui Jennifer, care, în ianuarie, fusese abuzată într-o maşină şi omorâtă când a încercat să fugă. Vedeam imaginile cu Carla, care fusese abuzată şi descoperită inconştientă într-un iaz, ca după o săptămână să moară, şi pe părinții ei urlând de durere. M-am întrebat atunci oare cum este. Mori şi pe urmă ce se întâmplă? Te doare puțin înainte de asta? Şi chiar vezi o lumină? Imaginile care îmi treceau pe dinaintea ochilor mi se învălmăşeau în minte. *Chiar mi se întâmplă asta? Mie?* întreba o voce interioară. *Ce idee nebunească să răpeşti un copil, aşa ceva nu poate exista*, zicea alta. *De ce eu? Sunt mică şi*

grasă, nu mă potrivesc deloc portretului-robot al copilului răpit, pleda următoarea voce. Vocea făptaşului m-a adus la realitate. Mi-a poruncit să stau întinsă pe podeaua maşinii şi m-a ameninţat să nu care cumva să mă mişc. Dacă nu-i urmam instrucţiunile, vedeam eu ce mi se va întâmpla. Apoi a urcat la volan şi a pornit.

Cum nu exista un paravan despărţitor între cabina şoferului şi spaţiul destinat mărfii, îl puteam vedea din spate. Şi puteam auzi cum forma agitat numere pe telefonul din maşină. Dar, aparent, nu i-a răspuns nimeni.

În acest răstimp nu conteneam să-mi pun, de-a valma, tot felul de întrebări: *Oare vrea să ceară despăgubire pentru mine? Cine o va plăti? Unde mă duce? Ce fel de maşină e asta? Cât e ceasul?* Geamurile furgonetei erau întunecate, cu excepţia unei fâşii înguste din partea de sus. De jos nu puteam vedea exact încotro ne îndreptam şi nu îndrăzneam să ridic mai mult capul, încât să pot vedea prin parbriz. Călătoria mi s-a părut lungă, fără finalitate şi mi-am pierdut repede reperele de spaţiu şi timp. Dar coroanele copacilor şi stâlpii de electricitate îmi dădeau impresia că ne învârtim prin cartier.

Să vorbeşti. Trebuie mereu să vorbeşti. Dar cum să vorbeşti cu un răufăcător? Răufăcătorii nu merită nici un respect, iar adresarea respectuoasă nu mi se părea adecvată. Aşadar, îi voi spune *tu*. Acea adresare care era rezervată celor apropiaţi mie.

L-am întrebat în mod absurd ce număr poartă la pantofi. Asta mi-a venit în minte de la emisiunea de televiziune *Dosarele XY nerezolvate*[5]. Infractorul trebuia descris cu exactitate, orice detaliu cât de mic era important. Dar bineînţeles că nu am primit nici un răspuns. În schimb bărbatul mi-a poruncit cu asprime să stau liniştită, dacă vreau să nu mi se întâmple nimic rău. Nici până azi nu ştiu cum de am avut curajul să-i nu-i ascult indicaţiile. Poate pentru că eram sigură că urma să mor şi mai rău decât atât nu putea fi.

5. Emisiune a televiziunii germane ZDF, realizată în colaborare cu televiziunea austriacă ÖRF, care prezenta dosare ale poliției, cu scopul de a depista infractorii. Emisiunea a ajutat poliția în rezolvarea multor astfel de cazuri.

— Acum o să fiu abuzată? l-am întrebat în continuare.

De astă dată am primit un răspuns.

— Eşti prea mică, a zis el. N-aş face niciodată aşa ceva.

Apoi a început din nou să telefoneze. După ce a închis mi-a zis:

— Acum o să te duc într-o pădure şi o să te predau altora. După aia nu mai am de-a face cu treaba asta.

Propoziția aceasta a repetat-o de mai multe ori agitat şi rapid: „O să te predau altora şi după aia nu o să mai am nimic de-a face cu tine. Nu ne vom mai revedea niciodată.“

Dacă a vrut să mă sperie, atunci chiar a găsit cuvântul-cheie: anunțul său că mă va preda „altora“ mi-a tăiat respirația, am împietrit de spaimă. Nu era nevoie să-mi mai zică nimic, ştiam ce însemna asta: de câteva luni pornografia infantilă era tema principală din mass-media. Din vara trecută nu era săptămână în care să nu se discute despre un infractor care a răpit copii, i-a abuzat şi a filmat totul. Vedeam cu ochii minții ce urma să mi se întâmple: grupuri de bărbați care mă încuiau într-o pivniță, care mă pipăiau peste tot în timp ce alții făceau fotografii. Până în acest moment fusesem convinsă că în curând voi muri. Ceea ce mă amenința acum îmi părea însă mult mai rău.

Nu mai ştiu cât a durat drumul până am oprit. Eram într-o pădure de pini, una dintre multele pe care le găseşti în afara Vienei. Făptaşul a oprit motorul şi a telefonat din nou. Părea că ceva nu este în regulă.

— Nu vin, nu sunt aici! a zis el supărat.

Se arăta speriat şi grăbit. Dar poate că nu era decât o păcăleală: poate voia să mă atragă de partea lui împotriva acelor „alții“ cărora trebuia să mă predea şi care îl lăsaseră de izbelişte. Poate că inventase povestea asta ca să-mi mărească spaima şi, în felul ăsta, să-mi paralizeze orice reacție.

Făptaşul a coborât din maşină şi mi-a poruncit să nu mă mişc din loc. L-am ascultat fără să scot un sunet. Oare Jennifer nu a vrut să fugă tot dintr-o maşină? Cum o fi făcut? În capul meu toate acestea se învălmăşeau. Dacă uşa nu era blocată poate aş fi putut s-o deschid. Dar apoi? După doi paşi m-ar fi ajuns. Nu puteam să alerg repede. Nu aveam nici cea mai mică idee în ce pădure ne aflam şi în ce direcție trebuia s-o iau. Şi mai erau şi „ceilalți“, care puteau fi oriunde în preajmă. Îmi închipuiam cum vor alerga şi mă vor trânti la pământ. Mi-am şi văzut cadavrul îngropat sub unul dintre pini.

Mă gândeam la părinții mei. Mama urma să se ducă la *afterschool* să mă

ia acasă, însă doamna îi va spune: „Dar Natascha nu a venit azi.“ Mama se va înspăimânta, iar eu nu aveam nici o posibilitate să o protejez. Mi se rupea inima când mă gândeam la asta, cum se va duce la *afterschool* şi nu mă va găsi acolo.

Oare ce se va întâmpla? Plecasem de dimineaţă fără să-mi iau rămas-bun, fără să-o sărut la despărţire. „Nu se ştie dacă se vor mai revedea vreodată.“

*

Cuvintele făptaşului mă făcuseră să tresar. „Nu mai vin.“ A urcat în maşină, a pornit motorul şi a condus mai departe. De data asta am recunoscut încotro se îndrepta după frontoanele şi acoperişurile caselor pe care le puteam vedea prin fâşia îngustă, transparentă a ferestrelor laterale: o luase înapoi spre periferia oraşului şi apoi pe şoseaua de centură spre Gänsendorf.

— Încotro mergem? l-am întrebat.

— La Strasshof, mi-a răspuns el cu sinceritate.

Când am trecut prin Süßenbrunn, m-a cuprins o adâncă tristeţe. Am trecut pe lângă vechiul magazin al mamei, la care renunţase de curând. Cu doar trei săptămâni înainte fusese aici de dimineaţă şi, stând la masa de scris, îşi încheiase treburile de contabilitate. O vedeam înaintea ochilor şi îmi venea să ţip, dar nu am scos decât un suspin atunci când am trecut pe lângă aleea care ducea la casa bunicii. Aici îmi petrecusem cele mai fericite momente ale copilăriei.

Maşina a intrat într-un garaj. Făptaşul a oprit motorul şi mi-a poruncit să rămân întinsă. Apoi a coborât, a luat o pătură albastră, a aruncat-o peste mine şi m-a înfăşurat strâns în ea. Abia aveam aer, iar în jurul meu era un întuneric absolut. Când m-a scos din maşină ca pe un pachet legat cu sfori, am intrat în panică. Aveam nevoie şi la toaletă.

Vocea mi-a sunat surd şi străin sub pătură când l-am rugat să mă lase la toaletă. El a făcut o scurtă pauză, apoi m-a dezvelit şi m-a condus printr-un hol la un mic WC pentru oaspeţi. De pe hol am putut arunca o scurtă privire în camera învecinată. Mobila era lipsită de gust şi scumpă – pentru mine asta era o altă confirmare a faptului că într-adevăr căzusem victimă unui răufăcător: în filmele poliţiste pe care le ştiam criminalii aveau mereu case

mari cu mobile scumpe.

Făptaşul a rămas în faţa uşii, aşteptându-mă. Am încuiat uşa şi am răsuflat uşurată. Dar acest moment de uşurare nu a durat decât o secundă: încăperea nu avea nici o fereastră, eram blocată acolo. Singura ieşire era prin uşa dincolo de care nu puteam rămâne la nesfârşit. Mai ales că, pentru el, era o nimica toată să o spargă.

După ce am ieşit din toaletă, făptaşul m-a înfăşurat din nou în pătură: întuneric şi senzaţie de asfixiere. M-a ridicat în spate şi am simţit cum a coborât mai multe trepte: era oare o pivniţă? Ajuns acolo mi-a dat drumul pe podea, m-a tras cu pătură cu tot, apoi m-a ridicat din nou pe umăr şi a mers mai departe. Mi s-a părut o eternitate până când m-a pus din nou jos. După care i-am auzit paşii îndepărtându-se.

Mi-am ţinut respiraţia şi am ascultat. Nimic. Nu se auzea absolut nimic. Cu toate acestea a trecut ceva timp până am îndrăznit să mă strecor afară din pătură. În jurul meu domnea o beznă adâncă. Mirosea a praf, iar aerul stătut era ciudat de cald. Sub mine am simţit podeaua rece şi goală. M-am rostogolit şi am scâncit încet. Propria mea voce suna atât de straniu în acea linişte, încât, speriată, m-am oprit. Cât timp am rămas aşa întinsă nu mai ştiu. Am încercat iniţial să număr secundele şi minutele. Douăzeci şi unu, douăzeci şi doi… murmuram pentru mine numărând secundele. Minutelor le ţineam socoteala pe degete. Mă încurcam mereu la numărat, iar asta chiar nu trebuia să mi se întâmple acum! Trebuia să mă concentrez, să fiu atentă la fiecare detaliu! Dar curând am pierdut orice simţ al timpului. Întunericul, mirosul urât, greaţa care mă apucase, toate acestea se lăsaseră asupra mea ca un văl negru.

Când făptaşul s-a întors, a adus un bec pe care l-a înşurubat în fasungul din tavan. Lumina puternică care s-a aprins brusc m-a orbit şi nu mi-a adus nici un fel de eliberare: căci acum vedeam unde mă aflam. Era o încăpere mică şi goală, pereţii fuseseră lambrisaţi cu lemn şi un prici gol era montat cu nişte cârlige în perete. Podeaua era acoperită cu un parchet laminat, deschis la culoare. Într-un colţ era o toaletă fără capac, iar pe unul dintre pereţi era prinsă o chiuvetă dublă din inox.

Arăta ca ascunzătoarea secretă a unei bande de infractori? Sau ca un sex-club? Pereţii lambrisaţi cu lemn de culoare deschisă îmi aminteau mai

degrabă de o saună şi o avalanşă de gânduri s-a pornit: saună în pivniță – pedofili – infractori. Vedeam înaintea mea bărbați graşi şi transpirați care mă siluiau în camera asta îngustă. Pentru un copil ca mine o saună într-o pivniță era locul în care anumiți oameni îşi încuiau victimele şi le abuzau. Dar aici nu existau nici sobă, nici acel vas de lemn pe care le găseşti în mod normal într-o saună.

Făptaşul mi-a cerut să mă ridic, să stau la o anumită distanță de el şi să nu mă mişc din loc. Apoi a început să demonteze priciul de lemn, deşurubând din perete cârligele care îl susțineau. În acest timp mi s-a adresat cu o voce pe care oamenii o rezervă de regulă animalelor de companie: conciliantă şi blândă. Nu trebuie să-mi fie frică, totul va fi bine dacă fac ceea ce îmi cere el. M-a privit aşa cum îşi priveşte stăpânul noua lui pisică – sau chiar mai rău, cum se uită un copil la noua lui jucărie. Plin de încântare şi în acelaşi timp neştiind prea bine ce poate face cu asta.

După o vreme panica mi-a mai scăzut şi am îndrăznit să-i vorbesc. L-am implorat să-mi dea drumul:

— Nu o să spun nimănui nimic. Dacă mă laşi să plec, nimeni nu va observa. Le voi spune că am fugit. Dacă nu mă ții aici peste noapte, nu ți se va întâmpla nimic rău.

Am încercat să-i explic că face o mare greşeală, că ai mei deja mă caută şi că sigur mă vor găsi. Am apelat la sentimentul lui de responsabilitate şi l-am rugat să-i fie milă de mine. Dar fără nici un rezultat. Mi-a spus cât se poate de clar că o să-mi petrec noaptea în acea temniță.

Dacă aş fi bănuit că această încăpere avea să-mi fie deopotrivă refugiu şi închisoare vreme de 3096 de nopți nu ştiu cum aş fi reacționat. Astăzi, când privesc înapoi, îmi dau seama că doar conştientizarea faptului că trebuia să-mi petrec acea primă noapte în pivniță a declanşat în mine un mecanism periculos care, totodată, mi-a salvat viața. Ceea ce părea cu totul de neimaginat devenea acum fapt: eram încuiată în pivnița unui răufăcător şi, cel puțin în acea zi, nu mai puteam fi eliberată. Lumea mea se zguduise, dar realitatea se schimbase doar puțin. Am acceptat ceea ce s-a întâmplat şi, în loc să mă lupt cu disperare şi indignare împotriva noii mele situații, m-am conformat. Ca adult, se ştie că, atunci când trebuie să înduri condiții care depăşesc cu totul orice ți-ai fi putut imagina până în acel moment, îți pierzi

o parte din tine însuți. Temelia pe care ți se așază propria personalitate se fisurează. Şi totuşi singura reacție corectă este să te adaptezi, căci asta îți asigură supraviețuirea. Copilul acționează mult mai intuitiv. Eram intimidată, nu mă puteam apăra, dar am început să mă instalez acolo – deocamdată doar pentru o noapte.

Din perspectiva actuală mi se pare aproape nefiresc felul în care panica mi-a fost înlocuită de un anume pragmatism. Cât de repede am realizat că implorările mele nu aveau nici un sens şi că fiecare cuvânt pe care urma să i-l adresez acestui străin nu-l va atinge. Cât de instinctiv am ghicit că trebuia să accept această situație, supraviețuind unei nopți fără sfârşit în pivniță!

Când deşurubase priciul din perete, făptaşul m-a întrebat de ce aveam nevoie. O situație absurdă, ca şi cum aş fi înnoptat într-un hotel şi mi-aş fi uitat trusa de călătorie.

— O perie de păr, o periuță de dinți, pastă de dinți şi un pahar pentru clătit. Un iaurt îmi ajunge.

Funcționam.

Mi-a explicat că trebuie să meargă în Viena ca să-mi aducă din locuința de acolo o saltea.

— Asta este casa ta? l-am întrebat, dar nu am primit nici un răspuns. De ce nu mă duci în locuința ta din Viena?

Era de părere că acolo ar fi fost prea periculos: pereți subțiri, vecini curioşi, puteam țipa. I-am promis că nu voi scoate nici un cuvânt dacă mă duce la Viena. Dar asta n-a folosit la nimic.

În momentul în care a ieşit din cameră, mergând cu spatele, şi a încuiat uşa, strategia mea de supraviețuire s-a pus în mişcare. Aş fi făcut orice ca el să rămână cu mine sau să mă ia cu el, orice, numai să nu rămân singură.

*

M-am ghemuit pe podea, îmi simțeam mâinile şi picioarele ciudat de amorțite, iar limba mi se lipea grea de cerul gurii. Mă gândeam întruna la şcoală, ca şi cum aş fi căutat un suport temporal de care să mă agăț, dar pe care îl pierdusem de mult timp. Ce oră aveam oare acum? Trecuse deja pauza mare? Când şi-au dat seama că nu sunt acolo? Şi când vor realiza că

nu voi mai veni deloc? Îi vor anunța pe părinții mei? Şi cum vor reacționa ei?

Gândul la părinți m-a făcut să lăcrimez. Dar nu aveam voie să plâng. Trebuia să fiu tare, să-mi țin cumpătul. Un indian nu cunoaşte durerea şi, în afară de asta, cu siguranță că până mâine totul va trece. Şi atunci o să fie din nou bine. Părinții şi-ar reveni din şocul că aproape m-au pierdut şi m-ar trata cu multă iubire. Îi vedeam în fața mea, stând împreună la masă, cum mă întrebau mândri şi încântați cum de am reuşit să fac totul atât de bine. Îmi imaginam prima zi la şcoală. Oare vor râde de mine? Sau mă vor sărbători ca pe o minune, pentru că, iată, eu mă eliberasem, în vreme ce toate celelalte, cărora li se întâmplase ceva asemănător, ajunseseră în final nişte cadavre în fundul unui iaz sau într-o pădure. Îmi închipuiam cât de măreț, dar totodată şi puțin penibil, ar fi felul în care ei m-ar înconjura şi m-ar întreba întruna: „Poliția te-a eliberat?“ Oare m-ar putea elibera poliția? Cum ar da de mine? „Cum ai reuşit să fugi de acolo?“ – „Cum de ai avut curajul să fugi?“ Chiar aşa, aş avea curajul să fug?

Panica a început iarăşi să mă cuprindă: nu aveam nici cea mai mică idee cum aş putea scăpa de aici. La televizor răufăcătorii erau „luați pe sus“. Dar cum? Oare ar trebui chiar să-l omor? Ştiam că o înjunghiere în ficat l-ar omorî, aşa citisem în ziare. Dar unde anume se află ficatul? Aş fi găsit locul exact? Şi cu ce l-aş fi înjunghiat? Şi aş fi fost oare în stare să fac asta? Să omor un om – eu, o fetiță? M-am gândit la Dumnezeu. Era oare îngăduit, în situația în care mă aflam, să omor pe cineva, chiar dacă nu mai aveam nici o altă opțiune? Să nu ucizi! Încercam să-mi amintesc dacă la ora de religie discutaserăm despre această poruncă sau dacă există excepții în Biblie. Nu-mi venea nici una în minte.

Un zgomot îndepărtat m-a smuls din gândurile mele. Făptaşul se întorsese.

Adusese o saltea de spumă de vreo opt centimetri grosime pe care a întins-o pe podea. Semăna cu o saltea de armată sau cu una de pus pe şezlongurile de grădină. Când m-am aşezat pe ea, imediat tot aerul a ieşit prin țesătura subțire şi am simțit podeaua rece. Îmi adusese tot ceea ce îl rugasem. Ba chiar şi nişte biscuiți. Biscuiți cu unt cu un strat gros de ciocolată în mijloc. Erau biscuiții mei preferați, pe care nu mai aveam voie

să-i mănânc pentru că eram prea grasă. Asociam aceşti biscuiţi cu o dorinţă de necontrolat şi cu o serie întreagă de momente umilitoare, acea privire a cuiva care îmi zice: „Doar n-o să mănânci asta. Deja eşti prea plinuţă.“ Ruşinea pe care o simţeam când ceilalţi copii întindeau mâna să ia, dar mâna mea era oprită. Şi senzaţia de fericire pe care o încercam când ciocolata mi se topea încet în gură.

Când făptaşul a deschis pachetul de biscuiţi, mâinile au început să-mi tremure. Mi-i doream, dar gura îmi era uscată din cauza nervozităţii şi a fricii intense. Ştiam că nu i-aş fi putut înghiţi. Mi-a ţinut pachetul sub nas atâta, încât am luat unul şi l-am mărunţit în multe bucăţele. Între ele erau şi câteva de ciocolată pe care le-am băgat în gură. Mai mult nu puteam mânca.

După o vreme, făptaşul s-a întors cu spatele şi s-a îndreptat spre colţul unde era aşezat ghiozdanul meu. Când l-a ridicat şi se pregătea să plece cu el, l-am implorat să mi-l lase – gândul că voi rămâne fără singurele mele lucruri personale în acest loc neliniştitor îmi dădea senzaţia că-mi fuge pământul de sub picioare. S-a uitat la mine cu o expresie confuză.

— Ai putea avea înăuntru un transmiţător prin care să ceri ajutor, a zis el. Vrei să mă păcăleşti şi te mai şi prefaci că nu ai habar de nimic. Eşti mult mai inteligentă decât laşi să se vadă.

Schimbarea lui bruscă de atitudine m-a speriat. Făcusem oare ceva greşit? Şi ce fel de transmiţător puteam avea în ghiozdanul în care, în afară de câteva cărţi şi creioane, nu era decât pachețelul cu gustarea pentru pauză. Pe atunci nu ştiam ce să înţeleg din comportamentul lui. Astăzi, acest enunţ este pentru mine primul semn că făptaşul era paranoic şi bolnav psihic. Pe vremea aceea nu existau transmiţătoare pe care să le dai copiilor ca să-i localizezi – şi chiar astăzi, când această posibilitate există, este ceva cu totul neobişnuit. Însă pentru făptaş era un pericol real că, în anul 1998, aş putea ascunde un asemenea aparat de comunicaţie futurist în ghiozdanul meu. Atât de real încât, în nebunia lui, se temea că un biet copilaş ar putea distruge o lume care exista doar în mintea lui.

Rolul său în această lume s-a schimbat fulgerător. Într-un prim moment mi s-a părut că voia să-mi facă captivitatea forţată în pivniţa lui cât mai plăcută, pentru ca în clipa următoare să vadă în mine – o fetiţă fără nici o putere, fără nici o armă şi, în orice caz, fără nici un transmiţător – un

duşman care îi ameninţa viaţa. Căzusem victimă unui nebun şi devenisem o figurină în lumea bolnavă din capul lui. Dar atunci nu-mi dădeam seama de asta. Pe atunci nu ştiam nimic despre bolile psihice, nici despre tulburările maniacale sau despre cele delirante, care creează o lume nouă în mintea celor afectaţi. Îl tratam ca pe un adult normal, ale cărui gânduri sau motivaţii nu le puteam desluşi.

Rugăminţile şi implorările mele nu au avut nici un succes. Făptaşul a luat ghiozdanul şi s-a îndreptat către uşă, care se deschidea înăuntru, dar, în partea dinspre temniţă, nu avea clanţă, ci un mic mâner rotund, care era aşa de superficial prins în lemn, încât îl puteai desprinde doar trăgând de el.

Când uşa s-a închis, am început să plâng. Eram singură, ferecată într-o cameră goală, undeva sub pământ. Fără ghiozdanul meu, fără sendvişurile pe care mama mi le pregătise cu câteva ore mai devreme. Fără şervețelele în care le împachetase. Era ca şi cum o parte din mine îmi fusese smulsă, ca şi cum ar fi fost tăiată orice legătură dintre mine, mama şi viaţa mea de dinainte.

M-am chircit într-un colţ al saltelei şi am început să mă tângui încet. Pereţii tapetaţi cu lemn păreau să de apropie tot mai mult, iar plafonul mă strivea. Respiraţia mi se înteţise, abia mai aveam aer, în timp ce frica mă acapara tot mai mult. Era un sentiment oribil.

M-am gândit de multe ori, ca adult, cum de am supravieţuit acestui moment. Situaţia era atât de înspăimântătoare, încât ar fi putut să mă distrugă chiar de la începutul captivităţii. Dar mintea umană poate fi în stare de lucruri extraordinare – păcălindu-se şi retrăgându-se pentru a nu capitula în faţa unei situaţii care nu poate fi înţeleasă logic.

Astăzi ştiu că atunci am dat înapoi: capacitatea de înţelegere a unei fetiţe de zece ani a regresat până la cea a unui copil de patru-cinci ani. A unui copil care ia lumea aşa cum e; în care nu percepţia logică a realităţii, ci micile ritualuri din viaţa de zi cu zi a copilului reprezintă reperele de care are nevoie pentru a dobândi sentimentul normalităţii. Ca să nu fiu copleşită. Situaţia mea era atât de ieşită din comun, dincolo de orice calcul posibil, încât inconştient m-am retras pe această treaptă: mă simţeam mică, abandonată şi liberă de orice responsabilitate. Acest om care mă închisese aici, în adânc, era singurul adult prezent şi, prin urmare, acea persoană cu

autoritate care ştia ce e de făcut. Aşadar trebuia să mă supun – iar atunci totul va merge bine. Atunci totul va decurge aşa cum se petrecea mereu: ritualul de seară, mâna mamei aşezată pe marginea patului, sărutul de noapte bună şi o persoană apropiată care să-ţi lase aprinsă o mică lampă de veghe şi să se strecoare încet din cameră.

Această retragere intuitivă în modul de comportament al unui copil mic a fost cea de-a doua schimbare importantă din acea primă zi a captivităţii mele. Era încercarea disperată a celui aflat într-o situaţie fără ieşire de a-şi crea o mică insulă de încredere. Când, mai târziu, făptaşul s-a întors în temniță, l-am rugat să rămână cu mine, să mă ducă la culcare şi să-mi spună o poveste de noapte bună. Îmi doream chiar să-mi dea şi un sărut de noapte bună, aşa cum făcea mama, înainte de a închide uşor, în urma ei, uşa camerei mele. Totul doar pentru a-mi oferi iluzia normalităţii. Iar el a jucat acest rol. Scosese din ghiozdanul meu, pe care îl dusese undeva în afara temniței, o cărticică cu poveşti şi basme, m-a aşezat pe saltea, m-a acoperit cu o pătură subțire şi s-a pus pe podea. Apoi a început să citească: *Prinţesa şi bobul mazăre: Partea a doua.* La început se poticnea mereu, aproape timid şi cu o voce stinsă îmi citea poveşti despre prinți şi prințese. La sfârşit mi-a dat un sărut pe frunte. Pentru o clipă m-am simțit ca şi cum aş fi stat întinsă în patul moale din camera mea, în siguranță. A lăsat chiar şi lumina aprinsă.

Abia când a închis uşa în urma lui, această iluzie a protecției s-a spart ca un balon de săpun.

Nu am dormit în noaptea aceea. Mă răsuceam neliniştită când pe o parte, când pe alta, pe salteaua aceea subțire, îmbrăcată în rochia pe care nu am vrut să mi-o scot. Rochia, în care arătam atât de diformă, era ultimul lucru care mi-a rămas, începând cu acea zi, din viaţa de odinioară.

Speranțe deşarte de salvare
Primele săptămâni în captivitate

Autoritățile austriece se concentrează asupra dispariției unei fetițe de zece ani, Natascha Kampusch. Ultima oară a fost văzută pe 2 martie. Drumul spre şcoală, de unde a dispărut fără urmă, este destul de lung. Se pare că era îmbrăcată într-un hanorac roşu şi că a fost forțată să intre într-o dubă albă. Dosarele XY, 27 martie 1998

A doua zi l-am auzit pe făptaş deja cu ceva timp înainte să intre în ascunzătoare. Nu ştiam pe atunci cât de bine izolată era intrarea – dar îmi dădeam seama după sunetele care se auzeau tot mai aproape cât de mult îi trebuie ca să deschidă uşa ascunzătorii mele.

Stăteam într-un colț, cu privirea ațintită asupra uşii, când el a intrat în încăperea de cinci metri pătrați. Mi se părea mai tânăr decât în ziua răpirii: un bărbat fragil, cu obraji moi, adolescentini, cu părul negru, aranjat, ca al unui elev model de liceu. Chipul său era delicat şi nu trăda, la prima vedere, nimic rău. Doar dacă cineva îl privea cu atenție putea observa o urmă de nebunie, ascunsă în spatele unei expresii serviabile, burgheze, de fațadă.

L-am asaltat imediat cu întrebări:

— De ce nu mă laşi liberă? De ce mă ții închisă? Ce ai de gând să faci cu mine?

Mi-a răspuns monosilabic şi îmi înregistra fiecare mişcare de parcă aş fi fost un animal care trebuia ținut sub observație: nu se întorcea niciodată cu spatele la mine şi trebuia să păstrez o distanță de circa un metru față de el.

Am încercat să-l amenințe:

— Dacă nu-mi dai drumul cât mai repede o să ai probleme mari! Polițiştii mă caută deja de mult timp, mă vor găsi şi în curând vor ajunge aici! Şi atunci o să intri la închisoare! Doar nu vrei asta, nu? Lasă-mă să plec şi totul va fi bine! Hai, te rog, mă laşi să plec?

Mi-a promis că o să-mi dea drumul în curând. Ca şi cum ar fi răspuns la toate întrebările mele, s-a întors, a scos mânerul din uşă şi a încuiat-o.

Ascultam îngrozită, în speranţa că se va întoarce la mine. Nimic. Eram complet ruptă de lumea din afară. Nici un sunet nu răzbătea înăuntru, nici cea mai mică rază de lumină nu se strecura prin crăpăturile panourilor de lemn de pe pereţi. Aerul era stătut şi se lăsa peste mine ca o peliculă umedă pe care nu o puteam înlătura. Singurul zgomot care mă însoţea era cel al paletelor de la ventilatorul care sufla aerul printr-o gaură din plafon dinspre garaj către temniţa mea. Sunetul era o adevărată tortură. Zi şi noapte vâjâia întruna în încăperea minusculă, până când devenea ireal şi asurzitor şi, ca să scap de el, îmi astupam urechile cu degetele, înspăimântată. Când ventilatorul se încălzea începea să miroasă urât, iar paletele se îndoiau. Sunetul asurzitor devenea mai încet, dar unul nou îl înlocuia. Toc, toc, toc. Şi din când în când se auzea din nou sunetul asurzitor. Erau zile în care acest sunet chinuitor nu răsuna doar din fiecare colţ al camerei, ci şi din fiecare colţ al minţii mele.

În primele zile de captivitate, făptaşul ţinea lumina aprinsă tot timpul. Făcea asta pentru că-l rugasem, fiindcă îmi era frică de singurătatea în întunericul absolut care se lăsa în temniță imediat ce becul se stingea. Dar lumina orbitoare permanentă era aproape la fel de neplăcută. Mă dureau ochii şi îmi dădea o stare artificială de trezie din care nu mai puteam ieşi. Chiar şi când îmi trăgeam pătura peste cap ca să mai filtrez lumina, dormeam tot agitat şi superficial. Frica şi lumina necruţătoare nu mă lăsau niciodată decât să aţipesc puţin, după care mă trezeam speriată, crezând că s-a făcut lumină afară. Dar în lumina artificială a subsolului închis ermetic nu exista nici o diferenţă între zi şi noapte.

Astăzi ştiu că a-i ţine pe prizonieri permanent în lumină artificială era şi încă este, în unele ţări, o metodă de tortură. Plantele se ofilesc când sunt expuse la lumină puternică şi de lungă durată, iar animalele mor. Pentru oameni este o metodă perfidă de tortură, funcţionând ca o agresiune psihică: bioritmul şi somnul regulat sunt afectate atât de mult încât, după câteva zile, din pricina epuizării totale, corpul reacţionează ca şi cum ar fi paralizat, iar, în doar câteva zile, creierul nu mai funcţionează corect. Tot la fel de îngrozitor şi de eficient este să bombardezi pe cineva cu un sunet constant, cum ar fi vâjâitul unui ventilator.

Mă simţeam de parcă aş fi îngropată de vie într-un seif, sub pământ.

Celula mea nu era chiar pătrată, având 2,70 metri lungime, 1,80 lățime şi doar 2,40 înălțime. 11,5 metri cubi de aer stătut. Nici măcar 5 metri pătrați de podea, pe care îi străbăteam întruna ca un tigru prins într-o cuşcă, de la un perete la altul. Patru paşi înainte, patru paşi înapoi. Puteam să parcurg întregul perimetru al încăperii în 20 de paşi.

Mersul prin cameră îmi mai calma puțin panica. Imediat ce mă opream, când sunetul tălpilor pe podea se stingea, panica se reaprindea în mine. Îmi era greață şi mă temeam că voi înnebuni. Ce-o să se întâmple? Douăzeci şi unu, douăzeci şi doi… şaizeci. Şase paşi în față, patru la stânga. Patru la dreapta, şase înapoi.

Sentimentul că nu aveam scăpare mă apăsa tot mai mult. În acelaşi timp ştiam că nu trebuia să mă las învinsă de frică, că trebuia să fac ceva. Luam una dintre sticlele de apă minerală, în care făptaşul îmi aducea apă proaspătă de la robinet, şi o loveam cu toată puterea în panourile de lemn de pe pereți. La început ritmat şi cu energie, până îmi amorțea mâna. La final nu mai era decât un ritm disperat care se combina cu strigătele mele de ajutor. Până când sticla îmi aluneca din mână.

Nu venea nimeni. Nimeni nu mă auzea, poate că nici făptaşul. Mă întindeam epuizată pe saltea, mă răsuceam în ea ca un animal mic. Strigătele se transformau în suspine. Plânsul mă elibera de disperare măcar pentru puțin timp şi mă alina. Îmi amintea de copilărie, când plângeam pentru nimicuri – şi astfel uitam repede de ce plâng.

*

În acea seară mama a anunțat poliția. Când a observat că nu am ajuns acasă la ora obişnuită, s-a dus mai întâi la *afterschool*, apoi a sunat la şcoală. Nimeni nu i-a putut da vreo lămurire în privința dispariției mele. A doua zi poliția a demarat căutarea mea. Din ziarele vechi ştiu că sute de polițişti cu câini au căutat în apropierea şcolii şi a locuinței mele. Nu exista nici un indiciu care ar fi putut să delimiteze o zonă a acestor căutări. Grădini interioare, străzi laterale şi spații verzi au fost puricate, chiar şi malul Dunării. Au fost trimise în acțiune elicoptere, au fost puse afişe la toate şcolile. Oră de oră veneau informații de la oameni care m-ar fi văzut în diverse locuri. Cu toate acestea, nici un indiciu nu i-a condus până la

mine.

În primele zile ale captivității încercam să-mi imaginez ce făcea mama în acele clipe. Cum mă căuta ea peste tot şi cum speranța îi slăbea odată cu trecerea zilelor. Îmi lipsea atât de mult, încât sentimentul pierderii ei amenința să mă devoreze pe dinăuntru. Aş fi dat totul s-o am lângă mine, cu forța şi tăria ei. Privind înapoi, mă minunez cât de multă importanță a dat mai târziu media, în interpretarea cazului meu, certii dintre mine şi mama. Plecarea mea de acasă, fără să-mi iau rămas-bun, ar fi fost indicatorul care spunea ceva despre relația mea cu ea. Totodată trebuia să le fie clar tuturor că, din cauza despărțirii istovitoare a părinților, când mă simțisem dată la o parte şi neglijată, era normal ca, aproape automat, asemenea oricărui copil aflat într-o situație extremă, să mă cert cu mama. Mă simțeam lipsită de apărare fără mama şi fără tata şi gândul că ei nu aveau nici o veste de la mine îmi rupea sufletul. Erau zile în care îmi făceam îngrozită mai multe griji pentru părinții mei decât pentru mine. Petreceam ore întregi frământându-mă cum aş putea măcar să le dau de ştire că sunt în viață. Ca să nu fie cu totul disperați. Şi ca să nu renunțe să mă caute.

În prima perioadă a captivității mele speram în fiecare zi, în fiecare oră că uşa se va deschide şi că cineva mă va salva. Speranța că nu mă vor putea lăsa să dispar pur şi simplu mă făcea să rezist orelor nesfârşite petrecute în subsol. Dar zilele treceau una după alta şi nimeni nu venea. Nimeni, în afară de făptaş.

Uitându-mă în urmă, îmi pare evident că el plănuise cu mult înainte răpirea. De ce ar fi trebuit să construiască de-a lungul anilor o ascunzătoare care nu se deschidea decât din afară şi care avea exact dimensiunile potrivite supraviețuirii unui singur om? Dar, cum mi-am dat seama de-a lungul anilor de captivitate, făptaşul s-a dovedit a fi un paranoic, un om speriat, convins că lumea este rea şi că ar fi urmărit mereu de alții. E la fel de plauzibil că ascunzătoarea să fi fost construită ca un buncăr pentru se pregăti în cazul unei bombe atomice sau pentru cel de-a treilea război mondial, ca un refugiu pentru presupusele pericole care îl urmăreau.

Care dintre aceste variante este cea adevărată nimeni nu mai poate spune. Chiar şi vechiul lui coleg de serviciu, Ernst Holzapfel, lasă deschise ambele posibilități. El a declarat mai târziu, în procesul-verbal, că făptaşul l-a

întrebat cum ar putea izola o cameră în aşa fel încât să nu se audă o bormaşină în toată casa.

Mie, în orice caz, nu mi se părea că făptaşul se comporta ca un om care pregătise ani de zile răpirea unui copil şi a cărui dorință de mult timp nutrită se împlinise în sfârşit. Dimpotrivă, el acționa ca unul căruia o cunoştință îndepărtată i-a făcut surpriza de a-i lăsa un copil pe care nu-l iubea, iar acum el nu ştia ce să facă cu făptura asta mică, care avea tot felul de nevoi şi de care el nu ştia să se ocupe.

În primele zile de captivitate făptaşul mă trata ca pe un copil foarte mic. Acest comportament venea în întâmpinarea mea, pentru că, emoțional, regresasem la nivelul unui copil de grădiniță. Îmi aducea să mănânc tot ce îmi doream, iar eu mă purtam ca după o noapte petrecută în vizită la o mătuşă îndepărtată, care e atât de credulă încât s-o poți convinge că ciocolata e potrivită la micul dejun. Chiar în prima dimineață el m-a întrebat ce vreau să mănânc. Îmi doream ceai de fructe cu un croasant. Într-adevăr, după o vreme s-a întors cu un termos plin cu ceai de măceşe şi cu o brioşă de la o brutărie cunoscută din zonă. Imaginea de pe punga de hârtie mi-a întărit presupunerea că mă aflam undeva în Strasshof. Altă dată i-am cerut cârnați uscați cu muştar şi miere. Şi această *comandă* a fost imediat îndeplinită. Şi părea bizar că acest om care îmi luase totul îmi îndeplinea toate dorințele.

Apucătura lui de a mă trata ca pe un copil mic avea şi părți neplăcute. Îmi decojea fiecare portocală şi îmi băga în gură bucată cu bucată, ca şi cum n-aş fi putut mânca singură. O dată i-am cerut gumă de mestecat, dar nu mi-a dat de teamă că o să mă înec cu ea. Seara mă spăla pe dinți ca şi cum aş fi avut trei ani şi nu aş fi ştiut să țin periuța. După câteva zile, m-a apucat de mână, m-a ținut strâns şi mi-a tăiat unghiile.

Mă simțeam dată la o parte, ca şi cum mi-ar fi luat orice urmă de voință, pe care încercam să o păstrez în această situație. În acelaşi timp, ştiam că eu însămi mă coborâsem în parte la acest nivel, unde mă simțeam într-o anume măsură protejată. Căci, încă din prima zi, am simțit că făptaşul se adâncea tot mai mult în paranoia sa, de vreme ce mă trata ca pe un copil mic sau ca pe unul care nu-şi poate purta singur de grijă.

Mi-am intrat în rol, iar când făptaşul a venit din nou în ascunzătoare ca

să-mi aducă mâncare, am făcut tot posibilul ca să rămână. M-am rugat de el. L-am implorat. M-am luptat ca să-i câştig atenţia, că să se ocupe de mine, să se joace cu mine. Timpul petrecut în singurătate în acea ascunzătoare mă înnebunea.

Aşa se face că, după câteva zile, mă jucam cu răpitorul meu, stând pe jos în temniță, *Halma*, *Țintar* şi *Nu te supăra, frate!*. Mi se părea că trăiesc o situaţie dintr-un film absurd: nimeni din lumea de afară nu ar fi crezut că victima unei răpiri făcea totul în aşa fel încât să se joace *Nu te supăra, frate!* cu răpitorul ei. Dar lumea de afară nu mai era lumea mea. Eram un copil singur şi nu exista decât un om care să mă poată salva de o singurătate apăsătoare: chiar acela care îmi pricinuise această singurătate.

Stăteam alături de răpitorul meu pe saltea, aruncam zarurile şi mutam. Priveam modelele de pe tabla de joc, figurinele mici şi colorate şi încercam să şterg tot ce era în jurul meu şi să-mi închipui că făptaşul era un prieten generos al tatălui meu care îşi făcuse timp să se joace cu un copil. Cu cât îmi reuşea mai bine asta, cu cât mă lăsam mai captivată de joc, cu atât panica mea era mai mică. Ştiam că mă pândea dintr-un colţ, mereu pregătită să sară asupra mea. Când eram foarte aproape să câştig un joc, mereu făceam intenţionat câte o greşeală, ca să scap de ameninţarea singurătăţii.

În aceste prime zile prezenţa făptaşului era ca o garanţie că voi fi cruţată de cruzimea finală. Căci, la fiecare vizită, el pomenea despre presupuşii lui angajatori, cu care vorbise la telefon atât de agitat în timpul răpirii şi care „mă comandaseră“. Continuam să-mi închipui că se ocupau cu pornografia infantilă. El însuşi tot vorbea ceva despre nişte oameni care vor veni să mă fotografieze şi „ce or mai vrea să facă cu mine“, lucru care îmi confirma temerile. Că această poveste pe care mi-o servea nu prea se lega, că acei dubioşi angajatori probabil că nici nu existau, toate astea îmi treceau uneori prin minte. Cel mai probabil că inventase acei oameni din umbră ca să mă intimideze. Dar asta nu puteam şti cu siguranţă şi, chiar dacă fuseseră inventaţi, ei îşi îndepliniseră rolul: trăiam cu frica permanentă că în orice clipă ar putea veni în ascunzătoare o hoardă de oameni răi care s-ar năpusti asupra mea.

Fotografiile şi frânturile de relatări din media care îmi ajunseseră la urechi în ultimele luni se amplificau mereu cu scenarii îngrozitoare.

Încercam să le resping – şi îmi imaginam în acelaşi timp tot ce mi-ar fi putut face răpitorul. Cum ar funcţiona de fapt asta cu un copil. Ce obiecte ar folosi ei. Dacă ar face totul aici, în subsol, sau m-ar duce într-o vilă, într-o saună, sau într-o mansardă, aşa cum se întâmplase în ultimul caz prezentat la ştiri.

Când eram singură, mă aşezam în aşa fel încât să țin sub observaţie uşa. Noaptea dormeam ca un animal hăituit, doar cu un ochi închis, într-o permanentă stare de alarmă: nu voiam ca oamenii, cărora presupuneam că trebuie să le fiu dată, să mă surprindă fără apărare, dormind. În orice secundă eram în tensiune, mereu plină de adrenalină şi dominată de o frică pe care nu o puteam alunga din acea încăpere. Frica de aşa-zişii *adevăraţi făptaşi* îl făcea pe omul care mă răpise să pară un sprijin prietenesc şi plin de grijă: cât timp eram cu el oroarea aşteptată nu se întâmpla.

*

În zilele de după răpire, am început să-mi umplu camera cu tot felul de lucruri. Mai întâi făptaşul mi-a adus haine noi: nu aveam decât ce purtam pe mine. Lenjeria, dresurile de la Palmers, rochia şi hanoracul. Pantofii mi-i arsese ca să şteargă orice urmă posibilă. Erau pantofii cu talpă groasă pe care îi primisem la aniversarea de zece ani. În acea zi, când am intrat în bucătărie, pe masă se afla un tort cu zece lumânări aprinse, lângă care era o cutie învelită în hârtie sclipitoare. Am tras adânc aer în piept şi am stins lumânările. Apoi am dezlipit banda adezivă şi am desfăcut hârtia. Săptămâni în şir o bătusem la cap pe mama cu rugămintea să-mi cumpere astfel de pantofi, aşa cum purtau toate fetele. Ea a fost categoric împotrivă. Aşa ceva nu era pentru copii, căci nu se putea merge cum trebuie cu ei. Şi acum stăteau în faţa mea: nişte balerini negri cu o cataramă subțire şi talpa groasă, ondulată de cauciuc. Eram în extaz! Aceşti pantofi care mă făceau mai înaltă cu trei centimetri îmi vor uşura cu siguranță drumul în noua mea viaţă independentă.

Ultimul cadou de la mama. Iar el îi arsese. Cu asta nu numai că-mi tăiase o nouă legătură cu lumea de afară, dar îmi luase şi un simbol – acela al puterii pe care mi-o dădeau acei pantofi.

Acum făptaşul mi-a dat un pulover vechi de-al lui şi un maiou kaki,

militar, rămas de pe vremea când fusese în armată. Maioul mă proteja de frigul nopții, care venea din afară. Ca să alung frigul ce venea din adâncurile mele, mă îmbrăcam cu una dintre hainele mele.

După două săptămâni mi-a adus un şezlong care să înlocuiască salteaua de burete. Arcurile de metal de care era prinsă salteaua scârțâiau la cea mai mică mişcare. Pentru încă o jumătate de an, acest zgomot de grădină urma să mă însoțească în zilele şi nopțile lungi din temniță. Pentru că înghețam mereu – abia dacă erau 15°C – făptaşul a târât un calorifer electric foarte mare şi foarte greu în camera minusculă. Şi mi-a adus lucrurile de şcoală înapoi. Ghiozdanul, mi-a explicat el, l-a ars odată cu pantofii.

Primul meu gând a fost să le dau de veste părinților. Am scos o foaie de hârtie şi un creion şi am început să le scriu o scrisoare. Am petrecut multe ore ca să scriu cu grijă fiecare cuvânt – am reuşit să găsesc şi un mod să le spun unde sunt. Ştiam că eram închisă undeva în Strasshof, unde locuiau socrii surorii mele. Speram că referirea la familia ei va fi de ajuns ca să îi pună pe părinți – şi pe poliție – pe drumul cel bun.

Şi ca să dovedesc că eu însămi scrisesem scrisoarea, am ataşat o poză cu mine pe care o aveam în penar. Eram iarna trecută, la patinoar, înfofolită într-o salopetă groasă, cu zâmbetul pe buze şi cu obrajii roşii. Mi se părea că era un instantaneu dintr-o lume foarte îndepărtată, o lume plină de râsete ale copiilor, muzică pop care răsună din difuzoare şi aer curat şi rece. O lume în care, după o zi la patinoar, aveai voie să te duci acasă, să-ți faci o baie fierbinte şi să te uiți la televizor în timp ce sorbeai dintr-o ciocolată caldă. M-am holbat mult timp la fotografie, memorând fiecare detaliu ca să nu uit niciodată senzația legată de acea excursie. Intuiam că trebuia să rețin fiecare amintire frumoasă, de care să mă pot agăța în momentele grele. După aceea am pus fotografia în scrisoare şi am confecționat un plic din altă foaie de hârtie.

L-am aşteptat pe făptaş cu naivitate şi încredere.

Când a apărut, m-am străduit să par calmă şi prietenoasă.

— Trebuie să trimiți scrisoarea asta părinților mei ca să ştie că sunt în viață.

A deschis plicul, a citit ce am scris şi a refuzat. L-am rugat, l-am implorat să nu-i lase pe părinții mei în incertitudine. Am apelat la conştiința pe care

era imposibil să n-o aibă:

— Nu poți fi un om atât de rău! i-am spus.

Ceea ce făcuse era rău, dar să-mi lase părinții să sufere era şi mai rău. Tot încercam să găsesc noi motive de ce şi pentru ce trebuia să facă asta şi îl asiguram că nu va păți nimic din cauza scrisorii. Doar o citise şi el însuşi şi văzuse bine că nu-l trădam… Făptaşul a zis mult timp „nu“ – şi deodată, brusc, a cedat. M-a asigurat că va trimite scrisoarea părinților mei.

Era complet naiv din partea mea, dar voiam să-l cred. Stăteam întinsă pe şezlong şi îmi imaginam cum părinții deschideau scrisoarea, cum se prindeau de indiciul meu secret şi cum urmau să mă elibereze. Răbdare, trebuia doar să mai am puțină răbdare şi tot coşmarul se va termina.

În următoarea zi, construcția mea imaginară s-a prăbuşit ca un castel din cărți de joc. Făptaşul a venit în temniță cu un deget rănit, zicând că „cineva“ i-a smuls scrisoarea din mână într-o dispută şi că atunci s-a rănit. A lăsat să se înțeleagă că era una dintre persoanele care îmi comandaseră răpirea şi care nu voia să iau legătura cu familia mea. „Ticăloşii“ fictivi din rețeaua de pornografie infantilă au căpătat astfel o realitate amenințătoare. În acelaşi timp, făptaşul a intrat în rolul personajului protector. La urma urmelor, el a vrut să-mi împlinească dorința şi şi-a dat atât de mult silința, încât s-a ales şi cu o rană.

Astăzi ştiu că nu a avut de gând vreodată să trimită acea scrisoare şi că probabil o arsese, la fel ca pe celelalte obiecte pe care le luase de la mine. Pe atunci voiam să-l cred.

*

În primele săptămâni făptaşul a făcut totul în aşa fel încât să nu-şi strice imaginea de presupus protector. Mi-a îndeplinit chiar şi o mare dorință: aceea de a avea un computer. Era un Commodore C64 cu puțină memorie, dar avea câteva dischete cu jocuri cu care mă puteam relaxa. Cel mai mult îmi plăceau jocurile tip *Mampf*: plimbai un omuleț printr-un labirint subteran unde trebuia să scapi de monştri şi să te hrăneşti cu puncte bonus – era o versiune mai sofisticată a jocului *Pacman*. Petreceam ore întregi cu asta, ca să adun puncte. Când era şi făptaşul în temniță, jucam împreună pe un ecran împărțit în două. De multe ori mă lăsa să câştig, ca pe un copil

mic. Astăzi văd analogia dintre joc şi propria mea situaţie în acel subsol unde monştrii puteau intra oricând. Iar pentru mine, punctele bonus erau recompense, ca acest computer, *câştigat* printr-un comportament *impecabil.*

Când eram sătulă de acest joc, îl schimbam cu *Space Pilot*, unde zburai prin cosmos şi trăgeai în rachetele inamice. Cel de-al treilea joc de pe computerul meu C64 era unul de strategie, numit *Împăratul.* În acest joc stăpâneai peste popoare şi le puneai să se lupte cu altele pentru a deveni împărat. Acest joc îi plăcea lui cel mai mult. Îşi trimitea oamenii la război cu plăcere, îi lăsa să flămânzească sau îi punea la muncă silnică atâta timp cât asta folosea creşterii puterii sale şi nu-i decima armata.

Totuşi asta se petrecea într-o lume virtuală. Dar nu a durat prea mult până mi-a arătat şi cealaltă faţă a sa.

— Dacă nu faci ce îţi spun, o să-ţi sting lumina. Dacă nu eşti cuminte, va trebui să te leg.

În situaţia mea chiar nu aveam nici o posibilitate să nu fiu cuminte, de aceea nu ştiam ce vrea să spună. Uneori era de ajuns doar să fac o mişcare bruscă, încât să-i sară ţandăra. Sau când îl priveam direct în ochi, deşi îmi spunea să mă uit în pământ. Tot ceea ce nu se potrivea cu şablonul lui în privinţa comportamentului meu faţă de el îi declanşa paranoia. Atunci mă certa şi mă acuza că mereu vreau să-l duc de nas, să-l păcălesc cu ceva. Nu era sigur dacă nu cumva puteam comunica cu lumea exterioară şi asta îl făcea să-mi vorbească deplasat. Nu-i plăcea când îmi susţineam punctul de vedere, spunându-i că mă nedreptăţeşte. El voia să mă vadă recunoscătoare pentru ceea ce îmi oferea. Să-l laud cel puţin pentru chinul de a-mi fi cărat în temniţă acel calorifer greu. Încă de atunci a început cu pretenţia de a-i fi recunoscătoare. Încă de atunci am încercat, atât cât s-a putut, să-i ţin piept:

— Sunt aici doar pentru că tu m-ai închis.

Normal că, în secret, nu puteam decât să mă bucur că-mi aducea de mâncare şi alte lucruri de care aveam neapărată nevoie.

Astăzi, ca adult, mi se pare de necrezut că frica, panica mea recurentă, nu era direcţionată către persoana făptaşului. Asta poate fi o reacţie la prezenţa lui aparent inofensivă, la aerul lui nesigur sau la strategia lui de a-mi da senzaţia că-mi oferă siguranţă, atât cât este posibil, în această situaţie insuportabilă, unde el însuşi devenea un însoţitor de nădejde. În situaţia

mea, mă simțeam amenințată de temnița subterană, de pereții impenetrabili, de uşa încuiată şi de presupuşii angajatori. Făptaşul însuşi se comporta în anumite momente ca şi cum fapta sa ar fi fost doar o postură pe care el o luase, dar care nu se potrivea cu personalitatea lui. În imaginația mea de copil credeam că el se hotărâse la un moment dat să devină un criminal şi să facă ceva rău. Nu mă îndoiam nici o clipă că fapta sa era o infracțiune şi că va trebui să fie pedepsită. Dar o separam de persoana care o comisese. Ticăloşia era cu siguranță doar un rol.

*

— De acum înainte trebuie să-ți găteşti singură.

Într-o dimineață din prima săptămână de captivitate, făptaşul a venit în celulă cu o cutie din placaj. A rezemat-o de perete şi a scos dinăuntru o mică plită de gătit cu o mică hotă şi le-a conectat pe amândouă la curent. Apoi a dispărut din nou. Când s-a întors a adus o oală mică de inox şi o mulțime de produse semipreparate: conserve cu fasole şi gulaş, diverse preparate instant puse în cutii de plastic mici, albe pe care le puteam încălzi la aburi. Apoi mi-a explicat cum funcționează plita.

Am fost fericită să-mi pot recupera o mică parte din independență. Dar când am golit prima cutie de fasole în mica oală şi am pus-o pe plită, n-am ştiut la ce temperatură să o dau şi cât timp durează până când mâncarea este gata. Nu gătisem niciodată şi mă simțeam singură şi depăşită de situație. Şi îmi lipsea mult mama.

Privind înapoi, mi se pare de mirare că a lăsat o fetiță de zece ani să-şi gătească în condițiile în care, în rest, era aşa de grijuliu, văzând în mine un copil mic şi lipsit de apărare. Dar începând din acel moment îmi încălzeam singură prânzul pe plită. Făptaşul venea la mine în celulă de fiecare dată dimineața şi încă o dată la prânz sau seara. Dimineața îmi aducea o ceaşcă de ceai sau cacao, o bucată de prăjitură sau un bol cu cereale. La prânz sau seara – când avea timp – îmi aducea salată de roşii şi crenvurşti cu pâine sau o masă caldă pe care o împărțea cu mine. Paste cu carne şi sos, orez cu carne, preparate austriece pe care i le gătea mama sa. Pe atunci nu aveam nici o idee de unde provenea mâncarea şi cum trăia el. Nu ştiam dacă are sau nu familie, care era implicată şi ea şi cu care locuia confortabil în casă,

în timp ce eu zăceam în subsol pe salteaua mea subțire. Sau dacă sus, în casă, locuiau angajatorii lui, care îl trimiteau jos ca să mă îngrijească cum trebuie. El era într-adevăr foarte atent mai ales să mă hrănesc sănătos şi îmi aducea regulat lactate şi fructe. Într-o zi mi-a venit o idee de la câteva bucăți de lămâie pe care le aveam. Era un plan copilăresc şi naiv – dar atunci mi se părea genial. Voiam să mă prefac bolnavă, ca să-l oblig pe făptaş să mă ducă la doctor. Auzisem de multe ori de la bunica şi prietenele ei poveşti din timpul ocupației ruse: ce făceau ca să scape de violuri sau de răpiri, care erau la ordinea zilei pe atunci. Unul dintre şiretlicuri era să se ungă pe față cu magiun roşu, că să pară că ar avea o gravă boală a pielii. O altă metodă era să folosească lămâi.

Când am rămas din nou singură, am separat cu grijă, folosind rigla, coaja subțire a lămâii de pulpa fructului. Apoi mi-am lipit-o cu cremă pe braț. Arăta dezgustător, ca şi cum aş fi avut o infecție purulentă. Când făptaşul a revenit i-am arătat brațul şi m-am prefăcut că am dureri mari. Mă smiorcăiam şi îl rugam să mă ducă la doctor. El m-a privit imperturbabil şi apoi mi-a desprins cu un singur gest coaja de lămâie de pe braț.

În ziua aceea mi-a stins lumina. Stând în întuneric, mi-am stors creierii în căutarea unor noi posibilități de a-l forța să-mi dea drumul. Dar nu-mi trecea prin minte nici una.

*

În acele zile, singura mea speranță rămânea poliția. Pe atunci încă luam în calcul eliberarea şi speram că avea să se întâmple înainte ca el să mă predea acelor dubioşi oameni din umbră – sau să găsească pe altcineva care era interesat de fete răpite. Îi aşteptam în fiecare zi pe oamenii în uniformă care vor sparge pereții celulei mele. De fapt, marea acțiune de căutare a mea a fost oprită chiar joi, la trei zile de la răpire. Căutarea în împrejurimi a fost un eşec, iar acum poliția interoga persoanele care mă cunoşteau îndeaproape. Doar în mass-media apăreau zilnic anunțuri cu fotografia mea, mereu cu aceeaşi descriere:

Fetița are circa 1,45 metri înălțime, 45 de kilograme şi o statură puternică. Are păr şaten, drept, cu breton şi ochi albaştri. În momentul răpirii era îmbrăcată cu o geacă roşie de schi cu glugă, o rochie de blugi a

cărei parte superioară este în carouri gri-alb, dresuri albastru deschis şi pantofi cu talpă groasă, negri, mărimea 34. Natascha Kampusch poartă ochelari cu lentile ovale, cu ramă albastru deschis şi cu punte galbenă. Conform poliției, are un uşor strabism. Fetița avea un ghiozdan albastru de material sintetic, cu capac galben şi mâner turcoaz.

Din dosar ştiu că după patru zile au primit peste 130 de indicii. Se spunea că fusesem văzută împreună cu mama într-un supermarket în Viena, sau singură într-o parcare pe autostradă, o dată fusesem văzută în Irlanda şi de trei ori în Tirol. Poliția din Kitzbühel, Tirol, m-a căutat zile în şir. O echipă de funcționari austrieci a mers în Ungaria, unde cineva a zis că m-a descoperit în Sopron. Micul sat unguresc, unde îmi petrecusem împreună cu tata, în casa lui de vacanță, weekendul de dinaintea răpirii, a fost scotocit sistematic de poliția ungară, iar o echipă fusese trimisă în vecinătate să supravegheze casa tatălui meu. Bănuiau că încă mai aveam la mine, rămas din acel weekend, paşaportul şi aş fi putut fugi într-acolo. Un bărbat a sunat la poliție şi a cerut un milion de şilingi drept răscumpărare pentru mine. Un şantajist şi un escroc, cum sunt atâția.

La şase zile după răpire, conducătorul investigației a transmis către media: „În Austria, ca şi în Ungaria polițişti în uniformă o caută pe Natascha punând afişe. Nu am renunțat. Însă nu mai avem speranțe că o vom găsi pe fetiță în viață.“ Nici unul dintre numeroasele indicii nu au dus spre o pistă promițătoare.

Însă poliția nu a mers pe urma singurului indiciu care i-ar fi putut conduce până la mine: chiar marți, la o zi după răpirea mea, o fetiță de 12 ani a depus mărturie că a văzut pe Melangasse cum un copil a fost băgat cu forța într-o furgonetă albă cu geamuri fumurii. Dar poliția nu a luat în serios la început această informație.

Din celula mea, nu bănuiam că cei de afară deja începuseră să ajungă la concluzia că aş putea fi moartă. Pe atunci eram sigură că marea căutare era în derulare. Stând întinsă pe şezlong şi privind prin pătura albă, subțire la becul de la lampa fără abajur, îmi imaginam cum poliția vorbea cu fiecare dintre colegii mei de clasă şi jucam în minte rolul fiecăruia răspunzând. O vedeam înaintea ochilor pe supraveghetoarea de la *afterschool* descriind

mereu şi mereu când şi unde m-a văzut ultima oară. Mă gândeam care dintre vecinii mei de bloc din Rennbahn mă observaseră când am plecat de acasă şi dacă cineva văzuse cum fusesem urcată cu forța într-o furgonetă albă pe Melangasse.

Încă şi mai intens lucra fantezia când mă gândeam că făptaşul ar fi putut cere bani pentru răscumpărare şi că se făcuse apel la donații pentru mine. De fiecare dată când îmi încălzeam mâncarea pe plită, rupeam imaginea de pe eticheta produselor şi o ascundeam în buzunar. Ştiam din filme că răpitorii trebuiau să facă dovada că victima lor este încă în viață pentru a primi banii de răscumpărare. Eram pregătită pentru asta: cu acele imagini puteam să dovedesc că primisem regulat de mâncare. Şi chiar mie însămi îmi puteam dovedi că sunt încă în viață.

Pentru siguranță am rupt din blatul pe care îmi pregăteam mâncarea o mică aşchie de placaj, pe care am ascuns-o tot în buzunar. Astfel lucrurile nu aveau cum să meargă rău. Îmi imaginam că, după ce va primi banii de răscumpărare, făptaşul mă va duce într-un loc necunoscut şi mă va lăsa singură acolo. Părinții mei ar fi aflat mai întâi de locul unde m-ar fi lăsat făptaşul şi ar fi venit să mă ia. Am fi anunțat atunci poliția, iar eu le-aş fi dat funcționarilor aşchia de placaj. Apoi polițiştii ar fi verificat toate garajele din Strasshof în căutarea pivniței transformate în celulă. Iar blatul din care lipsea aşchia de placaj ar fi fost proba definitivă.

Memoram orice detaliu legat de făptaş ca să-l pot descrie după eliberare. În acest sens trecusem dincolo de a observa aspectele exterioare care dezvăluiau prea puține lucruri despre el. Când mă vizita în celulă purta tricouri şi şorturi vechi, de la Adidas, haine practice cu care putea să se strecoare uşor prin gangul care ducea la celula mea.

Oare câți ani avea? Îl comparam cu adulții din familia mea: mai tânăr decât mama, dar mai în vârstă decât surorile mele, care pe atunci aveau cam 30 de ani. Deşi părea mai tânăr, o dată i-am zis într-o doară:

— Ai 35 de ani.

Dacă ghicisem, aveam să aflu mult mai târziu.

De fapt, am reuşit să-i aflu numele – deşi l-am uitat apoi imediat.

— Uite, aşa mă cheamă, a zis el la un moment dat, enervat de eternele mele întrebări şi mi-a ținut pentru o secundă înaintea ochilor cartea lui de

vizită.

„Wolfgang Přiklopil“ era scris acolo.

— Bineînțeles că nu este numele meu adevărat, a adăugat imediat râzând.

L-am crezut. Mi se părea puțin probabil ca un infractor periculos să aibă un nume atât de banal. Numele de familie abia dacă am putut să-l descifrez – era complicat, iar, pentru un copil extenuat ca mine, greu de reținut.

— Poate că mă cheamă Holzapfel, a zis înainte să închidă uşa în urma lui.

Pe atunci nu aveam cum să-mi dau seama ce putea însemna numele acesta. Azi ştiu că Ernst Holzapfel era într-un anume sens cel mai bun prieten al lui Wolfgang Přiklopil.

*

Cu cât se apropia 25 martie, cu atât eram din ce în ce mai agitată. De la răpirea mea, îl întrebam zilnic pe Přiklopil în ce zi şi în ce dată suntem ca să nu-mi pierd cu totul orientarea. Pentru mine nu existau nici zile, nici nopți şi chiar dacă afară începuse primăvara, celula mea a devenit extrem de rece pentru că am închis caloriferul electric. Într-o dimineață a răspuns:

— Azi e luni, 23 martie.

Nu avusesem nici cel mai mic contact cu lumea din afară de trei săptămâni. Şi peste două zile era ziua de naştere a mamei.

Această dată avea pentru mine o mare importanță simbolică: dacă eram forțată să văd cum trece ziua de naştere a mamei mele fără să îi urez „La mulți ani!“, răpirea mea se transforma dintr-un coşmar temporar în ceva inimaginabil de real. Până acum ratasem doar câteva zile de şcoală. Dar să lipsesc de la o sărbătoare de familie importantă însemna o schimbare radicală. Parcă o şi auzeam pe mama, nostalgică, povestindu-le nepoților: „Aceea a fost aniversarea la care Natascha a lipsit.“ Sau mai rău: „Aceea a fost prima zi de naştere la care Natascha a lipsit.“

Mă durea cel mai mult că ne despărțiserăm certate şi că acum nu puteam nici măcar să-i zic mamei de ziua ei că nu vorbisem serios şi că o iubesc. În mintea mea încercam să opresc timpul în loc şi mă gândeam disperată la o modalitate de a-i trimite o veste. Poate de data asta va funcționa, nu aşa cum s-a întâmplat cu scrisoarea. Aş fi renunțat la orice indiciu secret cu

privire la locul în care mă aflam. Un semn de viaţă pentru ziua ei de naştere, asta era tot ceea ce voiam.

La următoarea masă împreună, l-am implorat pe făptaş atât de mult, până când a fost de acord ca, în următoarea zi, să aducă un casetofon în celulă. Aveam voie să înregistrez un mesaj pentru mama.

Mi-am adunat toate forţele ca să par fericită pe casetă: „Dragă mama, mie îmi merge bine. Nu-ţi face griji pentru mine. La mulţi ani! Îmi lipseşti enorm.“ A trebuit să reiau de mai multe ori, pentru că lacrimile îmi curgeau fără oprire pe obraji şi nu voiam ca mama să mă audă suspinând.

Când am terminat, Přiklopil a luat caseta şi m-a asigurat că o va suna pe mama şi că i-o va pune să o asculte. Îmi doream atât de mult să-l cred. Pentru mine era o uşurare imensă ca mama să nu-şi mai facă atâtea griji pentru mine.

Ea nu a ascultat niciodată caseta.

Pentru făptaş, afirmaţia că i-a pus mamei să asculte caseta era o manevră importantă în jocul lui manipulator de dominare, pentru că, după scurt timp, şi-a schimbat strategia. Nu mai spunea nimic despre oamenii care i-au comandat răpirea mea, ci despre răpire în vederea răscumpărării.

Susţinea încontinuu că îmi contactase părinţii, dar ei nu aveau nici o intenţie de a mă elibera:

— Părinţii tăi nu te iubesc deloc. Nu te vor înapoi. Sunt fericiţi că, în sfârşit, au scăpat de tine.

Aceste propoziţii se scurgeau ca acizii în rănile deschise ale unui copil care în trecut se simţise oricum neiubit. Deşi nu am crezut niciodată că părinţii mei nu vor să mă vadă liberă, ştiam că nu au mulţi bani. Dar eram convinsă că ar face absolut tot ce e posibil ca să obţină banii de răscumpărare.

— Ştiu că părinţii mei mă iubesc. Mereu îmi spuneau asta, i-am răspuns curajoasă, rezistând remarcilor răuvoitoare ale făptaşului, care, chipurile, regreta foarte mult că nu a primit încă nici un răspuns de la ei.

Dar îndoiala care fusese sădită în mine încă înainte de răpire începea să crească.

El îmi submina sistematic încrederea în familie şi cu asta îmi distrugea un fundament important al stimei de sine deja ştirbite. Siguranţa de a avea

în spate o familie, care ar face orice ca să mă salveze, se stingea încet. Pentru că zilele treceau una după alta şi nimeni nu venea să mă elibereze.

*

De ce oare fusesem chiar eu victima acestei agresiuni? De ce mă alese pe mine şi mă închisese? Aceste întrebări începuseră să mă chinuie şi mă preocupă în continuare şi azi. Motivul acestei infracţiuni era atât de greu de identificat, încât căutam disperată un răspuns: îmi doream ca răpirea să aibă un sens oarecare, o logică clară, care, chiar dacă îmi rămăsese până acum ascunsă, ar fi însemnat totuşi mult mai mult pentru mine decât ideea unei agresiuni întâmplătoare. Chiar şi azi îmi e greu să accept că doar din cauza dispoziţiei de moment şi a bolii psihice ale unui singur om mi-am pierdut tinereţea.

De la făptaşul însuşi nu am primit nici un răspuns la aceste întrebări, cu toate că i le-am pus întruna. Doar o dată mi-a răspuns:

— Te-am văzut în panoul cu poze de la şcoală şi te-am ales.

Dar şi această afirmaţie a negat-o imediat. Mai târziu avea să spună:

— Tu eşti pentru mine ca o pisică bună doar să fie mângâiată. Iar pisici ai voie să ţii în casă.

Sau:

— Eu te-am salvat. Ar trebui să-mi fi recunoscătoare.

Către finalul captivităţii mele a fost probabil mai lămuritor:

— Întotdeauna mi-am dorit o sclavă.

Dar până la această lămurire vor mai trece ani.

Nu am aflat niciodată de ce m-a răpit tocmai pe mine. Oare pentru că mă alesese ca victimă încă dinainte? Přiklopil crescuse în acelaşi cartier al Vienei ca şi mine. În perioada în care eu mergeam cu tata în cursele sale de livrări prin diverse localuri, el era un tânăr spre 30 de ani care se învârtea în acelaşi cerc dubios ca şi mine. În perioada şcolii primare mereu mă miram cât de mulţi oameni mă salutau prietenoşi pentru că mă cunoscuseră în timpul acestor curse făcute cu tata, care mereu mă prezenta cu plăcere tuturor, aşa frumos îmbrăcată în hainele mele proaspăt călcate. E posibil ca el să fi fost unul dintre bărbaţii cărora le plăcusem odinioară.

Dar tot atât de posibil este ca alţii să-i fi atras atenţia asupra mea. Poate

că era adevărată povestea cu cercul porno. Erau pe atunci, atât în Austria, cât şi în Germania, destule organizaţii de acest fel care nu se dădeau în lături să răpească chiar şi copii pentru a-şi împlini fanteziile îngrozitoare. Abia cu doi ani înainte fusese descoperită ascunzătoarea din casa belgianului Marc Dutroux, care răpea fetiţe şi le abuza. Cu toate acestea, nu ştiu sigur nici azi dacă Přiklopil – deşi la început eram convinsă de asta – mă răpise în colaborare cu alţii sau se ocupase singur de asta. Azi încerc să-mi reprim pornirea de a mă gândi la o asemenea posibilitate: este prea nefiresc să presupun că undeva, printre noi, adevăraţii vinovaţi ar fi încă liberi. În orice caz, în timpul cât am fost închisă nu am avut nici un indiciu că ar mai fi vorba despre complici, exceptând presupunerile făcute de Přiklopil la început.

Pe atunci aveam o imagine clară a victimelor răpite: erau fetiţe blonde, micuţe şi foarte slăbuţe, aproape transparente, care pluteau prin lume, lipsite de apărare şi pe jumătate angelice. Mi le imaginam ca pe nişte făpturi al căror păr era atât de mătăsos, încât nu puteai să nu-l atingi. A căror frumuseţe îi ameţea într-atât pe acei oameni bolnavi, încât ajungeau să comită crime violente doar ca să le aibă în preajmă. Eu, dimpotrivă, aveam păr închis la culoare şi mă simţeam dizgraţioasă şi neatrăgătoare. În imaginaţia mea nu aveam nimic în comun cu o fetiţă care ar putea să fie răpită.

Privind înapoi, ştiu că această imagine era falsă. Există totuşi copii care nu ies în evidenţă, care n-au încredere în ei pe care făptaşii îi aleg ca să-i chinuie. Frumuseţea nu este un criteriu pentru răpiri şi abuzuri sexuale. Studiile arată că atât copii cu handicap psihic şi fizic, cât şi cei proveniţi din familii destrămate prezintă un risc major să devină victime ale acestor infractori. În topul listei urmează copii care sunt aşa cum eram eu în dimineaţa de 2 martie: intimidată, speriată, căci, chiar în acel moment, plângeam. Îmi cuceream drumul spre şcoală nesigură, paşii mei erau ezitanţi şi mici. Probabil că el a observat cât de lipsită de valoare mă simţeam şi a hotărât spontan în acea zi că trebuie să fiu victima.

În lipsa oricăror indicii exterioare prin care să înţeleg de ce tocmai eu devenisem victima lui, am început, în vremea captivităţii mele, să-mi caut o vină. Cearta cu mama din seara de dinaintea răpirii îmi revenea necontenit

în minte. Mi-era frică de gândul că răpirea putea fi o pedeapsă pentru asta, pentru că fusesem o fiică rea, că plecasem fără să spun o vorbă de împăcare. Toate astea mi se învălmăşeau în cap. Căutam în trecutul meu toate greşelile pe care le făcusem. Fiecare cuvânt rău, oricât de mic. Fiecare situaţie în care nu fusesem politicoasă, cuminte sau drăguță. Acum ştiu că toate acestea fac parte dintr-un mecanism mult mai larg prin care victima îşi găseşte singură o vină pentru ceea ce i-a făcut agresorul. Pe atunci însă era un vârtej care mă lua pe sus şi căruia nu puteam să-i fac față.

*

Lumina chinuitoare pe care o suportasem în primele nopți s-a preschimbat între timp în beznă. Seara, când făptaşul stingea becul şi închidea uşa în urma lui, mă simțeam ruptă cu totul de realitate: oarbă, asurzită de vâjâitul continuu al ventilatorului, incapabilă să mă orientez în încăpere şi, uneori, incapabilă să mă mai simt pe mine însămi. În limbaj psihologic asta se numeşte *sensory deprivation*, privare senzorială. O ruptură de toate percepțiile senzoriale. Pe atunci ştiam doar că sunt în pericol să-mi pierd mințile în acea singurătate întunecată.

Din momentul în care mă lăsa singură seara şi până dimineața la micul dejun eram prizoniera unei stări de incertitudine într-un întuneric absolut. Nu puteam face nimic altceva decât să mă holbez în beznă, stând întinsă. Uneori țipam sau băteam în pereți, în speranța disperată că cineva mă poate auzi.

În spaima şi singurătatea în care trăiam nu mă puteam baza decât pe mine însămi. Încercam să mă încurajez singură şi să-mi îndepărtez panica prin mijloace „raționale“. Au fost cuvinte care atunci m-au salvat. Aşa cum unii croşetează, iar la final apare o dantelă fină în filigran, aşa şi eu țeseam în mintea mea cuvintele şi îmi scriam scrisori şi mici poveşti pe care nimeni nu le va aşterne vreodată pe hârtie.

Punctul de plecare al poveştilor mele era cel mai adesea legat de planurile de viitor. Îmi imaginam în cele mai mici amănunte cum va arăta viața mea după eliberare. Îmi propuneam să-mi îmbunătățesc rezultatele la toate materiile de la şcoală şi să-mi depăşesc frica de oameni. Îmi propuneam să devin mult mai sportivă şi să slăbesc, ca să pot să particip la

jocurile celorlalţi copii. Îmi imaginam cum, după eliberare, o să merg la altă şcoală – eram deja în clasa a IV-a[6] – şi cum vor reacţiona ceilalţi copii faţă de mine. Oare mă vor recunoaşte în urma anunţurilor legate de răpire? Oare mă vor crede şi mă vor accepta ca pe una dintre ei? Dar cel mai mult îmi plăcea să-mi imaginez întâlnirea cu părinţii. Cum mă vor lua în braţe, cum tata mă va ridica în aer şi mă va învârti. Cum mă voi întoarce la lumea binecuvântată a copilăriei mele timpurii şi cum voi uita cu totul certurile şi umilinţele.

6. În Austria, la finalul clasei a IV-a din şcoala primară, elevii trec la gimnaziu, ceea ce presupune schimbarea şcolii.

În alte nopţi asemenea fantezii de viitor nu erau suficiente. Atunci intram în rolul mamei absente, scindându-mă într-un anume sens în două părţi şi încurajându-mă de una singură. „Acum este ca într-o vacanţă. Eşti într-adevăr plecată de acasă şi pur şi simplu nu poţi suna. Nu există telefon aici şi nu crapă nimeni dacă mai are şi câte o noapte neplăcută. Când se va termina vacanţa te vei întoarce acasă şi vei merge din nou la şcoală.“

În timpul acestor monologuri chiar o vedem dinaintea mea pe mama. Auzeam cum îmi spunea cu voce hotărâtă: „Vino-ţi în fire, nu are nici un rost să te enervezi. Acum trebuie să faci faţă şi apoi totul va fi bine.“

Când nu mai funcţiona nimic, încercam să evoc din amintiri un moment când mă simţisem la adăpost. Pentru asta mă ajuta o sticluţă de Franzbranntwein pe care i-o cerusem făptaşului. Bunica se ungea mereu cu aşa ceva. Mirosul iute şi proaspăt mă purta imediat în casa din Süßenbrunn şi îmi dădea un sentiment de caldă siguranţă. Când creierul nu mai era de ajuns, mă ajuta nasul ca să nu-mi pierd nici legătura cu mine însămi şi nici minţile.

*

Cu timpul am încercat să mă obişnuiesc cu făptaşul. Mă purtam cu el ghidată de intuiţie, aşa cum procedezi când ai de-a face cu obiceiurile unor oameni din ţări străine.

Azi mă gândesc că probabil m-a ajutat faptul că eram doar un copil. Ca adult nu cred că aş fi rămas întreagă la minte, fiind supusă acestei forme extreme de heteronomie şi de tortură psihică din timpul captivităţii în

pivniță. Copiii însă sunt încă de mici programați să-i perceapă pe adulții din preajma lor ca pe niște autorități după care se orientează și care le stabilesc reperele în privința a ce este bine și ce este greșit. Copiilor le este impus cu ce să se îmbrace și când să meargă la culcare. Ei trebuie să mănânce ce este la masă, iar ceea ce nu le place le este impus. Părinții le interzic mereu copiilor ceva ce aceștia doresc să aibă. Chiar și când adulții îi iau copilului ciocolata sau cei câțiva euro pe care acesta i-a primit în dar de la rude de ziua sa, acest fel de intervenție trebuie acceptată de copil, care, în plus, are încredere că părinții fac ceea ce este bine pentru el. Altminteri discrepanța dintre propria voință și comportamentul descurajant al celor pe care îi iubește l-ar distruge.

Eram obișnuită să respect indicațiile adulților, chiar și atunci când nu-mi conveneau. Dacă aș fi fost lăsată să aleg, nu aș fi rămas la *afterschool*. Mai ales la unul unde copiilor le erau prescrise chiar și nevoile de bază: când ai voie să mănânci, să dormi sau să mergi la toaletă. Și nici nu aș fi mers în fiecare zi după *afterschool* cu mama la magazin, unde îmi învingeam plictiseala mâncând înghețată și castraveți murați.

Chiar și faptul că uneori copiii erau privați, măcar temporar, de libertate nu era un lucru pe care să nu mi-l pot închipui. Cu toate că eu însămi nu trăisem așa ceva. Exista în acea perioadă, în anumite familii, o metodă obișnuită de educație conform căreia copiii care nu ascultau erau închiși în pivniță, pe întuneric. Și puteai întâlni femei în vârstă care se certau în tramvai cu mamele ai căror copii erau gălăgioși:

— Dacă ar fi al meu, l-aș încuia în beci!

Copiii puteau trece peste aceste situații dificile: la părinții care-i pedepseau, ei vedeau partea iubitoare, iar în hruba mucegăită se simțeau totuși acasă. Noua mea casă era însă o celulă, iar persoana cu care relaționam era făptașul. Întregul meu univers se destrămase, iar el era singurul om în acest coșmar care devenise lumea mea. Eram atât de dependentă de el, așa cum doar bebelușii alăptați sau copiii foarte mici sunt dependenți de părinții lor. Fiecare gest de afecțiune, fiecare bucățică de mâncare, lumina, aerul, întreaga mea supraviețuire fizică și psihică atârnau de acest om care mă închisese în celula din pivnița lui. Iar, spunând că părinții mei nu răspundeau la cererile lui de răscumpărare, mă făcea

dependentă emoțional de el.

Dacă voiam să supraviețuiesc în această nouă lume trebuia să fiu de partea lui. Pentru cineva care n-a trecut printr-o astfel de situație extremă de oprimare, aşa ceva este greu de înțeles. Dar astăzi sunt mândră că am reuşit să fac acest pas către omul care îmi răpise totul. Pentru că acest pas mi-a salvat viața. Chiar şi atunci când a trebuit să depun tot mai multă energie ca să mențin „o apropiere pozitivă“ cu făptaşul. El însuşi s-a transformat succesiv de la stăpân de sclavi în dictator. Dar eu nu m-am îndepărtat niciodată de imaginea pe care mi-o făcusem despre el.

Mi-a rămas încă intactă imaginea lui de fațadă, cea a binefăcătorului care mi-a făcut viața în detenție cât de plăcută a fost cu putință. De fapt, el a pus la cale un fel de rutină zilnică. La câteva săptămâni de la răpirea mea, Přiklopil a adus în celulă o masă de grădină, două scaune rabatabile şi ceva veselă. Când venea cu mâncarea pregăteam masa, puneam două pahare şi aşezam furculițele frumos lângă farfurii. Lipseau doar şervețelele, dar el era prea zgârcit pentru asta. Apoi ne aşezam împreună la masa rabatabilă, mâncam meniurile semipreparate şi beam suc de fructe. Pe atunci nu raționalizase nimic şi mă bucuram că puteam bea oricât doream. Se instaura o atmosferă plăcută, iar eu am început să mă bucur de aceste mese în comun cu făptaşul. Ele îmi întrerupeau singurătatea. Iar asta era important pentru mine.

Aceste situații erau atât de absurde, încât nu puteam să le asimilez cu nici una dintre tipurile de realități pe care le trăisem până atunci. Această lume mică, întunecată, a cărei prizonieră devenisem pe neaşteptate, avea atât de puține în comun cu orice standard de normalitate. Trebuia să caut alte standarde. Mă aflam oare într-un basm? Într-un loc ivit din fantezia fraților Grimm, departe de orice realitate? Bineînțeles! Nu avea oare Strasshoful, încă dinainte, aura unui loc bântuit de rău? Socrii surorii mele, pe care ea îi ura, locuiau chiar într-o zonă numită „Pădurea de argint“. Când eram mică m-am speriat de ei când i-am întâlnit o dată în casa surorii mele. Numele acestui loc şi atmosfera negativă din această familie au transformat pentru mine Pădurea de argint – şi implicit Strasshoful – într-o pădure magică, bântuită, chiar înainte de răpirea mea. Da, eram foarte sigură că aterizasem într-un basm, al cărui sens îmi era ascuns.

Singurul lucru care nu se potrivea prea bine cu basmele rele era toaleta de seară. Nu-mi puteam aminti de ceva similar despre care să fi citit vreodată. În celulă nu era decât o chiuvetă dublă de inox la care curgea apă rece. Aparatul de încălzit apa, pe care îl instalase făptaşul, nu funcţiona încă. De aceea el îmi aducea de sus apă caldă în nişte sticle de plastic. Trebuia să mă dezbrac, să mă aşez într-una dintre chiuvete, iar în cealaltă să-mi pun picioarele. La început doar a vărsat pur şi simplu peste mine apa caldă. Mai apoi, mi-a venit ideea de a face găuri mici în sticlă. Aşa a apărut un fel de duş. Din cauza locului strâmt, trebuia să mă ajute să mă spăl: era ceva neobişnuit pentru mine să stau goală de faţă cu un om străin. Oare ce se petrecea înăuntrul lui atunci? L-am studiat nesigură, dar el mă manevra ca pe o maşină. Nu era nimic tandru sau lasciv în gesturile sale. Mă îngrija aşa cum s-ar fi ocupat de întreţinerea unui aparat de uz casnic.

*

Chiar în acele zile în care imaginea basmului sinistru se aşeza peste realitate, poliţia a mers după indiciul dat de fetiţa care observase răpirea mea. În 18 martie declaraţia singurei martore a fost făcută publică împreună cu anunţul că vor fi verificaţi posesorii celor 700 de furgonete albe. Făptaşul avea destul timp ca să se pregătească.

În Vinerea Mare, în a treizeci şi cincea zi a prizonieratului meu, poliţia a descins în Strasshof şi i-a cerut lui Wolfgang Přiklopil să vină cu maşina la control. El le-a spus poliţiştilor că avusese de cărat cu ea o mulţime de deşeuri de construcţii şi de aceea maşina avea nevoie de o reparaţie generală. Astfel, Přiklopil a declarat în procesul-verbal de la poliţie că pe 2 martie stătuse toată ziua acasă. Nu avea nici un martor pentru asta. Făptaşul nu avea nici un alibi – un fapt pe care poliţia l-a acoperit ani buni după eliberarea mea.

Atunci poliţiştii s-au mulţumit doar să verifice casa, ceea ce se pare că Přiklopil le ceruse din proprie iniţiativă. Pe când eu stăteam în ascunzătoare, sperând să fiu salvată şi încercând să nu-mi pierd minţile, ei au făcut doar câteva fotografii polaroid maşinii cu care fusesem răpită, pe care le-au pus apoi la dosar. În închipuirile legate de salvare, pe care mi le făceam jos în pivniţă, îi vedeam pe specialişti cum cercetau în amănunt

întreaga regiune căutând urme ale ADN-ului meu sau după bucăţi de stofă din hainele mele. Dar sus imaginea era cu totul alta: poliţia nu făcea nimic de felul asta. Ci îi cereau scuze lui Přiklopil şi plecau fără să fi verificat cu atenţie nici casa, nici maşina.

Cât de aproape fusese atunci făptaşul de a fi arestat, dacă ar fost luate în serios lucrurile, asta am aflat abia după eliberare. Că nu voi mai scăpa de acolo avea să-mi fie clar aproape o săptămână mai târziu.

Ziua de Paşte a anului 1998 a căzut pe 12 aprilie. În sâmbăta Paştelui făptaşul mi-a adus un coşuleţ cu ouă colorate din ciocolată şi un iepuraş de ciocolată. „Am sărbătorit“ Învierea la lumina sărăcăcioasă a becului, aşezaţi la masa de grădină din celula mea prăfuită. M-am bucurat de gustări şi am încercat prin toate mijloacele să-mi îndrept gândurile spre lumea de afară, spre sărbătoarea unui Paşte timpuriu. Iarbă. Lumină. Soare. Copaci. Aer. Oameni. Părinţii mei.

În acea zi făptaşul m-a lămurit că a renunţat la speranţa unei răscumpărări, pentru că părinţii mei nu-i dăduseră nici un semn.

— Se pare că nu-i interesează atât de tare soarta ta, a spus el.

Apoi a urmat sentinţa: detenţie pe viaţă.

— Mi-ai văzut faţa şi deja mă cunoşti destul de bine. Acum nu o să te mai pot elibera. Nu o să te mai trimit niciodată înapoi la părinţii tăi, dar voi încerca, atât cât pot, să am grijă de tine aici.

În acea duminică de Paşte, speranţele mele au fost spulberate dintr-o singură lovitură. Am plâns şi l-am implorat să mă lase să plec.

— Am încă toată viaţa înainte, nu poţi să mă închizi aici. Ce se va întâmpla cu şcoala, ce se va întâmpla cu părinţii mei?

M-am jurat pe Dumnezeu şi pe tot ceea ce aveam mai sfânt că nu o să-l trădez. Dar el nu m-a crezut – mi-a spus că odată eliberată aş fi uitat repede de jurământ sau că n-aş fi putut rezista la presiunile poliţiei. Am încercat să-l lămuresc că nu putea să-şi dorească să-şi petreacă restul vieţii având în pivniţă o victimă şi l-am implorat să mă scoată de acolo legată la ochi şi să mă ducă undeva departe – aşa nu aveam cum să mă mai întorc şi nu-i ştiam numele ca să-i pot conduce pe poliţişti până la el. El ar fi putut să se mute în străinătate, i-ar fi chiar mai bine să-şi refacă viaţa într-o altă ţară, decât să mă ţină pe mine pentru totdeauna închisă şi să fie nevoit să-mi poarte de

grijă.

Am suspinat, l-am rugat, iar la un moment dat am început să țip.

— Poliția mă va găsi! Iar pe tine te vor băga la puşcărie. Sau te vor împuşca! Şi dacă nu, tot mă vor găsi părinții mei!

Vocea m-a lăsat.

Přiklopil era de un calm imperturbabil.

— Pe ei nu-i interesează de tine, ai uitat asta? Iar dacă apar aici îi omor.

Apoi, mergând cu spatele, a ieşit din celulă şi a închis uşa pe dinafară.

Iar eu am rămas singură.

Abia zece ani mai târziu, la doi ani după ce mă eliberasem de una singură, în timpul unui scandal în interiorul poliției legat de erorile de investigare şi muşamalizarea lor, a trebuit să aflu că, fără să se fi ştiut, fusesem pentru a doua oară, chiar în acele zile de Paşte, foarte aproape de salvare. În marțea din săptămâna luminată, pe 14 aprilie, poliția a făcut public un nou indiciu. Martorii declaraseră că au văzut o furgonetă cu geamuri fumurii în apropierea casei mele chiar în dimineața răpirii. Numărul furgonetei era de Gänsendorf.

Însă un al doilea indiciu nu a fost făcut public de către poliție. Tot în 14 aprilie un membru al poliției canine din Viena a sunat la secția de poliție. Polițistul aflat în misiune a făcut următorul raport verbal (există greşeli în original):

În 14.04.1998, la ora 14:45, a sunat un necunoscut, o persoană de sex masculin, şi a declarat următoarele fapte:

*Cu privire la căutarea furgonetei albe cu geamuri fumurii în cartierul Gänsendorf ce are legătură cu dispariția lui Kampusch Natasche (*sic!*), există în Strasshof/Nordbahn o persoană care ar putea avea legătură cu dispariția şi care posedă şi o furgonetă albă, marca Mercedes, cu geamuri fumurii. Acest bărbat pare ar fi un aşa-numit „lup singuratic“ care are dificultăți majore cu cei din jur şi are probleme de comunicare cu ceilalți. E posibil să locuiască împreună cu mama sa în Strasshof/Nordbahn, Heinestraße 60 (într-o vilă care se pare că este complet echipată cu sistem de alarmă electronic). S-ar putea ca bărbatul să aibă arme în locuință. În fața casei din strada Heinestraße 60 este adesea parcată furgoneta lui*

Mercedes, cu număr necunoscut, care are geamurile laterale şi cele din spate complet întunecate. Acest bărbat se pare că a lucrat la uzinele Siemens în calitate de consultant pe probleme electronice şi e posibil să lucreze în continuare tot acolo. Pesemne că locuieşte în această casă împreună cu mama lui, care e în vârstă, şi se spune că ar avea o „înclinație către copii“ de natură sexuală, iar dacă ar fi fost condamnat anterior din aceste motive nu se ştie nimic.

Cel care a sunat nu cunoaşte numele bărbatului, îl cunoaşte doar din vecinătate. Bărbatul trebuie să aibă aproximativ 35 *de ani, părul blond, 1,75-1,80 m înălțime şi este slab. Anonimul care a sunat nu a mai dat alte informații.*

Îngropată de vie
Coşmarul devine realitate

Vizuina te ducea, la început, drept înainte, ca un tunel, pentru ca dintr-odată să se afunde abrupt, atât de abrupt, încât Alice n-a avut timp să se oprească înainte de a se pomeni lunecând în jos, în ceva ce părea să fie un puț foarte adânc. Jos, jos, jos! Oare căderea asta n-are un sfârşit?…
„Haide, haide, n-are nici un rost să plângi atât de amarnic“, şi-a spus Alice ei însăşi, cu destulă severitate. „Te sfătuiesc să încetezi pe dată!“ În general, ea îşi dădea sfaturi foarte bune (deşi foarte rar le şi urma) şi, uneori, se certa cu atâta asprime, încât îi dădeau lacrimile; ba chiar ținea minte că, o dată, îşi arsese şi o palmă zdravănă pentru că trişase la un joc de crochet pe care-l jucase cu ea însăşi, deoarece copila asta ciudată ținea mult la ideea că ar fi două persoane. „Dar acum n-are nici un rost să mă prefac că aş fi două persoane, îşi spunea sărmana Alice… Ce mai, a rămas atât de puțin din mine, încât n-aş putea pretinde că sunt măcar o singură persoană respectabilă!“[7]

7. Lewis Carroll, *Alice în Țara Minunilor*, Humanitas, Bucureşti, 2016, pp. 10–11, 15–16, trad. Antoaneta Ralian.

Una dintre primele cărți pe care le-am citit în celulă a fost Alice în Țara Minunilor a lui Lewis Carroll. Cartea m-a impresionat într-un fel neplăcut, straniu. Alice, o fată chiar de vârsta mea, se ia în vis după un iepure alb, vorbitor, urmându-l în vizuina sa. Când intră acolo, cade în gol şi aterizează într-o cameră cu o mulțime de uşi. Este prizonieră într-o lume intermediară, sub pământ, iar drumul înapoi este închis. Alice găseşte cheia de la uşa cea mai mică şi sticluța cu licoarea fermecată care o face să se micşoreze. Abia se strecoară prin intrarea minusculă, că uşa se şi închide în urma ei. În lumea subpământeană pe care o întâlneşte aici nimic nu se potriveşte: dimensiunile se schimbă permanent, animalele vorbitoare cu care se întâlneşte fac tot felul de lucruri care contrazic orice logică. Dar nimeni nu pare deranjat de asta. Totul este nebunesc, scăpat de sub control. Întreaga carte este un coşmar sinistru, în care toate legile naturale au fost

subminate. Nimic şi nimeni nu-i normal, fetița este singură într-o lume pe care n-o înțelege şi în care nu există cineva în care să poată avea încredere. Trebuie să-şi țină firea, să-şi stăpânească plânsul şi să acționeze după regulile unui joc stabilit de ceilalți. Participă la nesfârşitele ceaiuri ale Pălărierului, unde pretutindeni țopăie tot felul de oaspeți nebuni şi ia parte la sinistrul joc de crochet al groaznicei Regine de Cupă, la sfârşitul căruia toți ceilalți participanți vor fi condamnați la moarte. „Tăiați-le capul!“ strigă regina, izbucnind într-un hohot de râs nebunesc.

În cele din urmă, Alice reuşeşte să scape din această lume, aflată în adâncul pământului. Pentru că se trezeşte din somn. Când, după câteva ore de somn, deschide ochii, coşmarul dispare. În cazul meu, coşmarul era chiar realitatea.

Întreaga carte, care a apărut inițial cu titlul „Aventurile lui Alice sub pământ“, semăna cu o descriere exagerată a propriei mele situații. Şi eu eram prizonieră sub pământ, într-o încăpere pe care făptaşul o securizase prin multe uşi de lumea exterioară. Şi eu eram prizonieră într-o lume în care toate regulile care îmi fuseseră familiare erau acum anulate. Tot ceea ce contase în viața mea nu mai avea aici nici o însemnătate. Devenisem o parte din fantezia bolnavă a unui psihopat, pe care nu o înțelegeam. Nimic nu putea fi înțeles. Nu mai exista nici o legătură cu vreo altă realitate în care trăisem până atunci. Nici o voce familiară, nici un zgomot cunoscut care ar fi putut să-mi arate că lumea de deasupra mai exista. Cum aş fi putut oare să păstrez relația cu realitatea şi cu mine însămi într-o asemenea situație?

Speram întruna că, asemenea lui Alice, mă voi trezi din somn în camera mea veche de copil, uimită de teribilul vis de groază care însă nu avea nimic în comun cu „adevărata mea lume“. Dar nu eram prizonieră în visul meu, ci în visul făptaşului. Şi nici el nu dormea, ci îşi pusese viața în slujba unei sinistre fantasme din care nici pentru el nu mai exista vreo scăpare.

Din acel moment nu am mai încercat să-l conving să mă elibereze. Ştiam că nu mai are nici un rost.

*

Lumea în care trăiam acum se reducea la cinci metri pătrați. Dacă voiam să nu înnebunesc în ea, trebuia să încerc să o cuceresc. Nu ca poporul

oamenilor-cărți-de-joc din *Alice în Țara Minunilor*, care doar aştepta tremurând strigătul îngrozitor „Tăiați-le capul!“; nu supunându-mă unei realități nefireşti, ca toate acele creaturi mitice. Ci încercând să-mi creez, în acel loc întunecos, un refugiu în care, chiar dacă făptaşul putea pătrunde oricând, voiam totuşi să mă protejez, țesând în jurul meu şi al vechii mele lumi, pe cât era posibil, un fel de cocon protector.

Am început să mă instalez în celulă şi să transform închisoarea unde mă aruncase făptaşul într-un spațiu al meu, în camera mea. În primul rând mi-am dorit un calendar şi un ceas deşteptător. Eram prizonieră într-o gaură a timpului în care făptaşul era singurul stăpân. Orele şi minutele se amestecau într-un terci gros, care se aşeza ca un strat de plictiseală peste tot. Přiklopil stăpânea ca un dumnezeu asupra luminii şi întunericului din lumea mea. „Şi a zis Dumnezeu: Să fie lumină! Şi a fost lumină! Şi Dumnezeu a numit lumina zi, iar întunericul l-a numit noapte.“ Un bec chior îmi dicta când să dorm şi când să fiu trează.

Îl întrebam pe făptaş mereu în ce zi suntem şi în ce dată. Nu ştiam dacă mă minte sau nu, dar asta nu conta. Cel mai important lucru pentru mine era să simt că încă mai am o relație cu lumea mea de dinainte, *cea de deasupra*. Dacă era zi de şcoală sau sfârşit de săptămână. Dacă se apropia vreo sărbătoare sau vreo aniversare pe care voiam s-o petrec cu familia. Să măsori timpul, asta am învățat atunci că este poate cea mai importantă ancoră, mai ales într-o lume în care altminteri eşti amenințat să dispari. Calendarul mi-a redat o părticică din orientarea în trecut – imagini la care făptaşul nu avea nici un acces. Ştiam acum dacă copiii se trezesc devreme sau au voie să doarmă până mai târziu. În închipuire urmam programul zilnic al mamei. Azi trebuie să meargă la magazin. Poimâine poate îşi va vizita o prietenă. Iar la sfârşit de săptămână va face o excursie cu prietenul ei. Şi aşa, doar din cifre şi denumiri ale zilelor săptămânii, îmi construiam o viață personală pe care mă sprijineam.

Şi mai important a fost ceasul deşteptător. Mi-am dorit să am unul de modă veche, care însoțea trecerea secundelor cu un ticăit zgomotos şi monoton. Iubita mea bunică avea un asemenea ceas deşteptător. Când eram mică detestam ticăitul care mă deranja când voiam să adorm şi se furişa chiar şi în visele mele. Acum mă agățam atât de tare de acest ticăit,

asemenea celui care, prins sub apă, se agaţă de un ultim pai prin care plămânii lui mai pot primi ceva aer de la suprafaţă. Ceasul îmi dovedea că timpul nu s-a oprit şi că pământul se învârteşte în continuare. În starea de ameţeală în care eram, fără să mai am sentimentul timpului şi al spaţiului, ticăitul lui era legătura mea cu lumea reală de afară.

Când eram stresată mă concentram aşa de intens asupra zgomotului său, încât, măcar pentru câteva minute, puteam face să dispară vâjâitul înnebunitor al ventilatorului, care îmi umplea camera până la limita insuportabilului. Seara, când stăteam întinsă pe pat şi nu puteam adormi, ticăitul ceasului era ca o frânghie lungă de salvare pe care mă căţăram ieşind din celulă, furişându-mă în pătuţul meu de copil din casa bunicii. Acolo puteam adormi liniştită, ştiind că ea mă veghează din camera alăturată. În astfel de seri mă ungeam pe mâini cu puţin Franzbranntwein. Când îmi acopeream faţa cu ele şi mirosul acela caracteristic îmi pătrundea în nări, mă năpădea o senzaţie de intimitate. Aşa cum pe vremuri, copil fiind, îmi îngropam faţa în şorţul bunicii. Şi astfel puteam să adorm.

În timpul zilei eram ocupată sa-mi aranjez minuscula cameră cât mai familiar cu putinţă. I-am cerut făptaşului detergenţi ca să elimin mirosul umed de pivniţă şi de moarte care plutea peste tot. Pe podeaua celulei mele se depusese un strat subţire şi negru de mucegai cauzat, pe deasupra, şi de umezeala pe care doar simpla mea prezenţă o producea şi care făcea aerul prăfuit şi mai greu de respirat. Într-un loc parchetul laminat se înmuiase de la umezeala care urca din pământul de dedesubt. Pata aceea era o permanentă, dureroasă reamintire a faptului că într-adevăr mă aflu sub pământ, în adânc. Făptaşul mi-a adus un set cu o mătură şi un făraş roşu, o sticlă cu soluţie de curăţat Pril, un spray de cameră şi nişte lavete cu aromă de cimbru, exact ca cele pe care înainte le vedeam mereu în reclame.

Măturam, cu mare grijă, în fiecare dimineaţă toate colţurile celulei şi apoi spălam podeaua până o făceam lună. Începeam cu curăţatul uşii. Acolo peretele era un pic mai gros decât blatul subţire al uşii. Apoi mă îndreptam către stânga, spre colţul oblic al camerei, în zona unde erau aşezate toaleta şi chiuveta dublă. Puteam să-mi petrec ore întregi în acel loc, curăţând cu detartrant stropii de apă de pe metalul chiuvetei, până când totul strălucea perfect, iar toaleta o spălam atât de bine, încât părea o floare rară de

porțelan crescută din podea. Apoi lucram cu grijă, pornind dinspre uşă către restul camerei: mai întâi de-a lungul şi apoi de-a latul pereților, până ajungeam la cel mai îngust dintre ei, aflat în partea opusă a uşii. La sfârşit împingeam la o parte patul şi curățam mijlocul camerei. Eram foarte atentă să nu folosesc prea multe lavete ca să nu se facă şi mai multă umezeală.

Când eram gata, împrospătam aerul pulverizând dintr-un odorizant de cameră din gama aromelor naturale pe care le inspiram cu lăcomie. Atunci când simțeam în nări mirosul odorizantului, mă lăsam pentru o clipă purtată de el. Mirosul de lavandă nu era neapărat plăcut, dar el îmi mijlocea iluzia unui câmp înflorit. Şi când închideam ochii, imaginea desenată pe tubul de spray devenea culisele din spatele pereților celulei mele. În mintea mea alergam printre şirurile albastru-violete de lavandă, simțeam pământul sub tălpile mele şi inspiram aroma intensă a florilor. Aerul cald era plin de zumzăitul albinelor, simțeam în ceafă razele fierbinți ale soarelui. Deasupra mea, cât vedeai cu ochii, se întindea nesfârşită bolta albastră a cerului. Câmpurile se întindeau până la orizont, fără ziduri şi fără nici o oprelişte. Alergam atât de repede, încât aveam senzația că parcă zburam. Şi nimic nu mă oprea în acest nesfârşit albastru-violet.

Când deschideam ochii, pereții reci mă aduceau brusc înapoi din călătoriile mele imaginare.

Imagini. Aveam nevoie de cât mai multe imagini din *lumea mea*, pe care să le pot aduce *eu* la lumină. Imagini care să *nu* fie rodul fanteziei bolnave a făptaşului şi care să țâşnească din orice colț al camerei. Încet, am început să colorez lambriurile cu care erau îmbrăcați pereții cu creioanele pastelate pe care le aveam în ghiozdan. Voiam să las ceva în urma mea, asemenea deținuților care zgârie pereții celulelor – cu imagini, cu ziceri, cu scrijelituri pentru fiecare zi în parte. Acum înțelegeam că nu fac asta din plictiseală: desenatul este o metodă prin care scapi de sentimentul de slăbiciune şi de senzație că te afli cu totul în mâna altora. Ei fac asta pentru a-şi demonstra lor şi altora, care vor mai trece vreodată prin acea celulă, că există, sau, cel puțin, că au existat cândva.

Mâzgălelile mele de pe pereți aveau şi un al doilea scop: îmi cream astfel un decor în care îmi închipuiam că aş fi acasă. În primul rând am încercat să desenez pe perete intrarea din apartamentul nostru: pe uşa celulei am

desenat o clanță, pe peretele de lângă – o comodă mică, care e şi azi în holul din casa mamei. Am desenat cu acribie conturul şi mânerele sertarelor, nu-mi ajungeau creioanele pentru tot, dar a fost de ajuns pentru a-mi crea o iluzie. Acum, când stăteam întinsă pe pat şi priveam în direcția uşii, îmi puteam închipui că mama tocmai a venit, a intrat înăuntru, m-a salutat şi a pus cheile pe comodă.

Mai apoi, am desenat pe perete un arbore genealogic. Numele meu era scris jos de tot, sub cele ale surorilor mele, ale soților şi copiilor lor, al mamei şi al prietenului ei, al tatei şi al prietenei lui şi în cele din urmă ale bunicilor. Mi-a luat mult timp elaborarea acestui arbore genealogic. El îmi oferea un loc pe lume şi mă asigura că eram o parte a unei familii, o parte a unui întreg, şi nu un atom plutind în afara lumii reale, aşa cum mă simțeam adesea.

Pe peretele opus am desenat o maşină mare. Trebuia să fie un Mercedes SL argintiu – maşina mea preferată, din care aveam un model acasă şi pe care voiam să mi-o cumpăr cândva, când voi fi mare. În loc de pneuri avea nişte sâni grăsuți. Asta văzusem eu odată într-un graffiti de pe un perete de beton din apropierea cartierului nostru. Nu mai ştiu acum exact de ce am ales acel motiv. În mod cert voiam ceva puternic, ceva ce presupunea o imagine de adult. Chiar în ultimele luni din şcoala primară o enervasem pe învățătoare cu tot felul de provocări. Înainte să înceapă orele aveam voie să desenăm cu creta pe tablă, dacă apoi ştergeam totul la timp. Pe când ceilalți copii desenau flori şi figuri din desene animate, eu scriam „Protest!“, „Revoluție!“, „Afară cu profesorii!“. Nu era o atitudine potrivită pentru o clasă mică, cu douăzeci de copii care învățau protejați ca într-o grădiniță prelungită. Nu ştiu dacă pe atunci eram mai avansată pe drumul pubertății decât colegii mei de clasă, sau dacă doar voiam să mă dau mare în fața celor care mă şicanau. În orice caz, în captivitate, aceste mici accese de rebeliune, care se vedeau în acel desen, îmi dădeau putere. La fel ca înjurătura pe care o scrijelisem cu litere mici, pe perete, într-un loc ascuns: „F…“ Voiam astfel să opun rezistență, făcând ceva interzis. Făptaşul nu a părut să fie impresionat de asta, în orice caz nu a comentat nimic cu privire la desen.

*

Cea mai importantă schimbare s-a produs atunci când am avut în celulă un televizor şi un video. Îl rugasem pe Přiklopil de nenumărate ori, iar într-o zi chiar mi-a adus ambele aparate jos şi le-a aşezat lângă computer, pe comodă. După săptămâni întregi în care întâlnisem „viața“ redusă doar la o singură formă, anume cea a persoanei făptaşului, puteam acum, cu ajutorul ecranului, să am în celulă o copie colorată a societății umane.

La început, făptaşul înregistrase pur şi simplu, fără să facă vreo selecție, toate programele TV din timpul zilei. Ar fi fost prea complicat pentru el să elimine ştirile care încă mai făceau referire la mine. Dar nu ar fi îngăduit cu nici un chip ca eu să primesc vreun indiciu că cei din lumea de afară nu m-au uitat. Imaginea conform căreia nimeni nu punea nici un preț pe mine, cu atât mai puțin părinții mei, era, în cele din urmă, unul dintre cele mai importante mijloace psihologice prin care mă ținea supusă şi dependentă de el.

De aceea mai târziu mi-a dat doar anumite înregistrări ale unor emisiuni, sau mi-a adus casete video vechi cu filme pe care le înregistrase la începutul anilor 1990. Extraterestrul Alf cel blănos, vrăjitoarea Jeannie din *I Dream of Jeannie*, Al Bundy şi „drăguța lui familie înspăimântătoare“ din *Married with Children*, sau familia Taylor din *Home Improvement* au devenit pentru mine înlocuitori pentru familie şi prieteni. Mă bucuram în fiecare zi să-i reîntâlnesc şi îi urmăream cu mai multă atenție decât oricare alt telespectator. Orice fațetă a raporturilor dintre ei, orice frântură de dialog mi se păreau captivante şi interesante. Analizam fiecare detaliu al decorului, care intra în raza mea de observație. Erau singurele mele *ferestre* către alte case, dar care uneori erau atât de înguste şi de atât de fragil înjghebate, încât iluzia că aş avea acces la „viața adevărată“ se năruia rapid. Poate că asta a fost un motiv pentru care mai târziu m-au pasionat toate serialele SF: *Star Trek*, *Stargate*, *Înapoi în viitor* etc. – mă fascina tot ceea ce avea de-a face cu călătoriile în spațiu şi timp. Eroii acestor filme se aflau în căutarea unor lumi noi în alte galaxii. Numai că ei aveau la dispoziție mijloacele tehnice cu ajutorul cărora puteau scăpa din locurile neplăcute şi din situațiile care le puneau viața în pericol.

*

Într-o zi din acea primăvară despre care eu ştiam doar din calendar, făptaşul şi-a adus un radio în celulă. În sinea mea am sărit în sus de bucurie. Un radio chiar însemna o legătură cu lumea adevărată! Ştiri, emisiunile familiare pe care le ascultam mereu dimineața în bucătărie când luam micul dejun, muzica – şi poate vreo aluzie întâmplătoare că părinții mei nu m-au uitat cu totul.

— Nu vei putea, bineînțeles, să asculți nici un post austriac, mi-a zis făptaşul, distrugându-mi, printr-o remarcă făcută în treacăt, iluziile, în vreme ce băga aparatul în priză şi îi dădea drumul.

Se auzea totuşi muzică. Dar atunci când reporterul a făcut un anunț, nu am înțeles nici un cuvânt: făptaşul manipulase radioul în aşa fel încât să nu prindă decât posturi din Cehia.

Mi-am petrecut ore în şir manevrând micul radio, care putea fi pentru mine poarta către lumea de afară. Mereu în speranța că voi auzi un cuvânt în germană sau vreun cântec cunoscut. Nimic. Doar o voce pe care nu o înțelegeam. Care, totuşi, pe de o parte îmi dădea senzația că nu sunt singură, dar pe de altă parte îmi sporea sentimentul de înstrăinare, de excludere.

Învârteam exasperată milimetru cu milimetru butonul de căutat posturi dintr-o parte în alta, redirecționând întruna antena. Dar în afara acelei singure frecvențe nu se auzea decât un bâzâit zgomotos.

Mai târziu am primit de la făptaş un walkman. Şi pentru că am bănuit că el avea în casă înregistrări cu trupe mai vechi, i-am cerut casete cu Beatles şi ABBA. Seara, când se stingea lumina, nu mai eram nevoită să stau întinsă pe întuneric singură, doar cu spaima mea, ci puteam, atât cât mă țineau bateriile, să ascult muzică. Mereu şi mereu acelaşi melodii.

*

Cele mai importante remedii care mă ajutau să scap de plictiseală şi să nu o iau razna au fost cărțile. Prima carte pe care mi-a adus-o făptaşul a fost *Clasa zburătoare* a lui Erich Käsner. Apoi a urmat o serie de clasici – *Coliba unchiului Tom*, *Robinson Crusoe*, *Tom Sawyer*, *Alice în Țara Minunilor*, *Cartea junglei*, *Insula comorii* şi *Expediția Kon-Tiki: Cu pluta prin Pacific*. Am devorat benzile desenate cu rățoiul Donald şi cei trei nepoți ai săi, cu zgârcitul unchi Scrooge şi cu inventatorul Ludwig von

Drake. Mai târziu, mi-am dorit Agatha Christie, ale cărei cărţi le ştiam de la mama, şi am citit o grămadă de romane poliţiste precum *Jarry Cotton* sau povestiri SF. Romanele mă catapultau într-o altă lume şi îmi absorbeau întreaga atenţie, încât ore întregi uitam unde mă aflu. De aceea cititul a fost atât de important, m-a ajutat să supraviețuiesc. În timp ce televizorul şi radioul îmi dădeau iluzia existenței unei societăţi în celula mea, citind puteam să o părăsesc ore în şir cu gândul.

Un loc deosebit de important în această perioadă de început, pe când eram încă o copilă de zece ani, l-au avut cărţile lui Karl May. Mă înnebuneam după aventurile lui Winnetou şi Old Shatterhand şi citeam povestirile despre „Vestul Sălbatic din America de Nord“. Un imn pe care colonistul german îl cântă la căpătâiul lui Winnetou, aflat pe moarte, m-a emoționat atât de mult încât l-am transcris cuvânt cu cuvânt pe foiţe şi l-am lipit cu cremă Nivea pe perete. Nu aveam pe atunci nici bandă adezivă şi nici alt lipici în celulă. Imnul era o rugăciune către Maica Domnului:

Lumina vrea de zi să se despartă;
Tăcuta noapte se strecoară-acum.
Ah, jalea inimii prin astă poartă
asemeni zilei ar putea să-şi facă drum!
Genunchiul meu ți-l plec azi dinainte,
Spre tronul Lui tu ruga mi-o ridică,
O, Maică, primeşte-mi pioasele cuvinte
Să te slăvească-n rugăciunea cea smerită:
Ave, ave Maria!

Lumina de credință vrea să se despartă;
A îndoielii noapte se strecoară-acum.
Credința-n Domnul ce din tinereți ne poartă
răpită-mi este şi se face scrum.
Redă-mi, o, Maică, acum la bătrânețe,
Dulce speranță şi credință;
Pe țiteră şi harpă revarsă-mi frumusețe;
Tu mântuire-mi eşti, lumină spre ființă!
Ave, ave Maria!

De viaţă vrea lumina azi să se despartă;
A morţii noapte se strecoară-acum.
În depărtări avântul sufletul mi-l poartă
Nu scapă nimeni de pe-al morţii drum.
O, Maică,-n mâna ta acum îmi pun
Cea de pe urmă rugă arzătoare:
Milostiveşte-mă-n credinţă să apun
şi ca să fiu iar viu, dă-mi binecuvântare!
Ave, ave Maria!

Am citit această poezie, m-am rugat şoptind-o de atâtea ori, încât şi azi o mai pot spune pe de rost. Mi se părea scrisă anume pentru mine: şi mie îmi aducea „lumina vieţii“, nici eu nu mai vedeam, în momentele negre, altă ieşire din închisoarea mea decât moartea.

*

Făptaşul ştia cât de dependentă eram să mă hrănesc cu filme, muzică şi cu lecturi, având astfel la îndemână un nou instrument prin care să-şi exercite puterea. Mă putea ţine sub presiune prin interzicerea acestora.

Întotdeauna când, după părerea lui, aveam un comportament „inadecvat“, trebuia să iau în calcul că îmi va închide uşa către acea lume a cuvintelor şi a sunetelor care îmi promitea măcar puţină distracţie. Cel mai rău era la sfârşit de săptămână. În mod normal făptaşul venea în celulă în fiecare zi, dimineaţa devreme şi adesea după-amiaza sau seara. Dar în weekend eram cu totul singură: de vineri, uneori chiar de joi seara nu-l mai vedeam la faţă. Se îngrijea să am două porţii de semipreparate, ceva mâncare proaspătă şi apă minerală, pe care mi le aducea de la Viena. Îmi mai aducea cărţi şi casete video. Peste o săptămână primeam o casetă video cu seriale – de două ore, iar dacă îl rugam îndelung, chiar patru. Poate părea mai mult decât este: trebuia să petrec 24 de ore singură, ore întrerupte doar de vizitele făptaşului. În weekend primeam patru până la opt ore de video şi următorul volum din seria de cărţi pe care tocmai o citeam la acel moment. Dar numai dacă îi îndeplineam toate condiţiile. Primeam hrana spirituală esenţială pentru viaţă doar dacă eram „cuminte“. Ce se înţelegea prin „a fi cuminte“ doar el ştia. Uneori era de ajuns o nimica toată ca să mă sancţioneze pentru

comportamentul meu.

— Ai consumat prea mult spray de cameră, de acum ți-l iau de tot.

Sau:

— Ai cântat.

Ai făcut asta, sau asta.

Cu cărțile şi casetele video, ştia exact pe ce buton trebuia să apese. După ce mă rupsese de familia mea adevărată, simțea acum că ar putea cumva să-mi ia ostatică şi familia surogat pe care mi-o făcusem din romane şi seriale pentru a mă face să-i ascult poruncile.

Bărbatul care se străduise la început să-mi facă viața în celulă „plăcută“ şi care mergea în cealaltă parte a Vienei anume pentru a-mi aduce un audiobook cu Bibi Blocksberg se schimbase pas cu pas de când mă anunțase că nu mă va mai elibera niciodată.

*

Din acel moment făptaşul a început să mă controleze tot mai mult. Mă aflam într-adevăr încă de la început sub controlul lui total: închisă în subsolul casei sale, într-un spațiu de doar cinci metri pătrați, oricum nu avem prea multe posibilități să-i țin piept. Dar cu cât prizonieratul devenea mai lung, cu atât îl satisfăceau mai puțin aceste semne vizibile ale puterii sale. Acum voia ca orice gest, orice cuvânt, orice funcție a corpului meu să fie sub controlul său.

A început cu comutatorul. Încă de la început făptaşul a avut putere asupra luminii şi întunericului. Dimineața, când venea în celulă, pornea curentul electric, iar seara când pleca îl închidea la loc. Apoi a instalat un comutator prin care controla lumina din camera lui. Dacă la început îl mai puteam ruga din când în când să-mi îngăduie să țin lumina aprinsă mai mult timp, acum trebuia să mă supun unui ritm necruțător pe care nu-l puteam nicicum influența. La ora şapte dimineața se aprindea lumina, iar vreme de 13 ore puteam să-mi desfăşor un simulacru de viață în minuscula, prăfoasa mea cameră: să văd, să aud, să simt căldura, să gătesc. Totul era artificial. Un bec nu putea înlocui soarele, semipreparatele aminteau doar vag de dejunurile care îmi reuneau familia în jurul mesei, iar persoanele aplatizate care pâlpâiau pe ecranul televizorului erau doar nişte înlocuitori vlăguiți ai

oamenilor adevărați. Dar atâta timp cât era lumină, cel puțin puteam păstra iluzia că ar mai exista şi alte forme de viaţă în afară de mine însămi.

La ora opt seara oprea curentul electric. De la o secundă la alta mă trezeam într-un întuneric negru. Televizorul se închidea în mijlocul unui serial. Trebuia să las cartea deoparte în mijlocul unei fraze. Şi dacă nu eram încă aşezată în pat, trebuia să bâjbâi între cei patru pereți până la pat. Becul, televizorul, videoul, radioul, computerul, plita de gătit, cuptorul şi caloriferul – tot ceea ce aducea viaţă în celula mea era întrerupt. Doar ticăitul ceasului şi vâjâitul agonizant al ventilatorului se mai simțeau în încăpere. În următoarele unsprezece ore depindeam doar de mine şi de fantezia mea ca să nu o iau razna şi să-mi țin frica în şah.

Era un program ca într-un penitenciar, impus cu asprime din afară, fără nici o schimbare, fără nici o atenție față de nevoile mele. O demonstraţie de forță. Făptaşului îi plăceau regulile stricte. Şi prin intermediul comutatorului mi le impunea şi mie.

La început nu-mi rămânea decât walkmanul, care mergea cu baterii. Cu el puteam măcar să păstrez puțină distanță față de întunericul de plumb chiar şi atunci când comutatorul decreta că mi-am epuizat porția de lumină şi muzică. Dar făptaşului îi displăcea că foloseam walkmanul pentru a putea ocoli porunca sa dumnezeiască cu privire la lumină şi întuneric. A început să controleze şi starea baterilor. Dacă, după părerea lui, foloseam walkmanul prea mult sau prea des, mi le lua până când îi promiteam că îmi voi îmbunătăți comportamentul. O dată, intenționat, nu a închis de tot uşa exterioară a celulei, în timp ce eu eram în pat cu căştile în urechi şi cântam tare o melodie de Beatles. Trebuie să-mi fi auzit vocea, că s-a întors foc şi pară în celulă. Přiklopil m-a pedepsit reducându-mi porția de mâncare şi de lumină pentru că am cântat cu voce tare. Iar, în noaptea următoare, a trebuit să adorm fără muzică.

Al doilea instrument de control era interfonul. Când a venit în celulă şi a început să-mi monteze cablul pentru interfon, mi-a explicat:

— De acum poți să mă suni sus.

În primul moment m-am bucurat şi m-am simțit ca şi cum aş fi scăpat de o mare spaimă. Gândul că aş putea, pe neaşteptate, să mă trezesc într-o situație de urgentă mă terorizase încă de la începutul prizonieratului: în

weekend eram adesea singură şi unicul om care ştia unde sunt, făptaşul, nu putea să-mi poarte de grijă. Îmi trecuseră prin minte o mulțime de situații: să ia foc un cablu, să se spargă o țeavă, să am brusc un şoc alergic… sau chiar să mă înec cu pielea de la un cârnat, toate acestea ar fi însemnat să mor într-un mod mizerabil în acea celulă, chiar şi atunci când făptaşul ar fi fost acasă. Căci el venea la mine doar când voia. De aceea interfonul mi s-a părut ca un colac de salvare. Doar mai târziu mi-am dat seama de adevăratul rost al acestei facilități. Interfonul funcționa în ambele sensuri. Făptaşul îl folosea ca să mă controleze. Ca să-mi demonstreze şi astfel deplina sa putere, ca să mă asigure că auzea orice zgomot pe care îl făceam şi că putea să comenteze la orice.

Prima versiune pe care făptaşul o instalase consta într-un obiect prevăzut cu buton, pe care îl apăsam dacă aveam nevoie de ceva. Atunci se aprindea un beculeț roşu ascuns undeva sus în apartamentul lui. Dar, chiar dacă vedea luminița imediat, era nevoie de fiecare dată de o procedură complicată până să-mi deschidă celula, fără să ştie ce voiam de fapt. Iar în weekend nu putea coborî din prima în subsol. Abia mult mai târziu am aflat că asta avea legătură cu vizitele mamei sale, care, la final de săptămână, rămânea la el peste noapte. Ar fi fost prea riscant pentru el şi ar fi avut prea multă bătaie de cap să dea la o parte toate obstacolele dintre garaj şi celula mea atâta vreme cât când ea era în casă.

La scurt timp după aceea a schimbat aparatul provizoriu cu o stație prin care se putea şi vorbi. Apăsând butonul putea acum să-mi dea instrucțiuni şi să-mi pună întrebări direct în celulă:

— Ti-ai porționat mâncarea? Te-ai spălat pe dinți? Ai închis televizorul? Câte pagini ai citit? Ai făcut exercițiile de matematică?

Săream mereu în picioare speriată ori de câte ori vocea lui despica liniştea. Sau când mă amenința cu tot felul de consecințe pentru că răspundeam prea târziu. Sau pentru că am mâncat prea mult.

— Iarăşi ai mâncat totul prea devreme? Nu ți-am zis deja că seara nu ai voie decât o felie de pâine?

Stația prin care îmi vorbea era instrumentul perfect cu care mă teroriza. Până când am descoperit că astfel îmi împrumutase şi mie un pic de putere. Privind dinspre prezent mi se pare surprinzător faptul că, datorită maniei

sale imperioase de a mă controla, făptaşului nu-i trecuse prin minte ideea că o fetiţă de zece ani va analiza cu mare atenţie acel aparat. Şi chiar asta am făcut după câteva zile.

Aparatul avea trei butoane. Dacă apăsai pe „vorbeşte“ se făcea legătura în ambele sensuri. Ăsta era modul de funcţionare pe care mi-l arătase. Dacă apăsai pe „ascultă“, puteam doar să-i aud vocea, dar el nu mă auzea. Al treilea buton se numea „durată“. Dacă îl apăsam, legătura cu mine se păstra, dar de sus nu se mai auzea nimic.

Învăţasem deja din confruntarea directă cu el că ceea ce îmi intra pe o ureche să îmi iasă pe cealaltă. Acum aveam un buton pentru asta: când mă săturam până peste cap de întrebările, controlul şi reproşurile lui apăsam pe butonul „durată“. Îmi producea o satisfacţie profundă momentul în care vocea lui amuţea şi mai ales că eu singură putusem să fac să se întâmple asta, doar apăsând butonul. Iubeam acest buton prin care puteam să-l elimin pe făptaş din viaţa mea, măcar pentru puţin timp. Când Přiklopil a băgat de seamă mica mea revoltă înfăptuită cu degetul arătător, a rămas mai întâi cu gura căscată, iar apoi a devenit indignat şi furios. Rar cobora în celula mea doar ca să mă pedepsească. Avea nevoie de fiecare dată de aproape o oră ca să deschidă numeroasele uşi şi să deschidă toate încuietorile de siguranţă. Dar era clar că inventase ceva nou.

Într-adevăr nu a durat mult până când a demontat aparatul dotat cu butonul binefăcător. În locul lui a adus în celulă o staţie radio de la Siemens. A scos partea interioară aparatului şi a început să şurubărească. Pe atunci nu ştiam mai nimic despre făptaş şi abia mult mai târziu am aflat că Wolfgang Přiklopil fusese inginer de comunicaţii la Siemens. Faptul că se pricepea la sisteme de alarmă, la staţii radio şi la alte dispozitive electrice nu-mi rămăsese totuşi necunoscut.

Această staţie radio reasamblată a devenit pentru mine un îngrozitor instrument de tortură. Avea un microfon atât de puternic, încât capta fiecare zgomot din camera mea şi îl transmitea sus. Făptaşul putea acum, fără vreo avertizare, să asculte pur şi simplu din interior „viaţa mea“ şi să verifice în fiecare secundă dacă îi urmez indicaţiile. Dacă am închis televizorul. Dacă mai merge radioul. Dacă mai scârţâi cu lingura în farfurie. Dacă respir.

Întrebările sale mă urmăreau şi sub plapumă:

— Ti-ai terminat banana? Iar ai mâncat ca o spartă? T-ai spălat pe faţă? Ai închis televizorul după un episod?

Nici măcar nu-l mai puteam mințI, pentru că nu ştiam de cât timp mă ascultă. Dacă îl mințeam vreodată sau dacă nu-i răspundeam imediat, bătea în difuzor până îmi bubuia capul. Sau venea pe neaşteptate în celulă şi mă pedepsea luându-mi lucrurile esențiale: cărţile, casetele video, mâncarea. Asta dacă nu îi dădeam socoteală mărturisindu-mi cu căință greşelile, chiar şi cele mai neînsemnate momente ale vieții mele în celulă. De parcă mi-ar mai fi rămas ceva ce aş fi putut ascunde de el.

O altă modalitate prin care m-a făcut să simt că mă aflu sub controlul său total a fost să lase receptorul atârnat sus la el. Aşa, pe lângă vâjâitul ventilatorului, acum se auzea tare un bâzâit insuportabil care îmi umplea cu totul celula şi să făcea să simt, până în cel ascuns colţ al minusculului subsol, că el este aici. Mereu. El respiră la celălalt capăt al firului. El poate oricând să năvălească înăuntru, iar eu voi tresări chiar dacă în fiecare secundă sunt în alertă. Nu există nici un loc unde să scapi de vocea lui.

Nu mă mir azi că pe atunci, copil fiind, credeam chiar că mă poate şi vedea în celulă. Nu ştiam dacă nu montase şi o cameră. În fiecare secundă, chiar şi în somn mă simțeam urmărită. Poate că montase chiar o cameră cu infraroşu ca să mă poată observa şi în întuneric când stăteam întinsă în pat. Acest sentiment mă paraliza, noaptea nu mai îndrăzneam nici să mă întorc de pe o parte pe alta. În timpul zilei mă uitam de zeci de ori în jur până să merg la toaletă: nu ştiam dacă în acel moment mă urmăreşte sau dacă nu cumva mai sunt şi alții de față. Cuprinsă cu totul de panică, am început să caut pin toată celula după găuri prin care puteam fi privită sau după camere. Înfricoşată mereu că el ar vedea ceea ce fac şi imediat ar coborî la mine. Umpleam şi cea mai mică crăpătură din perete cu pastă de dinți până eram sigură că nu mai exista nici o fisură. Dar sentimentul că sunt permanent ținută sub observație rămânea.

*

Cred că doar puțini oameni sunt în stare să măsoare incredibila cantitate de tortură şi agonie pe care acest groaznic tratament, prelungit de-a lungul anilor, o provoacă celor suferinzi. Iar când eu însumi nu pot face decât presupuneri despre toate acestea şi mă

gândesc la ceea ce am văzut scris pe fețele lor şi la ce ceea ştiu cu siguranță că simt pe dinăuntru, atunci devin tot mai convins că asta are legătură cu o durere adâncă, înspăimântătoare, pe care nimeni în afară de cei afectați nu o poate măsura şi pe care nici un om nu are dreptul să o producă unui seamăn al său. Consider că această lentă manipulare zilnică a creierului este cu mult mai rea decât orice tortură asupra corpului; şi pentru că urmele ei groaznice nu sunt atât de vizibile pentru ochi şi nu se simt la atingere aşa cum sunt rănile în carne lăsate de tortură; pentru că urmele acestei suferințe nu rămân la suprafață şi prea puține țipete pot fi auzite de urechile omeneşti; dar tocmai de aceea eu o pun sub acuzare.[8]

8. Charles Dickens, *American Notes for General Circulation.*

Aceste rânduri au fost scrise de Charles Dickens în 1842 despre pedeapsa prin izolare în şcolile din SUA de atunci, care e încă folosită şi azi. Izolarea mea, timpul pe care l-am petrecut doar în celulă, fără să fi putut părăsi vreo clipă cei cinci metri pătrați ai încăperii, a durat mai bine de şase luni; iar captivitatea mea 3096 de zile.

Sentimentele pe care acest timp petrecut în întunericul cel mai deplin sau expusă încontinuu la lumină artificială mi le-a declanşat nu le pot transpune în cuvinte. Astăzi, când cercetez nenumăratele studii despre efectele însingurării şi ale deprivării senzoriale – ceea ce se numeşte retragere a percepțiilor senzoriale –, îmi pot da seama mai exact ce s-a întâmplat cu mine atunci.

Unul dintre studii documentează următoarele efecte ale *solitary confinement*, cum este numită în limba engleză izolarea:

– afectarea severă a capacității de funcționare a sistemului nervos vegetativ;

– dereglări hormonale severe;

– afectarea funcționării organelor;

– oprirea menstruației la femei fără vreo cauză psihico-organică sau legată de sarcină ori vârstă (amenoree secundară);

– senzație puternică de foame: cinorexia/poftele/ bulimia/mâncatul compulsiv;

– în contrast, diminuarea sau dispariția senzației de sete;

– puternice senzații de zăpuşeală sau de frig care nu sunt consecințe ce

pot fi atribuite schimbărilor de temperatură din mediul înconjurător sau ale vreunei răceli (febră, frisoane etc.);

– dereglări severe ale prelucrării percepţiilor;

– dereglări severe ale senzaţiilor corporale;

– dificultăţi severe de concentrare generală;

– dificultăţi severe ce pot ajunge la incapacitatea de a scrie, respectiv de a-ţi transpune în scris gândurile (agrafie/disgrafie);

– dificultăţi severe de articulare şi verbalizare, care se observă mai ales la nivelul sintaxei, al gramaticii şi al selectării cuvintelor, care pot ajunge până la afazie, afrazie şi agnozie;

– dificultăţi severe sau chiar incapacitate de a urmări o conversaţie (s-a dovedit că se datorează unei încetiniri a funcţionării cortexului acustic primar din lobul temporal din cauza lipsei de stimulare).

Alte afecţiuni:

– vorbitul de unul singur pentru a compensa lipsa unei stimulări sociale şi acustice;

– pierderea vizibilă a intensităţii sentimentelor (de exemplu faţă de membrii familiei sau prieteni);

– senzaţii euforice de moment, care ulterior se transformă într-o stare depresivă.

Afectări de lungă durată ale sănătăţii:

– dereglări ale contactelor sociale care pot duce până la incapacitatea de a intra într-o relaţie afectivă de lungă durată cu un partener;

– depresie;

– afectarea stimei de sine;

– întoarcerea la situaţiile din captivitate în timpul viselor;

– dereglări ale tensiunii arteriale care necesită tratament;

– boli ale pielii care necesită tratament;

– imposibilitatea recuperării anumitor competenţe cognitive (de exemplu în domeniul matematicii) pe care le stăpâneai înaintea perioadei de izolare.

Cu deosebire dificil pentru prizonieri este să resimtă efectele vieţii în lipsa unei stimulări senzoriale. Deprivarea senzorială afectează creierul,

dereglează sistemul nervos vegetativ şi transformă oamenii conştienţi în nişte dependenţi, care pot fi oricând influenţaţi de orice persoană pe care o întâlnesc după o fază de întuneric şi izolare. Asta e valabil chiar şi pentru adulţii care de bunăvoie sunt puşi într-o astfel de situaţie. În ianuarie 2008 s-a difuzat pe BBC o emisiune numită *Izolare totală*, care m-a impresionat foarte mult: şase voluntari s-au lăsat închişi pentru 48 de ore în celulele dintr-un buncăr antiatomic. Îngropaţi, singuri şi fără lumină, se aflau în situaţia mea – în ceea ce priveşte întunericul şi singurătatea, dar nu şi spaima şi durata. În ciuda scurtei perioade petrecute acolo, în comparaţie cu mine, toţi şase au declarat ulterior că şi-au pierdut orice sentiment al timpului şi că trăiseră puternice halucinaţii şi viziuni. O doamnă era sigură că patul îi era ud. Trei dintre ei au avut halucinaţii acustice şi vizuale – au văzut şerpi, stridii, maşini, zebre. După trecerea celor 48 de ore, toţi şi-au pierdut capacitatea de a rezolva cele mai simple probleme. Nici unul nu răspundea la vreo solicitare care cuprindea cuvinte ce începeau cu litera „F“. Unul dintre ei şi-a pierdut 36% din memorie. Alţi patru au devenit foarte uşor manipulabili după perioada de izolare. Ei au crezut tot ce le-a spus primul om pe care l-au întâlnit după ce au ieşit din prizonieratul ales de bunăvoie. Eu îl întâlneam mereu doar pe făptaş.

Astăzi, când mă ocup cu astfel de studii şi experimente, mă mir eu însămi cum am rezistat în această perioadă. Situaţia mea seamănă în linii mari aceea în care adulţii se implicaseră din raţiuni de studiu. Pe lângă faptul că perioada pe care am petrecut-o în izolare a durat mult mai mult, în cazul meu se mai adaugă încă un factor agravant: eu nu aveam nici cea mai vagă idee de ce dintre toţi oamenii doar eu mă aflam în această situaţie. În timp ce prizonierii politici, prinşi în timpul misiunii lor, chiar şi atunci când sunt condamnaţi pe nedrept, pot totuşi să ştie că în spatele condamnării lor stă un sistem de justiţie, cu paragrafele lui de legi, cu procedurile şi cu instituţiile lui, eu nu vedeam nici cea mai mică logică duşmănoasă în spatele condamnării mele la detenţie. Căci nu exista nici una.

E posibil să mă fi ajutat faptul că încă eram copil şi mă puteam adapta mai uşor la cele mai dure împrejurări decât ar putut s-o facă vreodată orice adult. Dar asta mi-a impus o disciplină proprie care acum, privind înapoi, mi se pare aproape neomenească. În timpul nopţilor recurgeam la călătorii

imaginare ca să traversez întunericul. În timpul zilei mă ţineam strâns cu dinţii de planul meu ca la 18 ani să-mi pot lua viaţa în propriile mâini. Eram pe deplin hotărâtă să-mi însuşesc cunoştinţele necesare şi cerem mereu cărţi de citit şi manuale. Şi, în ciuda tuturor împrejurărilor, am ţinut cu încăpăţânare la propria identitate şi la existenţa familiei mele.

Când s-a apropiat cea dintâi sărbătoare dedicată mamei i-am confecţionat un cadou. Nu aveam nici foarfecă, nici lipici – făptaşul nu-mi dădea nici un obiect cu care m-aş fi putut sau l-aş fi putut răni. Aşa că am desenat pe o foaie de hârtie cu creioanele cerate pe care le aveam în ghiozdan două mari inimi roşii, le-am rupt cu grijă şi le-am lipit cu cremă Nivea una lângă cealaltă. Îmi închipuiam, de parcă totul ar fi fost aievea, cum îi voi dărui mamei inima de hârtie când voi fi din nou liberă. Va şti atunci că nu uitasem de ziua ei, chiar dacă nu putusem să-i fiu alături.

*

În acest timp făptaşul suporta din ce în ce mai greu să mă vadă că mă ocup cu astfel de lucruri. Să vorbesc despre părinţi mei, despre casa mea, chiar şi despre şcoală.

— Părinţii tăi nu te mai vor, nu te mai iubesc, îmi spunea el întruna.

Refuzam să-l cred.

— Nu e adevărat, părinţii mei mă iubesc. Mi-au spus asta.

În adâncul inimii ştiam că am dreptate. Dar părinţii îmi erau atât de inaccesibili, încât mă simţeam ca şi cum aş fi fost pe o altă planetă. Cu toate că între celula mea şi casa mamei erau doar 18 kilometri. Douăzeci şi cinci de minute de mers cu maşina. Această distanţă din lumea reală devenea pentru mine, în lumea mea nebună, ca o trecere într-o altă dimensiune. Eram cu mult mai departe decât cei 18 kilometri. Era chiar în mijlocul regatului tiranicului Rege de Inimă Roşie, în care oamenii-cărţi-de-joc tresăreau ori de câte ori îi răsuna vocea.

Când el era de faţă, se înstăpânea asupra oricărui gest al meu, chiar şi asupra expresiei feţei mele: trebuia să stau aşa cum îmi poruncea şi nu aveam voie niciodată să-l privesc drept în ochi. Aşa îmi impunea – în prezenţa lui trebuia să-mi ţin ochii plecaţi în pământ. Nu aveam voie să vorbesc decât atunci când el mă întreba. Mă forţa să-l întâmpin cu umilinţă

şi voia să-mi arăt recunoştinţa pentru orice lucru mărunt pe care îl făcea pentru mine:

— Eu te-am salvat, îmi zicea mereu şi chiar părea că aşa crede.

El era cablul meu de legătură cu lumea de afară – lumină, mâncare, cărţi, toate acestea nu le puteam primi decât de la el, pe toate tot el mi le putea tăia. Şi chiar asta a făcut mai târziu, încât aproape că m-a adus în stare de inaniţie.

Dar în ciuda controlului şi a izolării permanente, niciodată nu i-am arătat recunoştinţă. Într-adevăr nu mă omorâse şi nici nu abuzase de mine, aşa cum am crezut la început şi cum aproape că aşteptam să se întâmple. Dar nu am uitat nici o clipă că fapta sa era o infracţiune şi că puteam să-l acuz oricând voiam – din cauza asta nu puteam să-i fiu nicicând recunoscătoare.

Într-o zi mi-a poruncit să-i zic *Maestre*.

La început nu l-am luat în serios: *Maestre* mi se părea un cuvânt prea ridicol ca să cred că cineva s-ar lăsa numit astfel. Dar el insista întruna să-i zic aşa.

— Mie să mi te adresezi cu *Maestre*!

În acel moment mi-am dat seama că nu trebuie să-l ascult. Cine pune preţ pe sine însuşi supravieţuieşte. Un mort nu mai valorează nimic. Nu voiam să mor, nici pe dinăuntru, şi de aceea trebuia să-i ţin piept.

Mi-a venit în minte pasajul din *Alice în Ţara Minunilor:* „Ei bine! şi-a spus Alice, o pisică fără rânjet am văzut adesea, dar un rânjet fără pisică! E lucrul cel mai curios pe care l-am întâlnit în viaţa mea.“[9] Înaintea mea stătea un om a cărui umanitate se împuţinase cu totul. A cărui faţadă se fărâmiţa şi lăsa să se vadă chipul unei persoane slabe. Un ratat care în lumea reală îşi arăta puterea oprimând un copilaş. O imagine jalnică. O grimasă care îmi impunea să-l numesc *Maestre*.

9. Lewis Carroll, *Alice în Ţara Minunilor*, Humanitas, Bucureşti, 2016, p. 72, trad. Antoaneta Ralian.

Azi, când îmi aduc aminte de această situaţie, înţeleg de ce am refuzat să mă adresez lui astfel. Copiii sunt maeştri ai manipulării. Trebuie să fi simţit instinctiv cât de important era pentru el acest apelativ – şi că acum ţineam în mână cheia cu care îmi puteam exercita şi eu o anume putere asupra lui.

La posibilele consecințe pe care le putea avea refuzul meu nu mă gândisem. Singurul lucru care îmi intrase în cap era că avusesem cândva succes cu un astfel de comportament.

În cartierul Marco-Polo plimbam uneori câinii de luptă ai clienților de la magazinul părinților mei. Stăpânii câinilor îmi impuneau să nu le las niciodată lesa prea lungă – astfel ei ar avea un spațiu prea mare de mişcare. Trebuia să-i țin chiar de lângă zgardă, ca să simtă în permanență că vor întâmpina rezistență la orice încercare de a scăpa. Şi nu aveam voie niciodată să le arăt că-mi este teamă. Dacă puteai face asta, câinele devenea, chiar şi în mâinile unui copil, aşa cum eram eu pe atunci, bând şi supus.

În timp ce Přiklopil stătea dinaintea mea, am hotărât să nu mă las intimidată de acea situație înfricoşătoare, ci să-l apuc foarte aproape de zgardă.

— Nu voi face asta, i-am zis cu o voce hotărâtă, privindu-l drept în ochi.

El a rămas cu gura căscată de mirare, a protestat şi a continuat să-mi ceară întruna să-i zic *Maestre*. Dar, în cele din urmă, a renunțat.

Pentru mine această întâmplare a fost crucială, chiar dacă pe atunci poate că nu-mi era atât de clar. Mă arătasem puternică, iar el dăduse înapoi. Rânjetul arogant al pisicii dispăruse. Rămăsese doar un om care comisese o faptă rea, de ale cărui stări de spirit depindea chiar existența mea, dar care, într-o anumită măsură, deprindea şi el de mine.

În următoarele săptămâni mi-a fost mai uşor să relaționez cu el, căci mi-l închipuiam ca pe un copil amărât şi neiubit. Cândva, în urma vizionării a numeroase filme şi seriale polițiste, m-am prins că oamenii devin răi atunci când nu sunt iubiți de mamele lor şi primesc prea puțină căldură familială. Privind înapoi, îmi dau seama că acesta a fost un mecanism de supraviețuire esențial, căci am încercat să-l văd pe făptaş ca pe un om care nu era fundamental rău, ci a devenit astfel de-a lungul vieții. Asta nu-i relativiza absolut deloc vina, dar mă ajuta pe mine să-l suport. Între timp eu îmi închipuiam, pe de o parte, că el a fost pesemne un copil orfan, crescut la cămin, că a trăit experiențe îngrozitoare, care îl apasă şi azi. Iar, pe de altă parte, îmi spuneam mereu că sigur are şi el părțile lui bune. De vreme ce îmi îndeplinea dorințele, îmi aducea dulciuri, îmi purta de grijă. Cred că, în starea de totală dependență față de el, acesta era singurul mod cu putință de

a menține relația cu făptaşul, de care deprindea chiar supraviețuirea mea. Dacă l-aş fi tratat doar cu ură, această ură m-ar fi devorat şi n-aş mai fi avut puterea să supraviețuiesc. Pentru că doar în clipa în care puteam recunoaşte dincolo de masca făptaşului puțin din figura omului slab, supus greşelii, eram în capabilă să-l accept.

Şi existau într-adevăr momente în care chiar i-am mărturisit asta. Îl priveam şi îi spuneam:

— Te iert, pentru că fiecare dintre noi greşim uneori.

Era un pas care pentru unii ar putea părea ciudat sau bolnăvicios. Până la urmă „greşeala lui“ mă costase libertatea. Dar era singurul lucru corect pe care îl puteam face. Trebuia s-o scot la capăt cu acest om, altminteri n-aş fi supraviețuit.

Cu toate acestea nu am avut niciodată încredere în el, aşa ceva ar fi fost cu neputință. Dar m-am adaptat lui. „Îl consolam“ în ciuda infracțiunii pe care o comisese împotriva mea şi apelam imediat la conştiința lui ca să-l fac să-şi regrete fapta şi ca măcar să se poarte bine cu mine. El se revanşa îndeplinindu-mi din când în când mici dorințe: o revistă despre cai, un stilou, o carte nouă. Uneori chiar îmi spunea lămurit:

— Îți îndeplinesc orice dorință!

Atunci eu îi răspundeam:

— Dacă îmi îndeplineşti orice dorință, de ce nu mă eliberezi? Mi-e aşa dor de părinții mei!

Dar răspunsul lui era invariabil acelaşi pe care îl ştiam deja: că părinții mei nu mă iubesc şi că nu mă va elibera niciodată.

După câteva luni petrecute în celulă, l-am rugat pentru prima oară să mă îmbrățişeze. Aveam nevoie de o mângâiere consolatoare, de acel sentiment al căldurii umane. A fost dificil. Avea mari probleme cu apropierea şi atingerea de ceilalți. Şi eu însămi am simțit imediat o spaimă oarbă şi senzația de claustrofobie când m-a strâns tare în brațe. Dar, după câteva încercări, am reuşit să găsim o modalitate, nici prea apropiată, nici prea strânsă, ca să pot suporta îmbrățişarea, totuşi suficient de strânsă încât să îmi pot imagina că simt o atingere plină de iubire şi de grijă. A fost primul contact fizic cu un om după multe luni. Pentru un copil de zece ani era după o perioadă nesfârşit de lungă.

Prăbuşirea în nimic
Cum mi-a fost furată identitatea

Nu mai ai familie. Eu sunt familia ta. Eu sunt tatăl tău, mama ta, bunica ta şi surorile tale. Eu sunt acum totul pentru tine. Nu mai ai trecut. Cu mine îți este cel mai bine. Ai noroc că te-am luat la mine şi că am aşa multă grijă de tine. Tu îmi aparții doar mie. Eu te-am creat.

În toamna lui 1998, la o jumătate de an de la răpirea mea, eram cu totul descurajată şi teribil de tristă. În timp ce pentru colegii mei de şcoală, după terminarea clasei a IV-a, începea o nouă etapă a vieții, eu mă uitam țintă, ca din cuşcă, la calendar. Timp pierdut. Timp al singurătății. Părinții îmi lipseau atât de mult, încât nopțile mă perpeleam în pat de dorul unui cuvânt bun al lor, al unei îmbrățişări. Mă simțeam întruna mică şi lipsită de puteri şi nu mai aveam mult până la capitulare. Când eram doar un copilaş şi mă simțeam descurajată şi demoralizată, mama îmi făcea întotdeauna o baie fierbinte. Punea în apă mingi mătăsoase, strălucitor colorate şi atât de mult gel de duş, încât mă cufundam în munți parfumați şi pufoşi de spumă. După baie mă învelea într-un prosop mare şi gros, mă punea în pat şi mă acoperea bine. Astfel, mă simțeam învăluită mereu de un sentiment de profundă ocrotire. Un sentiment care avea să-mi lipsească multă vreme după aceea.

Făptaşul se descurca destul de greu cu starea mea extrem de proastă. Când venea în celulă şi mă vedea apatică, stând întinsă în pat, mă măsura din priviri iritat. Chiar dacă nu aducea vorba direct despre asta, încerca totuşi să mă remonteze cu jocuri, cu o porție de fructe sau cu un episod din vreun serial pe video. Dar starea mea sumbră nu dispărea. Cum ar fi putut fi altfel? Nu mai suportam nici măcar mulțimea de divertisment media. Dar asta mi se trăgea de la faptul că eram înlănțuită fără vreo vină în fantezia unui om care avusese chef cu mult timp înainte să mă condamne la detenție pe viață.

Visam la acel sentiment care mă năpădea după o baie fierbinte. Într-o zi,

când făptaşul a venit la mine în celulă, am încercat să-l conving. O baie. Pot face o baie, măcar o dată? Îl întrebam încontinuu. Nu ştiu dacă cumva l-am enervat sau dacă hotărâse de unul singur că într-adevăr la un moment dat ar fi timpul pentru o baie, în orice caz, m-a luat prin surprindere, după mai multe zile de rugăminți şi implorări, cu promisiunea că îmi va îngădui să fac asta. Dacă sunt cuminte.

Aveam voie să ies din celulă! Aveam voie să merg sus să fac o baie!

Dar ce era acest „sus“? Ce m-ar fi putut aştepta acolo? Oscilam între bucurie, nelinişte şi speranță. Poate chiar mă va lăsa singură şi poate că astfel voi găsi o posibilitate de a fugi…

A trebuit să mai treacă câteva zile până când făptaşul avea să mă scoată din celulă. Şi tot acest timp l-a folosit pentru a-mi înăbuşi orice gând de evadare:

— Dacă țipi, trebuie să acționez. Toate ieşirile şi ferestrele sunt asigurate cu dispozitive explozive. Dacă deschizi vreo fereastră nu vei reuşi decât să sari în aer.

Mi-a impus să stau departe de ferestre şi să fiu atentă să nu fiu văzută de afară. Dacă nu-i voi urma indicațiile în cele mai mici detalii, mă va omorî pe loc. Nu m-am îndoit deloc de ce-mi spunea. Mă răpise şi mă închisese. De ce n-ar fi fost în stare şi să mă omoare?

Când, într-o seară, a deschis uşa celulei şi mi-a cerut să-l urmez, primii mei paşi au fost ezitanți. În lumina difuză de dincolo de uşa închisorii mele am observat o mică anticameră, ceva mai înaltă, cu tavanul în pantă, iar în capăt era un cufăr. În spatele lui era o uşă grea de lemn prin care intrai în a doua anticameră. Acolo privirea mi-a căzut asupra unei monstruozități masive, pântecoase, aflate în partea stângă a peretelui subțire. O uşă din beton armat. Grea de 150 kg. Era încastrată într-un perete de vreo 50 cm grosime şi se închidea pe dinafară cu un zăvor, care intra direct în perete.

Aşa a fost consemnat în documentele de la poliție. Ce sentimente a trezit în mine vederea acelei uşi nu pot descrie în cuvinte. Eram cimentată. Sigilată ermetic. Făptaşul mă avertizase mereu cu privire la explozibil, la alarme, la cabluri cu curent electric pe care le-ar putea pune la intrarea în celula mea. O închisoare de maximă securitate pentru un copil. Ce s-ar fi întâmplat cu mine dacă el pățea ceva? Spaima că m-aş putea îneca cu pielea

unui cârnat mi s-a părut ridicolă, când mi-am imaginat că el ar putea cădea, că şi-ar rupe mâna şi ar merge la spital. Îngropată de vie. Fără scăpare.

M-am sufocat. Trebuia să ies de acolo. Imediat.

Dincolo de uşa de beton se zărea un mic pasaj. Înalt de 68,5 cm şi lat de 48,5 cm. Dacă stăteam în picioare, înălțimea cantului de sus al pasajului îmi ajungea la genunchi. Vedeam picioarele făptaşului, care mă aştepta deja în partea cealaltă, cum se profilau pe fundalul luminos. Am îngenuncheat şi m-am târât înaintând în patru labe. Pereții negri păreau gudronați, aerul era prăfos şi umed. Când am ieşit din pasaj, m-am trezit într-o groapă de inspecție pentru maşini. Chiar lângă pasaj erau un seif şi o comodă care fuseseră mutate din locul lor.

Făptaşul mi-a cerut din nou să-l urmez. O scară îngustă, cu pereți gri din plăci de beton, cu trepte înalte şi alunecoase. Trei în sus şi nouă în jos şi printr-un chepeng am trecut într-un garaj.

Parcă eram paralizată. Două uşi de lemn. Uşa grea de beton. Pasajul îngust. Iar în fața lui seiful masiv pe care, atunci când eram în celulă, făptaşul îl împingea înaintea intrării cu o rangă înşurubată în perete şi, în plus, asigurată electric. Comoda, masca, seiful şi pasajul. Iar plăcile de parchet acopereau chepengul de deasupra gropii de vizitare a maşinii.

Ştiusem încă dinainte că nu puteam sparge uşa închisorii mele, că orice încercare de evadare din celulă era lipsită de sens. Bănuisem totodată că puteam bate în pereți şi striga oricât, căci nimeni nu m-ar fi auzit. Dar, în acea clipă, ajunsă sus în garaj, mi-a fost deodată clar că aici nu mă va găsi nimeni niciodată. Intrarea în celulă era atât de bine mascată, încât şansele poliției de a mă descoperi la o percheziție a casei erau îngrozitor de mici.

Şocul a dispărut abia când o impresie şi mai puternică l-a acoperit cu un sentiment de panică: aerul pătrundea în plămânii mei. Inspiram întruna adânc ca un însetat care a ajuns în oaza salvatoare în ultima secundă şi s-a aruncat cu capul înainte în apă. După luni întregi petrecute în subsol, uitasem cu desăvârşire ce bine este să simți că respiri aer adevărat, nu ca cel uscat şi prăfos care îmi era suflat de ventilator prin minuscula gaură din pivniță. Zgomotul clapelor ventilatorului, al căror şuierat permanent îmi pătrunsese în urechi, s-a atenuat pentru moment, cercetam atent din priviri contururile străine şi senzația de încordare de la început a dispărut.

Dar a revenit pe neaşteptate când făptaşul mi-a arătat printr-un gest că nu am voie să fac nici un zgomot. Apoi m-a condus printr-o anticameră din care, urcând patru trepte, intrai în casă. Era la apus, toate jaluzelele erau trase. O bucătărie, un hol, o sufragerie, un coridor. Camerele pe lângă care treceam mi se păreau incredibil, aproape ciudat de mari şi spaţioase. Mă obişnuisem, începând cu 2 martie, să mă mişc într-un spaţiu în care cea mai mare distanţă era de doi metri. Putem vedea de oriunde m-aş fi aflat fiecare colţ al încăperii şi ştiam ce urmează să-mi apară dinainte. Aici însă dimensiunile încăperilor mă înghiţeau ca un val. Aici, din spatele fiecărei uşi, al fiecărei ferestre mă putea pândi o surpriză neplăcută, ceva rău. Nu ştiam dacă făptaşul locuieşte singur, câte persoane erau implicate în răpirea mea şi ce ar face cu mine când mă vor vedea „sus“. El îmi vorbise atât de des despre „ceilalţi“, încât îi bănuiam ascunşi în orice colţ. Sau mi se părea plauzibil ca el să aibă o familie care nu aştepta decât să mă chinuie. Orice fărădelege mi se părea posibilă.

Făptaşul era agitat şi nervos. Pe drumul către baie mi-a şuierat din nou la ureche:

— Gândeşte-te la fereastră şi la alarmă. Să faci ce-ţi spun! Te omor dacă ţipi.

După ce văzusem pasajul care ducea la celula mea n-aş mai fi avut nici chiar cea mai mică îndoială că întreaga casă era minată. În timp ce mă îndreptam spre baie, cu privirile plecate în pământ, aşa cum voia el, mintea îmi lucra cu viteză. Mă gândeam înfrigurată cum l-aş putea ataca şi apoi să scap. Dar nu reuşeam să mă concentrez deloc. Nu fusesem un copil laş, dar devenisem deja foarte fricoasă. Era mult mai rapid şi mai puternic decât mine, dacă aş fi fugit m-ar fi prins după doi paşi; şi să deschid vreo uşă sau vreo fereastră cu siguranţă însemna sinucidere. Până la eliberarea mea am crezut în existenţa măsurilor de securitate cu efect fatal.

Oricum, nu erau doar constrângerile exterioare, precum nenumăratele uşi şi ziduri insurmontabile sau puterea fizică a făptaşului, care mă împiedicau să evadez. Piatra de temelie a închisorii mele psihice, din care n-am putut evada decât arareori de-a lungul captivităţii, era deja pusă. Eram intimidată şi speriată. „Dacă cooperezi, nu ţi se va întâmpla nimic.“ De la început făptaşul mă vaccinase cu această frază şi mă amenințase cu cele mai rele

pedepse, chiar cu moartea, dacă mă opuneam. Eram doar un copil obişnuit să se supună autorității adulţilor – cu atât mai mult cu cât îi erau semnalate consecințele. Aşa era autoritatea de acum. Chiar dacă uşa ar fi fost deschisă în acel moment, nu cred că aş fi avut curajul să fug. O pisică de apartament care pentru prima oară are voie să iasă pe uşă afară va fi speriată şi va rămâne în prag, mieunând jalnic, pentru că nu ştie ce-ar putea face cu această libertate bruscă. Iar în urma mea nu era o casă protectoare, ci un bărbat gata oricând să-şi apere fapta rea cu viața. Pătrunsesem atât de adânc în captivitate, încât captivitatea intrase încet în mine însămi.

Făptaşul m-a lăsat să-mi fac o baie cu spumă şi a rămas lângă mine cât timp m-am dezbrăcat şi am intrat în apă. M-a deranjat că nici măcar în baie nu mă lasă singură. Pe de altă parte, eram obişnuită din celulă ca el să mă vadă dezbrăcată când făceam duş, aşa că nu prea am protestat. Când m-am scufundat în apa caldă şi am închis ochii, mi s-a întâmplat pentru prima oară după zile întregi ca totul în jurul meu să se estompeze. Valuri de spumă albă îmi împingeau la o parte frica, se unduiau prin celula întunecată, mă scoteau din acea casă şi mă duceau departe. Mă duceau în baia noastră de acasă, unde biata mea mamă mă aştepta cu un prosop mare, încălzit, în care m-ar fi învelit şi m-ar fi dus direct în pat.

Frumosul vis s-a spart ca un balon de săpun când făptaşul m-a admonestat să mă grăbesc. Prosopul era aspru şi avea un miros străin. Nimeni nu m-a dus în pat. În loc de asta am coborât în celula mea întunecată. L-am auzit cum a închis în urma lui uşile de lemn şi apoi a tras şi a blocat uşa de beton. Mi-am imaginat cum a urcat prin pasajul îngust, cum s-a opintit cu seiful spre intrare şi a înşurubat ranga în perete şi cum a împins comoda dinaintea lui. Îmi doream să nu fi văzut cât de ermetic eram izolată de lumea exterioară. M-am aşezat pe pat, m-am încovrigat şi am încercat să regăsesc acel sentiment pe care spuma de baie şi apa caldă îl lăsaseră în pielea mea. Sentimentul de a fi acasă.

*

Puțin mai târziu, în toamna anului 1998, făptaşul s-a arătat din nou grijuliu față de mine. Probabil că avea mustrări de conştiință. În orice caz a făcut ca celula mea să devină ceva mai locuibilă.

Treaba a avansat încet; fiecare scândură, fiecare găleată de vopsea trebuiau cărate pe rând pe drumul lung până în celulă. Rafturile şi dulăpioarele au fost asamblate chiar înăuntru.

Mi-a dat voie doar să-mi aleg o anumită culoare pentru pereţi şi am optat pentru un tapet grunjos pe care voiam să-l vopsesc în roz deschis. Culoarea se chema „Elba glänzend“. El a folosit mai târziu aceeaşi culoare pentru sufrageria lui. Nu trebuia să existe în casă nici o găleată de vopsea colorată care să nu se regăsească pe vreun perete, mi-a explicat el, fiind mereu pregătit pentru o nouă razie a poliţiei, străduindu-se tot timpul să nu lase să apară nici cea mai mică bănuială. Asta dacă poliţia mai era interesată de mine, dacă mai cerceta astfel de lucruri, mai ales că, în ciuda apariţiei celui de-al doilea indiciu, nici măcar nu cercetaseră maşina implicată în răpire.

Cu plăci de rigips, pe care le-a montat peste lambriurile de lemn, el a ascuns bucată cu bucată amintirile din prima perioadă a captivităţii mele. Desenul cu comoda din hol, arborele genealogic şi versurile de la *Ave Maria*. Dar ceea ce primisem acum mi se părea oricum mult mai bun: un perete care mă făcea să mă simt acasă. Când l-a terminat de tapiţat şi de vopsit, în celulă mirosea atât de puternic a chimicale, încât zile întregi mi-a fost greaţă. Emanaţiile vopselei proaspete erau prea puternice pentru micul ventilator.

Apoi a urmat construirea patului etajat. Přiklopil a adus în celulă scânduri şi pari din lemn de pin de culoare deschisă pe care i-a prins cu grijă laolaltă în şuruburi. Când a aşezat patul în picioare, avea cam 1,5 metri şi ocupa aproape toată lăţimea celulei. Pentru plafon am avut voie să adaug un ornament. M-am hotărât să aleg trei inimi roşii pe care le-am desenat cu atenţie. Erau pentru mama, desigur. Când le vedeam mă gândeam la ea.

Cel mai complicat lucru a fost construirea scării: nu trecea prin uşă din cauza unghiului nefavorabil care se forma între celulă şi anticameră. Făptaşul a încercat de mai multe ori, până când a dispărut şi s-a întors cu o maşină de înşurubat cu baterii. Cu ea a dezasamblat peretele de lemn care împărţea anticamera, a târât scara în celulă şi, în aceeaşi zi, a refăcut peretele.

Pe când asamblam rafturile noi, am cunoscut pe viu pentru prima dată o altă latură a făptaşului, care m-a îngrozit profund. Până atunci mai ţipase

uneori la mine, mă umilise, mă certase şi mă ameninţase cu cele mai rele pedepse posibile. Dar niciodată nu-şi pierduse controlul.

Stătea în faţa mea cu bormaşina în mână şi tocmai înşuruba o scândură. Munca împreună în celulă mă făcuse ceva mai încrezătoare şi am trântit pur şi simplu o întrebare:

— De ce înşurubezi scândura chiar aici?

Uitasem pentru o clipă că nu aveam voie să vorbesc decât atunci când mi se permitea. Într-o fracţiune de secundă făptaşul a făcut o criză de nervi, a urlat şi a aruncat cu bormaşina masivă spre mine. Am reuşit să mă feresc în ultimul moment, cu puţin înainte ca ea să se lovească de peretele din spatele meu. Am fost aşa de îngrozită, încât mi-am pierdut suflul, privindu-l doar cu ochii holbaţi.

Izbucnirea lui bruscă de furie nu m-a afectat fizic, bormaşina nici nu m-a atins. Dar acest incident a săpat adânc în psihicul meu. Căci el a adus o nouă dimensiune în relaţia mea cu făptaşul: de acum ştiam că este în stare să mă rănească, dacă m-aş opune lui. Această întâmplare m-a făcut să fiu şi mai speriată, şi mai supusă.

În noaptea de după prima ieşire violentă a făptaşului stăteam întinsă pe salteaua subţire din noul meu pat etajat. Zgomotul clapelor ventilatorului părea că vine direct de lângă urechi şi îmi sfredelea creierul, îmi venea să urlu de disperare. Aerul rece din tavan mi se lăsa direct peste picioare. Acasă dormeam mereu întinsă pe spate, aici însă a trebuit să dorm doar pe o parte, ghemuită în poziţia embrionului, înfăşurându-mi bine picioarele în pătură, ca să mă feresc de curentul neplăcut de aer. Dar dormeam mult mai confortabil decât pe şezlong, mă puteam întoarce, aveam mai mult loc. Şi, mai ales, acum aveam noul meu tapet.

Ridicam mâna şi-l mângâiam închizând ochii. Lăsam să-mi apară în minte mobilele din camera mea de copil, păpuşile şi animăluţele de pluş. Ferestrele, uşile, perdelele, mirosurile. Dacă reuşeam să-mi închipui suficient de intens toate acestea, puteam adormi, cu mâna proptită în peretele celulei – aşa, a doua zi, m-aş fi trezit cu mâna pe peretele din camera mea de acasă. Atunci mama mi-ar fi adus un ceai în pat, iar eu mi-aş fi desprins mâna de pe tapet şi totul ar fi fost bine.

În fiecare seară nu adormeam decât aşa, atingând cu mâna tapetul, căci

eram sigură de un lucru: într-o zi chiar mă voi trezi în patul din camera mea de copil. La început, în prima perioadă, credeam că aşa ceva s-ar putea împlini cumva, ca printr-o minune. Mai târziu, atingerea tapetului era ca o promisiune pe care mi-o făceam zilnic mie însămi. Mai târziu, după eliberare, când am vizitat-o pe mama, m-am aşezat în patul din camera mea de copil, unde totul rămăsese neschimbat, şi am închis ochii. Când am atins peretele cu mâna, am retrăit toate aceste momente, mai ales cele de la început: Natascha, fetița de doar 10 ani, care încerca cu disperare să nu-şi piardă încrederea în sine, când atingea pentru prima oară cu mâna peretele celulei. „Am ajuns din nou aici“, am şoptit. Vezi, a funcționat!“

*

Cu cât anul se apropia de final, cu atât tristețea mea devenea mai adâncă. Când am bifat în calendar primele zile ale lui decembrie, eram atât de deprimată, încât nu m-am bucurat nici măcar de Krampusul[10] de ciocolată pe care făptaşul mi-l adusese de Moş Nicolae. Crăciunul era tot mai aproape. Iar gândul că îmi voi petrece aceste zile de sărbătoare în celulă îmi era insuportabil.

10. Creatură mitologică din Europa Centrală, jumătate capră, jumătate om, care apare în tradiţiile folclorice de Crăciun alături de Moş Nicolae, fiind cel care împarte, în loc de dulciuri, pedepse pentru copiii neascultători.

Ca pentru orice copil, Crăciunul era şi pentru mine unul dintre momentele esențiale din an. Mireasma prăjiturilor, bradul împodobit, nerăbdarea de a desface cadourile, întreaga familie care se strângea laolaltă pentru această sărbătoare. O asemenea imagine aveam dinaintea ochilor în timp ce, aproape lipsită de chef, desfăceam staniolul care învelea ciocolata. Era o imagine a zilelor copilăriei, care avea puține lucruri în comun cu ultimele sărbători de Crăciun petrecute în familie: nepoții mei veniseră ca întotdeauna în vizită la noi, dar îşi primiseră deja cadourile acasă. Eram singurul copil care despacheta cadouri. În privința podoabelor de brad, mama avea o slăbiciune pentru ultima modă, de aceea la noi bradul strălucea de beteală şi globulețe lila. Sub brad era un munte de cadouri pentru mine. În timp ce eu le despachetam unul după altul, adulții stăteau pe canapea ascultând radioul şi frunzărind o revistă cu tatuaje. Erau acele

Crăciunuri care mă dezamăgeau profund. Nu puteam sta de vorbă cu nimeni şi nici să cântăm împreună colinde, cu toate că eram atât de mândră că pe unele, repetate la şcoală, le ştiam pe dinafară.

Abia a doua zi când mergeam să sărbătorim cu bunica intram în atmosfera de Crăciun. Ne strângeam laolaltă în camera de alături şi cântam solemn *Silent Night*. Apoi aşteptam cu nerăbdare să aud sunetul clopoţelului. *Cristkind*[11] era acolo. Când deschideam uşa camerei, bradul strălucea în lumina lumânărilor de ceară naturală şi împrăştia o mireasmă încântătoare. Bunica avea întotdeauna un brad tradiţional ţărănesc, împodobit cu globuleţe de sticlă, delicate ca nişte baloane de săpun.

11. În Austria venirea lui *Cristkind*, a pruncului Iisus, e similară venirii lui Moş Crăciun ulterior.

Aşa îmi imaginam Crăciunul şi aşa ar fi trebuit să fie şi în acel an. Dar cum s-ar fi putut întâmpla asta? Eram nevoită ca în acest an să-mi petrec marea sărbătoare a Crăciunul fără familia mea. Doar ideea în sine mă făcea să mă înfior de frică. Pe de altă parte, îmi dădea întruna târcoale gândul că oricum Crăciunul cu familia mea era de fiecare dată o dezamăgire. Şi desigur că, în izolarea mea, idealizam trecutul. Aş fi putut totuşi să încerc, în singurătate, să petrec Crăciunul cât mai aproape de ceea ce îmi închipuiam. Voiam să-mi fac o sărbătoare din câteva piese disparate care erau pentru mine puncte de pornire pentru călătoriile imaginare către zilele de Crăciun petrecute cu bunica.

Făptaşul a intrat în acest joc. Pe atunci i-am fost infinit recunoscătoare pentru că a îngăduit să am un Crăciun care părea a fi adevărat. Astăzi mă gândesc că nu pentru mine făcea asta, ci urmărea doar un impuls lăuntric. Şi pentru el era enorm de importată petrecerea acestor zile de sărbătoare – îi dădeau un temei, căci urma reguli stricte, iar fără reguli şi temei, de care se agăţa cu o severitate aproape ridicolă, nu putea trăi. Asta nu însemna că ar fi trebuit să-mi îndeplinească dorinţele legate de Crăciun. Iar dacă totuşi a făcut-o, asta are probabil legătură cu faptul că fusese educat să se conformeze aşteptărilor celorlalţi şi să fie pe măsura imaginii pe care alţii şi-o făceau despre el. Azi ştiu că mai ales relaţia cu tatăl lui a eşuat tocmai în această privinţă. Recunoaşterea pe care şi-a dorit-o cu atâta de disperare de la acesta i-a fost în mod evident refuzată în foarte mare măsură. Faţă de

mine acest comportament ieşea la suprafaţă doar în anumite momente, dar atunci era cu totul absurd. În fond, el mă răpise şi mă închisese în pivniţă. Or asta nu era nicidecum o situaţie în care cineva trebuie să ţină cont de aşteptările seamănului său, adică ale victimei sale – era ca şi cum ai strangula pe cineva şi l-ai întreba în acelaşi timp dacă îi este bine şi dacă sugrumarea îi este plăcută. Dar pe atunci nu vedeam nimic din toate acestea. Eram cu totul recunoscătoare şi copilăreşte uimită că făptaşul avea grijă de mine.

Ştiam că nu o să primesc un brad adevărat, aşa că i-am cerut unul de plastic. L-am asamblat împreună şi l-am aşezat pe un dulăpior. Am primit câţiva îngeraşi şi nişte dulciuri, iar decorarea brăduţului mi-a luat destul de mult timp.

În seara de Ajun am fost singură şi m-am uitat la televizor până s-a stins lumina, încercând cu disperare să nu mă gândesc la ai mei. Făptaşul îşi petrecea Crăciunul, ca şi în alţi ani, cu mama lui, la ea acasă, sau la el – dar pe atunci nu ştiam asta. Abia a doua zi a sărbătorit cu mine. Am fost foarte uimită că îmi îndeplinise toate dorinţele. Îmi dorisem un mic computer cu profil educaţional, aşa cum primisem cu un an înainte de la părinţii mei. Nu era aşa de bun ca acela, dar eu eram foarte fericită că puteam învăţa mai departe chiar dacă nu mergeam la şcoală. Căci nu voiam să rămân cu totul în urmă cu şcoala, în ideea că la un moment dat voi fi din nou liberă. Am primit şi un bloc de desen şi o cutie de acuarele Pelikan. Erau identice cu cele pe care mi le dăruise tata: cu 24 de culori, inclusiv auriu şi argintiu. Era ca şi cum făptaşul mi-ar fi dăruit o parte din viaţa mea de dinainte. În cel de-al treilea pachet era un set creativ de colorat cu culori în ulei. Unul similar aveam şi acasă şi mă bucuram gândindu-mă la nenumăratele ore în care mă voi ocupa să colorez cu minuţie totul. Singurul lucru pe care nu mi-l adusese era terebentina. Se temea probabil că în spaţiul mic al celulei ar fi emanat vapori nocivi.

În zilele de după Crăciun am fost ocupată cu computerul şi cu desenatul. Voiam să văd partea pozitivă a situaţiei în care mă aflam, să mă îndepărtez cât mai mult posibil de gândurile legate de familie, păstrând în minte amintirile neplăcute legate de ultimul Crăciun alături de ai mei. Încercam să mă conving că este foarte interesant să petreci măcar o dată Crăciunul ca

alți adulți. Şi eram pur şi simplu peste măsură de recunoscătoare că mi se oferise posibilitatea de a serba Crăciunul.

Primul meu revelion în captivitate l-am petrecut în cel mai negru întuneric. Stăteam întinsă în patul meu etajat şi mă concentram până la extenuare, doar voi putea auzi venind din lumea de afară zgomotul focului de artificii de la miezul nopții. Dar în urechile mele răsunau doar ticăiturile monotone ale ceasului şi pocnetele clapelor ventilatorului. Mai târziu am aflat că făptaşul îşi petrecea întotdeauna noaptea de Revelion alături de prietenul său, Holzapfel. Se pregătea cu meticulozitate pentru asta şi îşi cumpăra cele mai mari şi mai scumpe rachete. O dată, trebuie să fi avut 14-15 ani, am avut voie să văd din casă cum a lansat o astfel de rachetă seara devreme. Iar când am împlinit 16 ani am putut să privesc chiar de afară, din grădină, cum o rachetă exploda pe cer într-o ploaie de steluțe argintii. Dar asta se întâmpla într-o perioadă când deja o parte din mine însămi devenise captivă şi de aceea făptaşul avea încredere să iasă cu mine în grădină. Ştia că închisoarea mea lăuntrică avea acum ziduri atât de înalte, că n-aş fi fost în stare să profit de vreo ocazie pentru a scăpa.

*

Anul în care am fost răpită trecuse, iar eu eram tot prizonieră. Lumea de afară mergea tot înainte, iar amintirile mele despre viața din trecut deveneau tot mai schematice şi mi se păreau ireale. Îmi venea greu să cred că, cu mai puțin de un an în urmă, fusesem un copil de şcoală primară, care după-amiaza ieşea la joacă, care făcea excursii cu părinții, un copil care ducea o existență normală.

Încercam să mă obişnuiesc cât de bine puteam cu viața în care fusesem împinsă cu forța. Dar asta nu era totdeauna simplu. Controlul la care mă supunea făptaşul era în continuare absolut. Vocea lui din interfon îmi toca nervii. În minuscula mea celulă mă simțeam ca şi cum aş fi fost la mile depărtare sub pământ şi, totodată, ca şi cum aş trăi într-un acvariu unde fiecare mişcare îmi putea fi observată.

Vizitele mele în casa făptaşului se desfăşurau regulat: cam la două săptămâni avem voie să merg sus, să fac o baie şi uneori, seara, mă lăsa să iau cina cu el şi să mă uit la televizor. Mă bucuram de orice minut pe care

aveam voie să-l petrec în afara celulei – dar în casă tot îmi era frică. Între timp aflasem că locuia singur, deci nu mă pândea nici un străin, dar cu greu îmi puteam depăşi starea de nervozitate. În paranoia lui, era preocupat să nu existe nici un moment de relaxare. Când eram sus mi se părea că făptaşul mă ține legată într-o lesă nevăzută: trebuia să păstrez mereu aceeaşi distanță față de el, la un metru, nici mai mult, nici mai puțin, altminteri imediat îi sărea țandăra. Îmi impunea să țin mereu capul plecat şi să nu ridic niciodată privirea.

După nesfârşite ore şi zile de izolare totală în celulă, eram foarte influențată de indicațiile şi manipulările lui. Lipsa luminii şi a contactului cu oamenii mă slăbiseră atât de mult, încât nu mă mai puteam opune decât într-o oarecare măsură, o rezistență la care n-am renunțat niciodată şi care m-a ajutat să trasez granițe pe care le socoteam de netrecut. La evadare aproape că nu mă mai gândeam. Părea că acea lesă invizibilă, în care el mă ținea, devenea tot mai reală. Era ca şi cum într-adevăr aş fi fost legată de el şi psihic, în imposibilitatea de a mă îndepărta sau apropia mai mult de un metru. El îmi indusese o frică atât de mare de lumea exterioară, unde nimeni nu mă iubea, unde nimănui nu-i era dor de mine, nimeni nu mai căuta. O frică chiar mai mare decât dorul meu de libertate.

Când eram în celulă, încercam să-mi găsesc cât mai multe ocupații. În lungile weekenduri pe care le petreceam în singurătate făceam ordine şi curățenie ore în şir, până când totul sclipea şi mirosea a proaspăt. Pictam mult şi foloseam fiecare bucățică de hârtie din blocul meu de desen pentru tot felul de tablouri: mama într-o rochie lungă, tata cu burta lui mare şi cu mustață, iar eu râzând între ei. Pictam soarele galben strălucitor, pe care de multe, multe luni nu-l mai văzusem, case colorate cu coşuri fumegând, flori multicolore şi copii jucându-se. Lumi fantastice care, ore în şir, mă făceau să uit de propria mea realitate.

Într-o zi făptaşul mi-a adus o carte de bricolaj. Era pentru copii de grădiniță şi mai degrabă m-a întristat decât să mă entuziasmeze. Nu aveam pur şi simplu ce face cu avioanele de hârtie amuzante în cei cinci metri pătrați ai mei. Un cadou mai potrivit a fost păpuşa Barbie, pe care am primit-o ceva mai târziu, şi o trusă micuță de cusut, de tipul celor pe care le găseşti în anumite hoteluri. I-am fost infinit recunoscătoare acestei persoane

de plastic, cu picioare lungi, care îmi ținea acum companie. Era o Barbie călăreață, încălțată cu cizme lungi, cu pantaloni albi, vestă roşie şi cu cravaşă. L-am rugat pe făptaş zile în şir să-mi aducă câteva resturi de stofă. Uneori putea dura foarte mult până când dădea curs unei astfel de dorințe. Şi mai ales atunci când nu-i urmam cu strictețe ordinele. Dacă cumva plângeam, îmi tăia pentru mai multe zile toate facilitățile, precum cărțile şi casetele video, care pentru mine erau vitale. Ca să primesc ceva trebuia să mă arăt recunoscătoare pentru tot ceea ce făcea pentru mine, să-l laud, chiar şi pentru faptul că mă ținea închisă.

Până la urmă am insistat atât de mult, încât mi-a adus un tricou vechi. Era un tricou polo alb, dintr-un flanel moale, neted, cu un model albastru fin. Era chiar tricoul cu care era îmbrăcat în ziua când m-a răpit. Nu ştiam dacă uitase asta sau dacă, în paranoia lui, voia să scape de el. Din materialul acesta i-am făcut lui Barie o rochie de cocteil, cu bretele subțiri din ață şi cu un elegant top asimetric. Dintr-o mânecă, folosindu-mă şi de un şnur pe care l-am găsit printre lucrurile mele de şcoală, mi-am confecționat un etui pentru ochelari. Mai târziu am putut să-l conving pe făptaş să-mi dea prosoapele de bumbac care deveniseră albastre de la spălat şi pe care le folosea drept cârpe. Din ele i-am făcut lui Barbie o rochie de bal, folosind un elastic subțire pentru talie.

Mai târziu am confecționat din sârmă suporturi pentru oale şi din bucăți de hârtie pe care le îndoiam, mici obiecte de artă. Făptaşul mi-a adus în celulă andrele şi croşete cu care exersam la împletit şi croşetat. În timpul şcolii primare nu învățasem să fac corect asta. Dacă făceam o greşeală îmi pierdeam repede răbdarea. Acum aveam tot timpul din lume, nimeni nu mă corecta şi puteam s-o iau mereu de la capăt, până când îmi ieşea perfect ceea ce lucram. Lucrul acesta de mână a fost ca un colac de salvare pentru psihicul meu. Mă proteja să nu-mi pierd mințile din pricina lipsei de activitate în care fusesem aruncată. Şi astfel puteam să cad într-o stare aproape meditativă, gândindu-mă la părinții mei, în timp ce le confecționam mici cadouri pentru vremea când voi fi din nou liberă.

Față de făptaş nu aveam voie să pomenesc nici un cuvânt cum că aş confecționa ceva pentru părinți. Ascundeam de el desenele cu ei şi îi pomeneam rar: căci reacționa mereu plin de indignare când aduceam vorba

de viaţa de afară, de viaţa de dinaintea încarcerării mele.

— Părinţii tăi nu te iubesc, nu le pasă de tine, căci altminteri ar fi plătit banii de răscumpărare, îmi arunca tot mai enervat, când îi spuneam cât de mult îmi lipseau.

Apoi, undeva prin primăvara anului 1999, a venit şi interdicţia: nu mai aveam voie să-mi pomenesc părinţi, nici să spun ceva despre ceea ce trăisem înainte de prizonierat. Nimic despre mama, despre tata, despre surori şi nepoţi, despre şcoală, despre ultima excursie la schi, nimic despre aniversarea mea de zece ani, despre casa de vacanţă a tatei, nimic despre pisicile mele. Nici despre casa noastră, despre obiceiurile mele, despre magazinul mamei. Nimic despre învăţătoarea mea, despre prietenii mei de la şcoală, despre camera mea. Tot ceea ce fusesem înainte devenise tabu.

Faptul că-mi interzisese să vorbesc despre fosta mea viaţă era o componentă permanentă a vizitelor sale în celulă. Când aduceam vorba despre părinţii mei, făcea crize de nervi. Dacă plângeam, îmi stingea lumina şi mă lăsa în întuneric foarte mult timp, până când eram din nou „cuminte“. A fi cuminte însemna să fiu recunoscătoare că el „mă eliberase“ de viaţa de dinainte de prizonierat.

— Eu te-am salvat. Acum îmi aparţii, îmi spunea întruna.

Sau:

— Nu mai ai familie. Eu sunt familia ta. Eu sunt tatăl tău, mama ta, bunica ta şi surorile tale. Acum eu sunt totul pentru tine. Nu mai ai trecut, mă bătea el la cap. Îţi este mult mai bine cu mine. Ai noroc că te-am luat şi că mă îngrijesc atât de bine de tine. Eşti a mea. Eu te-am creat.

*

Pygamlion le văzuse-n desfrâu petrecând a lor viaţă
Şi dezgustat pân’ la culme de viciile care-n mulţime
Sunt de la fire sădite-n femei, ducea de-unul singur
Trai de holtei; de mult timp nu-mpărţea cu-o soţie culcuşul.
Cu-o măiestrie de nenchipuit izbutise-ntr-acestea,
Totuşi, în fildeş ca neaua, să sape un trup de femeie
Nemaivăzut de frumos, cum firea nicicând n-o să nască.[12]

12. Ovidiu, *Metamorfozele*, Editura pentru Literatură şi Artă, Bucureşti, 1957, p. 162, trad. Maria

Azi cred că Wolfgang Přiklopil a comis o faptă îngrozitoare doar din dorința de a-şi crea mica sa lume perfectă, alături de un om care să fie acolo numai pentru el. Şi cum aşa ceva nu ar fi putut obține niciodată pe o cale normală, a hotărât să oblige pe cineva să o facă, modelându-l în acest sens. În fond, nu-şi dorea altceva decât ceilalţi oameni: iubire, recunoaştere, căldură. Îşi dorea să aibă alături o persoană pentru care el să fie cel mai important om din lume. Şi se pare că nu a văzut altă cale decât să răpească o fetiță timidă de zece ani, căreia să-i taie pentru o perioadă foarte lungă orice relație cu lumea exterioară, până când va ajunge atât de departe din punct de vedere psihic, încât să o poată „recrea“.

Când am împlinit 11 ani, mi-a răpit trecutul şi identitatea. Nu trebuia să fiu altceva decât o foaie albă de hârtie, pe care el să-şi poată scrie fanteziile bolnave. Mi-a refuzat până şi oglinda. Cum în relațiile cu mediul social nu mă puteam oglindi decât în ochii făptaşului, îmi doream ca măcar chipul în oglindă să mi-l văd, ca să nu mă înstrăinez cu totul de mine însămi. Dar el refuza mereu să-mi dea o oglinjoară cât de mică. Abia mulți ani mai târziu am primit un dulăpior de baie cu oglindă. Când m-am privit pentru prima dată în ea n-am mai văzut figura copilărească de altădată, ci o față străină.

Oare a reuşit el să mă recreeze? Azi, când îmi pun această întrebare, nu pot să răspund cu certitudine. Pe de o parte, nu-şi găsise persoana potrivită cu mine. Rezistasem mereu încercărilor lui de a de a-mi şterge identitatea şi de a mă transforma în creatura lui. N-a reuşit niciodată să pătrundă cu adevărat în ființa mea.

Pe de altă parte, încercările lui de a face din mine un om nou căzuseră, în cazul meu, pe un teren îngrozitor. În perioada de dinaintea răpirii eram atât de sătulă şi de nemulțumită de mine însămi, încât hotărâsem să schimb ceva în viața mea. Căci, cu doar câteva minute înainte de a mă urca cu forța în furgoneta lui, îmi închipuisem aproape aievea cum m-aş fi aruncat în fața unei maşini, atât de mult îmi uram viața în care mă vedeam împinsă.

Bineînțeles că interdicția de a mai avea un trecut al meu m-a făcut teribil de nefericită. Am resimțit ca pe o nedreptate imensă că nu mai puteam fi eu însămi şi că nu aveam voie să vorbesc despre durerea adâncă pe care mi-o provocase pierderea părinților. Dar ce mai rămânea acum din trecutul meu?

Era alcătuit doar din amintirile mele, care aveau prea puține în comun cu lumea adevărată, care mergea înainte fără mine. Clasa mea din şcoala primară nu mai exista, nepoții mei crescuseră şi probabil că nici nu m-ar mai fi recunoscut dacă aş fi apărut brusc în fața lor. Iar părinții erau pesemne mai liniştiți acum că scăpaseră de certurile nesfârşite legate de mine. Tăindu-mi legăturile cu toți şi cu toate pe o perioadă lungă, făptaşul crease astfel un fundament perfect pentru a-mi putea lua, în primul rând, trecutul. Căci, în timp ce eu, la nivel conştient, mă opuneam lui, păstrându-mi mereu convingerea că răpirea mea fusese o crimă îngrozitoare, porunca lui permanent repetată de a-l privi ca pe salvatorul meu îmi pătrundea tot mai adânc în subconştient. În fond, pentru mine ar fi fost chiar mai simplu să-l privesc pe făptaş ca pe un salvator decât ca pe un răufăcător. În încercarea disperată de a mă forța să văd partea pozitivă a prizonieratului meu, ca să nu mă distrugă, îmi spuneam: cel puțin, mai rău decât atât nu poate fi! Spre deosebire de nenumăratele cazuri despre care auzisem la televizor, pe mine, până atunci, făptaşul nici nu mă abuzase, nici nu mă omorâse.

Răpirea identității îmi deschisese totodată un nou spațiu al libertății. Acum, când privesc înapoi, acest sentiment îmi apare de neînțeles şi paradoxal, ținând cont de faptul că libertatea îmi fusese cu totul suprimată. Însă atunci mă simțeam pentru prima oară în viață neapăsată de prejudecăți. Nu mai eram doar o mică roată în angrenajul familiei, în care rolurile fuseseră cu mult timp înainte împărțite, iar mie îmi fusese distribuit cel al dolofanei. Iar în acest rol devenisem o minge pe care părinții mei, ale căror decizii cel mai adesea nu le înțelegeam, o aruncau de la unul la altul.

Acum eram captivă într-un sistem de totală oprimare, îmi pierdusem libertatea de mişcare şi un singur om hotăra fiecare detaliu al vieții mele. Dar această formă de oprimare şi manipulare era directă şi clară. Făptaşul nu era genul de om care acționa subtil – el voia să-şi exercite puterea pe față, fără cizelări. În umbra acestei puteri, care îmi prescria totul, am putut, într-un mod cu totul paradoxal, să fiu, pentru prima dată în viața mea, eu însămi.

Un semn în această privință este astăzi pentru mine faptul că din momentul răpirii nu am mai făcut pe mine noaptea. Cu toate că eram sub o

presiune neomenească. Totuşi se pare că atunci am scăpat de un anume fel de stres. Dacă ar fi să reduc asta la o singură propoziție aş spune aşa: când mi-am şters trecutul şi m-am supus făptaşului, m-am simțit, pentru prima oară după mult timp, un copil dorit.

La sfârşitul toamnei din 1999 „ştergerea“ identității mele a fost completă. Făptaşul mi-a impus să-mi caut un alt nume:

— De acum nu mai eşti Natascha. Acum îmi aparții.

M-am opus mult timp şi pentru că credeam că numele era oricum neimportant. Eram doar eu şi el, iar un simplu „tu“ era suficient ca să ştim despre cine este vorba. Dar numele „Natascha“ îi producea atât de multă furie şi neplăcere, încât, până la urmă, am fost de acord. Şi, în fond, nu fusesem eu totdeauna nemulțumită de acest nume? Când mama mă striga mustrător, acest nume devenea chiar sunetul oribil al aşteptărilor neîmplinite şi reproşurilor care îmi erau adresate şi pentru care nu puteam face niciodată destul. Chiar din copilărie îmi doream un nume cu care erau strigate alte fetițe: Stefanie, Jasmin, Sabine. Orice, dar nu Natascha. În numele Natascha se ascundea tot ceea ce nu-mi plăcuse în prima parte a vieții mele. De toate astea voiam să scap, trebuia să scap.

Făptaşul mi-a propus ca noul meu nume să fie „Maria“, fiindcă aşa le chema pe ambele lui bunici. Chiar dacă propunerea lui nu mi-a plăcut, am fost de acord, pentru că oricum Maria era al doilea prenume al meu. Chiar şi aşa făptaşului nu i-a convenit doar atât, căci trebuia să primesc un întreg nume nou. M-a forțat să-i propun şi altceva. Şi asta imediat.

Am frunzărit prin calendarul care conținea şi numele sfinților zilei, iar pe 2 decembrie, chiar lângă Natascha era trecută „Bibiana“. Pentru următorii şapte ani Bibiana a devenit noua mea identitate, chiar dacă nu i-am îngăduit făptaşului să mi-o şteargă cu totul pe cea veche.

*

Făptaşul îmi luase familia, viața, libertatea, vechea identitate. Captivitatea fizică în celula de sub pământ, în spatele nenumăratelor uşi grele a fost dublată pas cu pas de una psihică, ale cărei ziduri erau cu mult mai înalte. Şi am început să-i fiu recunoscătoare pazniculuicare le zidise. Căci la sfârşitul anului mi-a îndeplinit o dorință de suflet: mi-a oferit o clipă

sub cerul liber.

Era o noapte rece şi clară de decembrie. Cu multe zile înainte, făptaşul îmi enunțase răspicat regulile acestei „excursii“:

— Dacă țipi, te omor. Dacă fugi, te omor. Omor pe oricine te aude sau te vede, dacă eşti atât de proastă încât să atragi atenţia asupra ta.

Nu era destul să mă amenințe doar cu propria moarte. Mă împovăra şi cu responsabilitatea față de ceilalți cărora le-aş fi putut cere ajutorul. Îl credeam că îşi va pune imediat în aplicare planurile criminale, fără vreo ezitare. Şi azi sunt convinsă că ar fi fost în stare să-şi omoare un vecin neavizat care, din întâmplare, m-ar fi observat. Cine îşi asumă atât de mult, să țină în pivniță un captiv, nu se dă la o parte nici de la crimă.

Când a deschis uşa care dădea spre grădină, ținându-mă strâns de braț, m-a cuprins un sentiment profund de fericire. Aerul rece îmi mângâia delicat fața şi brațele şi simțeam cum mirosul de putreziciune şi izolare pe care îl aveam impregnat în nări dispărea încet, iar mintea mi se limpezea. Pentru prima oară după aproape doi ani simțeam pământul moale sub picioare. Fiecare fir de iarbă care se pleca sub tălpile mele mi se părea o ființă unică şi prețioasă. Am ridicat capul şi am privit cerul. Întinderea lui nesfârşită mi-a tăiat respirația. Luna se ivea la orizont şi chiar deasupra mea străluceau câteva stele. Eram afară. Prima oară după data de 2 martie, când fusesem împinsă în acea furgonetă. Mi-am plecat din nou capul şi am încercat cu greu să-mi opresc un suspin. Făptaşul m-a condus prin grădină până la gardul viu. Ajunsă acolo, mi-am strecurat mâna prin el şi am atins cu precauție frunzele întunecate. Emanau un miros amărui şi străluceau în lumina lunii. Mi se părea o adevărată minune că pot să ating ceva viu. Am rupt câteva frunze şi le-am ascuns. O amintire a lumii vii de afară.

După câteva clipe petrecute lângă gardul viu, m-a condus înapoi în casă. Atunci am văzut-o pentru prima oară în lumina lunii pe dinafară: o vilă galbenă cu acoperiş în pantă şi cu două coşuri. Ferestrele erau vopsite în alb. Gazonul pe care călcam era bine îngrijit şi tuns nenatural de scurt.

Deodată m-a cuprins o stare de disperare. Vedeam iarba, copacii, frunzele, o bucată de cer, o grădină. Era însă această lume ca cea pe care o aveam eu în amintire? Totul îmi părea prea drept, prea artificial. Iarba era verde, cerul era înalt, dar se vedea că mă aflam în culise! Pusese aici gardul

viu şi casa doar ca să mă păcălească. De fapt, mă aflam pe un platou de televiziune unde se filmau scene de exterior pentru un serial. Nu existau nici vecini, nici oraşul unde locuia familia mea, la numai 25 de minute de mers cu maşina. În loc de asta, nimeni altcineva decât complicii făptaşului, care mă păcăleau că sunt afară pe când ei mă urmăreau din faţa monitoarelor şi râdeau de naivitatea mea. Am băgat mâna în buzunar ca să simt frunzele, ca şi cum ele mi-ar fi putut dovedi ceva: că asta era realitatea, că *eu* existam în realitate. Dar nu am simţit nimic. Doar un mare gol şi o mână rece şi nemiloasă care mă ţinea strâns.

Maltratare şi foame
Lupta zilnică pentru supraviețuire

Am simțit atunci că făptaşul nu mă poate distruge prin agresiuni fizice. Când m-a târât în jos pe scara care ducea în celulă, lovindu-mă cu capul de fiecare treaptă şi umplându-mă de vânătăi, nu eu eram cea pe care o trântea pe podea. Când mă izbea în perete şi mă strângea de gât până vedeam negru înaintea ochilor, nu eram eu cea care se lupta pentru o gură de aer. Eu eram departe, într-un loc în care loviturile şi bătăile lui îngrozitoare nu mă puteau atinge.

Copilăria mea s-a sfârşit la zece ani, când am fost răpită. Viața mea de copil s-a terminat în anul 2000. Într-o dimineață m-am trezit cu dureri ascuțite în bazin şi am descoperit pete de sânge pe pijama. Am ştiut imediat ce s-a întâmplat. Aşteptam de câțiva ani să-mi vină ciclul. Dintr-o reclamă pe care făptaşul mi-o înregistrase alături de unul dintre seriale am aflat despre o anumită marcă de tampoane, pe care le voiam. Când a venit în celulă l-am rugat cât mai clar posibil să-mi cumpere un pachet.

În fața acestei descoperiri, făptaşul s-a neliniştit atât de mult, încât paranoia lui a ajuns la un nou nivel. Dacă până atunci strângea şi cea mai penibilă scamă, ştergea cu disperare fiecare amprentă pe care o lăsam, ca să elimine cu totul orice urmă de-a mea, de acum prudența lui devenise aproape isterică, şi nu mă mai puteam aşeza nicăieri când urcam la el. Dacă trebuia totuşi să mă aşez, îmi punea un vraf de ziare dedesubt, în încercarea absurdă de a nu lăsa în casa lui nici cea mai mică pată de sânge. Era zilnic frământat de gândul că poliția va descinde la el acasă în căutarea unor urme de ADN.

Mă simțeam hărțuită din cauza purtării lui, mă trata de parcă eram o ciumată. A fost o perioadă derutantă, când aş fi avut mare nevoie de mama sau de surorile mele, cu care să vorbesc despre aceste transformări ale corpului cu care acum mă confruntam atât de brusc. Dar singurul meu partener de discuție era un bărbat ce părea cu totul depăşit de situație şi fără

soluții. Care se purta cu mine de parcă aş fi murdară şi dezgustătoare. Şi care, aparent, nu trăise niciodată împreună cu o femeie.

Comportamentul lui față de mine s-a schimbat radical odată cu instalarea pubertății. Cât timp fusesem doar un copil, *avusesem voie* să rămân în celulă şi să-mi văd de treburile mele în limitele strâmte ale regulilor sale. Acum, ca femeie în devenire, trebuia sa-i stau la dispoziție şi, sub stricta sa supraveghere, să preiau treburile din gospodărie.

Sus, în casă, mă simțeam ca într-un acvariu. Ca un peşte într-un mic bol, care priveşte cu dor afară, dar nu sare din apă, atât timp cât încă poate supraviețui în închisoarea lui. Căci a trece peste graniță însemna moarte sigură.

Granița care mă separa de exterior era absolută şi mi se părea insurmontabilă, ca şi cum casa ar fi avut altă stare de agregare decât lumea de dincolo de pereții ei galbeni. Ca şi cum casa, grădina, garajul, cu celula de sub el s-ar fi găsit într-o altă matrice. Uneori prin fereastra întredeschisă adia un aer de primăvară. Din când în când auzeam în depărtare o maşină trecând pe strada pustie. În rest, nu percepeam nimic din lumea din afară. Jaluzele erau mereu lăsate, toată casa era cufundată în penumbră. Sistemul de alarmă de la ferestre era activat – cel puțin eu eram convinsă de asta. Existau încă momente în care mă gândeam să fug. Dar nu mai puneam la cale planuri concrete. Peştele nu sare peste marginea acvariului, căci acolo nu e decât moartea.

Dorul de libertate rămăsese încă în mine.

*

Acum eram mereu sub observație. Nu aveam voie să fac nici un pas fără ca el să-mi fi poruncit dinainte. Trebuia să stau în picioare, să mă aşez, sau să merg aşa cum voia el. Trebuia să întreb dacă pot să mă ridic, sau să mă aşez, să-mi întorc capul, sau să întind mâna. El îmi arăta încotro aveam voie să-mi îndrept privirea şi mă însoțea chiar şi la toaletă. Nu mai ştiam ce e mai rău. Timpul petrecut de una singură în celulă, sau timpul în care nu puteam fi nici o secundă pe cont propriu.

Supravegherea permanentă îmi sporea sentimentul că sunt implicată într-un experiment nebunesc. Atmosfera din casă îmi intensifica acest sentiment.

În spatele faţadei sale burgheze, înăuntru totul funcţiona ca şi cum am fi căzut dincolo de spaţiu şi timp. Totul era lipsit de viaţă, neobişnuit, de parcă am fi fost în culisele unui film sumbru. Privită din afară, casa se potrivea perfect cu împrejurimile: convenţională, incredibil de bine îngrijită, cu un gard lat şi cu o grădină mare aranjată cu grijă pentru ochii vecinilor. Privirile curioase nu erau dorite.

Strasshof este un loc fără personalitate, fără istorie. Fără centru, fără caracteristici rurale, ceea ce ar fi de aşteptat de la un oraş de 9 000 de locuitori în prezent. Dincolo de intrarea în oraş, casele se înghesuie pe câmpia Marchfeld, de-a lungul unei străzi drepte şi pe lângă calea ferată, întreruptă din loc în loc de centre industriale, aşa cum se găsesc adesea în zonele ieftine din jurul marilor oraşe. Chiar şi numele complet al localităţii – Strasshoff de pe Calea Ferată de Nord – indică faptul că este o aşezare care trăieşte din legătura ei cu Viena. Se pleacă de aici, se trece pe aici, dar nimeni nu vine aici pentru vreun motiv. Singurele atracţii ale locului sunt „Monumentul Locomotivei“ şi un muzeu al trenurilor, aşa-numita „Casa cu Aburi“. Cu 100 de ani urmă, nu locuiau aici mai mult de cincizeci de oameni, iar locuitorii de azi lucrează în Viena şi se întorc seara să se odihnească în casele lor, aşezate monoton în rând una după alta. În weekend, aparatele de tuns gazonul freamătă, maşinile sunt lustruite, iar sufrageriile comode rămân îndărătul jaluzelelor şi draperiilor trase, ascunse în penumbră. Aici faţada contează, nu ceea ce se află dosit în spatele ei. Un loc perfect să duci o viaţă dublă. Un loc perfect pentru un criminal.

Casa însăşi avea la bază un plan tipic pentru construcţiile din anii ’70. La parter un hol lung din care cobora scara către subsol, în stânga baia cu toaletă, în dreapta sufrageria, iar la capătul holului era bucătăria. Era o încăpere lungă, pe partea stângă se afla zona de gătit cu frontoane rustice din lemn furniruit, închis la culoare, iar pe jos era gresie cu model floral în nuanţe de maro şi portocaliu. Alături era o masă cu patru scaune tapiţate, iar pe peretele cu faianţă alb-gri, lângă chiuvetă, erau agăţate ghivece cu design în genul Prilblume, cu flori decorative, verde închis.

Cea mai frapantă parte era fototapetul care acoperea peretele din dreapta încăperii. O pădure de mesteceni, verde, cu copaci supli, care se înălţau tot mai sus, ca şi cum ar fi vrut să evadeze din atmosfera apăsătoare care

domnea în cameră. Când l-am privit pentru prima dată cu adevărat, mi s-a părut grotesc. Cineva care poate oricând să se plimbe în natură, cineva care poate oricând să simtă viața nu s-ar înconjura cu imagini artificiale ale unei naturi moarte. Când mă cuprindea disperarea, chemam viața în încăperea moartă din celula mea. Chiar dacă ea lua forma câtorva frunze smulse din gardul viu.

Nici nu mai ştiu de câte ori am frecat şi lustruit podelele şi faianța de la bucătărie până le făceam să strălucească, fără nici o pată. Nici cel mai mic strop, nici cea mai mică firimitură nu avea voie să rămână pe suprafețele netede. Când credeam că sunt gata, trebuia să mă întind pe podea, ca din această perspectivă să pot controla şi cel mai îndepărtat colț al camerei. Făptaşul era mereu în spatele meu şi îmi dădea indicații. Pentru el nu era niciodată destul de curat. De nenumărate ori mi-a luat cârpa din mână ca să-mi arate el „cum se curăță bine“. Îşi ieşea din fire ori de câte ori murdăream vreo suprafață frumos lustruită, atingând-o cu un deget uleios. Căci astfel distrugeam puritatea desăvârşită a fațadei.

Dar cel mai greu pentru mine era să fac curățenie în sufragerie. Era o cameră mare, cufundată într-un întuneric care nu se datora doar jaluzelelor lăsate. Un plafon sculptat întunecat, aproape negru, pereți cu lambriuri închise la culoare, o canapea cu garnitură verde din piele, un covor maro deschis. Un raft de cărți maro închis pe care găseai titluri precum *Procesul* lui Kafka sau *Doar păpuşile nu au lacrimi* de Peter Kreuder. Un cămin inutilizabil, cu un vătrai atârnat pe o poliță de deasupra, cu o lumânare pusă într-un sfeşnic de metal, iar alături, o pendulă şi un coif de cavaler în miniatură. Două portrete medievale erau agățate unul lângă altul pe perete, chiar deasupra căminului.

Când stăteam mai mult în această cameră, mi se părea că întunericul îmi pătrunde prin haine, până în cel mai mic por al corpului. Sufrageria mi se părea cea mai perfectă oglindire a „celeilalte“ laturi a făptaşului. Imaginea de suprafață, conservatoare şi conformă, acoperea doar sărăcăcios stratul întunecat de dedesubt.

*

Astăzi ştiu că Wolfgang Přiklopil nu schimbase mai nimic de-a lungul

timpului la casa pe care părinţii lui o construiseră în anii ’70. Doar etajul de deasupra, unde se găseau trei camere, voia să-l renoveze complet şi să-şi amenajeze mansarda după gustul lui. Urma să mai fie pusă o lucarnă pentru a asigura lumină suplimentară, acoperişul prăfuit, în pantă, cu bârnele la vedere, urma să fie acoperit cu plăci de rigips şi transformat într-o cameră de locuit. Odată cu asta, pentru mine a început o nouă perioadă a captivităţii, din două puncte de vedere.

În următoarele luni şi ani, şantierul de la etaj avea să devină locul în care îmi petreceam ziua cea mai mare parte din timp. Přiklopil nu mai avea pe atunci o slujbă permanentă, doar uneori dispărea, ca să facă „afaceri“ cu prietenul lui Holzapfel. Abia mai târziu am aflat că renovau locuințe, pe care apoi le închiriau. Însă se pare că nu prea aveau cereri, deoarece, în cea mai mare parte a timpului, făptaşul se ocupa cu renovarea propriei case. Iar eu eram singura lui angajată. O angajată pe care o putea scoate din celulă când avea nevoie, care trebuia să facă muncă grea, pentru care în mod normal ar fi trebuit folosiți salahori, şi care, „după terminarea lucrului“, era silită să gătească şi să facă curățenie, înainte de a fi din nou închisă în pivniță.

Eram pe atunci, de fapt, prea tânără pentru toate aceste munci cu care mă împovăra el. Când văd azi copii de doisprezece ani cum se plâng şi se opun când li se dau mici sarcini, de fiecare dată zâmbesc. Sunt întru totul de acord cu acest mărunt gest de revoltă. Eu nu am avut o asemenea posibilitate: trebuia să mă supun.

Pentru că nu voia să aibă muncitori străini în casă, făptaşul lua asupra sa întreaga lucrare şi mă obliga să fac treburi care erau cu mult peste puterile mele. Am cărat împreună cu el plăci de marmură, uşi grele, am târât saci de ciment de-a lungul podelei, am sfărâmat beton cu dalta de fier şi cu barosul. Am construit lucarna, am izolat şi tencuit pereții, am turnat şapa. Am montat țevile de încălzire şi cablurile de curent, am şlefuit plăcile de rigips, am spart plafonul pentru a deschide o cale de acces dinspre primul etaj către noua mansardă şi am construit o scară interioară pavată cu plăci de marmură.

Atunci a venit la rând etajul de sus. Vechea podea a fost îndepărtată şi am pus una nouă. Uşile au fost scoase, tocurile şlefuite şi vopsite din nou. A

trebuit scos de pe pereții întregului etaj vechiul tapet maroniu şi pus altul nou, pe care l-am vopsit. În extinderea de mansardă am construit o nouă baie, placată cu plăci de marmură. Eram, în acelaşi timp, colaboratoare şi sclavă: trebuia să ajut la cărat, să-i dau la mână uneltele, să raşchetez, să sparg, să zugrăvesc. Sau să-i țin ore în şir nemişcată vasul cu glet, în timp ce el tencuia pereții. Când făcea o pauză şi se aşeza, eu trebuia să-l servesc cu ceva de băut.

Munca avea şi părțile ei bune. După doi ani în care de-abia mă putusem mişca în camera mea minusculă, mă bucuram acum de activitatea corporală epuizantă. Mi s-au dezvoltat muşchii mâinilor, mă simțeam puternică şi folositoare. Mai ales la început mi-a plăcut să petrec mai multe ore ziua, în timpul săptămânii, în afara celulei mele. Ce-i drept, zidurile din jurul meu rămâneau tot insurmontabile, iar lesa invizibilă era mai puternică decât oricând. Dar măcar aveam parte de o schimbare.

Totodată, aflându-mă sus în casă, eram expusă cu totul părții rele şi întunecate a făptaşului. Deja de la incidentul cu bormaşina mi-am dat seama că era predispus la izbucniri de furie necontrolate atunci când „nu eram cuminte“. În celulă nu prea erau ocazii să se ajungă la asta. Acum, însă, în timpul muncii, în fiecare secundă puteam comite o greşeală. Iar făptaşului nu-i plăceau greşelile.

*

— Dă-mi mistria, a spus el într-una din primele noastre zile de lucru la mansardă.

I-am întins un instrumentul greşit.

— Chiar eşti aşa proastă, ce dracu’! a izbucnit el.

De la o secundă la alta, ochii i s-au întunecat cu totul, ca şi cum un nor i s-ar fi aşezat dinaintea irisului. Fața i s-a schimonosit. A apucat un sac de ciment care se afla lângă el, l-a ridicat şi l-a aruncat spre mine urlând. Sacul greu m-a izbit cu atâta putere încât, fiind complet nepregătită, pentru o clipă, mi-am pierdut cunoştința.

Mi-a înghețat sângele în vine. Nu durerea m-a şocat atât de mult. Sacul era greu şi locul unde m-a lovit mă durea, dar aş fi putut să trec peste asta. Agresivitatea ieşită din comun care a răbufnit din făptaş a fost însă cea care

mi-a tăiat respirația. Era singura persoană din viața mea, iar eu eram cu totul dependentă de el. Această răbufnire de furie îmi punea în pericol însăşi viața. M-am simțit ca un câine bătut, care nu poate muşca însă mâna ce îl loveşte pentru că este totodată şi cea care îl hrăneşte. Singura cale de ieşire care îmi rămânea era refugiul în mine însămi. Am închis ochii, totul a dispărut dinaintea mea şi nu m-am mai mişcat din loc.

Criza de agresivitate a făptaşului a dispărut la fel de repede precum a apărut. A venit spre mine, m-a zgâlțâit, a încercat să-mi ridice brațele şi m-a gâdilat.

— Încetează cu asta, îmi pare rău, a zis, doar n-a fost chiar aşa de nasol.

Am rămas cu ochii închişi. M-a bătut uşor peste obraji şi mi-a ridicat cu degetele colțurile gurii. Un zâmbet forțat, în adevăratul sens al cuvântului.

— Haide, vino-ți în fire! Îmi pare rău! Ce pot face ca să-ți revii?

Nu ştiu cât am stat aşa acolo, nemişcată, tăcută, cu ochii închişi. La un moment dat însă a învins pragmatismul tipic copiilor.

— Vreau o înghețată şi ursuleți de gumă!

Pe de o parte, am profitat de situație ca să obțin dulciuri. Pe de alta, am vrut ca prin solicitarea mea să fac ca atacul să pară mai nesemnificativ decât era. Am primit imediat înghețata, iar în seara aceea mi-a adus ursuleții de gumă. M-a asigurat încă o dată că regretă şi că aşa ceva nu se va mai întâmpla – cum face orice bărbat bătăuş cu soția şi copiii săi față de care se va purta în continuare la fel.

Dar, după această izbucnire, limita părea a fi depăşită. A început să mă abuzeze în mod regulat. Nu ştiu ce buton a fost apăsat atunci, sau dacă pur şi simplu credea, în omnipotența sa, că îşi poate permite orice. Captivitatea mea dura deja de mai bine de doi ani. El nu fusese descoperit şi mă controla atât de bine, încât era cu neputință să-i scap. Cine ar fi putut să-i sancționeze comportamentul? În propriii lui ochi, el avea dreptul să-mi dea ordine şi să mă pedepsească fizic dacă nu i le îndeplineam imediat.

De atunci, el a reacționat chiar şi la cele mai mici neatenții ale mele prin crize puternice de violență. La câteva zile după incidentul cu sacul de ciment, a trebuit să-i dau o placă de ipsos. Am fost, după părerea lui, prea lentă – aşa că m-a prins de mână, mi-a răsucit-o şi a frecat-o atât de tare de o placă de ipsos Farmacell, încât mi-a produs o arsură pe dosul palmei, care

a rămas ani de zile nevindecată. De fiecare dată făptaşul îmi redeschidea rana – frecând-mi atât de brutal mâna de perete, de plăci din fibre de gips, chiar şi de partea netedă a chiuvetei, până când ţâşnea sângele prin piele. Chiar şi azi, acest loc de pe mâna mea dreaptă a rămas aspru.

Altă dată, când am reacţionat prea lent la una dintre cererile sale, a aruncat cu un cuţit Stanley direct în mine. Lama ascuţită, cu care poţi tăia mochetele ca pe o bucată de unt, mi-a străpuns genunchiul şi a rămas înfiptă acolo. Am simţit o durere atât de brutală în tot piciorul, încât mi s-a făcut rău. Am avut senzaţia că mi se scurge sângele în jos, pe tibie. Când a văzut asta, a urlat ca un nebun:

— Stai pe loc că pătezi peste tot!

M-a luat pe sus şi m-a târât în baie ca să oprească sângerarea şi să-mi panseze rana. Eram în stare de şoc total şi abia mai respiram. Mi-a aruncat cu răutate apă rece pe faţă şi mi-a poruncit:

— Nu mai urla!

Mai apoi am primit din nou o îngheţată.

Imediat după aceea, a început să mă terorizeze şi când făceam treburi în casă. Stătea aşezat pe fotoliul lui de piele, în sufragerie, şi mă privea cum ştergeam podeaua în genunchi, comentând fiecare gest al meu prin remarci răutăcioase:

— Eşti prea proastă ca să faci curăţenie. Nu eşti în stare nici măcar să cureţi o pată.

Priveam în jos fără să zic nimic, fierbând pe dinăuntru, dar pe dinafară continuam să curăţ mai departe cu energie dublată. Dar nici asta nu era de ajuns. Fără vreun avertisment, încasam lovituri bruşte în coaste sau în fluierele picioarelor. Până când totul strălucea.

Aveam treisprezece ani, când, pentru că nu am curăţat destul de repede blatul din bucătărie, m-a lovit atât de tare în bazin, încât am alunecat pe un cant şi mi-am jupuit pielea de pe şold. Deşi am sângerat foarte puternic, m-a trimis în celulă fără plasturi, fără bandaj, tot el indignat de neplăcerea produsă de rana deschisă. A durat săptămâni până când s-a vindecat, mai ales pentru că m-a împins din nou în acelaşi cant din bucătărie. Pe neaşteptate, întâmplător, intenţionat. De fiecare dată, pielea subţire care se formase deasupra rănii de pe şoldul meu se rupea din nou.

Nu suporta când plângeam din cauza durerii. Atunci mă apuca de braţ şi-mi ştergea lacrimile de pe faţă cu dosul palmei, până când, de frică, încetam. Dacă asta nu mă oprea, mă apuca de guler, mă târa la chiuvetă şi mă împingea cu capul înăuntru. Îmi presa nările şi îmi freca faţa cu apă rece până când aproape că îmi pierdeam cunoştinţa. Ura să se confrunte cu consecinţele agresiunii la care mă supunea. Lacrimi, vânătăi, răni sângerând, nu voia să vadă nimic de felul acesta. Iar ceea ce nu poţi vedea nici nu s-a întâmplat.

Nu mă supunea unor bătăi sistematice la care, în unele privinţe, m-aş fi putut adapta, ci unor izbucniri bruşte care deveneau din ce în ce mai violente. Poate şi pentru că, de fiecare dată când depăşea o limită, realiza că nu-l ameninţă nici o consecinţă. Sau poate pentru că, în această spirală a violenţei, nu putea decât să accelereze şi mai mult.

Cred că în acea perioadă am supravieţuit doar pentru că m-am distanţat de aceste experienţe. Nu datorită unei decizii conştiente, aşa cum se întâmplă în cazul adulţilor, ci din instinctul de supravieţuire specific copiilor. Îmi părăseam corpul atunci când făptaşul mi-l maltrata şi priveam de la distanţă cum o fată de doisprezece ani zăcea la pământ, sub o ploaie de lovituri.

Chiar şi azi e aşa, nu pot descrie aceste atacuri decât de la distanţă, ca şi cum nu mi s-ar fi întâmplat mie, ci altcuiva. Îmi amintesc aievea durerile pe care le simţeam în timpul bătăilor şi durerile care continuau apoi zile în şir. Îmi amintesc că aveam atâtea vânătăi, încât nu mai găseam nici o poziţie în care să mă aşez şi să nu mă doară. Îmi amintesc chinul pe care mi l-a provocat câteva zile în şir şi cât de tare m-a durut osul pubian după o lovitură. Îmi amintesc de jelituri, de tăieturi. Şi de pocnitura pe care am simţit-o în coloana cervicală când m-a lovit la un moment dat cu toată puterea cu pumnul în ceafă.

Dar emoţional nu simt nimic.

Singurul sentiment de care nu m-am putut distanţa a fost frica de moarte care mă apuca în aceste momente. Se înfigea adânc în mintea mea, mi se făcea negru dinaintea ochilor, urechile îmi ţiuiau, adrenalina urca prin arterele mele şi-mi poruncea: *Fugi!* Dar nu puteam fugi. Închisoarea, care la început era doar ceva exterior, mă cuprinsese acum întru totul.

Curând după aceea erau suficiente doar primele semne că făptaşul m-ar putea lovi ca în orice moment inima să înceapă să-mi bată cu putere, ca respiraţia să mi se taie şi să intru într-o stare de şoc. Chiar şi când stăteam în celula mea relativ sigură, mă apuca o frică de moarte atunci când auzeam în depărtare că făptaşul desprindea din perete seiful pus în faţa pasajului ce ducea către mine.

Sentimentul de panică, pe care corpul îl memorează după ce se confruntă cu teama de moarte, retrezindu-l de îndată ce apar cele mai mici semne ale unei ameninţări similare, este incontrolabil. Acel sentiment mă ţinea strâns ca o gheară de fier.

*

Cam după doi ani, când am împlinit 14 ani, am început să mă apăr. La început a fost un fel de rezistenţă pasivă. Când striga la mine şi mă apostrofa, mă plesneam singură peste faţă mai mult timp, până când mă ruga să mă opresc. Voiam să-l forţez să mă privească. Trebuia să vadă cum m-a tratat, să suporte el însuşi loviturile pe care le îndurasem până atunci. Fără îngheţată, Cfără ursuleţi de gumă.

La vârsta de cincisprezece ani, am ripostat pentru prima dată. Când l-am lovit cu pumnul în stomac, s-a uitat la mine surprins şi cumva dezorientat. M-am simţit fără putere, braţul mi s-a mişcat prea încet, iar lovitura cu pumnul a fost ezitantă. Dar m-am împotrivit. Şi am mai lovit o dată. Atunci el m-a apucat şi m-a ţinut strâns sub braţ, până când m-am oprit.

Desigur, din punct de vedre fizic, nu aveam nici o şansă în faţa lui. Era mai înalt, mai puternic, mă prindea fără efort şi mă ţinea la distanţă, astfel încât pumnii şi loviturile mele nimereau în gol. Cu toate acestea, pentru mine era vital să mă apăr. Acest lucru mi-a dovedit că eram puternică şi că nu-mi pierdusem respectul pentru mine însămi. Iar lui îi arătam că există limite a căror încălcare nu mai vreau să o accept. Acesta a fost un moment crucial pentru relaţia mea cu făptaşul, singura persoană din viaţa mea şi singurul om care îmi purta de grijă. Cine ştie de ce ar mai fi fost în stare dacă nu m-aş fi apărat?

*

Odată cu debutul pubertății, a început teroarea cu mâncarea. Făptaşul îmi aducea o dată sau de două ori un cântar în celulă. La început avusesem 45 de kilograme şi eram un copil dolofan. În următorii câțiva ani am crescut – şi încet am început să mă îngraş.

După o perioadă de relativă libertate în privința a ceea ce „comandam“ de mâncare, chiar în primul an a preluat el treptat controlul şi m-a obligat să-mi porționez strict mâncarea. Pe lângă interdicția de a mă uita la televizor, privarea de hrană a fost una dintre strategiile sale cele mai eficiente de a mă ține sub control. Dar când am împlinit doisprezece ani şi am făcut un salt din punct de vedere fizic, el a legat raționalizarea alimentelor cu insulte şi acuzații:

— Uită-te la tine. Eşti grasă şi urâtă. Bagi atâta în tine, că mi-ai mâncat şi părul din cap. Cine nu munceşte nici nu mănâncă.

Cuvintele lui mă loveau ca nişte săgeți. Încă dinaintea captivității fusesem teribil de nefericită din cauza înfățişării mele, care mi se părea cel mai mare obstacol în calea unei copilării lipsite de griji. Conştientizarea faptului că eram grasă m-a umplut încă de atunci de o ură de sine distructivă. Făptaşul ştia exact ce butoane trebuia să apese pentru a ajunge la stima de sine. Şi le apăsa fără milă.

În acelaşi timp, a fost atât de abil, încât, în primele săptămâni şi luni, i-am fost aproape recunoscătoare pentru controlul său. În cele din urmă m-a ajutat să-mi ating unul dintre cele mai mari obiective: să fiu suplă.

— Ia exemplu de la mine, abia dacă am nevoie de mâncare, îmi spunea el întruna. Trebuie să iei asta ca pe o cură.

Şi, într-adevăr, aproape că puteam vedea cum eliminam grăsimea şi deveneam suplă şi atletică. Până când presupusul control bine intenționat al alimentelor s-a transformat într-un calvar care, la vârsta de 16 ani, m-a adus în pragul inaniției.

Astăzi cred că făptaşul, care era extrem de slab, probabil că se lupta el însuşi cu o anorexie, pe care mi-a transferat-o şi mie în acel moment. Avea o neîncredere profundă în orice fel de mâncare. Era convins că industria alimentară pune la cale o crimă colectivă prin mâncare otrăvită. Nu folosea condimente, deoarece citise că o parte dintre ele proveneau din India şi că acolo au fost iradiate. La asta se adăuga zgârcenia lui, care, în timpul

captivității mele, a devenit din ce în ce mai bolnăvicioasă. Chiar şi laptele i se părea la un moment dat prea scump.

Porțiile mele de alimente s-au redus dramatic. Dimineața primeam o ceaşcă de ceai şi două linguri de cereale cu un pahar de lapte sau o felie de guguluf, care era de multe ori atât de subțire încât ai fi putut citi ziarul prin ea. Dulciuri îmi dădea doar după abuzuri dure. La prânz şi seara primeam un sfert dintr-o „farfurie de adult“. Când făptaşul venea în celulă cu mâncare gătită de mama lui sau cu o pizza, se impunea regula celui mai tare: trei sferturi pentru el şi un sfert pentru mine. Când trebuia să gătesc în celulă, îmi făcea o listă cu ce aveam voie să iau cu mine: 200 de grame de legume congelate sau o jumătate de porție de mâncare semipreparată. Pe lângă asta un kiwi sau o banană pe zi. Dacă-i încălcam regulile şi mâncam mai mult decât îmi prescrisese, urma să îndur cu o criză de furie.

Mă punea să mă cântăresc zilnic şi verifica cu meticulozitate notițele care consemnau curba greutății mele. „Ia exemplu de la mine.“

Da, să iau exemplu de la el. Sunt atât de lacomă. Sunt mult prea grasă. Rămâne doar senzația permanentă de foame care mă roade.

Încă nu mă lăsa pentru perioade lungi de timp fără mâncare în celulă – asta a venit mai târziu. Dar consecințele malnutriției au devenit curând vizibile. Foamea afectează creierul. Când ți se dă atât de puțină mâncare nu te gândeşti decât la un singur lucru: de unde voi primi următoarea înghițitură? Cum aş putea să fac rost de o bucățică de pâine? Cum l-aş putea manipula ca din cele trei sferturi de porție ale lui să-mi dea şi mie măcar o muşcătură? Nu mă gândeam decât la mâncare şi, în acelaşi timp, îmi făceam reproşuri că sunt atât de „lacomă“.

L-am rugat să-mi aducă în celulă pliante publicitare de la supermarket pe care le răsfoiam când eram singură. După un timp, am inventat pornind de la ele un joc pe care l-am numit „Gusturi“: îmi imaginam că țin pe limbă o bucată de unt. Rece şi fermă, apoi topindu-se lent, până când gustul invada întreaga cavitate bucală. Apoi am trecut la găluşte de griş: mă gândeam cum muşc dintr-una, cum simt între dinți partea făinoasă şi umplutura cu şuncă crocantă. Sau căpşunile: sucul lor dulce pe buze, senzația pe care ți-o lasă bobițele pe palat, sau acrişorul difuz de pe marginile limbii.

Puteam juca acest joc ore întregi şi am devenit atât de bună la asta, încât

aproape că simțeam totul ca pe o mâncare adevărată. Dar corpul meu nu primea nimic din caloriile imaginare. Din ce în ce mai des mă simțeam amețită când mă ridicam brusc în timp ce munceam, sau trebuia să mă aşez, căci eram atât de slăbită încât picioarele abia mă mai puteau ține. Stomacul îmi chiorăia permanent şi, uneori, era atât de gol, încât zăceam în pat din cauza crampelor pe care încercam să le calmez cu apă.

Mi-a luat mult timp ca să-mi dau seama că făptaşul făcea asta mai puțin din cauza aspectului meu, ci pentru că voia ca prin foame să mă țină într-o stare de slăbiciune şi supunere. Ştia exact ce face. Dar adevăratul motivul îl ascundea cât putea. Doar uneori îi scăpa câte o frază revelatoare de tipul:

— Iarăşi eşti atât de răzvrătită, asta fiindcă îți dau prea mult de mâncare.

Cei care nu au suficientă mâncare abia dacă pot să gândească limpede. Şi cu atât mai puțin se gândesc la răzvrătire sau la fugă.

*

Una dintre cărțile de pe raftul din sufragerie, pe care făptaşul o prețuia în mod deosebit, era *Mein Kampf* de Adolf Hitler. Vorbea adesea şi cu admirație despre Hitler, spunând:

— A avut dreptate în legătură cu gazarea evreilor.

Idolul lui politic din prezent era Jörg Haider, conducătorul de extremă dreaptă al Partidului Libertății din Austria. Lui Přiklopil îi plăcea să-i denigreze pe străini, pe care îi numea, în dialectul din Donaustadt, „*Tschibesen*“ – un cuvânt pe care îl cunoşteam din tiradele rasiste ale clienților care veneau la magazinele mamei. Când, pe 11 septembrie 2001, avioanele au intrat în World Trade Center, el s-a bucurat: a văzut în asta o lovitură dată „Coastei de est a Americii“ şi „evreimii mondiale“.

Chiar dacă n-am luat niciodată prea în serios atitudinea lui național-socialistă – era ceva artificial, ca nişte sloganuri îngânate –, exista totuşi un lucru pe care l-a interiorizat adânc. Pentru el, eu eram cineva de care putea dispune după bunul-plac. Se simțea stăpân. Iar eu eram o persoană de rangul doi.

Iar acum chiar ajunsesem să arăt aşa, eram şi pe dinafară de rangul doi.

De la bun început, de fiecare dată când mă scotea din celulă, trebuia să-mi ascund părul sub o pungă de plastic. Obsesia pentru curățenie a

făptaşului se amesteca cu obsesia că este urmărit. Fiecare fir de păr era, pentru el, o ameninţare – în caz că ar fi apărut poliţiştii, i-ar fi condus pe urmele mele, iar pe el la închisoare. Aşa că trebuia să-mi strâng părul cu cleme şi agrafe, să-mi pun apoi punga de plastic şi să mi-o prind cu o bandă lată de cauciuc. Dacă, în timp ce lucram, mi se desprindea vreo şuviţă şi îmi cădea pe faţă, el o băga imediat la loc sub punga de plastic. Toate firele de păr pe care le găsea după mine le ardea cu letconul sau cu bricheta. După ce făceam duş, pescuia meticulos fiecare firicel din rozeta de scurgere şi turna o jumătate de sticlă de detergent de curăţare a ţevilor după aceea, pentru a şterge orice urmă a mea până şi în canal.

Transpiram sub acea pungă şi mă mânca tot capul. Din pricina pungii aveam urme galbene şi roşii pe frunte, clamele îmi zgâriau scalpul, eram plină de iritaţii. Când m-am plâns de acest chin, mi-a şuierat nervos:

— Dacă te-ai rade în cap, problema ta ar fi rezolvată.

Am refuzat mult timp. Părul este o parte importantă a personalităţii cuiva şi mi se părea că, dacă mi l-aş tăia, aş sacrifica o mare parte din mine. Dar într-o zi nu am mai putut rezista. Am luat o foarfecă de uz casnic, pe care o primisem între timp, am apucat din părţile laterale şi am tăiat şuviţă după şuviţă. Mi-a trebuit mai bine de o oră până când părul era atât de scurt, încât capul îmi era acoperit doar de câteva smocuri dezordonate.

Făptaşul a terminat treaba a doua zi. Cu un aparat de ras mi-a tăiat şi ultimele smocuri de păr din cap. Acum aveam capul chel. A repetat această procedură în următorii câţiva ani în mod regulat, când îmi făceam baie. Nu avea voie să rămână nici cel mai mic fir de păr. Nicăieri.

Probabil că arătam jalnic. Coastele îmi ieşeau prin piele, membrele îmi erau pline de vânătăi, iar obrajii supţi.

Omului care îmi făcuse asta îi plăcea această imagine. Căci de atunci m-a forţat să lucrez prin casă pe jumătate goală. Cel mai adesea purtam o şapcă şi o pereche de chiloţi. Uneori, un tricou sau o pereche de colanţi. Dar niciodată nu eram complet îmbrăcată. Probabil că îi făcea plăcere să mă umilească aşa. Dar cu siguranţă că aceasta a fost şi una dintre măsurile sale perfide de a mă împiedica să fug. Era convins că nu aş fi avut curajul să alerg pe stradă pe jumătate goală. Şi chiar avea dreptate.

*

Temnița mea a căpătat, în această perioadă, un dublu rol. Încă îmi era frică de ea ca de o închisoare, iar nenumăratele uşi în spatele cărora eram încuiată îmi induceau o stare de claustrofobie în care, pe jumătate nebună, căutam în toate colțurile după cea mai mică fisură prin care să-mi pot săpa un tunel spre exterior. Dar nu exista nici una. În acelaşi timp, mica mea celulă a devenit singurul loc unde mă simțeam, în mare măsură, în siguranță față de făptaş. Când, la sfârşitul săptămânii, îmi aducea jos cărți, casete video şi mâncare semipreparată, ştiam că de acum, cel puțin trei zile, voi fi cruțată de muncă şi de abuzuri. Îmi făceam ordine şi curățenie şi mă aşezam comod în fața televizorului pentru o după-amiază întreagă. Adeseori, vineri seara, mâncam aproape toate proviziile pentru weekend. Odată ce aveam stomacul plin, uitam cât de rău o să-mi fie când va trebui să flămânzesc.

La începutul anului 2000 am primit un radio, cu care puteam prinde posturile austriece. El ştia că, la doi ani de la dispariția mea, încetaseră să mă mai caute, iar mass-media nu mai era interesată de subiect. Îşi putea permite acum să mă lase să ascult ştirile. Radioul a devenit cordonul meu ombilical cu lumea, iar moderatorii – prietenii mei. Aş putea spune exact când cineva pleca în concediu sau ieşea la pensie. Pornind de la programele care se difuzau la Ö1 (Radio Austria 1) am încercat să-mi fac o imagine asupra lumii din afară. Cu FM4 am învățat ceva engleză. Când eram amenințată să-mi pierd simțul realității, mă salvau emisiunile banale de la Ö3-Wecker (Radio Austria 3 matinal), unde oamenii sunau de la locurile lor de muncă şi spuneau ce muzică vor să asculte dimineața. Uneori aveam sentimentul că şi radioul face parte din înscenarea pusă la cale în jurul meu de făptaş şi că toți jucau în această piesă – inclusiv moderatorii, cei care sunau sau prezentatorii de ştiri. Dar atunci când din difuzor se auzea ceva ieşit din comun, reveneam cu picioarele pe pământ.

Radioul a fost probabil cel mai important partener al meu în acei ani. El îmi transmitea certitudinea că, dincolo de martiriul meu din subsol, mai există o lume care merge înainte – şi în care merita să mă întorc într-o zi.

A doua mea mare pasiune a devenit science-fiction-ul. Am citit sute de numere din revistele *Perry Rhodan* şi *Orion*, în care eroii călătoreau prin galaxii îndepărtate. Posibilitatea ca, de la o clipă la alta, să te transpui într-un alt timp, într-un alt spațiu şi într-o altă dimensiune mă fascina profund.

Când, pe la doisprezece ani, am primit o mică imprimantă termică, am început eu însămi să scriu un roman SF. Personajele erau similare cu cele de pe nava spațială *Star Trek Enterprise* (*New Generation*), dar am petrecut nenumărate ore şi am depus mult efort ca să creez personaje feminine deosebit de puternice, încrezătore şi independente. Inventarea poveştilor din jurul personajelor mele, pe care le-am dotat cu cele mai noi şi mai teribile inovații tehnice, m-au salvat, luni în şir, de nopțile întunecate din temniță.

Ore întregi cuvintele se transformau într-un cocon protector, care mă înfăşura de jur împrejur şi dincolo de care nimic şi nimeni nu-mi putea face ceva rău. Astăzi, din romanul meu nu au rămas decât pagini goale. Încă în timpul captivității, literele de pe hârtia termică au devenit din ce în ce mai palide, până când au dispărut cu totul.

*

Trebuie să fi fost numeroasele serii şi cărțile despre călătorii în timp cele care mi-au dat ideea să fac eu însămi o astfel de călătorie. Într-un weekend, aveam deja doisprezece ani pe atunci, sentimentul de singurătate m-a invadat atât de puternic, că mi-a fost frică că-mi pierd până şi pământul de sub picioare. M-am trezit leoarcă de transpirație şi, în întunericul deplin din jur, pipăiam cu grijă scara îngustă pe care coboram din patul meu suprapus. Spațiul liber din celulă se reducea la vreo doi sau trei metri pătrați. Mă învârteam dezorientată de colo-colo, lovindu-mă întruna de masă şi de raft. În afara spațiului. Singură. Un copil slab, flămând şi speriat. Tânjeam după prezența unui adult, a unui om care să mă salveze. Dar nimeni nu ştia unde sunt. Singura posibilitate pe care o aveam era să fiu chiar eu însămi acel adult.

Înainte îmi găseam liniştea imaginându-mi cum mama îmi vorbea dându-mi curaj. Cum alunecam în rolul ei şi încercam să-mi transfer puțin din puterea ei. Acum îmi imaginam o Natascha adultă, care mă ajuta. Întreaga mea viață se întindea înaintea mea ca o rază strălucitoare a timpului care mergea până departe în viitor. Eu stăteam în dreptul cifrei douăsprezece. Mult înainte mea, însă, vedem propriul meu eu de la 18 ani. Mare şi puternică, încrezătoare şi independentă ca femeile din romanul meu. Eul meu de doisprezece ani înainta încet în raza timpului, iar eul meu adult îmi

venea în întimpinare. La mijlocul drumului ne-am strâns mâinile. Atingerea era caldă şi moale şi, în acelaşi timp, am simţit cum puterea eului mai mare se revărsa asupra celui mai mic. Natascha cea mare o lua în braţe pe cea mică, căreia nici măcar numele nu-i mai rămăsese, şi o mângâia:

— Te voi scoate de aici, îţi promit. Acum nu poţi fugi, eşti încă mică. Dar la 18 ani îl voi învinge pe făptaş şi te voi scoate din această temniţă. Nu te voi lăsa singură.

În noaptea aceea am făcut un legământ cu propriul meu eu de mai târziu. Şi mi-am ţinut cuvântul.

Între nebunie şi o lume perfectă
Cele două fețe ale făptaşului

Această societate are nevoie de infractori precum Wolfgang Přiklopil pentru a da un chip răului care sălăşluieşte în ea şi astfel să se delimiteze de el. Are nevoie de imaginile din temnița mea de la subsol ca să nu fie nevoită să vadă numeroasele apartamente şi grădini în care violența îşi arată fața conformist burgheză. Ea se foloseşte de cazurile spectaculoase ale unor victime ca mine ca să scape de responsabilitatea față de victimele fără nume ale infracțiunilor cotidiene – pe care nu le ajută, chiar dacă ele strigă după ajutor.

Există coşmaruri din care te trezeşti şi ştii că a fost doar un vis. La începutul captivității mele m-am agățat de această posibilitate, sperând că mă voi trezi din acest coşmar, şi mi-am petrecut multe dintre acele ore de singurătate gândindu-mă cum să-mi planific primele zile în lumea de afară. În acest timp, lumea din mijlocul căreia fusesem ruptă era încă reală pentru mine. Ea era populată cu oameni pe care îi cunoşteam, care erau îngrijorați de soarta mea şi făceau tot posibilul să mă găsească. Puteam încă să-mi închipui şi să văd cu ochii minții orice detaliu al acestei lumi: mama, camera mea de copil, hainele mele, locuința noastră. Lumea în care aterizasem, pe de altă parte, avea culorile şi mirosul irealului.

Camera era prea mică, aerul prea stătut ca să fie adevărate. Omul care m-a răpit era surd la argumentele mele, care veneau din lumea exterioară. Că mă vor găsi. Că ar trebui să mă lase să plec. Că ceea ce mi-a făcut este un delict grav pentru care va fi pedepsit. Şi totuşi, fiecare zi în parte îmi arăta tot mai clar că am fost prinsă în această lume din subterană şi că multă vreme de aici înainte nu voi mai ține în mână cheile vieții mele. Am refuzat să mă familiarizez cu acest mediu ciudat, ivit din imaginația unui răufăcător, pe care îl proiectase în cel mai mic detaliu, aşezându-mă pe mine în mijlocul lui, ca pe un obiect decorativ.

Dar nu se poate trăi într-un coşmar perpetuu. Omul are capacitatea să dea chiar şi celor mai anormale situații o aparență de normalitate, ca să nu se

piardă cu totul. Ca să supraviețuiască. Iar uneori copiii reuşesc asta mai bine decât adulții. Pentru ei cel mai mic pai e suficient pentru a nu se îneca. Pentru mine aceste paie salvatoare erau ritualuri precum mesele comune, punerea în scenă a Crăciunului sau micile mele evadări în lumea cărților, a filmelor şi a serialelor TV. Erau momente mai puțin sumbre, chiar dacă astăzi ştiu că această senzație a mea dezvolta, în cele din urmă, un mecanism psihic. Înnebuneşti însă dacă ani de zile n-ai în minte decât groaza. Micile clipe ale unei presupuse normalități sunt acelea de care te agăți pentru a-ți asigura supraviețuirea. În însemnările mele există pasaje în care dorința de normalitate devine deosebit de clară:

Dragă jurnalule!

Nu am scris mult timp nimic din cauza unei faze severe de depresie. Deci voi nota acum pe scurt ce s-a întâmplat între timp. În decembrie am pus gresia, dar bazinul l-am montat abia la începutul lunii ianuarie. Anul Nou l-am petrecut astfel: am dormit sus, între 30 şi 31 decembrie, apoi am stat singură toată ziua. Dar el a venit puțin înainte de miezul nopții. Şi-a făcut duş, apoi am topit plumb.[13] *La miezul nopții a deschis televizorul şi am ascultat Pummerinul*[14] *şi valsul vienez* Dunărea albastră. *Între timp, am închinat un pahar de şampanie şi ne-am uitat pe fereastră ca să admirăm focurile de artificii. Dar bucuria mi-a fost stricată. Când o rachetă a zburat chiar în bradul nostru, s-a auzit deodată un ciripit şi sunt sigură că acolo era o pasăre micuță care s-a speriat de moarte. Eu chiar m-am speriat când am auzit păsărica ciripind. I-am dăruit un coşar pe care îl confecționasem pentru el, iar el mi-a dat un ban de ciocolată, un biscuit cu ciocolată şi un mini-coşar din ciocolată. Cu o zi înainte mi-a dăruit o prăjitură în formă de coşar. În coşul meu erau bomboane Smarties, de fapt Mini-MM, pe care mi le-a dat Wolfgang.*

13. Obicei vechi de Anul Nou în spațiul german. Se topesc bucățele de plumb la flacăra unei lumânări, apoi se toarnă plumbul topit în apă rece. Formele care rezultă din această reacție prezic cum va fi următorul an.

14. Pummerin este clopotul mare al catedralei Sfântul Ştefan din Viena, care vesteşte, la miezul nopții, începutul Noului An.

Nimic nu este doar negru şi alb. Şi nimeni nu este doar bun sau doar rău. Lucru valabil şi pentru răpitorul meu. O asemenea afirmație nu e însă bine

primită când vine din partea victimei unei răpiri. Căci aici se răstoarnă schema bine definită a binelui şi a răului, pe care oamenii sunt pur şi simplu prea dispuşi să o urmeze pentru nu-şi pierde orientarea într-o lume plină de nuanțe de gri. Când vorbesc despre asta, văd pe fețele unora care nu au fost acolo iritare şi respingere. Chiar şi empatia față de soarta mea îngheață şi se transformă în negare. Oamenii care nu au nici cea mai mică idee ce înseamnă captivitatea interioară au o singură expresie cu care judecă experiența mea: sindromul Stockholm.

„Sub denumirea de sindromul Stockholm se defineşte un fenomen psihologic prin care victimele luate ostatice dezvoltă o relație emoțională pozitivă cu răpitorii lor. Victima ajunge să simpatizeze răpitorii ei şi să colaboreze cu aceştia“ – asta spune dicționarul. Un diagnostic care etichetează şi pe care îl resping categoric. Pentru că oricât de plin de compasiune ar fi acest fel de a vedea lucrurile, folosind un astfel de concept scos ca prin farmec din pălărie, efectul este îngrozitor: el face ca victima să fie sacrificată a doua oară, ceilalți arogându-şi cu superioritate puterea de a-i interpreta propria istorie – şi astfel cele mai importante experiențe din această istorie devin efecte ale unui sindrom. Acest concept împinge tocmai acel comportament care este esențial pentru a supraviețui în vecinătatea lucrurilor dubioase.

Apropierea de făptaş nu este o boală. În cazul unei astfel de infracțiuni, a-ți crea un cocon de normalitate nu este un sindrom. Dimpotrivă. Este o strategie de supraviețuire într-o situație fără speranță – mult mai conformă cu realitatea decât orice catalogare plată, la care societatea aderă cu plăcere, a infractorilor ca fiind bestii sângeroase şi a victimelor, ca miei lipsiți de apărare.

*

Pentru lumea exterioară, Wolfgang Přiklopil era probabil o persoană timidă, un om politicos, care, în hainele lui ce-i veneau ca turnate, părea mereu ceva mai tânăr. Purta pantaloni clasici de stofă şi cămăşi sau tricouri polo bine călcate. Părul lui era întotdeauna proaspăt spălat şi tuns corect, într-un stil puțin cam demodat pentru începutul noului mileniu. Pentru puținii oameni cu care avea de-a face, probabil că trecea drept o persoană la

locul ei. Nu era uşor să pătrunzi cu privirea dincolo de această faţadă a sa, căci el o susţinea sută la sută. În cazul lui Přiklopil era vorba mai puţin despre respectarea convenţiilor sociale – căci el era un sclav al aparenţelor.

El nu doar că iubea ordinea, ci îi era vitală pentru supravieţuire. Dezordinea, presupusul haos şi mizeria îl destabilizau complet. Petrecea o grămadă de timp pentru a-şi ţine maşinile – pe lângă furgonetă mai avea un BMW roşu –, grădina şi casa curate şi îngrijite până în cele mai mici detalii. Nu era de ajuns să faci curăţenie după ce ai gătit. Chiar în timp ce mâncarea era pe aragaz, blatul de lucru trebuia şters, fiecare fund de lemn, fiecare cuţit, care fuseseră folosite pentru preparare, trebuiau spălate.

La fel de importante ca ordinea erau regulile. Přiklopil putea petrece ore în şir cufundat în manuale de instrucţiuni pe care le respecta cu acribie. Când pe o cutie de semipreparate scria „se încălzeşte patru minute“, el o scotea exact după patru minute din cuptor – indiferent dacă era caldă sau nu. Trebuie să fi fost foarte marcat de faptul că nu-şi poate ţine viaţa sub control, deşi întotdeauna a respectat toate regulile; totuşi într-o zi a decis să încalce o regulă fundamentală şi să mă răpească. Dar, deşi devenise astfel un nelegiuit, şi-a păstrat încrederea în reguli, instrucţiuni şi în structuri într-un fel aproape religios. Mă privea uneori dus pe gânduri şi-mi zicea:

— Ce păcat că nu există un manual şi pentru tine!

Trebuie să-l fi deranjat teribil că noua sa achiziţie – un copil – nu funcţionează conform planului şi că, în anumite zile, nu ştia cum s-o pună din nou în mişcare.

La începutul captivităţii mele, bănuiam că făptaşul era orfan şi că lipsa căldurii unui cămin în copilărie îl transformase într-un răufăcător. Apoi, când l-am cunoscut mai bine, mi-am dat seama că îmi făcusem o falsă impresie. Fusese ocrotit în copilărie în sânul unei familii obişnuite. Tată, mamă, copil. Tatăl lui, Karl, lucrase ca reprezentant al unei mari companii de alcool şi era mult timp plecat în călătorii de afaceri, în timpul cărora se pare că îşi înşela mereu nevasta, după cum am aflat mai târziu. Dar aparenţele n-au fost niciodată afectate. Părinţii au rămas împreună. Přiklopil povestea despre excursiile din weekend la Lacul Neusiedl, despre vacanţele de schi petrecute împreună, despre plimbări. Mama îşi îngrijise cu dragoste fiul. Poate cu puţin cam prea multă dragoste.

Cu cât petreceam mai mult timp sus, în casă, cu atât mai ciudată mi se părea prezența mamei în viața infractorului, prezență care plutea peste tot. Mi-a luat ceva timp până să aflu care era acea persoană periculoasă care ocupa la sfârşit de săptămână casa, forțându-mă astfel să-mi petrec două sau trei zile de una singură în celulă. Pe scrisorile lăsate la intrare am citit numele „Waltraud Přiklopil“. Am mâncat din ceea ce ea gătea la sfârşit de săptămână. Câte un fel pentru fiecare zi în care fiul ei rămânea singur. Iar lunea, când aveam voie să vin din nou sus, în casă, îi observam urmele: totul strălucea de curățenie. Nici un fir de praf nu indica faptul că cineva ar locui acolo. În fiecare weekend ea curăța podelele şi ştergea praful pentru fiul ei. Cu toate acestea el mă punea să curăț şi în restul săptămânii. Joia mă trimitea iarăşi şi iarăşi cu cârpa de praf prin camere. Totul trebuia să strălucească perfect înainte să vină mama. Era ca un concurs de curățenie absurd între mamă şi fiu, pe care trebuia să-l suport eu. Totuşi mă bucuram, după weekendurile petrecute în singurătate, când descopeream micile semne ale prezenței mamei: rufe călcate, câte o prăjitură în bucătărie. Pe Waltraud Přiklopil nu am văzut-o niciodată în toți acei ani, dar, prin aceste mici semne pe care le lăsa în urmă, ea a devenit o parte din lumea mea. Mi-o imaginam cu plăcere ca pe o prietenă mai mare, cu care într-o zi aş putea sta la masa din bucătărie să bem o ceaşcă de ceai. Dar asta nu s-a întâmplat niciodată.

Tatăl lui Přiklopil a murit când Wolfgang avea 24 de ani. Moartea tatălui trebuie să fi provocat o mare fisură în viața lui. Vorbea rareori despre el, dar se vedea că pierderea lui nu fusese niciodată acceptată pe deplin. Părea că păstrase la parterul casei o cameră neschimbată în memoria lui. Era o cameră în stil rustic, cu un colțar tapițat şi lămpi din fier forjat – un „Stüberl“, cum se spune în Austria, unde, în trecut, pe vremea când tatăl era încă în viață, probabil se jucau cărți şi se bea câte un pahar. Mostrele de schnapps ale producătorului pentru care lucrase erau încă pe rafturi. Chiar şi ulterior, când făptaşul a renovat casa, a lăsat această cameră intactă.

Waltraud Přiklopil trebuie să fi fost şi ea, în orice caz, greu lovită de moartea soțului său. Nu vreau aici să emit judecăți despre viața ei şi să mă amestec interpretând lucruri care poate nu au stat aşa. În fond, n-am cunoscut-o niciodată. Din perspectiva mea, părea că după moartea soțului s-

ar fi agățat şi mai mult de fiul ei, pe care l-a transformat într-un înlocuitor de partener de viață. Přiklopil, care între timp locuia într-un apartament propriu, s-a mutat înapoi în casa din Strasshof, unde nu a putut scăpa de influența mamei sale. Întotdeauna ținea cont de faptul că ea îi umbla prin dulapul de haine şi printre rufele murdare şi era atent până la cele mai mărunte detalii ca nicăieri în casă să nu fie găsite urmele mele. Şi îşi organiza ritmul săptămânal şi relațiile cu mine exact după modelul mamei. Felul ei exagerat de grijuliu şi capacitatea de a se adapta aveau ceva nefiresc. Nici ea nu-l trata ca pe un adult, nici el nu se comporta ca atare. Locuia în casa mamei sale, care preluase apartamentul lui Přiklopil din Viena şi o lăsa să-i poarte de grijă în toate.

Nu ştiu dacă nu cumva trăia chiar din banii ei. Serviciul de tehnician de comunicare la Siemens, de unde fusese dat afară, îl pierduse înainte de răpirea mea. După aceea, probabil a fost înregistrat ani de zile ca şomer. Îmi povestea câteodată că, pentru a se pune în ordine cu biroul de şomaj, se ducea din când în când la câte un interviu de angajare, însă făcea intenționat pe prostul ca să nu primească jobul, dar, în acelaşi timp, nici să nu-şi piardă indemnizația de şomaj. Mai târziu, aşa cum am menționat deja, îl ajuta pe prietenul şi partenerul lui de afaceri, Ernst Holzapfel, la renovări de case. Şi Holzapfel, pe care l-am căutat după eliberare, îl descria pe Přiklopil ca fiind un om corect, ordonat, de încredere. Poate cu un oarecare retard social, căci, în afara lui, nu avea alți prieteni, ca să nu mai vorbim despre prietene. Dar, în orice caz, era un om care trecea neobservat.

Acest tânăr curățel, incapabil să-şi țină mama la distanță, politicos cu vecinii şi ordonat până la pedanterie şi-a păstrat aşadar imaginea intactă în fața tuturor. Şi-a reprimat sentimentele şi le-a lăsat din când în când să iasă la iveală doar în bucătăria întunecată. Acolo unde eram eu.

Am simțit pe pielea mea cele două laturi ale lui Wolfgang Přiklopil, pe care nimeni altcineva nu i le cunoştea. Una era o pornire puternică către dominație şi oprimare. Cealaltă era o nevoie aproape insațiabilă de dragoste şi apreciere. Şi pentru ca aceste două laturi contradictorii să poată coexista m-a răpit şi „m-a format“ pe mine.

*

Cândva, în anul 2000, am aflat, cel puțin pe hârtie, cine se ascundea dincolo de aceste aparențe.

— Poți să-mi spui Wolfgang, mi-a zis repede într-o zi în timp ce munceam.

— Care e numele tău întreg? l-am întrebat.

— Wolfgang Přiklopil, mi-a răspuns.

Era numele pe care, în prima săptămână a captivității mele, îl văzusem pe cartea de vizită. Era numele pe care-l văzusem, în vizitele mele sus, în casă, pe prospectele trimise prin poştă şi pe care el le aşeza ordonat unele peste altele pe masa din bucătărie. Acum aveam confirmarea. Totodată, în acel moment am realizat că făptaşul ştia clar că nu voi părăsi casa lui vie. Altminteri nu mi-ar fi încredințat niciodată numele lui complet.

De atunci îi spuneam uneori Wolfgang sau „Wolfi“ – un apelativ care lăsa falsa impresie a unei anumite apropieri chiar în aceeaşi perioadă în care comportamentul lui față de mine atinsese o nouă treaptă a violenței. Retrospectiv, mi se pare că încercam să ajung la persoana ascunsă în el, în timp ce omul din fața mea mă chinuia şi mă abuza sistematic.

Přiklopil era foarte bolnav psihic. Paranoia lui a mers chiar mai departe decât te-ai aştepta de la cineva care a răpit un copil şi l-a ascuns în pivniță. Fanteziile sale cu privire la omnipotență se amestecau cu paranoia. În unele dintre ele el a jucat rolul stăpânului neîngrădit de nici o limită.

Într-o zi mi-a spus că el ar fi unul dintre zeii egipteni din serialul science-fiction *Stargate*, pe care îl urmăream cu atâta plăcere. „Cei răi“ dintre extratereştri erau modelați după zeitățile egiptene care-şi găseau gazde în corpurile bărbaților tineri. Ei pătrundeau prin gură sau prin gât în corp, trăiau acolo ca paraziți şi în cele din urmă puneau stăpânire cu totul pe gazdă. Aceşti zei aveau o anumită bijuterie cu care îi puteau face pe oameni să îngenuncheze, umilindu-i.

— Eu sunt un zeu egiptean, mi-a zis Přiklopil într-o zi, pe când eram în celulă, iar tu trebuie să mi te supui în toate.

La început nu am putut să-mi dau seama dacă era o glumă ciudată sau o modalitate de a se folosi de serialele mele preferate pentru a mă forța la şi mai multă umilință. Dar bănuiesc mai degrabă că, între timp, ajunsese chiar să se creadă zeu, iar în fantasmagoriile sale delirante mie nu-mi revedea

decât rolul oprimatului prin care el se înălța pe sine.

Aluziile lui la zeii egipteni mă speriau. Într-adevăr, eram prinsă sub pământ ca într-un sarcofag: îngropată de vie într-o încăpere care ar fi putut deveni camera mea funerară. Locuiam în lumea patologiei paranoice a unui psihopat. Dacă nu voiam să-mi pierd cu totul mințile, trebuia să particip la modelarea ei, atât cât îmi stătea în putință. Când mi-a cerut să-l numesc „maestre“, am văzut în această reacție a lui nu doar faptul că eram o minge de jucărie la îndemâna voinței sale, dar şi că eu însămi am posibilități modeste de a-i impune limite. Tot aşa cum făptaşul îmi turnase sare pe rană ani în şir, picurându-mi otravă în suflet când îmi spunea mereu că părinții m-au abandonat, am simțit, la rândul meu, că aveam la îndemână câteva bobițe infime de sare care puteau fi la fel de dureroase şi pentru el. „Zi-mi *Stăpâne*!“ Era absurd ca Přiklopil, a cărui poziție de forță era atât de evidentă chiar din prima clipă, să fie dependent de această umilință verbală.

Când am refuzat să-i spun „stăpâne“, a făcut scandal, a țipat, iar de mai multe ori m-a şi bătut din cauza asta. Dar prin comportamentul meu nu doar că am dobândit puțină demnitate proprie, însă am găsit şi o pârghie de care mă puteam folosi. Chiar dacă pentru asta plăteam cu dureri îngrozitoare.

Aceeaşi situație am trăit-o când mi-a cerut prima dată să îngenunchez în fața lui. Stătea aşezat pe canapea şi aştepta să-l servesc cu ceva de mâncare când mi-a ordonat brusc:

— Îngenunchează!

I-am răspuns calmă:

— Nu. Aşa ceva nu fac.

A sărit furios şi m-a trântit pe podea. Am făcut o mişcare rapidă, ca măcar să aterizez în fund, nu în genunchi. Nu trebuia nici măcar o secundă să aibă satisfacția de a mă vedea îngenuncheată dinaintea lui. M-a apucat, m-a întors pe o parte şi mi-am îndoit picioarele de parcă aş fi fost o păpuşă de cauciuc. Mi-a apăsat gambele peste coapse, m-a ridicat de pe podea ca pe un pachet legat cu sfoară, încercând să mă împingă în jos în poziția de îngenunchere. Mi-am lăsat toată greutatea, devenind rigidă, şi m-am zbătut disperată în strânsoarea lui. M-a lovit cu pumnii şi cu picioarele. Dar până la urmă l-am învins. De atunci, în toți anii care au urmat, nu mi-a mai cerut niciodată aşa de vehement să-l numesc „stăpâne“. Şi niciodată nu am

îngenuncheat înaintea lui.

De multe ori ar fi fost mai uşor să cedez şi aş fi scăpat astfel de pumni şi şuturi. Dar în această situaţie de oprimare totală şi de dependenţă absolută faţă de făptaş trebuia să-mi păstrez la îndemână un ultim spaţiu de joc. Rolurile erau distribuite clar, eram prizonieră şi în mod necesar victima. Dar această luptă pentru cuvântul „stăpâne“ şi pentru îngenunchere a devenit un soi de război subversiv pentru putere, dus pe o scenă secundară. Îi eram inferioară, de vreme ce mă umilea şi mă abuza când voia. Îi eram inferioară, de vreme ce mă închidea, îmi oprea curentul electric şi mă punea să muncesc ca o sclavă. Dar în acest punct m-am pus de-a curmezişul. L-am numit „criminal“, când îmi cerea să-i spun „stăpân“. I-am spus uneori „drăguţule“ sau „scumpule“ în loc de „domnul meu“, ca să-l fac să înţeleagă situaţia în care ne-a adus pe amândoi. De fiecare dată mă pedepsea pentru asta.

Am consumat o cantitate infinită de energie ca să rămân consecventă de-a lungul întregii perioade de captivitate. Să mă opun mereu. Să spun întotdeauna nu. Să mă apăr de fiecare dată împotriva atacurilor lui, să-i spun calm că a mers prea departe şi că nu are nici un drept să mă trateze astfel. Chiar şi în zilele în care deja renunţasem şi mă simţeam complet lipsită de valoare, nu îmi puteam permite nici o slăbiciune. În astfel de zile îmi ziceam, în felul meu copilăresc de a vedea lucrurile, că fac asta pentru el. Ca să nu devină un om şi mai rău decât era. Ca şi cum ar fi fost treaba mea să-l salvez provocându-i un şoc moral.

Când avea crize de furie, mă bătea şi mă lovea cu picioarele, nu puteam face nimic. Nici împotriva muncii forţate, a ţinerii în captivitate, a foamei, a umilinţei pe care o suportam în timpul treburilor casnice nu aveam nici o putere. Aceste modalităţi de oprimare au reprezentat cadrul în care mă mişcam, erau parte integrantă a lumii mele. Pentru mine singura soluţie de a rezista era să-i iert faptele. L-am iertat pentru că m-a răpit şi l-am iertat de fiecare dată când m-a bătut şi m-a abuzat. Acest act de iertare mi-a dat puterea să trec peste ceea ce am trăit şi mi-a dat posibilitatea să pot trăi mai departe cu asta. Dacă nu aş fi ajuns instinctiv încă de la început la această atitudine, ori aş fi murit de furie sau de ură, ori m-aş fi autodistrus din pricina umilinţelor pe care le suportam zilnic. Aşa aş fi fost cu totul

terminată, toate acestea ar fi cântărit mai mult decât vechea mea identitate, decât trecutul şi numele meu. Prin iertare i-am îndepărtat faptele de mine. Ele nu m-au putut face să mă simt şi mai mică şi nu m-au putut distruge, căci i le-am iertat. Au fost doar răutăți pe care le-a comis şi care s-au întors asupra lui – nu şi asupra mea.

Şi am avut micile mele victorii: refuzul de a-l numi, „stăpân“, „maestru“ sau „domnul meu“. Refuzul de a îngenunchea dinaintea lui. Apelurile pe care le făceam la conştiința lui şi care uneori au căzut pe un teren fertil. Pentru mine toate acestea erau vitale. Ele mi-au dat iluzia că în acest timp eram un partener egal într-o relație ce decurgea în anumiți parametri – căci toate acestea mi-au dat un fel de contra-putere asupra lui. Şi asta mi-a arătat ceva foarte important: anume că eu încă existam ca persoană, şi nu ca obiect fără voinţă suspus degradării.

*

În paralel cu fanteziile sale de supunere, Přiklopil tânjea cu disperare după o lume perfectă. În numele ei trebuia ca eu să-i stau la dispoziție ca prizonier, ca obiect de mobilier şi ca personal. A încercat să mă folosească drept partenera pe care nu o găsise niciodată. Femeile „adevărate“ nu intrau în discuție. Misoginia lui era adâncă şi necruțătoare şi ieşea la suprafață prin mici observații pe care le făcea adeseori. Nu ştiu dacă înainte a avut vreun contact cu femeile, poate vreo iubită pe vremea când locuia la Viena. În timpul captivității mele „singura femeie din viața lui“ era mama – o relație de dependență față de o figură excesiv de idealizată. Soluția pentru această dominare, care-l făcea incapabil să acceadă la realitate, a găsit-o în lumea temniței mele printr-o inversare a situației, formându-mă pe mine ca să preiau rolul soției supuse, care se adaptează şi care-l priveşte cu admirație.

Imaginea lui despre o familie perfectă părea că aparține anilor ’50. Voia o soțioară harnică, care să-l aştepte acasă cu masa pusă, care să nu-l contrazică şi să facă perfect treburile casnice. Visa la „sărbători în familie“, la excursii, se bucura să luăm masa împreună şi sărbătorea ziua de nume, ziua de naştere, de parcă n-ar fi existat nici celulă şi nici captivitate. Era ca şi cum ar încerca prin mine să-şi împlinească viața pe care nu reuşea să o ducă în afara casei sale. Ca şi cum aş fi fost un baston pe care l-a luat de pe

marginea drumului ca să se sprijine în el atunci când viața i se împotmolea. Eu însămi îmi pierdusem dreptul de a avea o viață proprie.

— Eu sunt regele tău, spunea el, iar tu eşti sclava mea. Trebuie să te supui.

Sau îmi explica:

— În familia ta toți sunt proletari. N-ai nici un drept asupra vieții tale. Eşti aici ca să-mi slujeşti.

Avea nevoie de situația asta dementă ca, din reprezentările lui, să-şi înfăptuiască o mică lume perfectă. Dar, în cele din urmă, voia cu tot dinadinsul de la mine apreciere şi afecțiune. Ca şi cum obiectivul său, ascuns în spatele tuturor acestor orori, ar fi fost să poată obține prin forță de la un om iubirea absolută.

*

Când aveam 14 ani, am petrecut, pentru prima dată după patru ani, o noapte într-un pat aşezat pe pământ. Nu am avut un sentiment eliberare.

M-am întins în patul făptaşului înlemnită de frică. A încuiat uşa în urma lui şi a aşezat cheia pe dulap, care era atât de înalt, încât abia ajungea el dacă se ridica pe vârfurile picioarelor. Pentru mine era imposibil oricum să ajung până acolo. Apoi s-a întins şi el lângă mine şi mi-a legat încheietura mânii de a lui cu un colier de plastic.

După ce m-am eliberat, unul dintre primele titluri din presă cu privire la făptaş suna aşa: „Bestia sexuală“. Despre această parte a captivității mele nu voi scrie – este un ultim rest al vieții mele private pe care vreau să-l păstrez, după ce viața în captivitate mi-a fost tocată în bucățele în nenumăratele rapoarte, interogatorii şi fotografii. Dar un lucru vreau să spun: în goana lor după senzațional, jurnaliştii de tabloid au exagerat mult. Făptaşul a fost o bestie în multe feluri, chiar mai crud decât şi-ar putea cineva imagina, dar în privința asta nu era. Bineînțeles că m-a supus la mici agresiuni sexuale, acestea au devenit şi ele parte din tortura zilnică, asemenea palmelor, pumnilor, loviturilor în fluierele picioarelor. Dar în nopțile pe care trebuia să le petrec sus în casă, legată de el, nu era vorba despre sex. Omul care mă lovea, care mă închidea în pivniță, care mă lăsa flămândă voia acum doar să se cuibărească lângă mine. Dar sub control,

legaţi cu colierul de plastic, ca o oprire pe timp de noapte.

Aş fi putut să ţip, atât de dureroasă, de paradoxală era situaţia mea. Dar n-am scos nici un sunet. Stăteam lângă el pe o parte şi încercam să mă mişc cât mai puţin cu putinţă. Spatele îmi era, ca mai totdeauna, învineţit din pricina bătăilor, mă durea atât tare, încât nu puteam sta întinsă, iar colierul îmi intra în carne. Îi simţeam respiraţia în ceafă şi mă crispam.

Am rămas legată de făptaş până a doua zi dimineaţă. Când am avut nevoie la baie, a trebuit să-l trezesc şi m-a însoţit, cu încheietura mâinii legată de a lui, până la toaletă. Când era adormit lângă mine, iar eu stăteam trează, cu inima bătându-mi nebuneşte, m-am gândit dacă aş putea oare să rup legătura aceea – dar am renunţat curând la acest gând: dacă îmi răsuceam încheietura şi îmi încordam muşchii, plasticul nu-mi fi tăiat doar mie braţul, ci şi lui. Atunci, inevitabil, s-ar fi trezit şi ar fi observat imediat încercarea mea de evadare. Astăzi ştiu că şi poliţia foloseşte aceste coliere de plastic în cazul unor arestări. N-ar fi cedat oricum la puterea muşchilor unei fete de 14 ani, care mai era şi înfometată.

Aşa că am stat întinsă în acest pat, legată de răpitorul meu, pentru prima oară din multele nopţi care au urmat. În dimineaţa următoare, a trebuit să iau micul dejun cu făptaşul. Acest ritual, care îmi plăcea atât de mult în copilărie, acum îmi provoca greaţă din pricina ipocriziei cu care mă obliga să stau cu el la masa din bucătărie şi să beau lapte, adăugând două linguri de cereale, nici o înghiţitură mai mult. O lume perfectă, ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat.

În vara aceea am încercat pentru prima dată să-mi iau viaţa.

*

Nici un gând de evadare nu mi-a mai trecut prin minte în această perioadă a captivităţii. La 15 ani, construcţia închisorii mele psihice era desăvârşită. Uşa casei ar fi putut rămâne larg deschisă: nu aş fi putut face nici un pas dincolo. Fuga însemna moarte. Pentru mine, pentru el, pentru toţi cei care m-ar fi putut vedea.

Nu este uşor să explic ce impact au izolarea şi umilinţele asupra unei persoane. După nenumărate abuzuri e de ajuns doar zgomotul unei uşi trântite ca să intri în panică, să nu mai poţi respira, ca să nu mai vorbim

despre fugă. Inima îți bate tot mai repede, sângele îți zvâcneşte în urechi şi apoi, brusc, în creier o comandă răstoarnă totul, încât te simți paralizat. Devii incapabil să acționezi, nu mai poți gândi. Spaima de moarte este un sentiment de neşters, impregnat definitiv în creier, toate detaliile situației pe care le-ai simțit prima dată – mirosuri, sunete, voci – rămân ancorate puternic în subconştient. Când unul dintre ele iese la suprafață, ca o mână ridicată deasupra apei, frica se întoarce din nou. Fără ca vreo mână să te strângă de gât, te simți sufocat.

Aşa cum supraviețuitorii atacurilor cu bombe pot intra în panică de la focurile de artificii de Anul Nou, şi pe mine mă afectau o mie de detalii. Zgomotul pe care îl auzeam când erau deschise uşile grele ce duceau la celula mea. Clapele ventilatorului. Întunericul. Lumina orbitoare. Mirosul de sus, din casă. Curentul de aer pe care îl producea mâna lui înainte să mă lovească. Degetele lui încleştate în jurul gâtului meu, respirația lui în ceafa mea. Corpul se setase pe modul de supraviețuire şi reacționa paralizându-se singur. La un moment dat, trauma era atât de mare, încât nici lumea exterioară nu mai asigura vreo cale de salvare, ci devenea un spațiu amenințător, acaparat de spaimă.

E posibil ca infractorul să fi ştiut ce se întâmpla înlăuntrul meu. A simțit că nu voi fugi, când, în acea vară, m-a lăsat pentru prima dată, în timpul zilei, în grădină. Deja cu ceva timp înainte, îmi facilitase de câteva ori scurte băi de soare: la etajul inferior era o cameră cu ferestre până la podea, prin care nu se vedea nimic din afară, din nici o parte, dacă trăgea jaluzelele. Acolo aveam voie să stau întinsă pe un şezlong în bătaia razelor de soare. Pentru făptaş asta era probabil un fel de „măsură de întreținere“: ştia că o persoană nu poate supraviețui la nesfârşit fără lumina soarelui şi de aceea era atent să-mi ofere din când în când aşa ceva. Pentru mine asta a fost o revelație.

Senzația pe care razele calde o lăsau pe pielea mea palidă era de nedescris. Am închis ochii. Soarele desena cercuri roşii în spatele pleoapelor mele. Mă cufundam încet în reverie, mă imaginam într-o piscină în aer liber, auzeam voci fericite de copii şi simțeam cum mă răcoream când săream în apă cu pielea încinsă. Ce aş fi dat să pot merge la înot! Tot aşa cum înota făptaşul, care venea uneori în costumul său de baie în celula mea.

Nişte vecini, rude îndepărtate ale lui Přiklopil, aveau o piscină similară cu a lui – numai că a lor era plină cu apă şi putea fi folosită. Când ei nu erau acasă, el trecea pe acolo să vadă dacă totul este în ordine sau să ude florile şi atunci înota în piscină. Îl invidiam teribil pentru asta.

Într-o zi din această vară, m-a surprins anunțându-mă că am voie să merg cu el la înot. Vecinii nu erau acasă şi, cum cele două grădini erau legate printr-o potecă, puteam ajunge la piscină fără să fim văzuți pe stradă.

Iarba îmi gâdila picioarele goale, roua dimineții strălucea asemenea unor diamante mici printre firele verzi. L-am urmat pe poteca îngustă spre grădina vecinilor, m-am dezbrăcat şi am alunecat în apă.

A fost ca o renaştere. În timp ce mă scufundam, captivitatea, celula, oprimarea se îndepărtau pentru o clipă de mine. Stresul se dizolva în apa răcoroasă şi albastră. Ieşeam la suprafață şi pluteam pe suprafața apei. Micile valuri turcoaz scânteiau în lumina soarelui. Deasupra mea se întindea un cer infinit, albastru deschis. Întrasem cu totul sub apă, în jurul meu nu se auzeau decât clipoceli uşoare.

Când făptaşul mi-a poruncit nervos să ies din piscină, mi-a luat ceva timp ca să reacționez. Era ca şi cum m-aş întoarce dintr-un loc îndepărtat. L-am urmat pe Přiklopil în casă, trecând prin bucătărie, prin hol, de acolo în garaj, până jos în celulă. Apoi m-a închis din nou. Iarăşi, pentru mult timp, singura mea sursă de lumină a rămas doar becul controlat de cronometru. A rămas doar această singură ocazie – mult timp după aceea nu m-a mai lăsat la piscină. Dar şi această singură dată a fost de ajuns pentru a-mi reaminti că, dincolo de toată disperarea şi neputința, îmi doream să trăiesc. Amintirea acelui moment mi-a arătat că merită să rezist până când mă voi putea elibera de una singură.

*

Atunci i-am fost extrem de recunoscătoare făptaşului pentru aceste mici fapte bune, precum băile de soare sau vizita la piscina vecinilor. Chiar şi astăzi îi sunt. Pot recunoaşte – chiar dacă pare ciudat – că, pe lângă tot martiriul pe care l-am trăit în timpul captivității, au existat şi mici momente de umanitate. Chiar şi pentru făptaş a contat că nu a putut scăpa complet de influența copilului şi a fetei tinere cu care a petrecut atâtea ore. Pe atunci

mă agăţam de orice gest uman, oricât de mic ar fi fost, pentru că aveam nevoie să văd binele într-o lume în care oricum nu puteam schimba nimic. Cu un făptaş căruia a trebuit pur şi simplu să-i fac faţă, pentru că nu puteam fugi. Acele momente au existat, iar eu le-am preţuit. Momente în care el mă ajuta să pictez, să desenez, să confecţionez, m-a sprijinit şi m-a încurajat să iau mereu totul de la capăt dacă ceva nu-mi ieşea din prima. Momente în care parcurgea cu mine materia şcolară pe care o pierdusem şi îmi dădea să fac probleme de matematică pe care le verifica apoi, chiar dacă, corectându-mă, apuca cu o anumită bucurie pixul roşu, iar la compuneri se rezuma doar la greşelile de gramatică şi ortografie. Regulile trebuiau respectate. Dar el era acolo. Îşi lua din timpul pe care eu îl avem în exces.

Am reuşit să supravieţuiesc îndepărtându-mă în mod subconştient de oroare şi separându-mă de ea. Şi am învăţat, trecând prin aceste experienţe teribile pe care le-am trăit în timpul captivităţii, să fiu puternică. Da, poate chiar am acumulat o forţă de care, în libertate, n-aş fi fost vreodată capabilă.

Astăzi, la mulţi ani de când m-am eliberat, am devenit mai atentă cu astfel de afirmaţii. Cum ar fi că în mijlocul răului există măcar scurte momente de normalitate, că este posibilă chiar o înţelegere reciprocă. La asta m-am referit atunci când am spus că nici în realitate, nici în situaţiile extreme nu există doar alb şi negru, ci că nuanţele fine sunt cele care fac diferenţa. Pentru mine aceste nuanţe au fost cruciale. Poate că, simţind în timp util schimbările lui de dispoziţie, am reuşit să îndepărtez unele abuzuri. Poate că, apelând în mod repetat la conştiinţa făptaşului, am scăpat de ceva mai rău. Poate că, dacă l-am privit ca pe un om, care are o parte foarte întunecată, dar şi o latură ceva mai luminoasă, am putut să rămân eu însămi om. Căci doar astfel el nu m-a putut distruge.

Poate că de aceea mă opun cu atâta vehemenţă să fiu aşezată în sertarul sindromului Stockholm. Termenul acesta a fost inventat după un jaf la o bancă din Stockholm, în 1973. Timp de cinci zile infractorii i-au ţinut ostatici pe patru dintre angajaţi. Spre uimirea mass-media s-a observat că, atunci când au fost eliberaţi, prizonierii se temeau mai mult de poliţie decât de cei care îi ţinuseră captivi – şi că aveau înţelegere faţă de aceştia. Unele dintre victime au cerut iertare pentru infractori şi chiar i-au vizitat în închisoare. Opinia publică nu a avut nici o înţelegere pentru această

„simpatie“ faţă de infractori – şi a considerat drept patologic comportamentul victimelor. A avea înţelegere pentru infractor, asta înseamnă să fii bolnav, iată descoperirea. Iar boala proaspăt scoasă din cuptor va purta de atunci numele de „sindromul Stockholm“.

Azi urmăresc uneori reacţia copiilor mici aşteptându-şi cu nerăbdare părinţii, care, cu toate nu i-au văzut întreaga zi, nu au pentru ei altceva decât cuvinte neprietenoase, iar uneori chiar şi palme. Aceşti copii ar putea fi diagnosticaţi cu sindromul Stockholm. Ei îi iubesc pe oamenii cu care trăiesc şi de care depind, chiar şi atunci când aceştia îi tratează rău.

Şi eu eram copil când am fost luată ostatică. Făptaşul m-a smuls din lumea mea şi m-a împins în lumea lui. Persoana care m-a răpit, care mi-a luat familia şi identitatea a devenit familia mea. Nu am avut altă şansă decât să-l accept ca atare, să învăţ să mă bucur de momentele de afecţiune şi să îndepărtez de mine tot ce era negativ. Ca orice copil care creşte în mijlocul unei familii cu probleme.

Iniţial am fost şi eu însămi uimită că, în ipostaza de victimă, sunt capabilă de astfel de diferenţieri, dar societatea în care am aterizat după captivitate nu mi-a permis nici cea mai mică nuanţare şi nici măcar să reflectez la omul care a fost singura persoană din viaţa mea vreme de opt ani şi jumătate. Nu mi se îngăduie nici măcar să presupun în tăcere că ratez oportunitatea unei reparaţii, fără să trezesc neînţelegeri.

Între timp mi-am dat seamă că, într-o anumită măsură, am idealizat această societate. Trăim într-o lume în care femeile sunt bătute şi nu pot fugi de bărbaţii bătăuşi, deşi teoretic au uşa larg deschisă. Fiecare a patra femeie devine victimă a violenţei severe. Fiecare a doua este expusă în timpul vieţii la hărţuire sexuală. Aceste fărădelegi au loc la tot pasul, se pot întâmpla în spatele fiecărei uşi din această ţară, în fiecare zi şi abia dacă schiţează cineva mai mult decât o ridicare din umeri ori un regret de complezenţă.

Această societate are nevoie de infractori precum Wolfgang Přiklopil pentru a da un chip răului care sălăşluieşte în ea şi astfel să se delimiteze de el. Are nevoie de imaginile din temniţa mea de la subsol ca să nu fie nevoită să vadă numeroasele apartamente şi grădini în care violenţa îşi arată faţa conformist burgheză. Ea se foloseşte de cazurile spectaculoase ale unor

victime ca mine ca să scape de responsabilitatea faţă de victimele fără nume ale infracţiunilor cotidiene – pe care nu le ajută, chiar dacă ele strigă după ajutor.

Pe delicte precum cel comis împotriva mea se formează eşafodajul auster, în alb-negru, al categoriilor binelui şi răului, pe care societatea se bazează. Vinovatul trebuie să fie o fiară pentru ca noi să înşine să putem rămâne de partea cea bună. Iar fapta lui trebuie decorată cu fantezii sado-maso şi cu orgii sălbatice până când totul devine atât de extrem, încât nu mai are nimic în comun cu propria noastră viaţă.

Iar victima trebuie să fie la pământ, şi aşa trebuie să rămână, astfel încât manifestările răului să fie cât mai vizibile. O victimă care nu acceptă acest rol este întruchiparea contradicţiei în interiorul societăţii. Or o asemenea imagine nu este dorită. Oamenii ar trebui atunci să se privească pe ei înşişi.

De aceea unor oameni le stârnesc o agresivitate inconştientă. Poate din cauza faptului că tot ceea ce mi s-a întâmplat mie declanşează o pornire spre agresivitate. Poate pentru că sunt singura persoană cu care ei intră în contact după sinuciderea făptaşului. Şi cu atât mai puternic este impactul dacă vreau să îndrept atenţia societăţii către altceva – către faptul că răpitorul meu a fost şi el o fiinţă umană. Un om care a trăit în mijlocul lor, al celor care reacţionează în postări anonime pe internet, descărcându-şi ura direct asupra mea. Este ura de sine a unei societăţi care trebuie să se reîntoarcă către ea însăşi şi să se întrebe cum de permite ca aşa ceva să se întâmple. De ce pot să dispară aşa uşor oamenii, fără ca nimeni să observe? Mai bine de opt ani. Aceia cu care mă confrunt în interviuri şi la diverse evenimente procedează mai subtil: ei mă transformă – pe mine, singura persoană care a experimentat captivitatea – pentru a doua oară în victimă folosind doar o expresie. Ei spun numai atât: „sindromul Stockholm“.

Prăbuşire totală
Când durerea fizică alină suferinţele sufleteşti

Această recunoştinţă faţă de oamenii care la început nu-ţi dau de mâncare, pentru ca mai apoi să ţi-o ofere cu falsă generozitate, este probabil una dintre cele mai marcante experienţe în cazul răpirilor sau a luării de ostatici. Este atât de uşor să faci ca o persoană să fie dependentă de tine atunci când o laşi să flămânzească.

Scările erau înguste, abrupte şi alunecoase. Încercam să ţin în echilibru un vas de sticlă greu plin cu fructe, pe care le spălasem la etaj, iar acum îl duceam jos în celulă. Nu-mi puteam vedea picioarele şi mergeam încet pipăind treptele din faţa mea. Atunci mi s-a întâmplat: am alunecat şi am căzut. M-am lovit cu capul de trepte şi am auzit cum castronul s-a spart făcând un zgomot puternic. Apoi, pentru o clipă, mi-am pierdut cunoştinţa. Când mi-am revenit şi am ridicat capul, mi s-a făcut greaţă. Picături de sânge se scurgeau din capul meu chel pe trepte. Wolfgang Přiklopil era, ca întotdeauna, chiar în spatele meu. A alergat repede pe trepte în jos, m-a ridicat şi m-a dus în baie ca să mă spele de sânge. În acelaşi timp mă certa încontinuu: Cum pot fi atât de împiedicată?! Că nu-i fac decât probleme. Că sunt atât de proastă încât nici să merg nu sunt în stare. Apoi, cu stângăcie, mi-a pus un bandaj pentru a opri sângerarea şi m-a închis în celulă.

— Acum trebuie să vopsesc din nou scările, a continuat el, înainte să încuie uşa.

De fapt, a doua zi dimineaţă a venit înapoi cu o găleată de vopsea şi a vopsit treptele cenuşii de beton, pe care a desenat pete urâte, închise la culoare.

Îmi pulsa tot capul. Când îl ridicam, mă fulgera o durere groaznică, pătrunzătoare de vedeam negru în faţa ochilor. Am petrecut câteva zile în pat, abia mă puteam mişca. Cred că atunci am făcut o comoţie cerebrală. Iar în lungile nopţi când nu puteam dormi de durere, mi se făcea teamă că poate mi-am fracturat cutia craniană. Cu toate astea, nu a avut curajul să întrebe

de vreun doctor. Făptaşul nu voise nici înainte să audă nici o vorbă despre durerile mele şi mă pedepsise şi de data asta pentru că m-am rănit. În schimb, în săptămâna următoare, când m-a bătut, mi-a dat un pumn chiar în locul acela.

După acest accident, mi-am dat seama că făptaşul m-ar lăsa mai degrabă să mor decât să cheme vreun ajutor în caz de urgență. Până acum avusesem pur şi simplu noroc: nu aveam contacte externe şi nu aveam cum să mă molipsesc de vreo boală – Přiklopil era atât de obsedat să nu ia bacterii, că până şi în contact cu el eram ferită de boli. Mai mult decât câteva răceli uşoare, cu puțină febră, nu am avut în toți anii de captivitate. Dar la munca grea din casă mi s-ar fi putut întâmpla oricând un accident şi uneori mi s-a părut o minune faptul că, în urma abuzurilor lui, m-am ales doar cu hematoame, cu vânătăi şi julituri şi că nu mi-a rupt niciodată vreun os. Dar acum am certitudinea că orice boală gravă, orice accident care ar fi necesitat îngrijiri medicale ar fi însemnat pentru mine moarte sigură.

La asta se adaugă faptul că „viața noastră împreună“ nu decurgea chiar aşa cum şi-o închipuise el. Căderea pe scări şi comportamentul lui după aceea au devenit simptomatice pentru intrarea în faza unei lupte dure care s-a întins pe următorii doi ani de captivitate. O fază în care am oscilat între depresie şi gânduri de sinucidere, pe de o parte, şi convingerea că vreau să trăiesc şi că în curând totul se va termina cu bine, pe de alta. O fază în care el s-a luptat să pună în armonie abuzurile grave asupra mea din viața de zi cu zi cu visul unei coexistențe „normale“. Iar acest lucru îi ieşea tot rău şi îl chinuia.

Când am împlinit 16 ani, renovarea casei, căreia el i-a dedicat întreaga sa energie şi puterea mea de muncă, s-a terminat. Sarcina care îi structurase rutina zilnică vreme de luni şi ani dispărea fără ca nimic s-o înlocuiască. Copilul pe care îl răpise era acum o femeie tânără, adică chiar întruparea a ceea ce el ura mai tare. Nu acceptam să fiu marioneta lipsită de voință la care probabil că visase el ca să nu se simtă umilit. Eram rebelă şi, în acelaşi timp, mereu deprimată, încercând să scap ori de câte ori se putea. Uneori trebuia să mă forțeze ca să ies din celulă. Urlam ore întregi şi nu mai avea puterea să mă ridice. Ura rezistența şi lacrimile, iar pasivitatea mea îl scotea din minți. Nu avea nimic cu care să contracareze asta. În cele din urmă,

trebuie să-i fi fost clar atunci nu doar că nu poate lega viaţa mea de a lui, dar nici pe a lui de a mea nu o putea înlănţui. Şi că orice încercare de a rupe aceste lanţuri se va termina cu moartea unuia dintre noi.

Wolfgang Přiklopil devenea de la o săptămână la alta de necontrolat, iar paranoia lui se agrava. M-a urmărit bănuitor, întotdeauna pregătit pentru momentul în care aş putea să-l atac sau să fug. Seara cădea într-o stare de adevărată anxietate, mă ducea în patul lui, mă lega de el şi încerca să se calmeze simţind căldura corpului meu. Dar agitaţia lui interioară a continuat să crească, iar eu eram destinatarul fiecăreia dintre fluctuaţiile sale emoţionale. Pe de o parte, începea acum să vorbească despre o „viaţă împreună“. Mult mai des decât în anii anteriori mă informa despre deciziile sale şi îmi vorbea despre problemele lui. În dorinţa lui de a găsi o lume perfectă, părea că nici nu sesizează faptul că eram prizoniera lui şi că îmi controla fiecare mişcare. Dacă într-o zi i-aş aparţine cu totul doar lui – dacă ar putea fi sigur că nu voi fugi –, atunci am putea avea o viaţă mai bună împreună, îmi spunea mereu privindu-mă cu ochi strălucitori.

Despre cum ar trebui să arate această viaţă mai bună, el avea doar vagi reprezentări. Rolul său aici era clar definit: în oricare dintre versiuni se vedea pe sine ca stăpân al casei, iar pentru mine avea rezervate diferite roluri. Mai întâi preluam rolul gospodinei şi al sclavei bune atât la munca de renovare, cât şi la gătit sau curăţenie. Apoi eu eram însoţitoarea de care el se putea sprijini, ori un surogat de mamă, ori coşul de gunoi pentru stările sale sufleteşti, sau sacul de nisip pe care să-l lovească de-adevăratelea pentru a-şi descărca furia pricinuită de propria neputinţă. Ceea ce nu se schimba niciodată era ideea că trebuie să fiu complet la dispoziţia lui. O personalitate proprie, nevoi personale sau măcar câteva mici libertăţi nu apăreau în scenariul lui despre această „viaţă împreună“.

Am reacţionat contradictoriu la visurile lui. Pe de o parte mi-au părut profund deplasate – nimeni întreg la minte nu-şi poate închipui o viaţă normală cu persoana care l-a răpit, maltratat şi l-a ţinut închis ani de zile. Dar, în acelaşi timp, această lume îndepărtată, frumoasă pe care el mi-o descria a început să se ancoreze în subconştientul meu. Tânjeam îngrozitor după normalitate. Îmi doream să întâlnesc oameni, să plec de acasă, să merg la cumpărături, să înot. Să văd soarele ori de câte ori poftesc. Să stau de

vorbă cu cineva, indiferent unde. Această viaţă comună din imaginaţia făptaşului, în care mi-ar fi oferit o mică libertate de mişcare, în care aş fi putut să plec de acasă sub supravegherea lui, îmi părea, în unele dintre zile, mai mult decât ceea ce mi-ar fi fost sortit. Libertatea, adevărata libertate, abia dacă mai puteam să mi-o imaginez după toţi aceşti ani. Îmi era teamă să părăsesc acest cadru prestabilit. În interiorul lui învăţasem să cânt pe întreaga claviatură şi puteam reda fiecare tonalitate. Însă sunetul libertăţii îl uitasem.

Mă simţeam ca un soldat căruia i se spune că după război totul va fi bine. Nu-i nimic dacă între timp şi-a pierdut un picior, asta face parte din peisaj. Cu timpul, pentru mine a devenit un adevăr irefutabil faptul că trebuie mai întâi să sufăr pentru a putea începe apoi „o viaţă mai bună“. O viaţă mai bună în captivitate. *Ar trebui să fii foarte fericită că te-am găsit; afară, în orice caz, nu puteai trăi. Cine te-ar mai dori acum? Trebuie să-mi fii recunoscătore pentru că te-am luat la mine.* Războiul se ducea în mintea mea. Şi ea absorbea toate aceste afirmaţii ca un burete.

Dar, în majoritatea timpului, chiar şi această formă relaxată de captivitate pe care mi-o prezenta făptaşul rămânea încă departe. Iar el dădea vina tot pe mine. Într-o seară, stând la masa din bucătărie, a oftat:

— Dacă n-ai mai fi atât de încăpăţânată, am avea parte de ceva mult mai frumos. Dacă aş putea fi sigur că nu fugi, nu ar mai trebui să te închid şi să te leg.

Cu cât înaintam în vârstă, cu atât îmi pasa toată responsabilitatea pentru captivitate. Era doar vina mea că el trebuia să mă bată şi să mă închidă – dacă aş coopera mai bine, dacă aş fi supusă şi ascultătore, atunci aş putea să trăiesc cu el sus, în casă. Mă opuneam:

— Tu eşti cel care m-a închis! Tu mă ţii prizonieră!

Dar părea că şi-a pierdut de mult acest fel de privi realitatea. Şi, în parte, m-a tras şi pe mine după el.

În zilele lui bune, această imagine, imaginea lui, care ar fi trebuit să fie şi a mea, devenea tangibilă. În zilele rele însă era mai imprevizibil ca niciodată. Mă folosea mult mai des decât înainte ca pe un preş de şters pe picioare pentru momentele lui de proastă dispoziţie. Cel mai rău a fost în nopţile când nu putea dormi pentru că îl chinuia o sinuzită cronică. Dacă el

nu dormea, atunci nu trebuia să dorm nici eu. Când mă întindeam pe patul meu din celulă, se auzea ore întregi vocea lui mormăind în difuzor. Îmi povestea cu lux de amănunte ce făcuse în ziua aceea şi-mi cerea socoteală pentru fiecare pas, pentru fiecare cuvânt citit, pentru fiecare mişcare:

— Ai făcut ordine? Cum ți-ai împărțit mâncarea? Ce ai auzit la radio?

Trebuia, în miezul nopții, să răspund în cele mai mici detalii, iar, dacă nu aveam nimic de povestit, trebuia să inventez ceva ca să-l liniştesc. În alte nopți pur şi simplu mă chinuia:

— Supunere! Supunere! Supunere! striga monoton în interfon.

Vocea lui bubuia în camera minusculă şi o umplea până în ultimul colț: „Supunere! Supunere! Supunere!“ Nu puteam să scap de ea, nici dacă îmi ascundeam capul sub pernă. Vocea era mereu acolo. Şi mă scotea din minți. Nu puteam scăpa de acea voce. Ea îmi semnala, zi şi noapte, că mă aflu în puterea lui. Şi îmi semnala, zi şi noapte, că nu am voie să mă dau bătută. În momentele de claritate, nevoia de a supraviețui şi de a fugi într-o zi de acolo era incredibil de puternică. În viața de zi cu zi însă abia dacă aveam putere să duc aceste gânduri până la capăt.

*

Rețeta mamei sale era pe masa de bucătărie, o citisem de nenumărate ori, ca să nu fac vreo greşeală: „Separați ouăle. Cerneți faina şi amestecați-o cu praful de copt. Bateți albuşul de ou până se face spumă.“ Stătea în spatele meu şi mă urmărea nervos.

— Mama bate ouăle cu totul altfel! Mama face asta mult mai bine! Eşti prea nepricepută, fii atentă!

A căzut puțină făină pe suprafața de lucru. A început să răcnească şi mi-a reproşat că fac totul prea lent. Mama lui ar face o prăjitură… M-am străduit cât am putut, dar, indiferent ce făceam, nu era suficient pentru el.

— Dacă mama ta se pricepe mult mai bine, atunci de ce nu vine ea să-ți facă o prăjitură?

Replica asta pur şi simplu mi-a scăpat. Şi a fost prea mult.

A izbucnit asemenea unui copil îndărătnic, a trântit bolul cu aluat pe podea şi m-a împins în masa din bucătărie. Apoi m-a târât în subsol şi m-a închis. Era în timpul zilei, dar nu mi-a aprins lumina. Ştia cum să mă

chinuie.

M-am întins pe pat şi m-am legănat uşor într-o parte şi-n alta. Nu puteam să plâng şi nici să mă visez departe. Cu fiecare mişcare striga în mine durerea provocată de vânătăi şi julituri. Dar n-am zis nimic, ci am stat pur şi simplu acolo întinsă, în întunericul absolut, ca şi cum aş fi căzut din spațiu şi timp.

Făptaşul nu s-a mai întors. Ceasul ticăia încet şi mă asigura că timpul nu se oprise în loc. Probabil că am dormit între timp, nu mai pot să-mi amintesc. Totul s-a contopit, visele au devenit un delir în care mă vedeam alături de tineri de vârsta mea, alergând pe malul mării. În visul meu lumina era strălucitoare, iar apa de un albastru intens. Zburam cu un zmeu pe deasupra apei, vântul mi se juca prin păr, iar soarele îmi ardea brațele. Am avut sentimentul unei absolute descătuşări, eram intoxicată cu sentimentul vitalității. M-am imaginat pe o scenă, părinții mei fiind în public, cântând un lied cu o voce cristalină. Mama m-a aplaudat, a sărit pe scenă şi m-a îmbrățişat. Purtam o rochie frumoasă dintr-un material strălucitor, uşoară şi delicată. Mă simțeam frumoasă, puternică, întreagă.

Când m-am trezit, era tot întuneric. Ceasul ticăia monoton. Era singurul semn că timpul nu se oprise. Am rămas în întuneric – toată ziua următoare.

Făptaşul nu a venit nici seara şi nici a doua zi dimineață. Mi-era foame, stomacul îmi cârâia, încet-încet, am început să am crampe. Aveam nişte apă în celulă, nimic altceva. Dar apa nu m-a ajutat. Nu mă puteam gândi decât la mâncare. Aş fi făcut orice pentru o bucată de pâine.

În timpul zilei mi-am pierdut tot mai mult controlul asupra corpului, asupra gândurilor mele. Nu simțeam decât durerile de burtă, slăbiciunea şi certitudinea că de data asta am întins prea mult coarda şi că el mă va lăsa să mor mizerabil de foame. Mă imaginam la bordul *Titanicului* scufundându-se. Lumina se stingea, nava se înclina pe o parte lent, dar fără s-o poată mai opri ceva. Nu mai exista nici o scăpare, vedeam cum apa rece şi întunecată urcă tot mai sus. O simțeam la picioare, la spate, mă cuprindea până la brațe, îmi acoperea pieptul. Mai sus, tot mai sus… Acolo! o rază strălucitoare de lumină m-a orbit, am auzit ceva căzând pe podea cu un sunet înfundat. Apoi, o voce:

— Ai acolo ceva.

Apoi uşa s-a închis din nou. Era din nou întuneric beznă.

Ameţită, am ridicat capul. Eram leoarcă de transpiraţie şi nu ştiam unde sunt. Apa care mă trăgea în adâncuri dispăruse. Dar totul tremura. Şi eu tremuram. Sub mine nu era nimic, nimicul negru, în care mâna mea cădea mereu în gol. Nu ştiu cât am fost prizonieră acestei reprezentări, până am realizat că zăceam în patul meu etajat din celulă. Mi s-a părut o eternitate până am avut din nou puterea să pipăi după scară şi să cobor cu spatele, treaptă cu treaptă. Când am ajuns pe podea, m-am târât în patru labe înainte. Mâna mea s-a lovit de o pungă mică de plastic. Am rupt-o cu lăcomie, cu degete tremurând, atât de stângaci, încât conţinutul a căzut şi s-a rostogolit pe podea. Panicată am pipăit în jur până am simţit ceva lung, rece între degetele mele. Un morcov? L-am şters puţin cu mâna şi am muşcat în el. Îmi aruncase o pungă cu morcovi în celulă. M-am târât în genunchi pe podeaua rece ca gheaţa până când i-am strâns pe toţi. I-am dus unul câte unul sus în patul meu. Urcând, scara îmi părea de fiecare dată un munte enorm – dar asta mi-a pus sângele în mişcare. În cele din urmă am devorat toţi morcovii, unul după altul. Burta mi-a bolborosit tare şi s-a contractat. Durerile erau oribile.

Abia după două zile, făptaşul m-a luat din nou sus. Încă de pe scările care urcau în garaj a trebuit să închid ochii, atât de tare mă orbea lumina. Inspiram adânc, având certitudinea că am supravieţuit din nou.

*

— O să fii cuminte de acum încolo? m-a întrebat când am ajuns în casă. Trebuie să-ţi îmbunătăţeşti comportamentul, altfel va trebui te închid din nou.

Eram mult prea slăbită ca să-l contrazic. În ziua următoare am văzut că pielea de pe interiorul coapselor şi de pe burtă se îngălbenise. Beta carotenul din morcovi se depusese în ultimele straturi minuscule de grăsime de sub pielea mea albă, transparentă. Cântăream doar 38 de kilograme, aveam 16 ani şi 1,57 metri înălţime.

Cântărirea zilnică îmi intrase în reflex şi urmăream indicatorul cântarului mişcându-se zi de zi tot mai jos. Făptaşul îşi pierduse orice măsură şi mă acuza mereu că aş fi prea grasă. Iar eu îl credeam. Astăzi ştiu că indicele

masei mele corporale la acea vreme era 14.8. Organizația Mondială a Sănătății arată că un indice de masă de 15 reprezintă pragul pentru amenințarea cu moartea prin inaniție. Pe atunci eram sub limita aceasta.

Foamea este o experiență-limită absolută. La început te simți încă bine: când nutriția este întreruptă, corpul se activează el însuşi. Adrenalina se descarcă în sistem. Brusc te simți mai bine, plin de energie. Este probabil un mecanism prin care corpul vrea să-ți semnalizeze: mai am rezerve, apucă-te să cauți surse de hrană. Încuiată în subteran, nu găseam nimic de mâncare, iar adrenalina se descărca în gol. Apoi încep bolboroselile în stomac şi fanteziile legate de mâncare. Gândurile nu se mai învârtesc decât în jurul următoarei îmbucături. Mai apoi pierzi contactul cu realitatea şi aluneci în delir. Nu visezi, ci schimbi pur şi simplu lumea. Poți vedea bufete pline de mâncare, farfurii mari cu spaghete, torturi şi prăjituri, totul la îndemână. O fata morgana, un miraj. Crampele îți zguduie tot corpul, le simți ca şi cum stomacul s-ar autodevora. Durerile pe care le poate provoca foamea sunt insuportabile. Nu ştii cum e asta, dacă înțelegi prin foame doar câteva bolboroseli uşoare în stomac. Mi-aş dori să nu fi cunoscut niciodată astfel de crampe. În cele din urmă apare slăbiciunea. Abia dacă mai poți ridica brațul, circulația sângelui încetineşte, iar, când te ridici, vezi negru în fața ochilor şi te prăbuşeşti.

Corpul meu prezenta urme clare de carențe de alimentare şi lipsă de lumină. Eram doar piele şi os, iar pe pielea albă de pe gambele mele se conturau pete negre şi albastre. Nu ştiu dacă erau de la foame sau de la lipsa îndelungată a luminii – dar arătau îngrijorător, ca petele de pe un cadavru.

După ce mă lăsa mai mult timp să flămânzesc, făptaşul mă hrănea apoi încet până când mă revigoram suficient, încât să pot munci. Asta dura ceva pentru că, după o lungă perioadă de înfometare, nu puteam înghiți decât câteva linguri de mâncare. Deja mirosul de mâncare mă îngrețoşa, deşi zile întregi nu mă gândisem decât la asta. Când, în viziunea lui, deveneam din nou „destul de puternică“, începea iarăşi să-mi restricționeze hrana. Přiklopil se folosea de înfometare cu un scop precis:

— Eşti prea rebelă, ai prea multă energie, spunea el uneori, înainte de a-mi lua ultima îmbucătură din minuscula mea porție.

În acelaşi timp, îşi accentua propria tulburare alimentară, pe care o

transfera asupra mea. Încercările lui compulsive de a mânca sănătos luau forme absurde.

— De acum vom bea câte un pahar de vin în fiecare zi pentru prevenirea atacului de cord, m-a anunțat el într-o zi.

De atunci a trebuit să beau vin roşu o dată pe zi. Însă nu puteam mai mult decât câteva înghițituri, căci gustul vinului mă îngreţoşa, mă sufoca asemenea unui medicament amar. Nici lui nu-i plăcea vinul, dar se forța să bea un păhărel la masă. La el asta nu avea legătură niciodată cu plăcerea, ci doar pentru a stabili astfel o nouă regulă căreia el, prin urmare, şi eu trebuia să ne conformăm strict.

Mai apoi, s-a declarat inamicul carbohidraților:

— De acum vom ține o dietă ketogenă.

Zaharul, pâinea, chiar şi fructele erau acum interzise, iar eu primeam doar produse care conțineau grăsimi şi proteine. Cu toate că porțiile erau minuscule, corpul meu slăbit tolera din ce în ce mai rău acest tratament. Mai ales după ce stăteam zile întregi închisă în celulă, fără mâncare, când urcam din nou în casă primeam carne grasă şi câte un ou. Când mâncam împreună cu făptaşul, îmi înghițeam porția cât de repede puteam. Dacă terminam înaintea lui, puteam spera să-mi mai dea câteva îmbucături, pentru că nu-i plăcea să-l privesc în timp ce mânca.

Cel mai rău pentru mine era atunci când trebuia să gătesc fiind absolut moartă de foame. Într-o zi mi-a dat o rețetă de la mama lui şi mi-a pus pe masă un pachet cu fileuri de cod. Am curățat cartofii, am dat codul prin făină, am separat ouăle şi am înmuiat bucățile de peşte în gălbenuşul de ou. Apoi am încălzit puțin ulei într-o tigaie, am presărat pesmet peste peşte şi l-am pus la prăjit. Ca întotdeauna, stătea în bucătărie şi comentata la tot ce făceam:

— Mama face asta de zece ori mai repede. Nu vezi că uleiul e prea încins, vacă proastă ce eşti! Nu mai coji cartofii aşa gros, asta e risipă!

Mirosul de peşte prăjit, răspândit în toată bucătăria, aproape că mă făcea să înnebunesc. Am scos bucățile din tigaie şi le-am lăsat pe un prosop de hârtie să se scurgă. Pofteam atât de tare, încât îmi lăsa gura apă: era acolo destul peşte cât pentru un adevărat festin. Oare n-aş putea mânca şi eu două bucățele? Cu câțiva cartofi alături?

Nu mai ştiu ce anume am făcut greşit în acel moment. Ştiu doar că Přiklopil a sărit brusc în sus, mi-a smuls din mâini platoul pe care tocmai voiam să-l pun pe masa de bucătărie şi mi-a zis cu răutate:

— Azi nu mai primeşti nimic!

În acel moment mi-am pierdut cumpătul. Eram atât de flămândă, încât aş fi putut ucide pentru o bucată de peşte. Am înhăţat o bucată de pe platou şi am încercat s-o bag repede în gură. Dar el a fost mai rapid decât mine şi mi-a smuls peştele din mână. Am încercat apoi să apuc o a doua bucată, dar el m-a prins de încheietura mâinii şi mi-a strâns-o până când a trebuit să-i dau drumul. M-am trântit pe jos, ca să strâng resturile care căzuseră în timpul încleştării noastre. Am reuşit să bag în gură o bucăţică minusculă. Dar imediat m-a apucat de gât, m-a tras în sus, m-a târât la chiuvetă şi mi-a împins capul în ea. Cu cealaltă mână mi-a descleştat dinţii şi m-a sugrumat până când am scos afară bucăţica interzisă.

— Asta va fi o lecţie pentru tine.

Apoi a luat încet platoul de pe masă şi l-a dus în anticameră. Am rămas în faţa aragazului tremurând, umilită şi neputincioasă.

Cu astfel de metode, făptaşul îmi slăbea orice rezistenţă – fiind prinsă într-o relaţie în care se amestecau dependenţa şi recunoştinţa. Nu muşti mâna care te hrăneşte. Pentru mine nu exista decât o singură mână care mă putea salva să nu mor de foame. Era mâna aceluiaşi om care mă împingea sistematic într-acolo. Aşa că raţiile alimentare mici îmi păreau uneori nişte cadouri generoase. Îmi amintesc şi acum atât de bine de salata cu cârnaţi pe care mama lui o pregătea din când în când în weekend şi care chiar şi astăzi îmi pare o delicatesă. Ori de câte ori aveam voie, după două sau trei zile de stat în celulă, să urc în casă, îmi dădea un mic bol cu salată. În mare parte, în sosul marinat mai pluteau doar ceapa şi câteva bucăţele de roşii – cârnaţii şi ouăle tari le pescuise el mai înainte. Dar aceste rămăşiţe mi se păreau ca o masă de sărbătoare. Dacă îmi mai dădea câteva resturi din farfuria lui sau chiar o bucăţică de prăjitură eram mulţumită. Este atât de uşor să faci ca o persoană să fie dependentă de tine atunci când o laşi să flămânzească.

*

La 1 martie 2004 a început procesul împotriva ucigaşului în serie Marc

Dutroux. Cazul lui era încă viu în amintirile mele din copilărie. Aveam opt ani, când, în august 1996, poliția i-a luat cu asalt casa şi a eliberat două fete – Sabine Dardenne, de 12 ani, şi Laetitia Delhez, de 14 ani. Alte patru fete au fost găsite moarte.

Luni de zile, am urmărit la radio şi la televizor noutățile despre proces. Am aflat despre martiriul lui Sabine Dardenne şi am suferit alături de ea în timp ce era în sala de judecată confruntându-se cu făptaşul. Şi ea era pe drumul spre şcoală când a fost urcată cu forța într-o furgonetă şi răpită. Celula din pivniță unde a fost închisă era ceva mai mică decât a mea şi, totodată, povestea ei din timpul captivității era alta. Ea chiar trăise coşmarul cu care mă amenințase făptaşul. Chiar dacă au existat diferențe de nivel, infracțiunea, care s-a produs cu doi ani înainte ca eu să fiu răpită, ar fi putut să fie un model pentru planul bolnav al lui Wolfgang Přiklopil. Cu toate acestea, nu există dovezi în acest sens.

Procesul m-a tulburat, chiar dacă nu mă identificam cu Sabine Dardenne. Ea fusese eliberată după optzeci de zile de captivitate. Era încă furioasă şi ştia că are dreptate. Ea a îl numea pe făptaş „monstrul“ şi „ticălosul“ şi îi impunea să-şi ceară scuze, lucru pe care nu îl făcuse înainte de proces. Captivitatea lui Sabine Dardenne fusese destul de scurtă, încât să nu se piardă pe sine însăşi. Eu, în schimb, eram deja captivă de 2200 de zile şi nopți lungi, iar percepția mea asupra realității se schimbase de mult. Din punct de vedere rațional ştiam că sunt victima unei fărădelegi. Dar emoțional, din cauza unui contact îndelungat cu făptaşul, de care aveam nevoie pentru a supraviețui, am interiorizat fanteziile lui de psihopat. Ele erau acum realitatea mea.

Am învățat două lucruri din acest proces: în primul rând, faptul că victimele actelor de violență nu sunt crezute întotdeauna. Întreaga societate din Belgia părea convinsă că în spatele lui Marc Dutroux se ascunde o mare rețea – o rețea care are relații în cele mai înalte cercuri. Am auzit la radio la câte abuzuri a fost supusă Sabine Dardenne, deoarece ea nu dădea apă la moară acestor teorii, ci insista mereu că nu văzuse pe nimeni altcineva în afară de Dutroux. Şi în al doilea rând, am învățat că empatia şi compasiunea față de victime nu țin la nesfârşit. În schimb ele se preschimbă repede în agresiune şi respingere.

Cam în aceeaşi perioadă am auzit pentru prima dată şi numele meu la radio. Am dat pe canalul cultural Ö1, unde era o emisiune dedicată cărţilor de nonficţiune, când brusc am sărit în sus auzind: „Natascha Kampusch“. Timp de şase ani nu mai auzisem pe nimeni care să pronunţe acest nume. Singurul om care l-ar fi putut rosti mi-l interzisese. Prezentatorul de la radio l-a menţionat în legătură cu o nouă carte semnată de Kurt Totzer şi Günther Kallinger. Titlul suna astfel: *Dispărut fără urmă – cele mai spectaculoase cazuri de dispariţii ale Interpolului*. Autorii au vorbit despre cercetările lor – şi despre mine. Un caz misterios, unde nu există nici o urmă clară şi nici un cadavru. Stăteam lângă radio şi voiam doar să strig: Sunt aici! Trăiesc! Dar nimeni nu mă putea auzi.

*

După această emisiune situaţia mea mi s-a părut mai lipsită de speranţă ca oricând. Stăteam în patul meu şi deodată am văzut totul foarte clar dinaintea ochilor. Nu puteam să-mi petrec toată viaţa aşa, ştiam asta. Şi mai ştiam şi că nu voi mai fi eliberată, iar să fug mi se părea complet imposibil. Nu exista decât o singură ieşire.

Nu eram în acea zi la prima tentativă de sinucidere. Să dispar pur şi simplu într-un nimic îndepărtat în care nu există nici durere şi nici sentimente, acest lucru îl consideram drept un act de autoîmputernicire. Oricum aveam prea puţin control asupra vieţii mele, asupra corpului meu, asupra acţiunilor mele. Să-mi iau singură viaţa mi se părea a fi ultimul meu atu.

Când aveam 14 ani, am încercat de mai multe ori, fără succes, să mă spânzur folosind diverse articole de îmbrăcăminte. La 15 ani am vrut să-mi tai venele. Mi-am zgâriat pielea cu un ac mare de cusut şi m-am înţepat atât de tare, până nu am mai putut răbda. Braţul îmi ardea într-un fel aproape insuportabil, dar, în acelaşi timp, asta îmi alina durerea lăuntrică ce nu-mi dădea pace. Uneori este mai uşor când durerea fizică depăşeşte pentru câteva momente chinurile sufleteşti.

De data aceasta, am vrut să aleg o altă metodă. Era una dintre acele seri în care făptaşul mă închisese devreme în celulă şi ştiam că nu va mai veni până a doua zi. Mi-am făcut ordine în cameră, am împachetat cu grijă

puţinele tricouri pe care le aveam şi am aruncat o ultimă privire spre rochia de flanelă în care fusesem îmbrăcată când m-a răpit şi care atârna acum într-un cârlig sub pat. Mi-am luat la revedere în gând de la mama. „Iartă-mă că plec. Şi că plec din nou fără să spun vreun cuvânt“, am şoptit. Ce-ar putea să se mai întâmple?

Apoi am mers încet spre plita de gătit şi am pornit-o. Când a început să se încingă, am pus deasupra rolele rămase de la hârtia igienică şi tot felul de alte hârtii. A durat ceva timp până când hârtia a început să fumege – dar a funcţionat. Am urcat pe scară în patul meu etajat şi m-am întins. Celula avea să se umple de fum, iar eu mă voi îndepărta foarte uşor, precum îmi propusesem, de o viaţă care de mult timp nu mai era a mea.

Nu ştiu câtă vreme am stat întinsă pe pat aşteptând moartea. Mi s-a părut a fi precum veşnicia pentru care tocmai mă pregătisem. Dar probabil că a durat relativ puţin. Când fumul înecăcios mi-a ajuns în plămâni, mai întâi am respirat foarte adânc. Dar apoi voinţa de a supravieţui, pe care o credeam pierdută, a pulsat din nou în mine cu întreaga ei putere. Fiecare fibră a corpului meu era pregătită să-şi ia zborul. Am început să tuşesc şi, ţinându-mi perna în dreptul gurii, am coborât în goană pe scară. Am dat drumul la robinet, am ţinut sub jetul de apă câteva cârpe şi le-am aruncat peste rolele de carton de pe plită. Apa sfârâia, iar fumul înecăcios devenea tot mai gros. Cu ochii plini de lacrimi şi tuşind, fluturam prosopul prin cameră ca să îndepărtez fumul. Mă gândeam cu groază cum aş putea să-i ascund făptaşului încercarea mea de a mă sufoca cu fum. Sinuciderea, neascultarea ultimă, era cea mai dură ofensă cu putinţă.

Dar a doua zi dimineaţa mirosea peste tot ca într-o afumătoare. Când Přiklopil a intrat în celulă, a inspirat nervos. M-a smuls din pat şi, zgâlţâindu-mă, a urlat la mine. Cum de îndrăznesc să încerc să scap din mâna lui?! Cum de îndrăznesc să-i trădez încrederea în felul acesta? Pe chipul lui se putea citi un amestec de mânie fără limite şi teamă. Teama că aş fi putut distruge totul.

Frică de viață
Închisoarea lăuntrică este desăvârşită

Pumni şi şuturi, strangulări, zgârieturi, julituri la încheietura mâinii, lovituri repetate în acelaşi loc, deja rănit, împinsă în cadrul uşii. Bătută cu ciocanul şi cu pumnii în stomac (un ciocan greu). Am vânătăi peste tot: pe şoldul drept, pe brațul drept (de 5 ori câte 1 cm) şi pe antebraț (aproximativ 3,5 cm în diametru), pe coapsa stângă şi pe cea dreaptă în exterior (la stânga aproximativ 9-10 cm lungime, de la negru închis până la violet, lățime de aproximativ 4 cm), la fel şi pe ambii umeri. Julituri şi zgârieturi pe coapse, pe pulpa stângă.
I want once more in my life some happiness / And survive in the ecstasy of living / I want once more see a smile and a laughing for a while / I want once more the taste of someone's love[15]

15. Îmi doresc încă o dată puțină fericire în viața mea / Şi să supraviețuiesc în extazul de a trăi / Vreau să văd din nou un zâmbet şi să râd pentru o clipă / Vreau să simt încă o dată gustul dragostei cuiva.

Extras din jurnal, ianuarie 2006

Aveam 17 ani când făptaşul mi-a adus în celulă o videocasetă cu filmul *Pleasantville*. Era vorba despre doi frați care trăiesc în anii '90, în SUA. La şcoală, profesorii le vorbesc despre perspectivele sumbre privind locurile de muncă, despre SIDA şi despre amenințarea cu sfârşitul lumii din cauza schimbărilor climatice. Acasă, părinții divorțați se ceartă la telefon care dintre ei ar trebui să preia copiii în weekend, iar cu prietenii apar mereu doar probleme. Băiatul evadează în lumea unui serial de televiziune din anii '50: *Bine ați venit la Pleasantville!*. Acolo totul este doar moralitate şi decență. Saluturi cordiale: „Scumpa mea, sunt acasă!" Hrană potrivită: „Mai vreți biscuiți?" „Bine ați venit în lumea perfectă din Pleasantville. Doar la TV-Time!" În Pleasantville mama serveşte întotdeauna masa chiar atunci când tatăl se întoarce acasă de la serviciu. Copiii sunt frumos îmbrăcați şi nimeresc mereu coşul de baschet. Lumea este formată doar din două străzi, iar pompierii au o singură sarcină: să dea jos pisicile din copaci

– pentru că în Pleasantville nu există incendii.

După o ceartă pentru telecomandă, cei doi fraţi aterizează dintr-odată în Pleasantville. Sunt prinşi în acest loc ciudat, unde nu există culori şi în care locuitorii trăiesc după reguli pe care ei nu le pot înţelege. Dacă se adaptează, integrându-se în această societate, poate fi foarte frumos în Pleasantville. Dar cum se opun acestor reguli, locuitorii cei prietenoşi se transformă într-o gloată furioasă.

Filmul mi s-a părut ca o parabolă a vieţii pe care o duceam eu. Pentru infractor, lumea din afară era sinonimă cu Sodoma şi Gomora, peste tot pândeau pericolele, murdăria şi viciul. O lume care pentru el era întruchiparea a ceea ce nu reuşise şi de care el voia să se ţină departe – şi să mă ţină şi pe mine. Lumea noastră din spatele zidurilor galbene, asta trebuie să fi fost Pleasantville: „Mai vrei câţiva biscuiţi?“, „Mulţumesc, scumpo!“. O iluzie pe care o invoca mereu în discursurile lui, spunând că am putea foarte bine s-o trăim. În această casă lustruită pe dinafară, care strălucea prea tare, cu mobile al căror convenţionalism aproape că te sufoca. Dar el lucra mai departe la această aparenţă, se investea cu totul în ea, în noua noastră viaţă, pe care în următoarea clipă o lovea cu pumnii. Într-o scenă din *Pleasantville* se spune: „Doar ceea ce cunosc este realitatea mea.“ Când răsfoiesc azi prin jurnalul meu, mă îngrozesc uneori cât de bine mă potriveam cu acest scenariu al lui Přiklopil, cu toate contradicţiile sale:

Dragă jurnalule,

A venit timpul acum să-ţi încredinţez pe de-a-ntregul şi fără nici o reţinere inima mea, cu fiecare durere pe care a trebuit s-o cunoască. Să începem cu luna octombrie. Nu-mi amintesc exact cum a fost totul, dar lucrurile care s-au întâmplat nu au fost prea frumoase. El a plantat arbuştii de tuia Brabant. Arătau foarte bine. Dar, la un moment dat, el nu s-a mai simţit bine şi când nu se simte bine îmi face viaţa un iad. Ori de câte ori are dureri de cap şi ia o pastilă, are o reacţie alergică şi asta la el înseamnă o rinită puternică. Dar are de la doctor picături pe care să le înghită. Oricum, a fost foarte greu. Au apărut mereu scene neplăcute. Apoi, la sfârşitul lui octombrie, a sosit noul mobilier de dormitor, care avea un nume sonor, Esmeralda. Păturile, plăpumile şi saltelele au venit puţin mai devreme. Desigur, toate antialergice şi rezistente la temperaturi înalte de

spălare. Când a sosit patul a trebuit să demonteze vechiul dulap. A fost nevoie de aproximativ trei zile pentru a-l termina. A trebuit să dezasamblăm piesele, să cărăm uşile grele cu oglinzi în atelier, iar pereţii laterali şi scândurile le-am dus jos. Apoi am mers la garaj şi am despachetat toate cutiile şi o parte din pat. Mobilierul constă în două noptiere cu câte două setare prevăzute cu mânere din aramă, două comode, una îngustă şi înaltă cu… (tăiat)

Mânere din aramă, lustruite de gospodina perfectă, care, după reţetele mamei lui şi mai perfecte, aduce mâncarea la masă. Dacă făceam totul bine şi îmi disimulam coregrafia în culise, iluzia funcţiona pentru o clipă. Dar, fiecare abatere de la acest scenariu, pe care nimeni nu mi-l dăduse dinainte să-l citesc, era pedepsită draconic. Imprevizibilitatea lui a devenit cel mai mare duşman al meu. Chiar dacă eram convinsă că m-am descurcat bine, chiar dacă credeam că ştiu de ce recuzită va fi nevoie la un moment dat, nu eram sigură în ceea ce-l privea pe el. Doar o privire care zăbovea mai mult asupra lui, o farfurie aşezată greşit pe masă, pe care cu o zi în urmă o aşezasem la fel şi fusese corect, îl scoteau din minţi.

Puţin mai târziu, în însemnările mele apare următorul pasaj:

Lovituri brutale cu pumnul în cap, în umărul drept, în burtă, în spate şi peste faţă, în ureche şi în ochi. Crize de furie necontrolate, imprevizibile, neaşteptate. Ţipete şi insulte. Mă împinge pe scări. Mă sugrumă, aşezându-se peste mine, ţinându-mă de gură şi de nas până la sufocare. Se aşază peste încheieturile de la braţele mele, se pune cu genunchii peste oasele de la mâini şi îmi zdrobeşte braţele cu pumnii. Pe antebraţe am vânătăi în forma degetelor, o julitură şi o zgârietură pe antebraţul stâng. Se aşază pe capul meu sau mă loveşte stând în genunchi pe spatele meu, îmi izbeşte cu toată puterea capul de podea. Asta de mai multe ori şi cu toată forţa, aşa că am simţit dureri de cap şi greaţă. Apoi lovituri necontrolate cu pumnul, aruncă cu obiecte, mă loveşte brutal de noptieră. […]

Noptiera cu mânerele de aramă.

Apoi, din nou îmi permitea lucruri care îmi dădeau iluzia că îmi merge bine. Mi-a permis, de exemplu, să-mi las părul să crească din nou. Dar şi

asta era doar o parte din punerea în scenă. Fiindcă a trebuit să mă vopsesc blond pentru a mă potrivi cu imaginea sa ideală despre femeie: ascultătoare, muncitoare, blondă.

Stăteam tot mai mult timp sus, în casă, petrecând ore în şir ca să şterg praful, să fac ordine şi să gătesc. Tot ca înainte, nu mă lăsa nici o secundă singură. Dorința lui de a mă controla complet mergea atât de departe, încât a scos din balamale chiar şi uşa de la toaletă: nici măcar pentru două minute nu puteam să scap de privirea lui. Prezența lui permanentă mă ducea la disperare.

Dar şi el însuşi era prizonierul propriului scenariu. Dacă mă închidea în temniță, trebuia să aibă grijă de mine. Când mă aducea în casă, era ocupat în fiecare minut să mă controleze. Mijloacele erau mereu aceleaşi. Dar presiunea asupra lui devenea tot mai puternică. Dar dacă nici măcar o sută de lovituri nu mai erau suficiente ca să mă țină la pământ? Atunci şi Pleasantville-ul lui va eşua. Şi nu ar mai exista nici o cale de întoarcere.

*

Přiklopil era conştient de acest risc. De aceea făcea totul ca să nu mă scape din ochi, mă amenința să nu îndrăznesc să părăsesc lumea lui. Îmi amintesc o scenă când m-a umilit atât de tare, încât m-am repezit în fugă înapoi în casă.

Într-o după-amiază lucram la etaj şi l-am întrebat dacă pot deschide o fereastră – voiam doar un pic mai mult aer, adia un ciripit al păsărilor de afară. Făptaşul m-a repezit:

— Vrei asta ca să urli şi să fugi!

L-am implorat să mă creadă că nu aş fugi:

— Nu plec, îți promit. Nu voi fugi niciodată.

M-a privit cu neîncredere, apoi m-a apucat de braț şi m-a târât spre uşa din față. Era o zi luminoasă, strada era pustie, cu toate acestea manevra lui era periculoasă. A deschis uşa şi m-a împins afară ținându-mă însă strâns de braț.

— Fugi acum! Hai, du-te! Să vedem cât de departe o să ajungi la felul cum arăți!

Eram împietrită de şoc şi de ruşine. Nu aveam mai nimic pe mine şi am

încercat cu disperare să-mi acopăr corpul cu mâna rămasă liberă. Ruşinea că un străin ar putea să-mi vadă trupul slăbit, plin de vânătăi şi părul scurt şi zbârlit de pe cap era mai mare decât slaba speranţă că cineva ar fi privit această scenă şi s-ar fi putut mira.

A făcut asta de câteva ori – m-a împins dezbrăcată până la uşă şi mi-a poruncit:

— Fugi! Să vedem cât de departe ajungi!

De fiecare dată, lumea de afară devenea mai ameninţătoare. Am intrat într-un conflict major între dorinţa mea de a cunoaşte această lume exterioară şi frica de a face vreun pas înainte. Am cerşit luni întregi să mă lase să ies puţin afară şi de fiecare dată auzeam acelaşi lucru:

— Ce tot vrei? Nu îţi lipseşte nimic, afară e la fel ca aici, înăuntru. În plus, o să urli dacă ieşi şi atunci trebuie să te omor.

La rândul său, se zbătea între paranoia lui bolnăvicioasă, teama de a-i fi descoperită fapta şi reprezentările despre o viaţă normală, în care, inevitabil, trebuia să ieşim în lumea exterioară. Totul era ca într-un cerc vicios şi cu cât se simţea mai încolţit de propriile gânduri, cu atât devenea mai agresiv cu mine. Ca şi mai înainte, se baza pe un amestec de violenţă fizică şi psihică. A călcat în picioare fără milă ultimele rămăşiţe ale încrederii mele în mine, îmi repeta mereu şi mereu aceleaşi lucruri.

— Nu valorezi nimic, trebuie să-mi fii recunoscătoare că te-am acceptat lângă mine. Altminteri nimeni nu te-ar fi vrut.

Îmi spunea că părinţii mei ar fi în închisoare şi că nu mai era nimeni în vechiul nostru apartament.

— Unde te vei duce dacă fugi? Nimeni nu te vrea acolo afară. Te-ai întoarce plină de regrete înapoi la mine.

Şi îmi reamintea cu insistenţă că ar omorî pe oricine s-ar întâmpla să asiste la o tentativă de evadare a mea. Primele victime, îmi explica el, ar fi probabil vecinii. Şi cu siguranţă că nu vreau să-mi asum o astfel de responsabilitate, sau vreau?

Se referea la rudele sale din casa de alături. De când înotam uneori în piscina lor, mă simţeam într-un mod ciudat ataşată de ei. Ca şi cum ar fi fost cei care au făcut cu putinţă acele evadări ale mele din viaţa de zi cu zi. Nu i-am văzut niciodată, dar seara, când eram sus în casă, îi auzeam câteodată

chemându-şi pisicile. Vocile lor îngrijorate sunau prietenos. Ca ale unor persoane care au grijă de cei ce depind de ei. Přiklopil a încercat să reducă la minimum contactul cu aceştia. Îi aduceau uneori câte o prăjitură sau câte un suvenir din călătoriile lor. O dată eram în casă când au sunat la uşă şi a trebuit să mă ascund repede în garaj. I-am auzit vorbind când îi dădeau făptaşului, din pragul uşii, ceva gătit de ei. El arunca mereu pe dată astfel de daruri – din obsesia lui pentru igienă nu mânca niciodată nici măcar o gură din ce primea, numai gândul în sine îl îngreţoşa.

*

Când m-a scos afară pentru prima dată, nu am simţit nici o eliberare. Mă bucurasem atât de mult că în sfârşit aveam voie să ies din închisoare. Dar acum, când stăteam lângă el, pe scaunul pasagerului, eram paralizată de frică. Făptaşul îmi spusese cu exactitate ce trebuia să spun atunci când cineva m-ar fi recunoscut:

— La început trebuie să te faci că nu ştii despre ce este vorba. Dacă asta nu ajută, vei spune „Nu, este o confuzie.“ Şi dacă cineva te întreabă cine eşti le spui că eşti nepoata mea. Natascha nu mai există de mult.

Apoi a pornit maşina şi a ieşit din garaj.

Am luat-o direct pe Heinestrasse în Strasshof: grădini, garduri vii, în spatele lor casele particulare. Pe stradă nu era ţipenie de om. Inima îmi bătea cu putere. Era prima oară după şapte ani când părăseam casa făptaşului. Mergeam printr-o lume pe care o ştiam doar din amintiri şi dintr-un scurt clip pe care făptaşul îl făcuse pentru mine cu câţiva ani înainte. Mici instantanee prin care se vedea Strasshoful, dar foarte rar câţiva oameni. Când a virat pe strada principală şi am intrat în trafic, am văzut cu coada ochiului un bărbat care trecea pe trotuar. Mergea într-un fel ciudat, monoton, fără pauză, fără vreo mişcare surprinzătoare, ca un omuleţ de jucărie pe care îl porneşti învârtindu-i cheiţa de la spate.

Tot ce vedem mi se părea ireal. Şi, ca atunci când aveam doisprezece ani şi am ieşit prima dată noaptea în grădină, m-a cuprins îndoiala privind existenţa tuturor acestor oameni, care se mişcau atât de natural şi de nonşalant într-un mediu care, cu toate că îmi era cunoscut, îmi devenise totuşi complet străin. Lumina strălucitoare în care era scăldat totul părea că

ar veni de la un imens reflector. În acel moment am fost sigură că făptaşul aranjase totul. Acesta era filmul lui, marele său *Truman Show*[16], oamenii erau cu toţii doar figuranţi, totul era pus în scenă ca să mă facă să cred că sunt afară. În timp ce, în realitate, rămâneam prinsă într-o celulă mai mare. Că era propria mea închisoare lăuntrică în care eram captivă, de asta mi-am dat seama abia mai târziu.

16. Film american SF, apărut în 1998, care prezintă povestea unui om ce nu e iniţial conştient că întreaga lui viaţă se desfăşoară de fapt în cadrul unei emisiuni de televiziune (n. red.).

Am părăsit Strasshoful, am mers o vreme printr-o zonă de câmpie şi am oprit într-o pădurice. Am avut voie să cobor o clipă din maşină. Aerul mirosea a lemn aromat, iar deasupra mea razele soarelui se strecurau printre crengile uscate. M-am pus în genunchi şi am atins cu grijă pământul. Acele de brad mă înţepau lăsându-mi în palme mici puncte roşii. Am făcut câţiva paşi către un copac şi mi-am sprijinit fruntea de scoarţa lui. Coaja crăpată era caldă de la soare şi emana un miros intens de răşină. Asemenea copacilor din copilăria mea.

La întoarcere, nici unul din noi nu a scos nici un cuvânt. Când făptaşul m-a dat jos din maşină în garaj şi apoi m-a încuiat din nou în celulă, am simţit o tristeţe profundă care mă cuprindea întru totul. Aşteptasem cu atâta nerăbdare să mă bucur de lumea din afară, o zugrăvisem în cele mai frumoase culori, cum simţeam că ar fi. Şi acum îmi păruse o lume iluzorie. Realitatea mea era tapetul cu mesteceni din bucătărie, acesta era mediul în care ştiam cum să mă mişc. Afară mă împiedicam de parcă eram în filmul greşit.

*

Această impresie s-a estompat încet, când am avut voie din nou să ies. Atitudinea mea umilă, pe jumătate speriată când am făcut primii paşi în afara casei l-a determinat pe făptaş să devină mai încrezător. Câteva zile mai târziu m-a luat cu el la drogheria din apropiere. Mi-a promis că va îngădui să-mi aleg ceva frumos de acolo. Făptaşul a parcat maşina în faţa magazinului şi mi-a şuierat printre dinţi încă o dată:

— Nu sufli o vorbă. Altfel toată lumea de faţă va muri.

Apoi a coborât, a ocolit maşina şi mi-a deschis portiera.

Am intrat înaintea lui în magazin. Îl auzeam respirând încet chiar în spatele meu şi îmi imaginam cum ține în mână, în buzunarul gecii, un pistol, cu care avea să-i împuşte pe toți dacă eu făceam doar o singură mişcare greşită. Dar eu voi fi cuminte. Nu voiam să pun în primejdie pe nimeni, nu aş fi fugit, nu voiam altceva decât să înhaț mici instantanee de viață, care, pentru celelalte fete vârsta mea, erau de la sine înțelese: să merg într-o drogherie la raionul de cosmetice. Deşi nu aveam voie să mă machiez – făptaşul nu-mi permitea nici măcar haine normale –, o concesie eram totuşi în stare să-i smulg. Aveam voie să-mi aleg două articole care fac parte din viața normală a unei adolescente. Rimelul era în opinia mea o necesitate. Citisem asta în revistele pentru fete, pe care el mi le aducea din când în când în temniță. Răsfoisem întruna paginile cu sfaturile de machiaj şi îmi imaginasem cum m-aş aranja pentru prima mea ieşire la discotecă. Râzând şi admirându-mă alături prietenele mele în fața oglinzii, mai întâi încercând o bluză, apoi alta. *Cum îmi stă părul? Haide, trebuie să mergem!*

Şi acum stăteam acolo, între rafturile lungi pline cu nenumărate sticle şi borcane, care ştiam ce conțin, dar mă atrăgeau într-un fel magic, fiind în acelaşi timp neliniştită. Erau atât de multe impresii, nu-mi dădeam seama de ce mă temeam că voi trânti ceva pe jos.

— Hai! Grăbeşte-te! i-am auzit vocea în spatele meu.

Am luat în grabă un tub de rimel, apoi de pe un raft mic de lemn cu uleiuri aromate am luat o sticluță cu ulei de mentă. Voiam să o las deschisă la mine în celulă, în speranța că va acoperi mirosul de mucegai. În tot acest timp făptaşul a rămas în spatele meu. Mă enerva, mă făcea să mă simt ca o hoață care încă nu fusese recunoscută, dar în orice moment ar putea fi luată pe sus. Am încercat să merg spre casă controlându-mă cât eram eu în stare. În spatele ei stătea o femeie corpolentă, probabil în jurul vârstei de cincizeci de ani, cu bucle cenuşii, puțin strâmbe. Când m-a salutat cu amabilitate, spunându-mi „*Grüß Gott*!“[17], am tresărit brusc. Era primul cuvânt pe care un străin mi-l adresa de mai bine de şapte ani. Ultima oară când vorbisem cu altcineva în afară de mine însămi sau de făptaş eram încă un copilaş dolofan. Acum casiera mă saluta ca pe o adevărată clientă adultă. Mi s-a adresat cu „dumneavoastră“ şi a zâmbit, în timp ce eu aşezam în tăcere cele două articole pe bandă. I-am fost atât de recunoscătoare acestei femei că m-

a luat în serios. Astfel chiar simțeam că exist. Aş fi putut sta ore în şir la casa de marcat doar ca să simt prezența altor oameni. Să le cer ajutorul nici nu-mi trecea prin minte. Eram convinsă că făptaşul stătea înarmat la doar câțiva centimetri de mine. N-aş fi vrut nici o clipă s-o pun în pericol pe această femeie care, pentru o clipă, mi-a dat sentimentul că trăiesc cu adevărat.

17. Salut tradițional austriac, echivalent cu „Doamne ajută!“.

*

În următoarele zile, abuzurile au revenit. Înfuriat, făptaşul mă închidea din nou, iar stăteam întinsă în patul meu, plină de vânătăi, luptându-mă cu mine însămi. Nu aveam voie să mă las doborâtă de dureri. Nu aveam voie să renunț. Nu trebuia să las loc gândurilor că această captivitate era cel mai bun lucru pe care viața mi-l putea oferi. Trebuia să-mi repet la nesfârşit că nu era nici pe departe un noroc că făptaşul mi-a permis să trăiesc alături de el, aşa cum încerca să mă convingă mereu. Enunțurile lui mă încercuiau ca nişte capcane de fier. Când stăteam în întuneric, copleşită de durere, ştiam că el nu are dreptate. Dar creierul uman acoperă uşor rănile. Deja a doua zi mă întorceam fericită la iluzia că nu este totul atât de rău şi mă încredeam iarăşi în elucubrațiile lui.

I want once more in my life some happiness
And survive in the ecstasy of living
I want once more see a smile and a laughing for a while
I want once more the taste of someone's love

Din acel moment, am început să-mi scriu mie însămi mici mesaje. Când tot ce ți se arată dinaintea ochilor e alb-negru, lucrurile devin tangibile. Ele se preschimbă într-o realitate de care mintea cu greu poate scăpa. De atunci am notat fiecare abuz, sobru şi fără emoție. Mai am şi astăzi aceste notițe. Unele sunt scrise într-un caiet de şcoală simplu, format A5, cu o caligrafie îngrijită. Altele le-am notat într-un caiet verde A4, cu linii înghesuite. Atunci şi acum, aceste notițe au acelaşi scop. Pentru că şi acum, privind înapoi, micile experiențe pozitive din timpul captivității sunt mai prezente în mintea mea decât cruzimea incredibilă la care am fost expusă ani de zile.

20.08.2005 Wolfgang m-a lovit peste față de cel puțin trei ori, cu genunchiul în coccis de aproximativ patru ori şi o dată în pubis. M-a forțat să îngenunchez în fața lui şi m-a înțepat cu legătura de chei în cotul stâng, unde am o vânătaie şi o julitură infectată din care curge un lichid gălbui. Apoi, pe lângă asta, au urmat urlete şi chinuri. Şase pumni în cap.

21.08.2005 Dimineața mormăieli. Insulte fără motiv. Apoi bătăi şi îngenuncheri forțate. Şuturi şi coate. Şapte lovituri peste față, un pumn în cap. Insulte şi lovituri peste față şi cu pumnul în cap. Insulte şi lovituri, mic dejun fără cereale. Apoi jos în întuneric / fără conversație / proverbe manipulative stupide. Şi o zgârietură cu unghia pe gingie. Îngenuncheri forțate şi sugrumări.

22.08.2005 Pumni în cap.

23.08.2005 Cel puțin 60 de lovituri peste față. De 10-15 ori stare de greață severă provocată de loviturile cu pumnul în cap, patru lovituri brutale cu palma peste cap, cu pumnul în urechea dreaptă şi în maxilar. Urechea mi se înnegreşte. Sugrumări, un upercut greu, de mi-a trosnit maxilarul, lovituri cu genunchiul de aproximativ 70 de ori, mai ales în coccis şi la fund. Pumni în bazin şi în coloana vertebrală, în coaste şi între sâni. Lovituri cu mătura peste cotul stâng şi peste braț (vânătăi maro-negricioase), precum şi peste încheietura mâinii stângi. Patru lovituri în ochi, încât am văzut licăriri albastre. Şi mult mai mult.

24.08.2005 Lovituri brutale cu genunchiul în stomac şi în zona genitală (a vrut să mă pună în genunchi). La fel şi în partea inferioară a coloanei vertebrale. Palme peste față, un pumn brutal în urechea dreaptă (s-a colorat albastru spre negru). Apoi în întuneric, fără aer şi mâncare.

25.08.2005 Pumni în articulația bazinului şi în stern. Apoi insulte răutăcioase. Întuneric. Toată ziua am avut doar şapte morcovi cruzi şi un pahar de lapte.

26.08.2005 Lovituri brutale cu pumnul în partea exterioară a coapsei şi la fund (cu glezna). La fel, lovituri răsunătoare care ustură şi lasă în urmă umflături roşii pe fund, pe spate, lateral pe coapse, pe umăr, în axila

dreaptă şi pe sâni.

Oroarea unei singure săptămâni, dintre nenumăratele care au fost. Uneori era atât de rău şi tremuram aşa de tare, încât nu mai puteam ține stiloul în mână. Mă târam în hohote de plâns spre pat, chinuită de spaima că imaginile zilei m-ar putea însoți şi peste noapte. Apoi vorbeam cu cel de-al doilea eu al meu, care mă aştepta, care m-ar fi ținut de mână indiferent ce s-ar fi întâmplat. Îmi imaginam că l-aş putea vedea în oglinda cu trei părți, care era acum atârnată deasupra chiuvetei din celulă. Dacă m-aş uita destul de mult timp în ea, atunci eul meu puternic s-ar oglindi în fața mea.

*

Hotărâsem ca data viitoare să nu mai dau drumul mâinii întinse. Voi avea puterea să cer ajutorul cuiva.

Într-o dimineață, făptaşul mi-a dat o pereche de blugi şi un tricou. Voia să-l însoțesc până la Baumax. M-a lăsat curajul imediat ce am virat pe şoseaua spre Viena. Dacă mergea înainte pe acest drum, am fi ajuns în vechiul meu cartier. Era acelaşi drum, dar în direcția opusă, pe care l-am făcut pe 2 martie 1998, ghemuită pe podeaua furgonetei. Pe atunci îmi era frică de moarte. Acum aveam 17 ani, stăteam pe scaunul din față şi-mi era frică de viață.

Am traversat Süßenbrunn, la doar câteva străzi de casa bunicii. M-a cuprins un dor nebun de fata care îşi petrecea weekendurile aici, la bunica ei. Mi se părea iremediabil pierdută, undeva într-un veac îndepărtat. Vedeam aleile cunoscute, casele, pietrele din pavajul pe care eu jucasem şotronul. Dar acum nu mai aparțineam acestui loc.

— Privirea în pământ! mi-a poruncit Přiklopil din lateral.

L-am ascultat imediat. Apropierea de locurile copilăriei mele îmi punea un nod în gât, mă străduiam din răsputeri să nu izbucnesc în lacrimi. Undeva acolo, în dreapta noastră, era Rennbahnweg. Undeva acolo, în dreapta, în blocul acela mare, poate că mama stătea la masa din bucătărie. Se gândea că sunt moartă, fără îndoială, chiar în timp ce eu treceam la doar câteva sute de metri de ea. Mă simțeam cu totul învinsă şi cu mult mai departe decât cele câteva străzi care erau de fapt între noi.

Impresia s-a intensificat când făptaşul a virat spre locul de parcare de la

Baumax. Aşteptasem de sute de ori cu mama în maşină chiar în această intersecţie la semafor, pentru a face dreapta. Fiindcă acolo era locuinţa surorii mele. Astăzi ştiu că Waltraud Přiklopil, mama făptaşului, locuia şi ea la câteva sute de metri mai departe.

Parcarea de la Baumax era plină de oameni. Câţiva stăteau la coadă în faţa unui stand cu cârnaţi aşezat la intrare. Alţii îşi împingeau coşurile pline de cumpărături către maşini. Nişte muncitori cu pantaloni albaştri cărau scânduri de lemn prin parcare. Nervii îmi erau întinşi la maximum. Mă holbam pe fereastră. Unul dintre aceşti nenumăraţi oamenii mă va observa şi-şi va da seama că ceva nu e în regulă cu mine. Făptaşul a părut că-mi ghiceşte aceste gânduri:

— Rămâi aşezată. Nu ieşi decât atunci când îţi spun eu. Stai aproape de mine şi mergi încet spre intrare. Nu vreau să aud nici un sunet!

Am intrat înaintea lui în magazin. Mă conducea împingându-mă uşor cu mâna pe umăr. Îl simţeam că e agitat, căci îi tremurau vârfurile degetelor.

Am privit de-a lungul coridorului din faţa mea. Bărbaţi în uniforme de lucru stăteau în faţa rafturilor, în grupuri sau singuri, ocupaţi cu listele pe care le ţineau în mână şi adânciţi în preocupările lor. Căruia dintre ei ar fi trebuit să-i vorbesc? Ce-ar fi trebuit, de fapt, să-i spun? Îi măsuram cu coada ochiului pe toţi cei care stăteau pe coridoare. Dar cu cât mă uitam mai mult la ei, cu atât feţele oamenilor se distorsionau, devenind grimase. Mi s-au părut brusc ostili şi neprietenoşi. Oameni grosolani, preocupaţi doar de ei înşişi şi orbi la tot ce era în jur. Gândurile mi s-au blocat. Dintr-odată mi se părea complet absurd să cer ajutorul cuiva. Cine m-ar crede pe mine – o adolescentă slabă, confuză, care abia poate vorbi? Ce s-ar fi întâmplat dacă m-aş fi îndreptat către unul dintre aceşti oameni şi i-aş fi zis: „Vă rog, ajutaţi-mă!“

„Aşa face nepoata mea adesea, săraca, este confuză – are nevoie să-şi ia medicamentele“, ar spune Přiklopil şi toţi cei din jur ar da aprobator din cap, cu înţelegere, când m-ar apuca de umăr şi m-ar trage afară din magazin. O clipă aş putea izbucni într-un râs nebunesc. Poate că făptaşul nu ar mai trebui să ucidă pe nimeni pentru a-şi acoperi fapta! Avea oricum totul în mâinile lui. Nimeni nu se interesa de mine. Nimănui nu i-ar trece prin minte că este adevărat ceea ce spun: „Ajutaţi-mă, am fost răpită!“ Camera

ascunsă, ha-ha, imediat apare prezentatorul cu nasul roşu de carton din spatele rafturilor şi rezolvă problema. Sau unchiul drăguţ din spatele fetei ciudate. Vocile îmi răsunau amestecat în cap: *O, Doamne, chiar este cu adevărat de compătimit, e o cruce grea să ai o asemenea… Dar drăguţ din partea lui, cât de mult se ocupă de ea.*

— Vă pot ajuta cu ceva?

Întrebarea a răsunat ca sunetul unui corn în urechile mele. Mi-a luat un moment ca să-mi dau seama că nu provenea din corul vocilor amestecate din capul meu. Un vânzător de la departamentul de obiecte sanitare stătea în faţa noastră.

— Vă pot ajuta cu ceva? a repetat el întrebarea.

Privirea lui a trecut scurt peste mine şi am rămas agăţată de cea a făptaşului din spatele meu. Cum nu avea habar de nimic acest om prietenos! *Da, puteţi să mă ajutaţi! Vă rog!* Am început să tremur, iar pe tricoul meu au apărut pete de transpiraţie. Mi s-a făcut rău, creierul nu mă mai asculta. Ce voiam de fapt să spun?

— Mulţumesc, ne descurcăm, am auzit vocea din spatele meu.

Apoi, o mână mi-a strâns braţul. *Mulţumim, ne descurcăm. Şi în cazul în care nu ne mai vedem: Bună ziua! Bună seara! Noapte bună!* Ca în *Truman Show*.

Ca în transă m-am târât prin magazin. Se dusese, se dusese. Îmi pierdusem şansa – poate că nu voi mai avea niciodată alta. Mă simţeam prinsă într-o bulă transparentă, lovind cu mâinile şi cu picioarele, scufundându-mă într-o masă gelatinoasă, dar fără să pot s-o străpung. Mă zbuciumam în sinea mea pe coridoarele magazinului şi vedeam pretutindeni oameni: dar eu nu mai făceam de mult parte dintre ei. Nu mai aveam nici un drept. Eram invizibilă.

*

După această experienţă mi-am dat seama că nu pot să cer ajutorul cuiva. Ce ştiau oamenii de aici, de afară, despre lumea abstrasă în care eu eram închisă – şi cine eram eu ca să am dreptul să-i trag înăuntru? Ce vină avea acest vânzător prietenos că eu plonjasem pe neaşteptate în magazinul lui? Cu ce drept puteam eu să-l expun nebuniei lui Přiklopil? Vocea lui sunase

neutru, nu-şi dezvăluise nervozitatea. Dar aproape că puteam auzi cum i se zbate inima în piept. Apoi felul în care îmi apucase braţul, privirea lui care mă sfredelea în timp mergeam prin Baumax. Să mergi sub ameninţarea unei arme. Şi, pe deasupra, slăbiciunea, neputinţa şi eşecul meu.

În noaptea aceea am stat mult timp trează. Trebuia să mă gândesc la legământul cu cel de-l doilea eu al meu. Aveam 17 ani, iar timpul în care voiam să împlinesc acest legământ era tot mai aproape. Incidentul de la Baumax îmi arătase că trebuia să reuşesc de una singură. În acelaşi timp, simţeam că puterea mă lasă şi că alunec tot mai mult în paranoia, în lumea ciudată pe care făptaşul o construise pentru mine. Cum putea oare să se transforme eul meu deznădăjduit şi fricos în eul puternic care să mă ia de mână şi să mă scoată din închisoare? Nu ştiam. Singurul lucru pe care îl ştiam era că voi avea nevoie de infinit de multă putere şi autodisciplină, indiferent de unde le puteam lua.

*

Ceea ce m-a ajutat în acele momente au fost discuţiile cu cel de-al doilea eu şi însemnările mele. Am început o a doua serie de notiţe; acum nu mai consemnam doar abuzurile, ci încercam să-mi fac curaj prin scris. Cuvinte de îmbărbătare pe care le scoteam la lumină atunci când eram la pământ şi le recitam cu voce tare. Uneori era mai mult ca un fluierat într-o pădure întunecată, dar funcţiona.

Nu te lăsa doborâtă când îţi spune că eşti prea proastă pentru orice!
Nu te lăsa doborâtă când te bate!
Nu-i răspunde când spune că eşti incapabilă!
Nu-i răspunde când spune că nu poţi trăi fără el!
Nu reacţiona când stinge lumina!
Iartă-i totul şi nu ţine supărarea!
Fii mai puternică!
Nu renunţa!
Să nu renunţi niciodată, niciodată!

Nu te lăsa doborâtă, nu renunţa niciodată! Dar asta era mai uşor de zis decât de făcut. În tot acest timp, toate gândurile mele se concentraseră doar

spre a ieşi din acest subsol şi din această casă. Acum reuşisem asta. Dar nu se schimbase nimic. Eram şi afară la fel de captivă ca şi înăuntru. Zidurile exterioare păreau să fie mai permeabile, cele interioare erau mai solide ca niciodată. La asta se adăuga faptul că „ieşirile“ noastre îl aduceau pe Wolfgang Přiklopil la limita panicii. Sfâşiat între visul lui de a avea o viață normală şi teama că aş putea distruge totul printr-o încercare de evadare sau prin comportamentul meu în general, el devenea din ce în ce mai agitat şi de necontrolat. Chiar şi când mă ştia în casă, în siguranță. Crizele lui de furie erau tot mai dese, bineînțeles că dădea vina pe mine pentru asta şi aluneca tot mai mult într-o veritabilă nebunie paranoică. Nu-l liniştea nici comportamentul timid şi fricos pe care îl aveam în public. Nu ştiu dacă, în acest timp, nu suspecta că nesiguranța mea ar fi doar o prefăcătorie. Cât eram de incapabilă să joc într-o asemenea înscenare a ieşit la iveală într-o altă excursie la Viena, cu care ar fi putut, de fapt, să se încheie captivitatea mea.

Mergeam cu maşina chiar pe Brünnerstraße când traficul s-a blocat. Un control al poliției. Am văzut maşinile de poliție şi oamenii în uniformă care făceau semne maşinilor de departe. Lui Přiklopil i s-a pus un nod în gât. Nu şi-a schimbat poziția de pe scaun nici cu un milimetru, dar am observat cum mâinile i s-au încleştat pe volan şi încheieturile degetelor i s-au albit. Părea însă destul de calm când a oprit maşina la marginea drumului şi a deschis geamul.

— Permisul de conducere şi actele maşinii, vă rog!

Am ridicat cu atenție capul. Judecând după chipul său, polițistul era uimitor de tânăr, tonul îi era ferm, dar prietenos. Přiklopil cotrobăia după acte, în timp ce polițistul îl urmărea. Privirea lui a zăbovit asupra mea doar o clipă. În capul meu s-a alcătuit un cuvânt pe care îl vedeam parcă plutind într-o bulă din benzile desenate: *AJUTOR!* Îmi apărea atât de clar dinaintea ochilor, încât nu-mi venea să cred că polițistul nu a reacționat imediat. În schimb el a luat indiferent hârtiile şi le-a verificat.

Ajutor! Scoateți-mă de aici! Acum verificați un infractor! Am clipit şi mi-am dat ochii peste cap de parcă aş fi transmis un mesaj Morse. Probabil că arătam ca şi cum aş avea un atac de panică. Dar nu era altceva decât un disperat SOS, licărind între pleoapele unei adolescente slabe, ghemuită în

scaunul pasagerului, într-o furgonetă albă.

În capul meu era o vraişte de gânduri. Aş putea oare să sar pur şi simplu din maşină şi să fug? Aş putea alerga către maşina de patrulare? Era chiar acolo, chiar în faţa ochilor mei. Dar ce-ar trebui să spun? M-ar asculta cineva? Ce se întâmplă dacă nu voi fi crezută? Přiklopil m-ar înhăţa din nou, şi-ar cere mii de scuze pentru inconveniente şi pentru că nepoata lui dereglată a luat-o razna. Şi pe lângă asta: o încercare de evadare – acesta era cel mai mare tabu pe care îl puteam încălca. Dacă eşuam, nu vreau să-mi închipui ce-aş fi păţit. Dar dacă ar funcţiona? Parcă îl vedeam pe Přiklopil în faţa mea cum apasă pedala de acceleraţie şi demarează în trombă scrâşnind cauciucurile. Apoi intră derapând pe banda opusă. Scârţâit de frâne, cioburi de parbriz, sânge, moarte. Přiklopil atârnă nemişcat deasupra volanului, din depărtare se aud sirenele.

— Mulţumesc, totul este în regulă! Drum bun!

Poliţistul a zâmbit scurt, iar apoi i-a întins hârtiile lui Přiklopil. El habar n-avea că a oprit chiar maşina în care, cu aproape opt ani în urmă, fusese târâtă cu forţa o fetiţă. Nu avea idee că această fetiţă a fost ţinută captivă în pivniţa răpitorului aproape opt ani. Nu ştia cât de aproape era să descopere o nelegiuire – şi să devină martorul unei urmăriri înarmate. Doar un cuvânt al meu ar fi fost de ajuns, doar o propoziţie curajoasă. În schimb, eu mă prăbuşeam în scaun şi închideam ochii, în timp ce infractorul pornea maşina.

Probabil că ratasem cea mai mare şansă de a ieşi din acest coşmar. Doar ulterior mi-am dat seama că nu mi-a trecut prin cap în acel moment o altă opţiune: să vorbesc pur şi simplu cu poliţistul. Mă paraliza teama că Přiklopil i-ar putea face ceva rău oricui intra în contact cu mine.

Eram o sclavă, o subordonată. Mai puţin valoroasă decât un animal de companie. Nu mai aveam voce.

*

În tot timpul captivităţii mele am visat să merg iarna la schi. Cerul albastru, soarele strălucind peste zăpadă, întregul peisaj înfăşurat într-o haină imaculată şi pufoasă. Zăpada scârţâind sub picioare, frigul care îţi înroşeşte obrajii. Şi după aceea o cană de cacao caldă, ca pe vremuri, după

patinaj.

Přiklopil era un bun schior, iar în ultimii ani ai captivității mele obişnuia să facă excursii de o zi la munte. În timp ce-i împachetam lucrurile şi parcurgeam lista lui meticuloasă, el era deja foarte nerăbdător. Ceară pentru schiuri. Mănuşi. Batoane de cereale. Cremă de soare. Balsam de buze. Căciulă. De fiecare dată când mă închidea în celulă şi pleca din casă, ardeam de dor să alunec şi eu pe zăpada din munții însoriți. Ceva mai frumos nu-mi puteam imagina.

Cu puțin timp înainte de majoratul meu, vorbea mai des că într-o zi o să mă ia cu el într-o astfel de excursie la schi. Acesta era pentru el cel mai mare pas către normalitate. E posibil să fi vrut să-mi îndeplinească astfel o dorință. Dar, mai presus de toate, voia să obțină confirmarea că, în cele din urmă, fapta sa a fost încununată de succes. Dacă nici la munte nu-i scăpam din lesă, în ochii lui asta ar fi însemnat că a făcut totul bine.

Pregătirile au durat câteva zile. Făptaşul a umblat prin hainele sale de schi mai vechi şi mi-a dat să probez câteva. Unul dintre hanorace mi se potrivea, unul pufos din anii ’70. Dar îmi lipseau pantalonii de schi.

— Îți cumpăr o pereche, a promis făptaşul. Mergem împreună la cumpărături.

Suna emoționat şi părea un moment fericit.

În ziua în care am mers în Donauzentrum tensiunea îmi scăzuse la limita de jos. Eram grav subnutrită şi abia mă puteam ține pe picioare când am urcat în maşină. Mă încerca un sentiment ciudat la gândul că voi vizita centrul comercial prin care, pe vremuri, umblam adesea cu părinții. Acum este la doar două stații de metrou de Rennbahnweg, iar pe atunci era la câteva stații de autobuz. E clar că făptaşul se simțea foarte, foarte sigur.

Donauzentrum este un centru comercial tipic pentru suburbii. Pe două etaje sunt înşirate unul lângă altul magazinele, peste tot miroase a floricele şi cartofi prăjiți, muzica este dată prea tare şi doar corul vocilor nenumăraților adolescenți, care, în lipsa altor locuri de întâlnire, se adună în fața magazinelor, abia dacă o poate acoperi. Chiar şi oamenii care sunt obişnuiți cu asemenea mulțimi se simt aici imediat copleşiți şi tânjesc după o clipă de linişte şi de aer curat. Pe mine zgomotul, lumina şi mulțimea de oameni erau ca un zid, ca un hățiş impenetrabil în care nu mă puteam

orienta. Cu greutate încercam să-mi amintesc. Nu era ăsta magazinul în care eu şi cu mama…? Pentru o fracţiune de secundă m-am văzut fetiţă, alegându-mi o pereche de dresuri. Dar imaginile prezentului au estompat-o pe dată. Peste tot erau oameni: adolescenţi, adulţi cu plase mari, colorate în mână, mame cu cărucioare, un întreg talmeş-balmeş. Făptaşul m-a dirijat către un mare magazin de haine. Un labirint, plin de rafturi cu haine, mese cu produse ieftinite şi manechini, care, cu zâmbetul lor lipsit de expresie, prezintă moda de iarnă a sezonului.

Pantalonii de la departamentul pentru adulţi nu mi s-au potrivit. În timp ce Přiklopil mi-i dădea, pereche după pereche, să-i încerc în cabina de probă, am văzut în oglinda mare o arătare tristă. Eram albă ca varul, cu părul blond zbârlit, eram atât de slabă, că până şi măsura XS cădea de pe mine. Îmbrăcatul şi dezbrăcatul continuu au fost aşa o tortură pentru mine, încât am refuzat să repet totul la departamentul pentru copii. Făptaşul a trebuit să măsoare pantaloni de schi punându-i pe lângă corpul meu pentru a verifica mărimea. Când a fost în sfârşit mulţumit, abia dacă mai puteam sta în picioare.

M-am simţit fericită când m-am aşezat în maşină. Pe drumul de întoarcere în Strasshof mă durea capul de simţeam că-mi plezneşte. După aproape opt ani de izolare nu mai eram capabilă să procesez atât de multe impresii.

Şi pregătirile ulterioare pentru excursia la schi mi-au diminuat bucuria. Era o atmosferă de tensiune sâcâitoare. Făptaşul era neliniştit şi irascibil, îmi făcea reproşuri cu privire la costurile la care îl supuneam din nou. Cu harta regiunii dinainte, m-a pus să calculez câţi kilometri sunt până în regiunea de schi şi de câtă benzină era nevoie pentru această distanţă. În plus, cartela pentru teleschi, chiria, poate şi ceva de mâncare – în zgârcenia lui morbidă era o sumă enormă pe care o risipea. Şi pentru ce făcea toate acestea? Aşa, ca eventual să-l duc eu de nas şi să abuzez de încrederea lui.

Când a izbit cu pumnul în masă, chiar lângă mine, de spaimă mi-a căzut pixul din mână.

— Tu doar te foloseşti de bunătatea mea! Nu eşti nimic fără mine, nimic!

Să nu spui nimic când îţi zice că nu poţi trăi fără el. Am ridicat capul şi l-am privit. Şi am fost surprinsă să vad pe chipul său schimonosit o urmă de

teamă. Această excursie era un enorm risc. Un risc pe care nu şi-l asumase doar ca să-mi îndeplinească mie o dorinţă aşteptată de atâta vreme. Era o punere în scenă doar pentru el, ca să poată da viaţă propriilor fantezii. Cum alunecă el la vale cu „partenera“ alături, în timp ce ea îl admiră că schiază atât de bine. Aparenţa perfectă, o imagine despre sine, hrănită cu umilinţă şi asuprire, prin distrugerea eului meu.

Mi-am pierdut orice chef de a juca în această piesă absurdă. Pe drum spre garaj i-am mărturisit că vreau să rămân acasă. Am văzut cum ochii i se întunecă, iar apoi a explodat.

— Ce ţi-a venit?! a strigat la mine, apoi şi-a ridicat braţul.

Ţinea în mână ranga de fier cu care bloca intrarea în celula mea. Am respirat adânc, am închis ochii şi am încercat să mă retrag în mine însămi. Ranga de fier m-a lovit cu toată puterea în coapsă. Pielea a crăpat imediat.

*

A doua zi, când mergeam pe autostradă, era plin de viaţă. Eu, dimpotrivă, simţeam doar un gol lăuntric. Ca să mă disciplineze mă înfometase iarăşi şi îmi oprise curentul. Piciorul îmi ardea. Dar acum eram din nou bine, totul era bine, mergem în munţi. În capul meu vocile urlau amestecându-se.

Trebuie să ajungi cumva la batoanele de cereale din buzunarul gecii de schi!

În buzunarul lui mai e ceva de mâncare!

Printre acestea, foarte încet, o voce firavă mi-a spus: *Trebuie să fugi! De data asta trebuie s-o faci!*

Am ieşit de pe autostradă la Ybbs. Încet, în faţa noastră, din ceaţă se iveau munţii. Ne-am oprit la Göstling la un centru pentru închiriat schiuri. Făptaşul se temea foarte tare mai ales de acest moment. La urma urmei, trebuia să meargă cu mine în magazin unde, inevitabil, intram în contact direct cu angajaţii. Ei mă vor întreba dacă mi se potrivesc clăparii, iar eu va trebui să răspund la această întrebare.

Înainte de a coborî din maşină, m-a avertizat, accentuând într-un fel deosebit cuvintele, că, dacă voi cere ajutor cuiva, îl va ucide indiferent cine este – şi apoi mă va omorî şi pe mine.

Când am deschis uşa maşinii, m-a cuprins un sentiment de înstrăinare.

Aerul rece şi aromat mirosea a zăpadă. Casele se înşirau de-a lungul râului şi, cu glugile lor de zăpadă pe acoperişuri, arătau ca nişte bucăţi de tort cu frişcă. În stânga şi în dreapta, munţii se ridicau către cer. Dacă cerul ar fi devenit verde, abia dacă m-aş fi mirat, atât de suprarealistă mi se părea întreaga scenă.

În timp ce Přiklopil mă împingea înăuntrul centrului de închiriat, aerul cald şi umed m-a izbit direct în faţă. Oameni transpiraţi în geci stăteau la casa de marcat cu feţe nerăbdătoare şi vesele, râsetele se amestecau cu zgomotele clapetelor de la cataramele clăparilor pe care-i probau. Un vânzător a venit spre noi. Bronzat şi jovial, genul de instructor de schi cu voce aspră, sonoră, care rostea la nesfârşit aceleaşi glume. Mi-a adus o pereche de clăpari, mărimea 37, şi s-a aşezat în genunchi ca să verifice dacă mi se potrivesc. Přiklopil nu m-a slăbit din ochi când i-am confirmat vânzătorului că nu mă bat nicăieri. Nu mi-aş fi putut închipui un loc mai nepotrivit decât acesta ca să dau în vileag o infracţiune. Totul era relaxat, totul era minunat, totul era de o eficienţă veselă şi de o rutină puse în serviciul distracţiei. Nu am zis nimic.

— Nu putem merge cu liftul, este prea periculos. Ai putea să vorbeşti cu cineva, a spus infractorul după un drum lung şi şerpuitor până am ajuns în parcarea pârtiei Hochkar. Mergem direct pe pârtie.

Am parcat mai într-o parte. În stânga şi în dreapta se înălţau culmile înzăpezite. În faţă, ceva mai departe se vedea şi telescaunul. Se auzea încet muzica de la barul de la capătul pârtiei. Hochkar este unul dintre puţinele domenii de schi uşor accesibile dinspre Viena. Este mic, are şase telescaune şi câteva teleschiuri pe distanţe mici, care îi duc pe schiori sus, pe cele trei vârfuri. Pârtiile sunt înguste, patru dintre ele sunt considerate „negre“, adică din cea mai dificilă categorie.

Am încercat cu disperare să-mi amintesc. La patru ani fusesem o dată aici cu mama şi cu nişte prieteni de familie. Dar nimic nu mai amintea de fetiţa îmbrăcată într-o salopetă roz care păşea pe atunci prin zăpada adâncă.

Přiklopil m-a ajutat să-mi încalţ clăparii şi să mi-i potrivesc în legăturile schiurilor. Am alunecat nesigură pe zăpada netedă. El m-a tras peste grămada de zăpadă spre marginea drumului şi m-a împins peste margine, direct pe pantă. Mi se părea cumplit de abruptă şi m-am speriat de viteza pe

care o prindeam la vale. Schiurile şi încălţămintea cântăreau probabil mai mult decât picioarele mele. Nu aveam muşchii necesari ca să le pot dirija sau poate că uitasem pur şi simplu cum se face asta. Singurul curs de schi pe care îl făcusem vreodată a fost pe vremea când mergeam la *afterschool*. Petrecusem o săptămână într-un hotel de tineret la Bad Aussee. Îmi era frică, la început nu am vrut să schiez, atât de vie era amintirea cu braţul meu rupt. Dar instructoarea de schi a fost drăguță şi se bucura cu mine pentru fiecare mişcare reuşită. Am făcut progrese şi chiar în ultima zi a cursului am participat la marele concurs de pe pârtia de antrenament. La sosire, am ridicat braţele sus şi am jubilat. Apoi m-am lăsat să cad pe spate în zăpadă. Atât de liberă şi mândră de mine nu mă mai simţisem de mult timp.

Mândră şi liberă – o viaţă care era acum la ani-lumină distanţă.

Am încercat disperată să frânez. Dar chiar de la prima încercare mi s-au încălecat schiurile şi am căzut în zăpadă.

— Ce faci acolo? m-a certat Přiklopil, oprindu-se lângă mine şi ajutându-mă să mă ridic. Trebuie să faci viraje! Uite aşa!

Mi-a luat destul timp să mă ţin cât de cât pe schiuri şi să înaintez câţiva metri la vale. Neputinţa şi slăbiciunea mea au părut să-l liniştească atât de mult pe făptaş, că a decis să ne cumpărăm un bilet pentru telescaun. Ne-am pus la rândul lung de schiori veseli şi gălăgioşi care abia mai puteau răbda până ce telescaunul îi va arunca din nou pe următorul vârf. În mijlocul tuturor acestor oameni, îmbrăcaţi în costumele lor de schi colorate, mă simţeam ca o fiinţă de pe o altă planetă. M-am tras înapoi când se împingeau tot mai mult în mine şi astfel mă atingeau. M-am tras înapoi când, în încurcătura de beţe şi schiuri, m-am trezit înconjurată brusc doar de străini, care probabil nici nu mă observaseră, dar ale căror priviri credeam că le simt. Nu faci parte dintre noi. Locul tău nu este aici. Přiklopil mă împingea de la spate.

— Nu dormi, mergi înainte, înainte!

Mi s-a părut că a trecut o eternitate până când, în sfârşit, ne-am aşezat în telescaun. Am plutit peste peisajul montan de iarnă – un moment de linişte şi calm de care am încercat să mă bucur. Dar întregul meu corp s-a răzvrătit împotriva acestui efort neobişnuit. Picioarele îmi tremurau şi am îngheţat jalnic. Când telescaunul a intrat în staţia din munte, m-a apucat panica. Nu

ştiam cum să sar şi de emoţie m-am agăţat pur şi simplu de beţe. Přiklopil m-a certat, m-a apucat de braţ şi, în ultimul moment, m-a tras din telescaun.

După câteva coborâri, mi-am recăpătat o parte din siguranţă. Acum mă puteam ţine pe picioare destul de mult timp că să mă pot bucura de scurte coborâri, înainte să cad din nou în zăpadă. Mă simţeam ca şi cum mi-aş fi regăsit pofta de viaţă şi, pentru prima dată după mult timp, aveam senzaţia unei anume fericiri. Cât de des puteam, mă opream ca să admir panorama. Wolfgang Přiklopil, care era mândru de cunoştinţele sale despre regiune, m-a lămurit cu privire la munţii dimprejur. De pe vârful Hochkar se putea vedea masivul Ötscher, în spatele său se pierdeau în ceaţă, unele după altele, lanţurile de munţi.

— Asta este regiunea Stiria, a spus el doct. Şi acolo, în cealaltă parte, poţi vedea aproape până în Cehia.

Zăpada strălucea în soare, iar cerul era de un albastru intens. Am respirat adânc şi mi-am dorit mult ca timpul să stea pe loc. Dar făptaşul m-a zorit:

— Astăzi am cheltuit o groază de bani cu tine. Acum trebuie să profităm de asta!

*

— Am nevoie la toaletă!

Přiklopil m-a privit enervat.

— Chiar am nevoie!

Nu a avut încotro decât să meargă cu mine la următoarea cabană. A ales staţia de telescaun, pentru că acolo toaletele erau plasate într-o clădire separată şi nu trebuia să trecem prin restaurant. Am desfăcut schiurile, iar făptaşul m-a condus până în faţa toaletelor şi mi-a şuierat că trebuie să mă grăbesc. Avea să aştepte cu ceasul în mână. În prima clipă am fost surprinsă că nu a mers după mine. Ar fi putut foarte bine să spună că a greşit uşa. Dar a rămas afară.

Când am intrat înăuntru toaleta era goală. Dar când eram în cabină am auzit cum se deschide o uşă. Am înţepenit – eram sigură că stătusem prea mult timp şi că făptaşul intrase în toaletă să mă ia pe sus. Dar, în timp ce mă îndreptam în grabă spre micul vestibul, am văzut acolo o femeie blondă stând în faţa oglinzii. Eram pentru prima dată de la începutul captivităţii

mele singură cu o altă persoană.

Nu-mi mai amintesc exact ce am spus. Ştiu doar că mi-am adunat tot curajul şi i-am vorbit. Dar tot ce mi-a ieşit din gură nu a fost decât un mic piuit.

Femeia blondă mi-a zâmbit prietenos, s-a întors… şi a ieşit. Nu mă înțelesese. Vorbisem pentru prima dată cu cineva şi a fost ca în cele mai groaznice coşmaruri: nu eram auzită. Eram invizibilă. Nu puteam spera la ajutor.

Abia după eliberarea mea am aflat că femeia era o turistă din Olanda şi pur şi simplu nu înțelesese ce voiam de la ea. Dar atunci reacția ei a fost ca o lovitură.

Restul excursiei de schi se estompează în memoria mea. Pierdusem din nou o şansă. Seara, când m-a închis din nou în celulă, eram mai disperată ca niciodată până atunci.

*

Puțin mai târziu, s-a apropiat ziua decisivă: aniversarea mea de 18 ani. Era data pe care o aşteptam cu nerăbdare de zece ani şi eram hotărâtă să sărbătoresc pe măsură această zi – chiar dacă trebuia să se întâmple în captivitate.

În anii precedenți, făptaşul îmi permisese să-mi fac o prăjitură. Dar de data asta mi-am dorit ceva special. Ştiam că partenerul de afaceri al lui Přiklopil organiza petreceri într-o hală izolată a unui depozit. Făptaşul îmi arătase clipuri video cu nunți turceşti şi sârbeşti. Voia să facă un montaj din ele ca reclamă pentru a promova locul respectiv. Sorbeam din priviri cu lăcomie pozele cu oamenii petrecând, care țopăiau prinşi în horă. La una dintre petreceri era un rechin întreg pe bufet, la alta boluri pline cu o mâncare necunoscută se întindeau în şir. Dar cel mai mult mă fascinau torturile. Lucrări de artă cu mai multe etaje, cu flori de marțipan sau o imitație de maşină făcută din biscuiți şi frişcă. Un astfel de tort voiam şi eu să am – unul în forma cifrei 18, simbolul majoratului meu.

În dimineața zilei de 17 februarie 2006, când am ajuns sus, chiar era aşezat pe masa din bucătărie: un unu şi un opt dintr-un aluat uşor de biscuiți, acoperit cu spumă dulce, roz şi decorat cu lumânări. Nu mai ştiu ce

cadouri am mai primit atunci, cu siguranță au fost câteva, pentru că lui Přiklopil îi plăcea să sărbătorească astfel de momente. Pentru mine însă, acest număr 18 a stat în centrul micii mele sărbători. Era semnul libertății. Era un simbol, era chiar semnul că a venit vremea să-mi îndeplinesc promisiunea.

Unuia dintre noi îi rămâne doar moartea
Fuga mea spre libertate

Detonasem o bombă. Fitilul s-a aprins şi nu mai exista altă posibilitate de a-l stinge. Am ales viața. Pentru făptaş rămânea doar moartea.

Ziua a început ca oricare alta – la comanda cronometrului. Stăteam întinsă în patul meu etajat, când lumina s-a aprins în celulă şi m-a trezit dintr-un vis confuz. Am mai rămas o vreme întinsă acolo, încercând să-l refac din câteva frânturi, dar cu cât încercam mai mult să-mi amintesc, cu atât se estompau mai tare. Mi-a rămas agățat în minte doar un sentiment vag, la care reflectam uimită. O profundă determinare. De multă vreme nu mai simțisem aşa ceva.

După un timp, foamea m-a alungat din pat. Cina se anulase şi stomacul îmi chiorăia. Acaparată de gândul de a mânca ceva, am coborât pe scară. Dar chiar înainte să ajung jos, mi-am dat seama că nu mai am nimic: făptaşul îmi adusese în celulă, cu o seară înainte, o bucățică de tort pentru micul dejun, pe care o înghițisem deja de seara. Frustrată, m-am spălat pe dinți, ca să scap de gustul uşor acru care-mi venea în gură din stomacul gol. Apoi m-am uitat în jur dezorientată. În dimineața aceea în celula mea era multă dezordine, hainele erau împrăştiate peste tot, pe birou erau îngrămădite tot felul de hârtii. În alte zile m-aş fi apucat imediat să fac ordine şi să-mi aranjez camera minusculă cât mai confortabil şi mai îngrijit. Dar în dimineața aceea nu aveam nici un chef de aşa ceva. Am simțit o distanță stranie față de acei patru pereți, care totuşi deveniseră pentru mine acasă.

Îmbrăcată într-o rochie portocalie scurtă, de care eram foarte mândră, aşteptam ca făptaşul să deschidă uşa. În afară de acea rochie nu aveam decât colanți şi tricouri cu pete de culoare, un pulover pe gât al făptaşului pentru zile reci şi câteva lucruri curate, simple pentru puținele ieşiri pe afară, pe care mi le luase în ultimele luni. În această rochie puteam să mă

simt ca o fată normală. Făptaşul mi-o cumpărase drept răsplată pentru munca în grădină. În primăvară, după aniversarea mea de 18 ani, mă lăsa mereu să lucrez pe afară sub supravegherea lui. Devenise neatent, mereu pândea pericolul ca vecinii să mă poată vedea. Deja de două ori ruda lui de alături mă salutase de peste gard, în timp ce eu pliveam buruienile.

— O fată care mă ajută, a spus o dată lapidar făptaşul, în timp ce vecinul mi-a făcut cu mâna.

El s-a mulţumit cu aceste informaţii, iar eu eram incapabilă oricum să zic ceva.

Când uşa temniţei s-a deschis în sfârşit, l-am văzut pe Přiklopil de jos, stând pe treapta înaltă de 40 de centimetri. O imagine care mă speria chiar şi după atâta vreme. Přiklopil părea întotdeauna atât de mare, o umbră uriaşă distorsionată de becul din vestibul – ca un temnicer dintr-un film horror. Dar în acea zi nu mi s-a mai părut aşa de ameninţător. M-am simţit puternică şi încrezătoare.

— Pot să-mi pun o pereche de chiloţi? am întrebat încă înainte să-l salut.

Făptaşul m-a privit surprins.

— În nici un caz, a răspuns el.

În casă trebuia întotdeauna să lucrez pe jumătate dezbrăcată, iar în grădină nu aveam voie în principiu să port lenjerie. Era una dintre metodele lui de a mă domina.

— Te rog, este mult mai confortabil, am insistat.

El a clătinat puternic din cap.

— În nici un caz. Cum de ţi-a trecut aşa ceva prin minte? Hai, vino acum!

L-am urmat în vestibul şi am aşteptat până s-a strecurat prin pasaj. Uşa pântecoasă, grea, din beton, care devenise parte integrantă din culisele vieţii mele, stătea deschisă. De fiecare dată când vedeam acest colos de beton armat mi se punea un nod în gât. În ultimii ani avusesem un noroc nebun. Dacă făptaşul s-ar fi accidentat o singură dată, asta ar fi fost pentru mine o sentinţă cu moartea. Uşa era, din interior, de nedeschis, iar din exterior de negăsit. Vedeam scena aievea: cum mi-aş fi dat seama, după câteva zile, că făptaşul a dispărut. Cum aş fi alergat înnebunită prin cameră şi cum m-ar fi apucat spaima de moarte. Cum aş fi reuşit poate cu ultimele puteri să trec de

cele două uşi de lemn. Dar această uşă ar fi decis între viaţă şi moarte. În faţa ei aş fi murit de foame şi de sete. De fiecare dată era o uşurare când mă strecuram în urma făptaşului prin pasajul îngust. De fiecare dată începea o nouă dimineaţă când el deschidea această uşă şi nu mă lăsa baltă. Era din nou o zi în care evadam din mormântul meu subteran. Când urcam treptele către garaj, sorbeam cu nesaţ aerul în plămâni. Eram deasupra.

Făptaşul mi-a ordonat să pregătesc două felii de pâine cu gem. Priveam cum muşcă cu plăcere din ele, în timp ce stomacul îmi chiorăia. Dinţii lui lăsau în urmă mici urme. Pâine crocantă, delicioasă cu unt şi gem de caise. Nu am primit nimic – în fond, avusesem prăjitura. Nu aş fi avut cu nici un chip curajul să-i spun că mâncasem în seara dinainte bucata uscată de prăjitură.

După ce Přiklopil a terminat micul dejun, am spălat vasele şi m-am dus la calendarul de perete din bucătărie. Ca în fiecare dimineaţă, am desprins fila cu cifrele îngroşate şi am împăturit-o. M-am uitat lung la noua dată: 23 august 2006. Era cea de-a 3096-a zi a captivităţii mele.

*

Wolfgang Přiklopil era binedispus în acea zi. Ar fi trebuit să fie începutul unei noi ere, zorii unei perioade mai uşoare, fără grija banilor. În această dimineaţă ar fi trebuit să urmeze doi paşi cruciali. În primul rând, voia să scape de furgoneta veche cu care mă răpise cu opt ani în urmă. Şi, în al doilea rând, pusese pe internet o reclamă pentru apartamentul pe care îl renovaserăm în ultimele luni. Îl cumpărase cu jumătate de an mai înainte, în speranţa că veniturile din chirii vor diminua presiunea financiară permanentă la care îl supunea infracţiunea sa. Banii pentru asta, mi-a spus el, proveneau din activitatea firmei pe care o deţinea în comun cu Holzapfel.

Trecuse puţin timp de la aniversarea mea de 18 ani, când el şi-a început dimineaţa nerăbdător:

— Există un nou şantier. Mergem imediat în strada Hollergasse.

Bucuria lui era molipsitoare, iar eu aveam nevoie urgentă de o schimbare. Ziua magică a vârstei mele adulte trecuse şi nu se schimbase aproape nimic. Eram la fel de asuprită şi controlată ca în toţi anii de dinainte. Doar că în

mine un buton fusese apăsat. Nesiguranța mea, dacă nu cumva făptaşul avea dreptate şi îmi era mai bine în grija lui decât afară, dispărea încet. Acum crescusem, cel de-al doilea eu al meu mă ținea strâns de mână şi ştiam cu siguranță un lucru: că nu voiam să mai trăiesc aşa. Supraviețuisem în vremea adolescenței ca sclavă, ca sac de box, ca femeie de serviciu, ca însoțitoare a răpitorului şi mă adaptasem atâta timp cât altfel nu mergea. Dar acum acest timp trecuse. Când eram în celulă, îmi veneau mereu în minte toate planurile pe care le zugrăvisem pentru această perioadă, pe când eram doar un copil. Voiam să fiu independentă. Să devin actriță, să scriu cărți, să fac muzică, să cunosc alți oameni, să fiu liberă. Nu mai voiam să accept că trebuie să fiu pentru totdeauna prizoniera fanteziilor sale. Trebuia doar să aştept ocazia potrivită. Poate că noul şantier o va aduce. După mulți ani în care fusesem legată de casă, era pentru prima oară când îmi permitea să lucrez într-un alt loc. Desigur, sub stricta lui supraveghere, dar chiar şi aşa era ceva.

Îmi amintesc încă cu exactitate primul nostru drum spre Hollergasse. Făptaşul nu a ales cel mai rapid traseu pe autostradă – era prea zgârcit ca să plătească taxa. În schimb, a intrat în ambuteiajele de pe centura Vienei. Era dimineața devreme, iar de ambele părți ale furgonetei albe se înghesuiau ultimii grăbiți din circulația matinală. Îi urmăream pe oamenii de la volan. Dintr-un microbuz de lângă noi nişte bărbații mă priveau cu ochi obosiți. Stăteau înghesuiți unii într-alții în dubă, erau probabil lucrători din Europa de Est, pe care antreprenorii locali îi adunau dimineața de pe „marginea drumului“, din mahalale, şi seara îi scuipau din nou acolo. M-am simțit brusc asemenea acelor zilieri: fără acte, fără permis de muncă, cu totul exploatabilă. Aceasta era realitatea pe care în dimineața aceea nu am mai suportat-o. M-am cufundat adânc în scaun şi am început să vizez cu ochi deschişi. Sunt pe drum cu şeful meu, mergând la o slujbă normală, obişnuită – ca toți ceilalți navetişti din maşinile personale care treceau pe lângă noi. Sunt o expertă în domeniul meu, iar însoțitorul acordă o mare importanță sfaturilor mele. Trăiesc într-o lume a adulților, unde am o voce care se face auzită.

*

Am traversat aproape întregul oraş, până când Přiklopil, ajuns la Westbahnhof, a luat-o pe strada Mariahilferstraße din oraş, apoi a mers pe lângă o piață mică, unde doar jumătate dintre standuri erau ocupate şi, în cele din urmă, a intrat pe o străduță îngustă. Acolo a parcat maşina.

Apartamentul se afla la primul etaj al unei clădiri aflate într-o stare deplorabilă. Făptaşul a aşteptat mult timp până să mă lase să cobor. Se temea să nu ne vadă cineva şi nu voia să mă lase să mă strecor pe trotuar decât atunci când strada era pustie. Am aruncat o privire de-a lungul aleii: mici ateliere auto, magazine de legume turceşti, chebaberii, baruri mici, dubioase întrerupeau imaginea clădirilor cenuşii din *Gründerzeit,* epoca dezvoltării industriale, care încă din secolul al XIX-lea erau folosite ca locuințe cu chirie pentru mulțimea muncitorilor sărmani de pe teritoriul Coroanei. Chiar şi acum un sfert dintre ele sunt locuite mai ales de emigranți. Multe dintre aceste apartamente nu aveau încă o baie, iar toaletele erau pe coridor şi trebuiau folosite la comun cu vecinii. Făptaşul cumpărase unul dintre aceste apartamente.

A aşteptat până când strada a fost liberă, apoi m-a împins pe casa scării. Vopseaua atârna scorojită pe pereți, iar majoritatea cutiilor poştale erau deschise. Când a descuiat uşa de lemn şi m-a împins înăuntru, nu-mi vedea să cred cât de mic era acel loc. 19 metri pătrați – exact de patru ori mai mare decât celula mea: o cameră cu o fereastră care dădea în curtea din spate. Aerul duhnea a transpirație, a putreziciune şi grăsime veche. Mocheta, care fusese cândva probabil de culoare verde închis, căpătase o nuanță de gri-maro nedefinită. Pe un perete era o pată mare, umedă, pe care foşgăiau viermi. Am respirat adânc. Aici mă aştepta o muncă grea.

Din acea zi, m-a luat de mai multe ori în timpul săptămânii în Hollergasse. Numai când avea de făcut pregătiri mai mari mă ținea închisă toată ziua în celulă. Mai întâi am târât afară din apartament mobila veche, stricată şi am pus-o pe stradă. O oră mai târziu, când am părăsit casa, dispăruse: o luaseră vecinii care aveau atât de puține, încât pentru ei chiar şi acest mobilier era încă destul de bun. Apoi am început renovarea. Două zile mi-au trebuit doar ca să desprind vechea mochetă. De sub un prim strat gros de murdărie, ieşea la iveală un al doilea, iar lipiciul cu care fusese fixată, de-a lungul anilor, se prinsese atât de tare de podea, încât a trebuit să-l

răzuiesc centimetru cu centimetru. Ulterior am pus o şapă nouă, iar deasupra parchet laminat – acelaşi ca în celula mea. Am smuls tapetul vechi de pe pereți, am reparat rosturile şi găurile şi am lipit noile pânze vopsite în alb. În camera aceea mică am construit un corp de bucătărie în miniatură şi o baie minusculă, puțin mai mare decât cada, iar în fața ei am pus o draperie nouă.

Am muncit ca un salahor. Am ridicat, am cărat, am frecat, am răzuit, am încărcat gresie. Am pus tapetul pe tavan stând în picioare pe o scândură subțire, proptită între două scări. Am ridicat şi aşezat mobila. Munca, foamea şi lupta permanentă cu tensiunea mea arterială scăzută m-au consumat atât de mult, încât orice plan de evadare s-a îndepărtat cu totul. La început încă am sperat că va apărea un moment când făptaşul mă va lăsa singură. Dar nu a existat nici unul. Eram sub supraveghere constantă. Aproape că mă uimea ce efort făcea ca să prevină orice încercare a mea de a evada. Când se ducea la baie pe culoar, împingea o scândură grea şi nişte grinzi în fața ferestrei, ca să n-o pot deschide repede şi să țip. Dacă ar fi ştiut că va avea nevoie să stea afară mai mult de cinci minute, ar fi înşurubat şi scândurile. Chiar şi aici mi-a construit o închisoare. Când cheia se învârtea în broască, în mintea mea mă reîntorceam în celulă. Teama că i s-ar putea întâmpla ceva şi eu aş muri în acest apartament mă apuca şi aici. Respiram cu uşurare de fiecare dată când se întorcea.

Astăzi, această spaimă mi se pare ciudată. Eram totuşi într-o clădire de locuințe şi aş fi putut să țip sau să bat în pereți. Spre deosebire de pivnița făptaşului, aici cu siguranță m-ar fi găsit cineva repede. Din punct de vedere rațional, spaima mea nu era deloc întemeiată, dar ea se strecura chiar dinlăuntrul meu, venind direct de jos, din celulă.

*

Într-o zi, brusc, un bărbat străin a apărut în apartament.

Tocmai terminasem de cărat parchetul laminat la etajul întâi, uşa era întredeschisă, când un bărbat în vârstă, cu părul cenuşiu a intrat în anticameră şi salutat tare. Vorbea atât de prost în germană, încât abia puteam să-l înțeleg. Ne-a urat bun venit în casă şi se pare că a vrut să înceapă o conversație, ca între vecini, despre vreme şi despre renovări.

Přiklopil m-a împins în spatele lui şi s-a debarasat de el cu cuvinte seci. Am simțit cum era cuprins de panică şi cum mă molipsea şi pe mine. Deşi acest om ar fi putut fi chiar salvarea mea, aproape că m-am simțit hărțuită de prezența lui, atât de mult interiorizasem deja perspectiva făptaşului.

Seara, în celulă, stăteam în patul meu etajat şi îmi derulam întruna în minte scena. Acționasem greşit? Ar fi trebuit oare să țip? Ratasem din nou o şansă decisivă? Trebuia să încerc să mă antrenez pentru ca data viitoare să acționez mai hotărât. În mintea mea, distanța dintre locul din spatele făptaşului până în dreptul vecinului necunoscut părea a fi un salt peste o prăpastie care mi se căsca dinainte. Puteam vedea aievea cum îmi luam avânt alergând până la marginea hăului şi săream. Dar oricât de mult mă străduiam, nu puteam să-mi fac o imagine a ceea ce urma. Nu mă vedeam niciodată aterizând în partea cealaltă. Chiar şi în fanteziile mele, făptaşul mă prindea de tricou şi mă trăgea înapoi. În puținele dăți când mă scăpa din mână, rămâneam o secundă deasupra prăpastiei, în aer, înainte de a mă prăbuşi în hău. A fost o imagine care m-a chinuit toată noaptea. Era un simbol că mă aflam foarte, foarte aproape, dar că în momentul decisiv aş eşua iarăşi.

A durat doar câteva zile până când vecinul ne-a abordat din nou. De astă dată avea în mână un teanc de fotografii. Imediat, făptaşul m-a dat discret la o parte, dar tot am reuşit să arunc o privire. Erau fotografii de familie, în care apărea în vechea lui patrie, Iugoslavia, şi o poză de grup cu o echipă de fotbal. În timp ce-i ținea fotografiile sub nas lui Přiklopil, vecinul vorbea neîncetat. Din nou, n-am înțeles decât câteva frânturi de cuvinte. Nu, era imposibil să sar peste prăpastie. Oare cum m-aş fi putut face înțeleasă de acest om prietenos? Ar pricepe ce i-aş şopti fără să fiu observată într-un moment care probabil că oricum nici nu s-ar ivi? Care Natascha? Cine este răpit? Şi chiar dacă m-ar înțelege, ce s-ar întâmpla atunci? Ar suna la poliție? Oare avea telefon acasă? Şi apoi ce-ar urma? Poliția cu greu l-ar crede. Chiar dacă ar trimite o maşină de patrulare în drum spre Hollergasse, făptaşul ar avea destul de mult timp pentru a mă lua de acolo şi m-ar urca pe neobservate în maşină. Ce urma după aceea nici nu voiam să-mi imaginez.

Nu, această casă nu-mi oferea nici o şansă de scăpare. Dar ea va veni,

eram mai sigură ca niciodată de asta. Nu trebuia decât să o recunosc la timp.

*

În primăvara anului 2006, făptaşul a simţit că încerc să-i scap. Era de necontrolat şi coleric, sinuzita lui cronică îl chinuia mai ales noaptea. În timpul zilei şi-a intensificat eforturile să mă supună. Ordinele lui deveneau din ce în ce mai absurde.

— Nu comenta! scrâşnea el imediat ce deschideam gura, chiar dacă el însuşi mă întrebase ceva.

Îmi cerea supunere absolută.

— Ce culoare este asta? m-a întrebat o dată, arătând spre o găleată de vopsea neagră.

— Negru, i-am răspuns.

— Nu, ăsta e roşu. E roşu pentru că aşa zic eu. Spune că e roşu!

Când am refuzat, l-a cuprins o furie de neoprit care l-a ţinut mai mult ca niciodată. Loviturile veneau repede una după alta, uneori se năpustea cu pumnii asupra mea atât de mult timp, încât mi se părea că durează ore în şir. De mai multe ori aproape că mi-am pierdut cunoştinţa, înainte să mă târască înapoi pe scări până la subsol, să mă încuie şi să mă lase în beznă.

Mi-am dat seama cât de dificil era din nou pentru mine să rezist unui reflex fatal. Şi anume să mă distanţez repede de aceste abuzuri, când rănile mi se vindecau. Ar fi fost mai uşor să-i cedez. Când el mă apuca aşa de-odată, era ca şi cum un vârtej m-ar sorbi şi m-ar trage fără oprire în adâncuri, în timp ce îmi auzeam propria voce şoptind: „O lume perfectă, o lume perfectă! Totul este în regulă. Nu s-a întâmplat nimic rău.“

A trebuit să mă opun cu toată puterea acestui vârtej şi să construiesc mici insule de viaţă. Notiţele mele, unde acum consemnam mereu fiecare abuz. Azi, când ţin în mână caietul dictando în care înregistram tot, cu un scris ordonat şi corect, descriind cu acurateţe toate rănile şi brutalităţile la care eram supusă, mă apucă ameţeala. Pe atunci le notam pe toate luându-mi o mare distanţă faţă de mine însămi, de parcă aş fi scris o temă pentru şcoală:

15 aprilie 2006

O dată m-a lovit peste mâna dreaptă de atâtea ori şi atât de tare, până

când am simțit pur şi simplu sângele curgând pe dinăuntru. Tot dosul palmei era albastru şi roşiatic, iar vânătaia s-a întins până în palmă şi a cuprins toată suprafața mâinii. Apoi m-a lovit şi mi-a învinețit un ochi (tot dreptul), care mai întâi era roşiatic înspre colțul exterior, pe urmă s-a schimbat în albăstrui şi verde, iar apoi a urcat spre pleoapa superioară.

Alte abuzuri din ultima vreme, atât cât mi-au mai rămas în minte şi pe care nu le-am reprimat încă: în grădină, pentru că nu am avut încredere să urc pe scară, m-a atacat cu o foarfecă de tuns gardul. Am avut o tăietură verzui deschis deasupra gleznei drepte, pielea s-a desprins puțin. Mai apoi mi-a aruncat cu o găleată grea de pământ în obraz, încât mi-a rămas o pată urâtă roşiatic-maronie. O dată, de frică, am refuzat să merg cu el sus. Atunci a smuls prizele din perete, a aruncat în mine cu comutatorul şi cu tot ce găsea în cale. Am avut o zgârietură roşie, adâncă, sângerând pe partea exterioară a genunchiului drept şi pe pulpă. Mai apoi am avut o vânătaie neagră-violet, de opt centimetri, pe brațul stâng, nu-mi amintesc de la ce. De mai multe ori m-a lovit şi m-a bătut urcându-se pe mine, chiar şi pe cap. M-a lovit peste buze de două ori, de mi-a dat sângele, o dată aşa de tare, încât am avut o umflătură cât o boabă de mazăre (care sângera uşor) pe buza de jos. O dată m-a lovit de am rămas cu o umflătură ridată sub gură, în partea dreaptă. Apoi am avut şi o tăietură (nu-mi amintesc de la ce) pe obrazul drept. O dată mi-a aruncat cu lada de scule peste picioare, urmările au fost vânătăi plate, de culoare verde pastelat. De multe ori m-a bătut cu cheia franceză sau cu ceva similar peste dosul mâinii. Am două vânătăi simetrice negricioase sub ambii omoplați şi de-a lungul coloanei vertebrale.

Astăzi m-a lovit cu pumnul în ochiul drept, precum şi în urechea dreaptă, încât am simțit o durere înțepătoare, un piuit şi o pocnitură. Apoi a continuat să mă lovească în cap.

*

În zile mai bune, el îşi imagina din nou viitorul nostru comun.

— Dacă aş putea măcar avea încredere că nu fugi, a oftat el într-o seară, stând la masa din bucătărie, te-aş putea lua cu mine peste tot. Am merge împreună la lacuri, la Neusiedlersee sau Wolfgangsee şi ți-aş cumpăra o

rochie de vară. Am merge să înotăm, iar iarna, la schi. Dar pentru asta trebuie să mă pot baza sută la sută pe tine – că n-ai de gând să fugi.

În acele momente îmi era tare milă de acest om care mă chinuise mai bine de opt ani în şir. Nu voiam să-l rănesc şi să-i distrug imagina unui viitor roz, pe care şi-l dorea atât de mult: atunci părea aşa de disperat şi de singur cu sine însuşi şi cu fapta lui, încât uneori aproape uitam că eu eram victima sa – şi nu responsabilă pentru fericirea lui. Dar niciodată n-am picat complet în capcana acestei iluzii cum că totul ar fi bine doar dacă aş coopera. Nu poți obliga pe nimeni să se supună la nesfârşit şi nici să iubească cu forța.

Cu toate acestea, în asemenea momente, îi juram că voi rămâne mereu cu el şi îl consolam spunându-i:

— Nu voi fugi, îți promit. Voi rămâne mereu cu tine.

Bineînțeles că nu mă credea, iar asta îmi rupea inima, căci mă ataşasem de el. Amândoi oscilam între esență şi aparență.

Eram acolo doar fizic, în închipuirile mele mă aflam de mult timp pe picior de fugă. Dar tot nu reuşeam să-mi imaginez cum voi păşi pe celălalt mal. Imaginea unei plonjări bruşte din nou afară, în lumea reală, îmi producea o spaimă de nedescris. Uneori chiar îmi treceau prin minte gânduri nebuneşti cum că o să mă omor imediat ce-l voi fi părăsit pe făptaş. Nu suportam gândul că libertatea mea l-ar costa ani lungi în spatele gratiilor. Bineînțeles că îmi doream ca alții să fie feriți de un om ca acesta, capabil de orice. Ba chiar mă gândeam că-i protejez pe ceilalți luând asupra mea energia lui violentă. Mai târziu, poliția şi justiția erau cele care trebuiau să-l împiedice să mai comită alte infracțiuni. Cu toate acestea, asemenea gânduri nu-mi dădeau nici cea mică satisfacție. Nu puteam găsi în mine nici un sentiment de răzbunare – dimpotrivă, mi se părea că, dându-l pe mâna poliției, şi eu aş comite aceeaşi infracțiune pe care el o făcuse împotriva mea, doar că în sens invers. Mai întâi m-a închis el pe mine, apoi m-aş strădui să fie şi el închis. În viziunea mea deformată asupra lumii, prin asta, fapta lui nu ar fi fost diminuată, ba dimpotrivă, chiar mărită. Răul din lume nu s-ar împuțina, ci s-ar înmulți astfel.

Toate aceste considerații marcau într-un anume sens punctul culminant logic al nebuniei emoționale la care fusesem expusă ani de zile. Expusă

celor două fețe ale făptaşului, expusă trecerii rapide de la violenţă la pseudonormalitate, expusă strategiei mele de supraviețuire, prin care estompam ceea ce amenința să mă omoare. Până când negrul nu mai era negru, iar albul nu mai era alb, ci totul devenea doar o ceață gri, în care îți pierzi orientarea. Am interiorizat atât de mult toate aceste lucruri, încât, în unele momente, a-l trăda pe făptaş devenea o sarcină mai grea decât a-mi trăda propria viață. Poate că ar trebui să mă supun destinului, mi-am zis de mai multe ori când simțeam pericolul scufundării în adâncuri, iar insulele mele de viață îmi dispăreau dinaintea ochilor.

În alte zile, îmi băteam capul gândindu-mă cum voi fi primită, după toți aceşti ani, în lumea de afară. Imaginile cazului Dutroux erau încă vii în mintea mea. Asemenea victimelor din acest caz, n-aş fi vrut niciodată să fiu tratată ca o victimă, ştiam asta. Am fost victimă timp de opt ani, restul vieții nu-mi doream să mi-l petrec tot în postura de victimă. Îmi reprezentam cu exactitate cum voiam să mă port cu mass-media. Desigur, cel mai bine ar fi fost să fiu lăsată în pace. Dar, dacă s-ar vorbi în presă despre mine, niciodată n-aş fi vrut să mi se rostească doar prenumele. Voiam să fiu tratată ca o femeie adultă. Şi voiam să aleg singură cu ce trusturi media aş vorbi.

*

Era într-o seară de la începutul lunii august, când luam cina cu făptaşul la masa din bucătărie. Mama lui îi lăsase în weekend o salată de cârnaţi în frigider. Mie mi-a dat legumele, cârnaţii şi brânza le-a turnat pe toate la el în farfurie. Mestecam încet o bucată de ardei, sperând să pot extrage şi ultimul rest de energie din fiecare fibră. Chiar dacă luasem puțin în greutate şi acum cântăream 42 de kilograme, totuşi munca din Hollergasse mă storcea de puteri şi, fizic, mă simțeam complet epuizată. Mintea îmi era însă limpede. Odată cu încheierea lucrărilor de renovare depăşeam o altă etapă a captivității mele. Ce urma oare? Nebunia atât de firească a vieții de zi cu zi? Câteva ieşiri de relaxare la lacul Wolfgangsee, combinate cu abuzuri severe, însoțite de umilințe şi, ca o surpriză dulce, o rochie? Nu, nu mai doream să duc o astfel de viață.

În ziua următoare am lucrat în garaj. În depărtare se auzea o mamă care-şi striga copiii. Din când în când ajungea până în garaj câte o adiere de aer,

amintind de vară, de iarba proaspăt tunsă, în timp noi reînnoiam scutul vechii furgonete albe. Trăiam sentimente contradictorii când întindeam cu pensula stratul de ceară. Era maşina cu care mă răpise şi pe care acum voia să o vândă. Nu numai lumea copilăriei mele era împinsă departe, în fundul pământului – acum dispărea şi ce mai rămăsese din prima parte a captivităţii mele. Această maşină făcea legătura cu ziua răpirii mele. Chiar eu lucram să o fac să dispară. Cu fiecare mişcare a pensulei mi se părea că îmi cimentez viitorul în pivniţă.

— Ne-ai pus într-o situaţie în care doar unul din doi poate supravieţui, i-am zis brusc.

Făptaşul m-a privit surprins. Nu mi-am pierdut siguranţa.

— Chiar îţi sunt recunoscătoare că nu m-ai omorât şi că m-ai îngrijit atât de bine. A fost drăguţ din partea ta. Dar nu mă poţi forţa să trăiesc cu tine. Sunt şi eu om şi am propriile mele nevoi. Această situaţie trebuie să se sfârşească.

În loc de răspuns Wolfgang Přiklopil mi-a luat în tăcere pensula din mână. Am văzut pe faţa lui că era profund şocat. În toţi aceşti ani trebuie să se fi temut de o clipă ca asta. Clipa în care îi devenea limpede că toată presiunea pe care o pusese asupra mea nu dusese la nimic. Că nu mă putuse destructura până la capăt. Am continuat să-i vorbesc:

— Chiar este firesc să plec. Te-ai fi putut gândi la asta de la început. Unul din noi trebuie să moară, altă cale de ieşire nu mai există. Fie mă omori, fie îmi dai drumul.

Přiklopil a clătinat încet din cap.

— Nu voi face asta niciodată, ştii bine, a zis el încet.

Am aşteptat până când în toate părţile corpului meu a explodat dintr-odată durerea şi eram pregătită pentru ea. Nu voi renunţa niciodată. Nu voi renunţa niciodată. Nu mă voi da bătută. Ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, el rămăsese nemişcat în faţa mea. Am respirat adânc şi am spus propoziţia care a schimbat totul:

— Am încercat de atâtea ori să mă sinucid – aici eu sunt victima. Ar fi chiar mult mai bine dacă te-ai sinucide tu. Oricum nu mai poţi găsi altă ieşire. Dacă te-ai omorî, întreaga problemă ar dispărea cu totul.

În acel moment, ceva din el părea să se fi rupt. Am văzut disperarea în

ochii lui, în timp ce se întorcea în tăcere şi cu greu am putut-o suporta. Acest om era un infractor – dar era şi singura persoană pe care o aveam în lumea asta. Într-o fracţiune de secundă mi-au trecut prin minte situaţii din ultimii ani. M-am cutremurat şi m-am auzit spunând:

— Nu-ți face griji. Dacă voi fugi, o să mă arunc imediat în faţa unui tren. Nu te voi pune niciodată în pericol.

Sinuciderea mi se părea cea mai înaltă formă de libertate, soluția pentru toate, pentru o viaţă oricum distrusă de mult.

În acel moment aş fi dorit să retrag tot ceea ce spusesem. Dar acum zarurile fuseseră aruncate: aş fugi cu prima ocazie. Şi unul dintre noi doi ar trebui să moară.

*

Trei săptămâni mai târziu, stăteam în bucătărie şi mă uitam în calendar. Am aruncat fila ruptă la coşul de gunoi şi m-am întors cu spatele. Nu-mi puteam permite să stau prea mult pe gânduri: făptaşul mă chema la muncă. Cu o zi înainte trebuise să-l ajut cu completarea anunţurilor pentru apartamentul din Hollergasse. Přiklopil mi-a adus o hartă a Vienei şi o riglă. Am măsurat drumul de la apartamentul din Hollergasse până la următoarea staţie de metrou, am verificat scala şi am calculat câți metri sunt de parcurs pe jos. Apoi m-a chemat pe coridor şi mi-a ordonat să merg rapid de la un capăt la altul. A măsurat timpul folosind ceasul de mână. Apoi am calculat de cât timp ar fi nevoie pentru a parcurge pe jos distanţa de la apartament la metrou şi până la următoarea staţie de autobuz. În pedanteria sa, făptaşul voia să precizeze cu exactitate la ce distanţă era apartamentul de mijloacele de transport în comun. Când anunţul a fost gata, l-a sunat pe prietenul său, care l-a postat pe internet. A respirat uşurat şi a zâmbit.

— Acum totul va fi mai uşor.

Părea să fi uitat cu totul discuția noastră despre fugă şi moarte.

În 23 august 2006, spre finalul dimineții, am ieşit în grădină. Vecinii nu erau acasă, am cules ultimele căpşuni de pe stratul de lângă gardul viu şi am adunat ultimele caise căzute pe jos, sub pom. Apoi, în bucătărie, am curăţat fructele şi le-am pus în frigider. Făptaşul m-a însoţit pas cu pas şi nu m-a scăpat o clipă din ochi.

Către prânz m-am dus la magazia din grădină, aflată în spatele curţii, în partea stângă şi care era despărţită printr-un gard de potecă. Přiklopil era obsedat ca poarta grădinii să fie întotdeauna încuiată. O încuia chiar şi atunci părăsea proprietatea doar pentru câteva clipe, cât să scuture covoraşele din BMW-ului său roşu. Între magazie şi poartă parcase furgoneta albă care avea să fie luată în următoarele zile. Přiklopil a scos aspiratorul, l-a pus în priză şi mi-a ordonat să aspir cu atenţie tot interiorul, suprafeţele scaunelor şi covoraşele. Eram chiar în mijlocul trebii, când a sunat telefonul mobil. S-a îndepărtat câţiva paşi de maşină, şi-a acoperit urechea cu mâna şi a întrebat de două ori:

— Cine este, vă rog?

Din frânturile de frază pe care le auzeam în zgomotul aspiratorului, mi-am dat seama că pe fir trebuie să fie cineva interesat de apartament. Přiklopil arăta foarte încântat. Prins în conversaţie, s-a întors şi s-a îndreptat câţiva metri către piscină.

Eram singură. Pentru prima dată de la începutul captivităţii mele făptaşul mă scăpa din vedere. O clipă am rămas înţepenită în faţa maşinii, cu aspiratorul în mână, şi am simţit ca şi cum mâinile şi picioarele mi-ar fi paralizat. Coşul pieptului părea asemenea un corset de metal care mă strânge de jur împrejur. Abia mai puteam respira. Încet, am lăsat în jos mâna în care ţineam aspiratorul. Îmi treceau prin minte într-o dezordine totală imagini confuze. Cum Přiklopil se întoarce fără să mă mai găsească. Cum mă caută alergând ca un nebun. Un tren care trece pe acolo. Trupul meu fără viaţă. Trupul lui fără viaţă. Maşini de poliţie. Mama. Zâmbetul mamei mele.

Apoi totul s-a derulat foarte repede. Cu o forţă supraomenească m-am smuls din starea de paralizie care îmi îngreuna tot mai mult picioarele. Vocea celui de-al doilea eu îmi suna în minte: Dacă ieri ai fi fost răpită, acum ai fugi. Acum trebuie să te comporţi ca şi cum nu l-ai cunoaşte pe făptaş. El este un străin. Fugi! Fugi! La naiba, fugi odată!

Am dat drumul aspiratorului din mână şi m-am repezit spre poarta grădinii. Era deschisă.

*

Am ezitat o clipă. Încotro? S-o iau la stânga sau la dreapta? Unde se aflau

oamenii? Unde era linia de cale ferată? Să nu-mi pierd capul, să nu-mi fie frică, să nu mă întorc, să merg doar înainte. Am luat-o repede de-a lungul drumeagului, am cotit pe strada Blaselgasse şi am alergat de-a lungul aşezării care se întindea pe strada paralelă – era o colonie de grădini, iar între ele erau căsuţe mici care fuseseră construite pe fostele parcele. În urechile mele se auzea un singur zgomot, plămânii mă dureau. Şi eram sigură că făptaşul era, cu fiecare secundă, tot mai aproape. Mi se părea că îi aud paşii, şi-i simt privirea în spatele meu. O clipă mi-am închipuit că îi simt respiraţia în ceafă. Dar nu m-am întors. O să-mi dau seama de asta destul, în curând, când mă va prinde din urmă, trântindu-mă la pământ, mă va târî înapoi acasă şi mă va omorî. Orice ar fi e mai bine decât înapoi în celulă. Oricum alesesem moartea. Fie călcată de tren, fie ucisă de el. Libertatea de a alege, libertatea de a muri. În timp ce mă forţam să merg mai departe, îmi treceau prin minte lucruri nebuneşti. Doar când am întâlnit pe stradă trei persoane, am ştiut că vreau să trăiesc. Şi că voi trăi.

M-am repezit spre ei le-am zis sufocându-mă:

— Trebuie să mă ajutaţi! Am nevoie de un telefon mobil să sun la poliţie! Vă rog!

Cei trei mă fixau uimiţi cu privirile: un bătrân, un copil, poate de vreo doisprezece ani, şi un al treilea, poate tatăl băiatului.

— Nu se poate, a spus el.

Apoi m-au ocolit şi au mers mai departe. Cel mai în vârstă s-a mai întors o dată spre mine:

— Îmi pare rău, am nu telefonul la mine.

Ochii mi s-au umplut de lacrimi. Ce mai însemnam eu pentru lumea de afară? Nu mai era loc pentru mine înăuntrul ei, eram o paria, o persoană fără nume şi fără istorie. Ce s-ar întâmpla dacă nu m-ar crede când le-aş spune povestea mea?

Stăteam tremurând pe trotuar, ţinându-mă cu o mână de gard. Încotro? Trebuia s-o iau pe drum în jos. Přiklopil sigur observase deja că am dispărut. Am făcut câţiva paşi înapoi, am sărit peste un gard mic într-una dintre grădini şi am sunat la uşa casei. Dar nimic nu se mişca, nu se arăta nici un om. Am continuat să alerg, am sărit peste garduri şi peste straturi de flori dintr-o grădină într-alta. În cele din urmă într-una dintre căsuţe am

văzut, printr-o fereastră deschisă, o femeie în vârstă. Am bătut în rama ferestrei şi am zis încet:

— Vă rog să mă ajutați! Sunați la poliție! Sunt victima unei răpiri, sunați la poliție!

— Ce faceți în grădina mea? Ce căutați aici? am auzit o voce prin geam.

Mă măsura din priviri cu neîncredere.

— Vă rog să anunțați poliția! Repede! am repetat aproape fără suflare. Sunt victima unei răpiri. Numele meu este Natascha Kampusch… Vă rog anunțați poliția din Viena. Spuneți-le că este un caz de răpire. Şi că trebuie să vină fără semnale luminoase, vă rog. Eu sunt Natascha Kampusch.

— Şi ce mă interesează pe mine toate astea?

De spaimă m-am tras înapoi. Dar apoi am văzut că ezită un moment.

— Aşteptați lângă gardul viu. Şi nu treceți peste peluza mea!

Am încuviințat din cap în tăcere, în timp ce s-a întors şi a dispărut din câmpul meu vizual. Pentru prima dată după şapte ani îmi pronunțam numele. Mă întorsesem.

*

M-am oprit lângă gardul viu şi am aşteptat. Secundele treceau una după alta. Îmi simțeam inima bătând în gât. Ştiam că Wolfgang Přiklopil mă va căuta şi mi-era cumplit de teamă că-şi va ieşi complet din minți. După un timp am văzut în spatele gardurilor grădinii două maşini de patrulare venind cu lumini albastre. Ori doamna nu le transmisese cererea mea de a trimite un vehicul civil, ori poliția nu i-a dat curs. Doi polițişti tineri au coborât şi au intrat în micuța grădină.

— Rămâi unde eşti şi ridică mâinile! mi-a ordonat unul dintre ei.

Nu-mi închipuisem că aşa va fi prima mea întâlnire cu noua libertate. Stând lângă gard, cu mâinile ridicate asemenea unei infractoare, aşa le-am explicat polițiştilor cine sunt.

— Numele meu este Natascha Kampusch. Trebuie să fi auzit de cazul meu. Am fost răpită în 1998.

— Kampusch? a răspuns unul dintre cei doi polițişti.

Am auzit vocea infractorului: *Nimeni nu-ți duce dorul. Toți sunt bucuroşi că ai dispărut.*

— Data naşterii? Adresa de domiciliu?

— 17 februarie 1988, Rennbahnweg 27, scara 38, etajul 7, apartament 18.

— Când şi cine te-a răpit?

— În 1998. Am fost ţinută într-o casă de pe strada Heine numărul 60. Vinovatul se numeşte Wolfgang Přiklopil.

Nu ar fi putut exista un contrast mai mare între descrierea sobră a faptelor şi amestecul de euforie şi panică care mă cutremura la propriu.

Vocea poliţistului, care verifica prin staţie declaraţiile mele, abia mi-a ajuns la urechi. Tensiunea aproape că mă sfâşiase pe dinăuntru. Zburasem doar la câteva sute metri, casa făptaşului era la o aruncătură de băţ. Am încercat să inspir şi să expir regulat, ca să-mi pot controla frica. Nu aveam nici un dubiu că pentru el va fi o nimica toată să-i elimine pe aceşti doi tineri poliţişti. Stăteam împietrită lângă gardul viu şi ascultam încordată. Ciripit de păsări, o maşină în depărtare. Dar toate astea îmi păreau a fi calmul de dinaintea unei furtuni. Curând se vor auzi împuşcături. Mi-am încordat muşchii. În sfârşit sărisem. Şi în sfârşit ajunsesem pe partea cealaltă. Eram gata să lupt pentru noua mea libertate.

*

ŞTIRE DE ULTIMĂ ORĂ

Cazul Natascha Kampusch: Femeia susţine că a fost dată dispărută, poliţia încearcă să-i clarifice identitatea

Viena (APA) – evoluţie surprinzătoare, după opt ani, în vechiul caz al răpirii Nataschei Kampusch: O tânără susţine că este fata care a dispărut din Viena, în 2 martie 1998. Oficiul Federal al Poliţiei Criminale a început cercetările pentru a clarifica identitatea femeii. „Nu ştim dacă este despre vorba despre persoana dispărută sau despre o femeie confuză“, a declarat Erich Zwettler, de la Oficiul Federal al Poliţiei Criminale pentru Agenţia de Presă Austrică (APA). Femeia a fost adusă după-amiază la secţia de poliţie Deutsch-Wagram din Austria Inferioară.

23 august 2006

Nu eram o tânără confuză. Pentru mine a fost dureros să se facă asemenea presupuneri. Dar pentru poliție, care trebuia să comparare fotografiile de la dosarul de altădată, ce arătau o mică şcolăriță dolofană, cu tânăra doar piele şi os din fața lor, aceasta era desigur o posibilitate plauzibilă.

Înainte de a merge la maşină, am cerut o pătură. Nu voiam să mă vadă făptaşul, pe care încă îl bănuiam a fi prin apropiere, sau cineva care filma scena. Polițiştii nu aveau nici o pătură, dar mi-au asigurat protecția vizuală.

Odată intrată în maşină, m-am afundat adânc în scaun. Când polițistul a pornit motorul şi maşina a demarat, un val de uşurare m-a acoperit. Reuşisem. Eram salvată.

La secția de poliție din Deutsch-Wagram am fost primită ca un copil pierdut.

— Nu-mi vine să cred că eşti aici! Că trăieşti!

Polițiştii care se ocupaseră de caz se înghesuiau în jurul meu. Cei mai mulți erau convinşi de identitatea mea, doar unul sau doi au vrut să mai aştepte un test ADN. Mi-au povestit cât de mult timp mă căutaseră. Fuseseră constituite comisii speciale şi înlocuite din nou cu altele. Cuvintele lor se repezeau din toate părțile asupra mea. Cu toate că eram foarte atentă, nu mai vorbisem de aşa mult timp cu nimeni, încât prezența atâtor oameni m-a copleşit. Stăteam neputincioasă în mijlocul lor, mă simțeam lipsită cu totul de putere şi am început să tremur în rochia mea subțire. O agentă de poliție mi-a dat o geacă.

— Văd că ți-e frig, pune asta pe tine, a spus ea grijulie. Am păstrat-o imediat în inima mea.

Privind înapoi, sunt surprinsă că atunci nu m-au dus direct într-un loc liniştit şi că interogatoriile nu au putut aştepta măcar o zi. Eram într-o stare cu totul excepțională. Vreme de opt ani şi jumătate îl crezusem pe făptaş că vor muri oameni dacă fug. Acum făcusem exact asta şi nimic de felul acesta nu se întâmplase, şi totuşi simțeam frica atât de aproape, încât eu însămi nu mă consideram în siguranță şi liberă în secția de poliție. Nu ştiam cum să fac față întregului vălmăşag de întrebări şi simpatie. M-am simțit fără apărare. Astăzi cred că, probabil, ar fi trebuit să mă fi lăsat puțin să mă liniştesc sub o îngrijire atentă.

Atunci nu am pus sub semnul întrebării rumoarea aceea. După ce mi-au fost luate datele personale, fără să apuc să-mi trag răsuflarea, fără vreun moment de odihnă, am fost dusă într-o cameră alăturată. Acelei polițiste prietenoase, care îmi dăduse geaca să mă îmbrac, i-a fost încredințat interogatoriul.

— Stai jos şi povesteşte-mi liniştită, a spus ea.

Am privit nesigură în jur. Un birou cu multe acte, cu un aer uşor stătut, care emana eficiență birocratică. Prima încăpere în care mă aflam după captivitate. Mă pregătisem atât de mult pentru acest moment şi, cu toate astea, întreaga situație mi se părea ireală.

Polițista m-a întrebat mai întâi dacă este în regulă să mă tutuiască. S-ar putea să fie mai uşor, chiar şi pentru mine. Dar eu nu am vrut. Nu mai voiam să fiu acea „Natascha“ pe care o tratezi ca pe un copil şi pe care o poți împinge încoace şi încolo. Fugisem, eram adultă şi mă luptam să fiu tratată ca atare.

Femeia a dat aprobator din cap, m-a întrebat mai întâi câteva mici banalități şi mi-a oferit o chiflă.

— Mănâncă ceva, eşti numai piele şi os, mi-a zis.

Am luat în mână chifla pe care mi-o întinsese, dar nu ştiam ce trebuie să fac. Eram atât de confuză încât grija ei, vorbele ei bune mi se păreau ca o poruncă pe care nu o puteam asculta. Eram mult prea nerăbdătoare să mănânc, căci flămânzisem mult timp. Ştiam că voi avea crampe groaznice la stomac dacă aş devora acum întreaga chiflă.

— Nu pot mânca, am şoptit.

Dar mecanismul de a răspunde unei solicitări a acționat. Ca un şoarece am ros de jur împrejur coaja chiflei. A durat ceva până când m-am detensionat puțin şi m-am putut concentra asupra conversației.

Polițista mi-a trezit imediat încrederea. În timp ce polițiştii de la secție mă intimidau şi eram extrem de vigilentă în prezența lor, am simțit că mă pot lăsa puțin în mâinile acestei femei. De atâta timp nu mai văzusem o femeie, încât o măsuram fascinată din cap până în picioare. Părul ei brunet, pieptănat într-o parte era prins cu o bentiță strălucitoare. De lănțişorul de la gât îi atârna un pandantiv din aur, în formă de inimă, iar în urechi îi străluceau cercei. Alături de ea mă simțeam în siguranță.

Apoi am început să povestesc. De la început. Cuvintele aproape că se revărsau din mine. Cu fiecare propoziție care scotea la lumină închisoarea mea, ceva ca o greutate se desprindea de mine. Ca şi cum groaza şi-ar fi pierdut din puterea ei sinistră atunci când o exprimam în cuvintele dictate pentru un proces-verbal în acest birou sobru. I-am povestit cât de mult mă bucuram acum de viața independentă de adult; că îmi doream un apartament al meu, un loc de muncă, iar, mai târziu, o familie. În cele din urmă, aproape că am avut senzația că am câştigat o prietenă. La sfârşitul interogatoriului polițista mi-a dăruit ceasul ei. Acest gest m-a făcut să mă simt ca şi cum, de aici înainte, aş fi într-adevăr din nou stăpână peste timpul meu. Nu-mi mai dicta nimeni din afară, nu mai depindeam de un cronometru care-mi spunea când era lumină şi când era întuneric.

— Vă rog să nu dați interviuri, am rugat-o când m-am despărțit de ea, iar când veți vorbi cu mass-media despre mine, vă rog să le spuneți ceva frumos.

Ea a râs.

— Vă promit că nu voi da nici un interviu – cine să mă întrebe pe mine?

Tânăra polițistă căreia îi încredințasem viața mea şi-a ținut cuvântul doar câteva ore. Deja în ziua următoare n-a mai rezistat presiunii presei şi discuta la televizor detalii din interogatoriul meu. Mai târziu mi-a cerut scuze pentru asta. Îi părea îngrozitor de rău, dar, asemenea tuturor, fusese copleşită de situație.

Şi colegii ei de la poliția din Deutsch-Wagram au tratat situația cu o naivitate ieşită din comun. Nimeni n-a fost pregătit pentru rumoarea declanşată de difuzarea mesajului legat de autoeliberarea mea. În timp ce, după primul interogatoriu, eu îmi urmăream planul acestei zile, pe care îl imaginasem luni în şir, cei de la secția de poliție nu aveau nici o strategie pe care s-o poată scoate din sertar.

— Vă rog să nu informați presa, le repetam întruna.

Ei au râs.

— Aici nu vine nici o presă.

Dar se înşelau foarte tare. Când am fost dusă după-amiaza la sediul poliției din Viena, clădirea era deja înconjurată. Din fericire am avut suficientă prezență de spirit să cer o pătură şi să mi-o pun peste cap înainte

de a intra în secția de poliție. Dar chiar şi de sub ea puteam ghici furtuna de blițuri. „Natascha! Natascha!“ auzeam strigându-se din toate părțile. Împiedicându-mă între cei doi polițişti care mă susțineau, am coborât din maşină cât de repede am putut. Fotografia cu picioarele mele albe, pline de vânătăi şi doar cu o fâşie din rochia mea portocalie, ieşind de sub pătura albastră, a făcut înconjurul lumii.

În drum spre Viena, am aflat că se acționa cu viteză maximă pentru a-l găsi pe Wolfgang Přiklopil. Căutaseră prin casă, dar nu găsiseră pe nimeni.

— S-a inițiat o intervenție de amploare ca să-l prindem, mi-a spus unul dintre polițişti. Nu l-am găsit încă, dar fiecare polițist care se poate deplasa este angajat în această în misiune. Infractorul nu are unde să fugă, în nici un caz în străinătate. Îl vom prinde.

Din acel moment am aşteptat vestea că Wolfgang Přiklopil s-a omorât. Detonasem o bombă. Fitilul s-a aprins şi nu mai exista altă posibilitate de a-l stinge. Am ales viața. Pentru făptaş rămânea doar moartea.

*

Am recunoscut-o pe mama imediat ce a intrat în secția de poliție din Viena. Trecuseră 3096 de zile din dimineața aceea când părăsisem apartamentul de pe Rennbahnweg fără să-mi iau rămas-bun. Opt ani şi jumătate în care am avut inima sfâşiată că nu-mi voi putea cere iertare niciodată. O adolescență întreagă fără familie. Opt Crăciunuri, toate aniversările de la 11 ani până la 18 în care îmi dorisem să aud un cuvânt de la ei, să primesc o mângâiere. Acum stătea în fața mea, aproape neschimbată, ca într-un vis devenit brusc realitate. Ea a suspinat adânc, a râs şi a plâns în acelaşi timp când a traversat camera ca să mă îmbrățişeze.

— Copilul meu! Copilul meu care s-a întors! Am ştiut mereu că te vei întoarce!

I-am inspirat cu nesaț mirosul.

— Eşti din nou aici, şoptea mama, iarăşi şi iarăşi. Natascha – eşti din nou aici.

Ne-am îmbrățişat, ținându-ne mult timp strâns în brațe. Contactul direct cu corpul ei era atât de neobişnuit, încât m-a luat amețeala de la atâta apropiere.

Cele două surori ale mele au venit chiar în urma ei la secţie, au izbucnit şi ele în lacrimi când ne-am strâns în braţe. Puţin mai târziu a sosit şi tata. El s-a repezit spre mine, m-a privit cu neîncredere şi a căutat mai întâi cicatricea pe care o aveam de la un accident din copilărie. Apoi m-a luat în braţe, m-a ridicat în sus şi a suspinat:

— Natascha! Chiar eşti tu!

Marele, puternicul Ludwig Koch plângea ca un copil mic, iar eu plângeam odată cu el.

— Te iubesc, i-am şoptit, în timp pleca prea repede – ca de atâtea ori când mă aducea din nou acasă după weekend.

Este ciudat cât de nesemnificative sunt întrebările pe care le pui după atâta vreme:

— Mai trăiesc pisicile? Eşti încă împreună cu prietenul tău? Cât de tânără arăţi!

— Ce mult ai crescut!

Ca şi cum ar fi trebuit să te apropii din nou lent de celălalt. Ca şi cum ai avea o conversaţie cu un străin de care – din politeţe sau pentru că nu aveţi alte subiecte de discutat – nu doreşti să te apropii prea mult. Pentru mine, aceasta a fost o situaţie extrem de dificilă. Abia supravieţuisem în ultimii ani, rezistasem doar pentru că mă retrăsesem în mine însămi. Nu mă puteam schimba atât de repede şi simţeam că, în ciuda apropierii fizice de cei din familia mea, un zid invizibil mă separa de ei. Ca de sub un clopot de sticlă îi vedeam râzând şi plângând, în timp ce lacrimile mele se uscau. Trăisem într-un coşmar prea lung, închisoarea mea mentală era încă acolo şi punea un zid nevăzut între mine şi familie. În percepţia mea toate arătau exact la fel ca acum opt ani, în timp ce mă transformasem dintr-un copil de şcoală într-o femeie adultă. M-am simţit de parcă eram cu toţii prizonierii unor bule diferite de timp care se atinseseră scurt şi acum se izbeau cu o viteză teribilă una în cealaltă. Nu ştiam cum îşi petrecuseră ultimii ani, nici ce se întâmplase în lumea lor. Dar ştiam că, pentru ceea ce trăisem eu, nu există cuvinte – şi că nu puteam arăta avalanşa de sentimente care mă copleşeau acum. Le ţinusem închise prea mult timp şi nu puteam deschide aşa uşor uşa către propria mea temniţă emoţională.

Lumea în care m-am întors nu mai era cea din care plecasem. Şi nici eu

nu mai eram aceeaşi. Nimic nu mai putea fi ca înainte. Asta mi-a devenit foarte clar, mai târziu, când am întrebat-o pe mama:

— Ce face bunica?

Mama a privit în pământ.

— A murit acum doi ani. Îmi pare tare rău.

Am înghiţit în sec şi am izgonit imediat trista veste dincolo de platoşa groasă pe care mi-o făurisem în captivitate. Bunica mea. Frânturi de amintiri mi se învălmăşeau în minte. Miros de Franzbranntwein şi de lumânări din bradul de Crăciun. Şorţul ei, senzaţia de apropiere, conştientizarea faptului că evocarea ei m-a ajutat să trec prin atâtea nopţi în temniţă.

*

După ce părinţii mei şi-au îndeplinit „sarcina“ şi m-au identificat au fost conduşi afară. Misiunea mea acum era să mă pun la dispoziţia sistemului. De aici înainte n-a mai existat nici o clipă de linişte pentru mine.

Poliţia mi-a asigurat o doamnă psiholog care trebuia să mă sprijine în zilele următoare. Am fost întrebată în mod repetat cum ar putea să-l facă pe făptaş să se predea. Nu ştiam ce să le răspund. Eram sigură că el se va sinucide, dar habar nu aveam unde şi cum. Aflasem, printre altele, că locuinţa din Strasshof fusese deja verificată pentru material explozibil. Către seară poliţia a descoperit şi celula mea. În timp ce stăteam în acel birou, specialişti în salopete albe verificau în amănunt camera, care vreme de opt ani îmi fusese atât închisoare, cât şi loc de refugiu. Cu doar câteva ore mai devreme mă trezisem din somn acolo.

Seara am fost dusă cu o maşină civilă într-un hotel din Burgenland. După ce departamentul pentru persoane dispărute al poliţiei din Viena mă căutase în zadar, cazul meu a fost preluat mai târziu de o comisie specială din Burgenland. Sub protecţia ei eram acum transferată. Era deja noapte când am ajuns la hotel. Funcţionarii m-au condus într-o cameră cu pat dublu şi baie, fiind însoţită de doamna psiholog. Întregul etaj fusese golit şi era acum păzit de poliţişti înarmaţi. Se temeau de răzbunarea făptaşului, pe care nu-l găsiseră încă.

Prima noapte în libertate am petrecut-o cu doamna psiholog, care-mi

vorbea întruna, cuvintele ei se revărsau ca un torent necontenit asupra mea. Am fost ruptă din nou de lumea exterioară – pentru protecția mea, după cum afirmau cei din poliție. Aveau pesemne dreptate, dar eu aproape că am înnebunit în camera aceea. Mă simțeam prizonieră şi nu aveam decât o singură dorință: să ascult radioul. Ca să aflu ce s-a întâmplat cu Wolfgang Přiklopil.

— Crede-mă, nu este bine pentru tine, îmi tot repeta doamna psiholog.

Mă perpeleam în sinea mea, dar i-am respectat instrucțiunile. Târziu în noapte am făcut o baie. M-am cufundat în apă şi am încercat să mă relaxez. Puteam număra pe degetele de la cele două mâini de câte ori avusesem voie să fac baie în anii captivității mele. De acum îmi puteam permite să mă bucur de baie oricât îmi doream. Dar nu m-am putut bucura. Undeva afară era omul care vreme de opt ani şi jumătate fusese singura persoană din viața mea, încercând să găsească o cale de a-şi pune capăt zilelor.

Am aflat vestea a doua zi în maşina poliției, care mă ducea înapoi la Viena.

— Există ştiri despre făptaş? a fost prima mea întrebare când am urcat în maşină.

— Da, a spus polițistul cu precauție. Făptaşul nu mai trăieşte. S-a condamnat singur şi la ora 20:59, în Gara de Nord din Viena, s-a aruncat în fața unui tren.

Am ridicat capul şi m-am uitat pe fereastră. Afară, de-a lungul autostrăzii, se scurgea în viteză peisajul de vară al câmpiei întinse din Burgenland. Un stol de păsări s-a ridicat de pe câmp. Soarele stătea pieziş pe cer, scăldând câmpurile în lumina caldă a sfârşitului de vară. Am respirat adânc şi mi-am întins brațele. Un sentiment de căldură şi siguranță mi-a cuprins întregul corp, pornind dinspre pântec până în vârful degetelor. Îmi simțeam capul atât de uşor. Wolfgang Přiklopil nu mai era. Se terminase.

Eram liberă.

Epilog

You don’t own me, I’m not just one of your many toys
You don’t own me

And don’t tell me what to do
And don’t tell me what to say
And please, when I go out with you
Don’t put me on display, ’cause

You don’t own me, don’t try to change me in any way
You don’t own me, don’t tie me down’cause I’d never stay.[18]

18. Nu mă deții, nu sunt doar una dintre numeroasele tale jucării / Nu mă deții // Şi nu-mi spune ce să fac / Şi nu-mi spune ce să zic / Şi, te rog, când ies cu tine / Nu mă expune în vitrină, pentru că // Nu mă deții, nu încerca să mă schimbi în vreun fel / Nu mă deții, nu mă lega, pentru că nu aş rămâne niciodată.

Primele zile ale noii mele vieți în libertate le-am petrecut în Spitalul Municipal din Viena, la secția de psihiatrie pentru copii şi adolescenți. Am intrat cu paşi mici, protejată în viața normală – a fost o pregustare a ceea ce mă aştepta. Am fost minunat îngrijită, dar adăpostită într-un salon închis, de unde nu mi se permitea să ies. Desprinsă de lumea exterioară în care abia ce reuşisem să mă întorc, salvându-mă, conversam în salon cu tinere anorexice şi cu copii care se automutilau. Afară, dincolo de pereții de protecție, media făcea ravagii. Fotografii se cățărau în copaci ca să mă surprindă într-o primă poză. Reporterii au încercat să se deghizeze în asistenți medicali pentru a se infiltra în spital. Părinții mei au fost copleşiți cu solicitări de interviuri. Specialiştii spun că sunt primul caz în care media austriacă şi germană, altminteri mai degrabă rezervate, au trecut peste orice limită. Au apărut în ziare fotografii din celula mea. Uşa de beton stătea larg deschisă. Puținele mele lucruri la care țineam, jurnalele şi cele câteva haine, erau răvăşite fără milă de bărbații în costume de protecție albe. Semne galbene, inscripționate cu numere erau lipite pe biroul şi pe patul meu. A

trebuit să privesc cum mica mea viață privată, ferecată atâta amar de vreme, aterizase acum pe primele pagini ale ziarelor. Tot ceea ce reuşisem să ascund de făptaş era acum sfâşiat în spațiul public, care îşi construia astfel propriul adevăr.

La două săptămâni după ce m-am eliberat pe cont propriu, am decis să pun capăt speculațiilor şi să-mi spun singură povestea. Am acordat trei interviuri: pentru Televiziunea Austriacă, pentru cel mai mare cotidian din țară, *Kronenzeitung*, şi pentru revista *News*.

Înainte de a face acest pas către public, am primit sfaturi din toate părțile să-mi schimb numele şi să dispar. Mi s-a spus că altminteri nu aş avea nici o şansă la o viață normală. Dar ce cel fel de viață era aceasta în care nu-ți poți arăta fața, nu ai voie să-ți vezi familia şi trebuie să-ți renegi propriul nume? Ce fel de viață ar fi fost aceasta mai ales pentru cineva ca mine care luptasem în tot acest timp în captivitate tocmai pentru a nu-mi pierde identitatea? În ciuda violențelor, a izolării, a întunericului şi a tuturor celorlalte chinuri, rămăsesem Natascha Kampusch. Iar acum, după eliberare, nu mai voiam cu nici un chip să renunț la cel mai prețios bun al meu: propria identitate. Am ieşit dinaintea camerelor cu numele meu întreg, cu fața descoperită şi am dat lămuriri asupra timpului petrecut în captivitate. Dar, în ciuda deschiderii mele, mass-media nu m-a menajat, un titlu era urmat de altul, iar în articole se făceau presupuneri tot mai aberante. Părea că teribilul adevăr nu este el în sine insuportabil, ci ar fi trebuit împodobit peste măsură, iar astfel să mi se retragă autoritatea de a interpreta ceea ce am trăit pe pielea mea. Casa în care îmi petrecusem atâția ani din viață împotriva voinței mele a fost înconjurată de privitori curioşi, fiecare în parte vrând să simtă fiorul ororii. Pentru mine spectacolul ororii absolute ar fi fost ca un admirator pervers al criminalului să poată cumpăra această casă. Un loc de pelerinaj pentru cei care şi-ar fi putut transforma în realitate cele mai întunecate fantezii. De aceea m-am asigurat ca această casă să nu fie vândută, ci să-mi fie dată drept „compensație“. Prin asta îmi recuperam o parte din propria poveste şi o țineam astfel sub control.

În primele săptămâni valul de simpatie a fost copleşitor. Am primit mii de scrisori de la oameni cu totul străini care se bucurau alături de mine că mă eliberasem. După câteva săptămâni, m-am mutat într-un cămin-spital ținut

de călugărițe, iar după câteva luni – în propriul meu apartament. Am fost întrebată de ce nu m-am întors să locuiesc din nou cu mama. Dar întrebarea mi s-a părut atât de ciudată, încât nu mi-a venit în minte nici un răspuns. Acesta era chiar planul meu, care mă ţinuse tare în toţi aceşti ani: voiam să fiu independentă după 18 ani. Acum eram hotărâtă să-l pun în aplicare, să stau pe propriile picioare şi să iau, în sfârşit, viața în piept. Simțeam că lumea întreagă mi se deschidea dinainte: eram liberă să fac tot ceea ce doream. Tot. Să mănânc înghețată mergând pe stradă într-o după-amiază însorită, să dansez, să-mi reiau studiile. Mă plimbam uimită prin această mare lume colorată şi zgomotoasă, care mă intimida şi mă entuziasma deopotrivă, şi îi absorbeam cu lăcomie fiecare detaliu, oricât de mic. Şi erau multe lucruri pe care nu le mai înțelegeam după lunga mea izolare. Trebuia mai întâi să învăț cum funcţionează această lume, cum se comportă adolescenţii unii cu alţii, care sunt codurile pe care le folosesc, ce gesturi fac şi ce vor să exprime prin hainele lor. Gustam libertatea şi învățam, învățam, învățam. Îmi pierdusem întreaga adolescență şi aveam atât de multe de recuperat.

Abia mai târziu mi-am dat seama că alunecasem într-o nouă închisoare. Treptat au devenit vizibile zidurile care le înlocuiau pe cele ale temniței. Sunt ziduri mai subtile, construite dintr-un interes public excesiv, astfel încât fiecare pas al meu este judecat, făcând imposibil pentru mine să iau ca alți oameni metroul sau să pot merge în linişte la cumpărături. În primele luni după ce m-am eliberat, o echipă de consultanți mi-a organizat viața, lăsându-mi prea puțină libertate ca să mă gândesc la ceea ce vreau cu adevărat să fac de acum înainte. Crezusem că prin paşii pe care îi făcusem către public îmi voi putea recupera propria poveste. Doar în timp mi-am dat seama că nu voi reuşi. De fapt, lumea asta care se strângea ca un laț în jurul meu nu avea de-a face cu mine. Devenisem o persoană publică ca urmare a unei fapte teribile. Vinovatul era mort – nu mai exista nici un caz Přiklopil. Acum cazul eram eu: cazul Natascha Kampusch.

Simpatia arătată unei victime este înşelătoare. Oamenii iubesc victima doar când se simt superiori ei. Deja în primul val de corespondență am primit şi zeci de scrisori care m-au încărcat cu o senzație de rău. Erau mulți obsedați, scrisori de dragoste, cereri în căsătorie şi scrisori anonime

perverse. Dar şi ofertele de ajutor arătau ce se află înlăuntrul multora. Există un mecanism uman care îi face pe oameni să se simtă mai bine atunci când pot ajuta o persoană slabă, o victimă. Acesta funcționează atât timp cât rolurile sunt clar împărțite. Recunoştința față de cel care dăruieşte este ceva minunat; dar atunci când nu-l laşi pe celălalt să ajungă la a-şi împlini potențialul, totul capătă un gust amar. „Puteți locui cu mine şi să mă ajutați în gospodărie, ofer bani de buzunar şi cazare. Chiar dacă sunt căsătorit, vom aranja cumva lucrurile“, mi-a scris un bărbat. „Te pot angaja la mine ca să înveți să faci curățenie şi să găteşti“, aşa îmi scria o femeie pentru care această „recompensă“ părea absolut suficientă. Făcusem însă destulă curățenie în ultimii ani. Nu vreau să fiu greşit înțeleasă. M-a bucurat cu adevărat orice manifestare de simpatie onestă şi orice preocupare sinceră pentru persoana mea. Dar la un moment dat devine dificil ca personalitatea să-mi fie redusă la cea a unei fetițe distruse, dependentă de ajutorul celorlalți. Acesta este un rol căruia nu m-am conformat şi pe care nu doresc să-l accept nici în viitor.

Am avut parte de tot acest gunoi sufletesc şi m-am împotrivit fanteziilor întunecate ale lui Wolfgang Přiklopil, nelăsându-le să mă distrugă. Acum eram afară şi ceilalți voiau să vadă în mine acelaşi lucru: un om distrus, care nu se va mai ridica niciodată şi care va depinde mereu de ajutorul altora. Iar în momentul în care eu refuzam să port pentru tot restul vieții mele acest semn al lui Cain, atmosfera se schimba cu totul.

Oamenii dispuşi să mă ajute, care îmi trimiteau hainele lor vechi şi îmi oferiseră un post de slujnică la ei în casă, se arătau dezamăgiți aflând că am de gând să-mi trăiesc viața după propriile reguli. Imediat s-a răspândit vestea că sunt o nerecunoscătoare şi, desigur, vreau să-mi capitalizez situația. Li se părea ciudat că îmi pot permite un apartament şi astfel s-au răspândit poveştile legate de sumele uriaşe luate pentru interviuri. Treptat simpatia s-a transformat resentiment şi invidie – iar uneori chiar în ură fățişă.

Ceea ce mi s-a iertat cel puțin a fost faptul că nu l-am judecat pe făptaş aşa cum se aştepta opinia publică. Nu doreau să audă de la mine că n-ar exista un rău absolut, că nu totul este doar alb şi negru. Desigur, făptaşul îmi răpise tinerețea, mă ținuse închisă şi mă chinuise – dar tot el fusese în

această perioadă decisivă, între 11 şi 19 ani, singurul cu care mă aflasem în contact. Eliberându-mă, nu scăpasem doar de cel care mă torturase, ci pierdusem şi o persoană care, inevitabil, îmi fusese aproape. Dar doliul, chiar dacă e greu de înțeles, nu-mi era îngăduit. De îndată ce am început să creionez un portret puțin mai nuanțat al făptaşului, cu toții şi-au întors privirile în altă parte. Oamenilor nu le place când categoriile lor despre bine şi rău ajung să se clatine şi sunt confruntați cu faptul că până şi răul personificat are o față umană. Latura lui întunecată nu a căzut pur şi simplu din cer, nimeni nu se naşte pe lume direct monstru. Toți devenim ceea ce suntem prin contactul nostru cu lumea şi cu ceilalți oameni. Şi de aceea suntem cu toții responsabili pentru ceea ce se întâmplă în familiile noastre, în mediul nostru de viață. A recunoaşte asta nu este uşor. Este cu mult mai greu atunci când cineva îți pune dinainte o oglindă care nu este făcută pentru a te vedea aşa cum vrei. Prin afirmațiile mele am lovit un punct dureros şi, prin încercarea mea de a-i face pe oameni să discearnă ceea ce este în spatele fațadei bărbatului sadic şi obsedat de curățenie, am cules neînțelegere. După eliberare m-am întâlnit şi cu prietenul lui Wolfgang Přiklopil, Holzapfel, cu care am vorbit şi despre făptaş. Voiam să înțeleg de ce devenise acea persoană care mi-a făcut mie un asemenea rău. Dar am renunțat repede la aceste încercări. Această formă de lămurire nu-mi era permisă, fiind etichetată prin termenul de sindrom Stockholm.

Chiar şi autoritățile şi-au schimbat treptat comportamentul față de mine. Am impresia că într-un anume sens îmi luau în nume de rău faptul că mă eliberasem prin propriile forțe. În acest caz nu erau ei salvatorii, ci aceia care în toți aceşti ani eşuaseră. Frustrarea latentă pe care acest fapt a provocat-o persoanelor responsabile a ieşit la iveală în anul 2008. Herwig Haidinger, fostul director al Oficiului Federal al Poliției Criminale, a dezvăluit că politicienii şi poliția s-au activat acoperindu-şi reciproc greşelile la cazul meu după ce m-am eliberat. El a scos la lumină faptul că un agent de la poliția canină, după şase săptămâni de la răpirea mea, îl indica pe Wolfgang Přiklopil drept potențial vinovat – iar poliția nu a urmărit totuşi acest fir, deşi, în rest, se agățaseră de fiecare pai care i-ar fi condus la mine.

Comisiile speciale care au preluat ulterior cazul meu nu ştiau nimic

despre acest indiciu crucial. Dosarul fusese „rătăcit“. Doar Herwig Haidinger dăduse de el, după eliberarea mea, când căuta după nişte acte similare. El a alertat-o pe doamna ministru de interne cu privire la această greşeală. Dar dumneaei nu voia un scandal în poliţie cu atât de puţin timp înainte de alegerile din toamna anului 2006 şi i-a dat ordin să înceteze cercetările. Abia în 2008, după transferul său, Haidinger a scos la lumină această intervenţie şi a publicat prin intermediul parlamentarului Peter Pilz următorul e-mail pe care l-a scris pe 26 septembrie 2006, la o lună după evadarea mea:

Stimate domnule comisar! Primele instrucţiuni ce mi s-au dat au fost că nu sunt permise cercetări suplimentare privind cel de-al doilea indiciu (indicativ: agent de la poliția canină Viena). Respectând voința ministrului de resort, am urmat – deşi manifestându-mi opoziția – aceste instrucţiuni. Ele conţineau şi o a doua componentă, anume să aştept până la alegerile parlamentare. Acest termen este duminica viitoare. Dar nici după alegeri nimeni nu a îndrăznit să atingă această chestiune, toate informaţiile au rămas în continuare acoperite.

Când Haidinger a ieşit în spaţiul public, în 2008, declaraţiile sale aproape că au declanşat o criză de stat. A fost constituită o nouă comisie de anchetă. Însă a fost ciudat că ea nu s-a concentrat să cerceteze neglijenţele din dosar, ci a pus sub semnul întrebării declaraţiile mele. Au căutat din nou complici şi m-au acuzat că-i acopăr – pe mine, care fusesem mereu la cheremul unui singur om şi nu puteam şti nimic din ce se întâmpla în rest. Chiar şi în timp ce lucram la această carte am fost interogată ore în şir. Nu mă mai tratau de acum ca pe o victimă – ci mi-a fost imputat că am ascuns detalii decisive şi au speculat public că aş fi şantajată de complici. Pentru autorități părea mai uşor să creadă că există o mare conspiraţie în spatele unei astfel de nelegiuiri decât să recunoască că, în tot acest timp, trecuseră cu vederea un făptaş care acționa de unul singur şi care n-ar fi fost greu de prins. Noile investigaţii au fost întrerupte fără să se ajungă la vreun rezultat. În 2010 cazul a fost închis. Concluzia autorităților: nu a existat nici un complice. Wolfgang Přiklopil acționase de unul singur. A fost o uşurare pentru mine că lucrurile s-au terminat aşa.

Acum, la patru ani de când m-am eliberat de una singură, pot respira uşurată şi pot să mă dedic celui mai greu capitol al refacerii mele: să pun punct trecutului şi să privesc înainte. Acum văd limpede că doar câțiva oameni, în mare parte anonimi, au reacționat agresiv față de mine. Majoritatea celor pe care îi întâlnesc mă susțin pe drumul meu. Încet şi cu prudenţă, păşesc mai departe şi învăț să am iarăşi încredere în oameni.

În aceşti patru ani mi-am cunoscut din nou familia şi am regăsit o nouă cale de comunica afectiv cu mama. Mi-am luat diploma de absolvire a liceului şi acum învăț limbi străine. Captivitatea e o chestiune care mă va preocupa toată viața, dar încet încep să am sentimentul că nu mai sunt marcată de asta. Ea este doar o parte din mine, dar nu totul. Există atât de multe alte fațete ale vieții pe care îmi doresc să le trăiesc. Prin această carte am încercat să închei cel mai lung şi mai întunecat capitol din viața mea de până acum. Sunt profund uşurată că am găsit cuvinte pentru tot ceea ce era contradictoriu şi de nerostit. Văzând această mărturisire tipărită mă ajută să privesc cu încredere înainte. Căci ceea ce am trăit mi-a dat totodată şi forță: am supraviețuit captivității din temniță, m-am eliberat de una singură şi am rămas în picioare. Ştiu că pot să-mi văd mai departe de viață şi în libertate. Iar această libertate începe abia acum, după patru ani de la acel 23 august 2006. Abia acum, după aceste rânduri scrise, pot trage linie şi pot spune cu adevărat: sunt liberă.

Oh, I don’t tell you what to say
I don’t tell you what to do
So just let me be myself
That’s all I ask of you

I’m young and I love to be young
I’m free and I love to be free
To live my life the way I want
To say and do whatever I please

You don’t own me.[19]

19. O, nu îți spun ce să zici / Nu îți spun ce să faci / Lasă-mă doar să fiu eu însămi / Asta e tot ce-ți cer // Sunt tânără şi iubesc să fiu tânără / Sunt liberă şi iubesc să fiu liberă / Să-mi trăiesc viața aşa cum vreau / Să spun şi să fac orice doresc // *You Don’t Own Me* [*Nu mă deții*], scris de John Mandara

şi David White, cântat de Lesley Gore.